

ระเบียบทำวัตรสวดมนต์

ภาคเช้า

บูชาพระรัตนตรัย

โย โส ภาคะวา อระหัง สัมมาสัมพุทโธ,
 สักกชาโต เยนะ ภาคะวาตา รัมโม,
 สุปะฏิปันโน ยัสสะ ภาคะวาโต สภาวะกะสังโฆ,
 ตัมมะยัง ภาคะวันตัง สะรัมมัง สะสังฆัง
 อิมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปิเตหิ อะภิปูชะยามะ,
 สาธุ โน ภันเต ภาคะวา สุจิระประรินิพพุโตปิ
 ปัจฉิมาชระณะตานุกัมปะมานะสา
 อิมะ สักกาเร ทุกคะตะปะณณาการะภูเต ประณิคคัณหาคู
 อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

อระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภาคะวา

พระผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นพระอรหันต์, คับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้นเชิง,
 ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

พุทฺธัง ภาคะวันตัง อภิวาเทมิ.

ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน
 (กราบ)

สักกชาโต ภาคะวาตา รัมโม

พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว

รัมมัง นมัสสามิ.

ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม
 (กราบ)

สุปะฏิปันโน ภาคะวาโต สภาวะกะสังโฆ

พระสงฆ์สาวก ของพระผู้มีพระภาคเจ้า, ปฏิบัติดีแล้ว

สังฆัง นมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์
 (กราบ)

คำเชิญบูชา

พระมัมพะ โช มะยัง ภาคะวันตัง ธรรมณัง คตะตา, อุททิสสะปัพพะชิตา โย โน ภาคะวา สัตถา, ยัสสมิง ภาคะวะติ พัทธมจริยัง จะรามะ, ตัมมะยัง ภาคะวันตัง ธรรมมัง สะสังฆัง, อิมะหิ สักกาเรหิ ะถาระหัง อาโรปีเตหิ ะภิปุชชะยิตวา, อภิวาทะนัง ะริมะหา, หันทะทานิ มะยัง ตัง ภาคะวันตัง วาจายะ ะภิกุตุง, ปุพพะภาคะนะมะการัง ะโรมะ เส ฯ

ปุพพะภาคนมการ

(นำ) หันทะ มะยัง พุทฺธัสสะ ภาคะวะโต ปุพพะภาคะนะมะการัง ะโรมะ เส ฯ

(พร้อมกัน)

นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต	ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า, พระองค์นั้น
อะระหะโต	ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส
สัมมาสัมพุทฺธัสสะ	ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง
	(ว่า ๓ หน)

บทสรรเสริญพระพุทฺธคุณ

(นำ) หันทะ มะยัง พุทฺธาภิกุตุง ะโรมะ เส ฯ

(พร้อมกัน)

โย โส ตะถาคะโต, ะระหัง, สัมมาสัมพุทฺโธ, วิชชาจระณะสัมปันโน, สุกะโต, โลกะวิทู, ะนุตตะโร บุริสะทัมมะสาระถิ, สัตถา เทวะมนุสสานัง, พุทฺโธ, ภาคะวา, โย อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สะมาระกัง สะพัทฺธิมะกัง, สัสสะมะณะพัราหฺมะณัง ประชัง สะเทวะมนุสสัง สะยัง ะภิกุญฺญา สัจจิกัตถวา ประเวเทสิ, โย ฐัมมัง เทเสสิ, อาทิกัลยานัง, มัชฌะกัลยานัง, ประโยสานะกัลยานัง, สาทถัง สะพะยัญชนะนัง เกวละปะริปุณณัง ประริสุทฺธัง พัทธมจะริยัง ประกาเสสิ, ตะมะหัง ภาคะวันตัง ะภิปุชชะยามิ, ตะมะหัง ภาคะวันตัง สิระสา นะมามิ ฯ

(กราบระลึกพระพุทฺธคุณ ๑ หน)

บทสรรเสริญพระบรมคุณ

(นำ) หันทะ มะยั้ง ฐัมมาภิกุติง กะโรมะ เสาฯ

(พร้อมกัน)

โย โส สัฎฐากาโต ภาคะวะตา ฐัมโม, สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก,
โอบณะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิ, ตมะหัง ฐัมมัง อะภิปุชชามิ, ตมะหัง
ฐัมมัง สิริสา นะمامิ ฯ

(กราบระลึกพระบรมคุณ ๑ คน)

บทสรรเสริญพระสังฆคุณ

(นำ) หันทะ มะยั้ง สังฆาภิกุติง กะโรมะ เสาฯ

(พร้อมกัน)

โย โส สุปฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุกุฏุปันโน ภาคะวะโต
สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, สามิจิปะฏิปันโน ภาคะวะโต
สาวะกะสังโฆ, ยะทิหัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัญญะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภาคะวะโต
สาวะกะสังโฆ, อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย อัญญะถัถะระณียะ, อะนุตตะรัง
ปุญญัญญะเขตตัง โลกัสสะ, ตมะหัง สังฆัง อะภิปุชชามิ, ตมะหัง สังฆัง สิริสา นะمامิ ฯ

(กราบระลึกพระสังฆคุณ ๑ คน)

ระตนะตตะยัปปะณามะคาถา

(นำ) หันทะ มะยั้ง ระตนะตตะยัปปะณามะคาถาโย เจวะ สังเวคะปะริกิตตะนะปาฐัญญู
จะ ภาณามะ เสา ฯ

(ถ้าจะสวดครั้งเดียว คือลงแค่ “ปะภาวะสิทธิยา ไม่สวดต่อ อธิระ ตะถาคะโต”
ก็นำเพียงครั้งเดียวว่า หันทะ มะยั้ง ระตนะตตะยัปปะณามะคาถาโย ภาณามะ เสา ฯ)

(พร้อมกัน)

พุทโธ สุพุทโธ กะรุณามะหัตถะโน
โยจันตะสุทฐัพพะระญาณะโลจะโน
โลกัสสะ ปาปุปะกิเลสะฆาตะโก
วันทามิ พุทัง อะหะมาทะเรนะ ตัง
ฐัมโม ปะทีโป วิยะ ตัสสะ สัตถุโน
โย มัคคะปากามะตะเกทะภินนะโก
โลกุตตะโร โย จะ ตะทัตถะทีปะโน
วันทามิ ฐัมมัง อะหะมาทะเรนะ ตัง

สังโฆ สุเขตตารักษ์ะติเขตตะสังญีโต
 โย ทิฏฐุสสันโต สุคะตานุโพชะโก
 โลลัปปะทีโน อะริโย สุเมชะโส
 วันทามิ สังฆัง อะหะมาทะเรนะ ตัง
 อิจเจวะเมกัันตะภิปุชะเนยยะกัง
 วัตถุตตะยัง วันทะยะตารักสังฆะตัง
 ปุญญัง มะยา ยัง มะมะ สัพพะปัททะวา
 มา โหนตุ เว ตัสสะ ปะภาวะสิทธิยา ฯ

(ถ้ามีเวลาพอ ให้สวด สังเวคะประริกิตตะนะปาฐะ ต่อไปนี้)

อิทธะ ตะถาคะโต โลเก อุปปันโน อระรัง สัมมาสัมพุทโธ, รัम्मโ จะ เทสิโต
 นิยยานิโก อุปะสะมิโก ประรินิพพานิโก สัมโพชะคามิ สุคะตูปะเวทิตโต, มะยัันตัง
 รัम्मัง สุตฺตวา เอวััง ชานามะ, ชาติปิ ทุกขา ชะราปิ ทุกขา มะระณัณมิปิ ทุกขัง,
 โสกะปะริเทวะ ทุกขะโทมะนัสสุปะยาสาปิ ทุกขา, อัปปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข ปิเยหิ
 วิปะโยโค ทุกโข ยัมปิจัจัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง, สังขิตเตนะ ปัญญาปาทานัก
 ชันธา ทุกขา,

เสยยะถััทัง, ฐุปาทานักขันโธ, เวทะนุปาทานักขันโธ, สัญญาปาทานักขันโธ,
 สังฆารูปาทานักขันโธ, วิญญาณูปาทานักขันโธ, เยสัง ประวิญญาณะ, อะระมาโน โส
 ภาคะวา, เอวััง พระหุลัง สาวะเก วิเนติ, เอวััง ภาคา จะ ปะนัสสะ ภาคะวะโต สาวะ
 เกสุ อะนุสาสะนี พระหุลา ประวัตตะติ,

ฐุปัง อะนิจัจัง, เวทะนา อะนิจจา, สัญญา อะนิจจา, สังฆารา อะนิจจา,
 วิญญาณัง อะนิจัจัง,

ฐุปัง อะนัตตา, เวทะนา อะนัตตา, สัญญา อะนัตตา, สังฆารา อะนัตตา,
 วิญญาณัง อะนัตตา,

สัพเพ สังฆารา อะนิจจา, สัพเพ รัम्मมา อะนัตตาติ

เต (ตา) มะยัง โอิติณนามะหะ ชาติยา ชะรามะระเณนะ, โสเกหิ ประเทเวหิ
 ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ อุปะยาเสหิ, ทุกโขติณณา ทุกขะปะเรตา, อัปปะเวณามิมัสสะ
 เภวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยา ปัญญาเยถาติ, (อ่านคำอธิบาย)

จิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภาคะวันตัง อุททิสสะ อระหันตัง สัมมาสัมพุทัง,
 สัทธา อะคารัสมัมา อะนะการิยัง ปัพพะชิตา, ตัสมิัง ภาคะวะติ พรััทมะจะริยัง
 จะรามะ, ภิกขุณัง ลิกขาสาชีวะสะมาปันนา, ตัง โน พรััทมะจะริยัง อิมัสสะ เภวะลัสสะ
 ทุกขักขันธัสสะ อันตะกิริยาเย สังวัตตะตุติ ฯ

คำอธิบาย ถึง เยถาคติ ดังนี้แล้ว คฤหัสถ์หยุดสวดก่อนเพราะวรรคถัดมา
สำหรับพระภิกษุสามเณรเท่านั้น และสามเณรไม่ต้องสวด ภิกษุหนึ่ง ลิกขาสาชีวะสมา
ปันนา รบพระภิกษุสามเณรสวดจบวรรคนั้นแล้ว คฤหัสถ์จึงสวดต่อดังนี้

จิระประรินิพพุตัมปิ ตัง ภาวะวันตัง สระระณัง คระตา, รัम्मัญจะ ภิกษุสังฆัญ
จะ ตัสสะ ภาวะวระโต สาสะนัง ยะถาสะติ ยะถาพะลัง มะนะสิกะโรมะ อะนุปะฏิปัชชามะ
สา ส่า โน ประฏิปัตติ อิมัสสะ เกวะลัสสะ ทุกักขันนัสสะ อันตะกิริยาเยะ สังวัตตะตุ ฯ

เมื่อสวดบทนี้จบแล้ว ควรเลือกบทสวดพิเศษ เจ็ดตำนาน หรือบทใดบทหนึ่ง นำ
มาสวดต่อ ๓ พระสูตร

ตั้งขะณิกะปัจจะเวกขะณะวิธี^๑

(นำ) หันทะ มะยัง ตั้งขะณิกะปัจจะเวกขะณะปาฐัง ภาณามะ เสาฯ
(พร้อมกัน)

ปะฏิสังขา โยนิโส จีวะรัง ประฏิเสวามิ, ยาวะเทวะ สัตัสสะ ประฏิฆาตายะ,
อุณ्हัสสะ ประฏิฆาตายะ, ทังสะมะกะสะวาตา ตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ประฏิฆาตา
ยะ, ยาวะเทวะ หิริโกปินะปะฏิจจาทะนัตถัง ฯ

ปะฏิสังขา โยนิโส ปิณฑะปาตัง ประฏิเสวามิ, เนวะ ทัวายะ นะ มะทาเย
นะ มัตถะนายะ นะ วิญญะนายะ, ยาวะเทวะ อิมัสสะ กายัสสะ จิตฺติยา ยาปะนายะ
วิหิงสุปะระตียา พริทมะจะริยา นุคคะหายะ, อิติปุราณัญจะ เวทะนัง ประฏิหังขามิ
นะวัญจะ เวทะนัง นะ อุปะปาเทสสามิ, ยาศัร่า จะ เม ภาวิสสะติ อะนะวัชชะตา จะ
ผาสุวิหาโรจาทิ ฯ

ปะฏิสังขา โยนิโส เสนาสะนัง ประฏิเสวามิ, ยาวะเทวะ สัตัสสะ ประฏิฆาตายะ,
อุณ्हัสสะ ประฏิฆาตายะ, ทังสะมะกะสะวาตา ตะปะสิริงสะปะสัมผัสสานัง ประฏิฆาตายะ,
ยาวะเทวะ อุตุปะริสสะยะวิโนทะนัง ประฏิสัลลานารามัตถัง ฯ

ปะฏิสังขา โยนิโส คิลานะปัจจะยะภะเสชชะปะริกขารัง ประฏิเสวามิ, ยาวะเทวะ
อุปะปันนานัง เวชยาพาทิกานัง เวทะนานัง ประฏิฆาตายะ, อัมปิยาปัชณะปะระมะตาทิ ฯ

^๑ วินัย ม.ญ. ๑๒/๑๗-๘(พระไตรปิฎกเล่ม ๑๒ หน้าที่ ๑๗-๑๘)

ปัดตีทานะคาถา

(นำ) หันพระ มะยัง ปัดตีทานะคาถาโย ภาณามะ เสี ฯ

(พร้อมกัน)

ยา เทวะตา สันติ วิหาระวาสินี
 ฐเบ ฆะเว โพธิฆะเว ตะหิง ตะหิง
 ตา ฐัมมะทาเนนะ ภาวันตุ ปุชิตา
 โสตถิง กะโรนเตชะ วิหาระมัณฑะเล
 เถรา จะ มัชฌมา นะวะกา จะ ภิกขะโว
 สारามิกา ทานะปะตี อูปาสะกา
 คามา จะ เทสา นิคะมา จะ อิตถะธา
 สัปปาณะภูตา สุชิตา ภาวันตุ เต
 ชะลาพุชา เยปิ จะ อังทะสัมภะวา
 สัณฑะชาตา อะถะโวปะปาติกา
 นิยยานิกัง ฐัมมะวะรัง ปะภูิจจะ เต
 สัพเพปิ ทุกขัถสะ กะโรนตุ สัณฑะยัง ฯ

ฐาตุ จิรัง สะตัง ฐัมโม	ฐัมมัทชะรา จะ ปุคคะลา
สังโฆ โทตุ สะมัคโค วะ	อิตถายะ จะ หิตายะ จะ
อัมเห รักขะตุ สัทฐัมโม	สัพเพปิ ฐัมมะจารีโน
วุทถิง สัมปาปุณเณยยามะ	ฐัมเม อะริยัปปะเวทิตะ ฯ
ปะสันนา โทนตุ สัพเพปิ	ปาณินโน พุทชะสาสะเน
สัมมา ฐารัง ปะเวจฉันโต	กาเล เทโว ปะวัถสะตุ
วุทถิภาวายะ สัตตานิัง	สะมิทัง เนตุ เมทะนิง
มาตา ปิตา จะ อิตถะรัง	นิจัจัง รักขันติ ปุตตะกัง
เอวัง ฐัมเมนะ ราชาโน	ปะชัง รักขันตุ สัพพะทา ฯ

(จบบทนี้แล้ว นั่งสมาธิ เจริญจิตภาวนา ตามสมควรแก่เวลา คุกเข่ากราบ หรือ สวดบทนมัสการ พุทธสถานจนจบด้วย กราบ ๓ ครั้ง)

คำนมัสการพุทธสถาน

วันทามิ พุทฺธิง สัพพะเมโทสฺสิง ขมะระเถ เม ภันเต

วันทามิ รัมมัง สัพพะเมโทสฺสิง ขมะระเถ เม ภันเต

วันทามิ สึงฆัง สัพพะเมโทสฺสิง ขมะระเถ เม ภันเต

วันทามิ อารามะ พัทธะสีมายัง โพธิรุกขัง เจตียัง สัพพะเม โทสฺสิง ขมะระเถ เม
ภันเต

วันทามิ ภาคะวันตัง โลกะนาถัง อะตีตัง เม โทสฺสิง อนะกะตัง เม โทสฺสิง
ปัจจุปปันนัง เม โทสฺสิง ขมะระเถ เม ภันเต, สากุ สากุ สากุ อานุโมทามิ,

อิจเจวะมัจฉันตนะนมัสสะเนยยัง นนมัสสะมาโน ระตะนัตตะยัง ยังปฺปญญาภิ
สันทัง วิปุลัง อะลิตถัง ตัสสาณุกาเวนะ ทะตันตฺตราโย

อามันตฺตยามิ โว ภิกขเว ปะฐิวะทะยามิ โว ภิกขเว

ขะยะวะยะรัมมา สึงขาร่า อัมปะมาเทนะ สัมปาเทถาคี.

อะระหัง สัมมาสัมพุทฺโธ ภาคะวา,

พุทฺธิง ภาคะวันตัง อะภิวาเทมิ. (กราบ)

สีวกาชาโต ภาคะวะตา รัมโม,

รัมมัง นนมัสสามิ. (กราบ)

สุปะฐีปนโน ภาคะวะโต สาระกะสังโฆ,

สึงฆัง นนมามิ. (กราบ)

ระเบียบทำวัตรสวดมนต์

ภาคเย็น

คำบูชาพระรัตนตรัย

โย โส ภาคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ,
 สักกขาโต เยนะ ภาคะวาตา รัมโม,
 สุปฏิปันโน ยัสสะ ภาคะวาโต สาวะกะสังโฆ,
 ตัมมะยัง ภาคะวันตัง สะรัมมัง สะสังฆัง
 อิมหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปีเตหิ อะภิปูชะยามะ,
 สาธุ โน ภันเต ภาคะวา สุจิระประวิณีพุโตปิ
 ปัจฉิมาชระนะตานุกัมปะมานะสา
 อิมะ สักกาเร ทุกคะตะปัณณาการะภูเต ประภัคคัณหาตุ
 อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภาคะวา

พระผู้มีพระภาคเจ้า, เป็นพระอรหันต์, ดับเพลิงกิเลสเพลิงทุกข์สิ้นเชิง,
 ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

พุทฺธัง ภาคะวันตัง อะภิวาเทมิ.

ข้าพเจ้าอภิวาทพระผู้มีพระภาคเจ้า, ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน
 (กราบ)

สักกขาโต ภาคะวาตา รัมโม

พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า, ตรัสไว้ดีแล้ว

รัมมัง นมัสสามิ.

ข้าพเจ้านมัสการพระธรรม
 (กราบ)

สุปฏิปันโน ภาคะวาโต สาวะกะสังโฆ

พระสงฆ์สาวก ของพระผู้มีพระภาคเจ้า, ปฏิบัติดีแล้ว

สังฆัง นมามิ.

ข้าพเจ้านอบน้อมพระสงฆ์
 (กราบ)

คำเชิญบูชา

พระมัทรี โข มะยั้ง ภาควินตัง สระระณัง คระตา, อุทิสสระปัพพะชิตา โย โน
ภาควา สัตถา, ยัสมิง ภาควะติ พรหมจริยง จระรามะ, ตัมมะยั้ง ภาควินตัง สระหมมัง
สระสังฆัง, อิมะหิ สักกาเรหิ ยะถาระหัง อาโรปีเตหิ อะภิปุชชะยิตวา, อภิวาทะนัง
กะริมะหา, หันทะทานิ มะยั้ง ตัง ภาควินตัง วาจาเย อะภิปุชัง, ปุพพะภาคะนะ
มะการัง กะโรมะ เส.๑

ปุพพะภาคนมการ

(นำ) หันทะ มะยั้ง พุทฺธัสสะ ภาควะโต ปุพพะภาคะนะมะการัง กะโรมะ เส ๑
(พร้อมกัน)

นะโม ตัสสะ ภาควะโต ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า, พระองค์นั้น
อะระหะโต ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส
สัมมาสัมพุทฺธัสสะ ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง
(ว่า ๓ จบ)

พุทธานุสสติ

(นำ) หันทะ มะยั้ง พุทธานุสสะตินะยั้ง กะโรมะ เส ๑
(พร้อมกัน)

ตัง โข ปะนะ ภาควินตัง เอวัง กัลยาโณ กิตติสัทโท อัพภุคคะโต, อิติปิ โส
ภาควา อะระหัง สัมมาสัมพุทฺโธ, วิชาจาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู, อะนุตตะโร
ปุริสัทมมะสารถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทฺโธ ภาควาติ ๑

พุทธานุสสติ

(นำ) หันทะ มะยั้ง พุทธานุสสติง กะโรมะ เส ๑
(พร้อมกัน)

พุทฺธวาระหันตะวะระตาทิกุณาภียุตโต
สุทธานุญาณะกะรุณาหิ สะมาคะตัตโต
โพเชติ โย สุชชะนะตัง กะมะลังวะ สุตโร
วันทามะหัง ตะมะระณัง สิระสา ชินนัง
พุทฺโธ โย สัพพะปาณินัง สระระณัง เขมะมุตตะมัง
ประชฺฐะมานุสสะติฏฺฐานัง วันทามิ ตัง สิเรนะหัง

พุทฺธสัทธัมมิ ทาส (สี) วะ	พุทฺโฆ เม สามิกิสสะโร
พุทฺโฆ พุทฺธัสสะ ฆาตา จะ	วิชาตา จะ ทิตฺตัสสะ เม
พุทฺธสัทธาหัง นิยยาเทมิ	สรวรรณชิวัตถุจิทัง
วันทันทโตหัง (ตีหัง) จะริสสามิ	พุทฺธสเสวะ สุโพธิตัง
นัตถิ เม สรรณัง อัญญัง	พุทฺโฆ เม สรรณัง ะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	วิทฺเตมยยัง สัตถุ สาสเน
พุทฺธัง เม วันทมาเนนะ (นายะ)	ยัง ปุญญัง ประสุตัง อิมะ
สัพเพปิ อันทะรายา เม	มาहेสุง ตัสสะ เตชะสา ฯ

(หมอบกราบลงว่า)

กาเยนะ วาจาเย วะ เจตะสา วา
 พุทฺธะ กุกัมมัง ประคตัง มะยา ยัง
 พุทฺโฆ ประภิกคัณหะตุ อัจจะยันตัง
 กาลันตะเว สังวะริตุง วะ พุทฺธะ ฯ

ธัมมานุสสติ

(นำ) หันทะ มะยัง ธัมมานุสสติเนยัง กะโรมะ เสา ฯ

(พร้อมกัน)

สัฎฐากขาโต ะคะวะตา ธัมโม, สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก, โอบะนะยิโก
 ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ ฯ

ธัมมาภิกคิตติ

(นำ) หันทะ มะยัง ธัมมาภิกคิตติง กะโรมะ เสา ฯ

(พร้อมกัน)

สัฎฐากขาตะตาทิกุณเอยะคะวะเสนะ เสยโย
 โย มัคคะปาเกประริยัตติวิโมกขะภะโท
 ธัมโม กุโลกะปะตนะนา ตะทะชาริชาโร
 วันทามะหัง ตะมะหะรัง ะระระธัมมะเมตัง

ธัมโม โย สัพพะปาณินัง	สรรณัง เขมะมุตตะมัง
ทุดิยานุสสะติฏฐานัง	วันทามิ ตัง สิเรนะหัง
ธัมมัสสัทธัมมิ ทาส (สี) วะ	ธัมโม เม สามิกิสสะโร
ธัมโม พุทฺธัสสะ ฆาตา จะ	วิชาตา จะ ทิตฺตัสสะ เม

รัชมัตตสาหัง นิยยาเทมิ   ธรรม์รัฐชิวิตัญจิทัง
 วันทันโตหัง (ตีหัง) จะริตตสามี   รัชมัตตเสวะ สุธัมมะตัง
 นัตถิ เม ธรรมณัง อัญญัง   รัชมโ เม ธรรมณัง ธรรมัง
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ   วัชเชยยัง สัตถุ สาสเน
 รัชมัง เม วันทะมาเนนะ (นายะ)   ยัง ปุญญัง ประสูติ อธิระ
 สัพเพปิ อันทะรายา เม   มาहेสุง ตัสสะ เตชะสา ฯ

(หมอบกราบลงว่า)

กาเยนะ วาจาเย วะ เจตตะสา วา
 รัชมเม กุกัมมัง ประกตัง มะยา ยัง
 รัชมโ ประกิตคัตถะตุ อัจจะยันตัง
 กาลันตะเร สังวรุตตง วะ รัชมเม ฯ

สังฆมานุสสติ

(นำ)   หันทะ มะยัง สังฆมานุสสติเนยัง กะโรมะ เส ฯ
(พร้อมกัน)

สุปะฏิปันโน ภาคะวะโต สภาวะกะสังโฆ, อุกุปะฏิปันโน ภาคะวะโต สภาวะกะสัง
 โฆ, ญาเยปะฏิปันโน ภาคะวะโต สภาวะกะสังโฆ, สามีจิปะฏิปันโน ภาคะวะโต สภาวะกะ
 สังโฆ, ยะทิทัง จิตตาริ ปุริสสะยุดาณิ อัญญะ ปุริสสะปุคคะลา, เอสะ ภาคะวะโต สภาวะกะสัง
 โฆ, อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย อัญญะลัทธิกะระณียะ, อะนุตตะรัง ปุญญัญญะเขตตัง
 โลกัตตัสสะติ ฯ

สังฆาภิกคิตติ

(นำ)   หันทะ มะยัง สังฆาภิกคิตติง กะโรมะ เส ฯ
(พร้อมกัน)

สัทธัมมะโช สุปะฏิปัตติคุดาณิยุดโต
 โยญญัพพิโช อธิระปุคคะละสังฆะเสฏฐิโ
 สัตถาภิรัมมะปะวะราสะยะกายะจิตโต
 วันทามะหัง ตะมะริยานะ คะณัง สุตุหัง
 สังโฆ โย สัพพะปาณีนัง   ธรรมณัง เขมมุตตะมัง
 ตะตียานุสสะติญญานัง   วันทามิ ตัง สิเรนะหัง
 สังฆัสสะทัสสิ ทาโส (ส) วะ   สังโฆ เม สามีกิสสะโร
 สังโฆ ทุกขัสสะ ฆาตา จะ   วิฆาตา จะ หิตัสสะ เม

สัมผัสส่าหัง นิยยาเทมิ   สระวีรวิญชีวิตัญจิทัง
 วันทันโตหัง (ตีหัง) จะริตส่ามิ   สัมผัสโสประฏิป็นนระตัง
 นัตถิ เม สระระณัง อัญญัง   สัมผัส เม สระระณัง วะรัง
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ   วัชฌเมยยัง สัตถุ ส่าสะเน
 สัมผัส เม วันทะมาเนนะ (นายะ)   ยัง ปุญญัง ประสูตัง อิศะ
 สัพเพปิ อันตะรายา เม   มาहेสุง ตัสสะ เตชะสา ฯ

(หมอบกราบลงว่า)

กาเยนะ วาจาเย วะ เจตะสา วา
 สัมผัส กุกัมมัง ประกะตัง มะยา ยัง
 สัมผัส ประฏิคคัณหะตุ อัจจะยันตัง
 กาลันตะเร สัมผัสระตุง วะ สัมผัสฯ

นมัสการพระอระหันต์ ๘ ทิศ

(นำ) หันทะ มะยัง สระภาณูญเณระ พุทธะมังคะละคาถาโย ภาณามะ เต ฯ

(รับ)

สัมพุทโธ ทิปะมัง เสฏฐิโฐ	นิสินโน เจวะ มัชฌิเม
โกณฑัญญโณ ปุพพะภาเค จะ	อาคะณเณเย จะ กัสสะโป
สารีบุตรโต จะ ทักขิणे	หะระติเย อุปาถิ จะ
ปัจฉิเมปิ จะ อานันโท	พายัพเพ จะ คะวัมปะติ
โมคคัลลานโณ จะ อุตตะเร	อิสานะปิ จะ ราหุโล
อิม โข มังคะลา พุทธา	สัพเพ อิศะ ประติญฐิตา
วันทิจา เต จะ อัมเหติ	สัฏกาเรหิ จะ ปุชิตา
เอเตสัง อานูภาเวนะ	สัพพะโสตถิ ภาวันตุ โน ฯ

อิจเจวะมัจฉันตะนะมัสสะเนยยัง
 นะมัสสะมาโน ระตะนัตตะยัง ยัง
 ปุญญาภิสันทัง วิปลัง อะลัตถัง
 ตัสसानุภาเวนะ หะตันตะรายาโย ฯ

อะตีตะปัจจะเวกขณะวิถิ

(นำ) หันทะ มะยัง อะตีตะปัจจะเวกขณะปาฐัง ภาณามะ เสฯ

(พร้อมกัน)

อัททะ มะยา อะปัจจะเวกชิตฺวา ยัง จีวรัง ประริกุตตัง, ตัง ยาวะเทวะ สัตฺตสสะ
ประภูฆาตายะ, อุณฺ्हัสสะ ประภูฆาตายะ, ทังสะมะกะสะวาตาตะประสิริงสะปะ-สัมผัสฺตานัง
ประภูฆาตายะ, ยาวะเทวะ หิริโกปินะประภูจฉาทะนัตถัง ฯ

อัททะ มะยา อะปัจจะเวกชิตฺวา โย ปินทะปะปาโต ประริกุตโต, โส เนวะ ทิวายะ
นะ มะทายะ นะ มัณทะนายะ นะ วิญฺญะนายะ, ยาวะเทวะ อิมฺสสะ กายัสสะ จิตฺติยา
ยาปะนายะ วิหิงสุประระติยา พริทฺมะจะริยานุคคะทายะ, อิติ ปุราณฺญจะ เวทะนัง
ประภูหิงขามิ นะวิญฺญจะ เวทะนัง นะ อุปะปาเทสฺสามิ, ยาศฺรา จะ เม ภาวิสสะติ อะนะวิช
ชะตา จะ ผาสฺสูวิหาโร จาติ ฯ

อัททะ มะยา อะปัจจะเวกชิตฺวา ยัง เสนาสะนัง ประริกุตตัง, ตัง ยาวะเทวะ
สัตฺตสสะ ประภูฆาตายะ, อุณฺ्हัสสะ ประภูฆาตายะ, ทังสะมะกะสะวาตาตะประสิริงสะปะสัม
ผัสฺตานัง ประภูฆาตายะ, ยาวะเทวะ อุคฺุประริสสะยะวิโนทะนัง ประภูสฺลลานารามัตถัง ฯ

อัททะ มะยา อะปัจจะเวกชิตฺวา โย คิลานะปัจจะยะเภสฺสชชะ ประริกขารโ
ประริกุตโต, โส ยาวะเทวะ อุปะป็นนัง เวชยาพาธิกานัง เวทะนัง ประภูฆาตายะ,
อัปฺพายาปัชฉะปะระมะตยาติ ฯ

อุททิสฺสะนาธิญฺ्ञานะคาถา

(นำ) หันทะ มะยัง อุททิสฺสะนาธิญฺ्ञานะคาถาโย ภาณามะ เสฯ

(พร้อมกัน)

อิมินา ปุญฺญะกัมเมนะ	อุปัชฌายา คุณฺุดตชะรา
อาจะริยูปะการา จะ	มาตาปีตา จะ ญาตะกา (ปียา มะมฺัง)
สุริโย จันทิมา ราชา	คุณฺะวันตา นระราปิ จะ
พริทฺมะมารา จะ อินทา จะ	โลกะปาลา จะ เทวะตา
ยะโม มิตตา มะนุสฺสา จะ	มัชฌัตตา เวริกาปิ จะ
สัพเพ สัตตา สุชี โหนตุ	ปุญฺญานิ ปะกะตานิ เม
สุขัง จะ ติวิงฺ ทนตุ	ชิปปิงฺ ปาเปถะ โฉ มะตฺตังฯ
อิมินา ปุญฺญะกัมเมนะ	อิมินา อุททิสฺสะนะ จะ
ชิปปาหัง สุละเภ เจวะ	ตฺถนุหุพาทานะเจทะนัง
เย สันตานิ หินา รัम्मมา	ยาวะ นิพพานะโต มะมฺัง
นัสสันตุ สัพพะทา เยวะ	ยัตถะ ชาโต ภาเว ภาเว

อุชฺฐจิตตัง สะติปัญฺญา	สัถฺเตโห วิริยัมหิโน
มารา ละภันตุ โนกาสิง	กาตฺถุญฺจะ วิริเยสุ เม
พฺุทธาติประวโร นาโถ	ธัมโม นาโถ วรุตฺตโม
นาโถ ปัจฺเจกะพฺุทฺโธ จะ	สิงฺโฆ นาโถตฺตโร มะมิง
เตโสตฺตมานุภาเวนะ	มาโรกาสิงฺ ละภันตุ มาฯ

(จบบทนี้แล้ว ควรที่จะเจริญจิตภาวนา นั่งสมาธิ ตามสมควรแก่เวลา แล้วสวดบทต่อไป)

คํานมัสการพุทธสถาน

วันทามิ พุทฺธัง สัพพะเมโทสิงฺ ขะมะถะ เม ภันเต

วันทามิ ธัมมิงฺ สัพพะเมโทสิงฺ ขะมะถะ เม ภันเต

วันทามิ สิิงฺฆัง สัพพะเมโทสิงฺ ขะมะถะ เม ภันเต

วันทามิ อารามะ พัทฺธะสิิมายิงฺ โปธิรุกฺขิงฺ เจตียิงฺ สัพพะเม โทสิงฺ ขะมะถะ เม

ภันเต

วันทามิ ภาคะวันตัง โลกะนาถิงฺ อะตฺตัง เม โทสิงฺ อะนาคะตัง เม โทสิงฺ
ปัจจุปฺปินนิงฺ เม โทสิงฺ ขะมะถะ เม ภันเต, สํภุ สํภุ สํภุ อะนุโมทามิ,

อิจฺเจวะมัจฉินฺตนะมัสสะเนยฺยิงฺ นมะสฺสสมาโน ระตะนัตตะยิงฺ ยิงฺปฺญญาภิ
สันทัง วิปฺลึงฺ อะลัตถิงฺ ตัสสาณุภาเวนะ หะตฺนัตตราโย

อามันตะยามิ โว ภิกฺขเว ปะฐิเวทะยามิ โว ภิกฺขเว

ชะยะวะชะธัมมา สิิงฺขาร่า อัมปะมาเทนะ สัมปาเทถาติ.

อะระหัง สัมมาสัมพุทฺโธ ภาคะวา,

พุทฺธัง ภาคะวันตัง อะภิวาเทมิ. (กราบ)

สิิงฺวาจกาโต ภาคะวะธา ธัมโม,

ธัมมิงฺ นมะสฺสามิ. (กราบ)

สุปะฐิปฺปินโน ภาคะวะโต สํภะกะสิิงฺโฆ,

สิิงฺฆิงฺ นมะมามิ. (กราบ)

หมวดถวายพรพระ

บทสมีสการ

นะโม ตัสสะ ภคคะโต อระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ

(๓ ครั้ง)

อิติปิ โส ภคคะวา อระหัง สัมมาสัมพุทฺโธ, วิชชาจะระณะ สัมปันโน สุคะโต
โลกะวิทู อเนกุตตะโร ปุริสทัมมะสาราถิ สัตถาเทวะมะนุสสาณัง พุทฺโธ ภคคะวาติ

สัฎฐากขาโต ภคคะวาตา ฐัมโม, สันทิฎฐิโก อกะกาลิโก, เภหิปัสสิโก, โอบะนะยิโก
ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ

สุปฏิปันโน ภคคะโต สาวะกะสังโฆ, อสุปฏิปันโน ภคคะโต สาวะกะสังโฆ,
ญายะปฏิปันโน ภคคะโต สาวะกะสังโฆ, สามีจิปฏิปันโน ภคคะโต สาวะกะสังโฆ,
ยะทิทัง จิตตาริ ปุริสะยุดาณิ อัญญะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภคคะโต สาวะกะสังโฆ,
อาหุเนยโย, ปาหุเนยโย, ทักขิเนยโย, อัญชะลี ภาระณียะ, อเนกุตตะรัง ปุญญักเขตตัง
โลกัสสาติ ฯ

ชะยะสิทธิคาถา^๑

พาหุง สหัสสะมะภินิมิตะสาธุขันตัง
ครีเมชะลัง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง
ทานาทิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลาณี ฯ

มาราติเรกะมะภิชฺฉิณิเตสัพพะรัตตัง
โฆรัมปะนาฬะวะกะมักชะมะถัทธะยักขัง
ขันตีสุทนต์ะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลาณี ฯ

นาฬาคิริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภุตัง
ทาวักคิจักกะมะสะนีวะ สุทารุณันตัง
เมตตัมพุเสกะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลาณี ฯ

^๑ สันนิษฐานว่า สมเด็จพระวันรัตวัดป่าแดง แต่งถวาย สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

อุกขิตตะชัคคมะตีสัตถะสุทวารุณันตัง
 ฐาวันตโยชระนะประถังคฤมาละวันตัง
 อิทธีภิสังชระตะมะโน ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชระสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

กัถ்வานะ กัฏฐะมุทะรัง อิวะ คัพภินียา
 จัญจาเยะ ทุฏฐะวะจะนัง ชระนะกายะมัชฌเ
 สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชระสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

สัจจัง วิหาเยะ มะตีสัจจะกะวาพะเกตุง
 วาทาภิโรปีตะมะนัง อะตธีนัธะภูตัง
 ปัญญาปะทีปะชระลิตโต ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชระสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

นินโทปะนันทะภุชะคัง วิพุชัง มะหิททิง
 ปุตเตนะ เถระภุชะเคนะ ทะมาปะยันโต
 อิทฐปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชระสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

ทุคคาหะทิมุจฺฉิภุชะเคนะ สุกัฏฐะหัตถัง
 พรหมัง วิสุททธิชุตติมิทธิพะกาภินันัง
 ญานาคะเทนะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชระสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

เอตาปี พุทฺธะชะยะมังคะละอัฏฐะคาถา
 โย วาจะโน ทินะทีเน สระระเต มะตันทิ
 ทิต்வานะเนกะวิธินา จุปัททะวานิ
 โมกขัง สัจัง อะภิกะเมยเยะ นะโร สปะญญู ฯ

ชยะประวัติตะถาคา^๑

มหาการุณีโก นาโถ
ปฐเรตีวา ปาระมี สัพพา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

มหาการุณีโก นาโถ
ปฐเรตีวา ปาระมี สัพพา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

มหาการุณีโก นาโถ
ปฐเรตีวา ปาระมี สัพพา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

“อิตถายะ” สัพพะปาณินัง
ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
โหตุ เต ชยะมังคะลัง ฯ

“หิตายะ” สัพพะปาณินัง
ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
โหตุ เต ชยะมังคะลัง ฯ

“สุขายะ” สัพพะปาณินัง
ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
โหตุ เต ชยะมังคะลัง ฯ^๒

ชะยันโต โพธิยา มูเล
เอวัง ตัง วิชโย โหติ
อะปะราหิตะปัลลังเก
อะภิสเสเก สัพพะพุทธานัง
สุนักขัตตัง สุมังคะลัง
สุชะโณ สุมุหุตโต จะ
ปะทักขินัง กายะกัมมัง
ปะทักขินัง มะโนกัมมัง
ปะทักขินานิ กัตถวานะ

สัจยานัง นันทิวฑฒะโน
ชะยัสสุ ชยะมังคะเล
สีเส ประฐะวิโปกชะเร
อัคคัปปัตโต ปะโมทะติ ฯ
สุปะภาตัง สุกุญฺฐิตัง
สุยฺยัญฺจัน พริหมะจาริสุ
วาจากัมมัง ปะทักขินัง
ปะณิธิ เต ปะทักขินา
ละภันตเตเต ปะทักขิणे ฯ

๑ สันนิษฐานว่า แต่งขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา

๒ มหาการุณีโก ๓ ชั้น

หมวดอนุโมทนาวิธี

อนุโมทนาธรรมภาคา

(ผู้เป็นประธานเริ่มต้น)

ยะธา วาริวะหา ปุรา	ประริปุเรติ สาคะรัง
เอวะเมวะ อิตโต ทินนัง	เปตานัง อูปะกัปปะติ ^๑
อิจฉิตัง ปัตถิตัง ตุมหัง	ชิปปะเมวะ สะมิชณะตุ
สัพเพ ปุเรนตุ สังกัปปา	จันโท ปัตถะนระโส ยะธา
	มะณี ไชติระโส ยะธา ฯ ^๒

(รับพร้อมกัน)

สัพพีติโย วิวัชชันตุ	สัพพะโรโค วินัสสะตุ
มา เต ะวัตวันตะราโย	สุขี ที่ฆายุกะ ะวะ
สัพพีติโย วิวัชชันตุ	สัพพะโรโค วินัสสะตุ
มา เต ะวัตวันตะราโย	สุขี ที่ฆายุกะ ะวะ
สัพพีติโย วิวัชชันตุ	สัพพะโรโค วินัสสะตุ
มา เต ะวัตวันตะราโย	สุขี ที่ฆายุกะ ะวะ ฯ
อะภิวาทะนะสีลิสสะ	นิจัจัง อุมมาปะจาโยโน
จัตตาโร รัมมา วัฑฒันติ	อายุ วัณโณ สุขัง พะลัง ฯ ^๓

๑ อนุสฺส.ขุ.เปต. ๓๑/๒๕ (อรรถกถา เล่มที่ ๓๑ หน้าที่ ๒๕)

๒ อนุสฺส.ธ. ขปฺปมาท. ๑๙/๓๗ (อรรถกถา เล่มที่ ๑๙ หน้าที่ ๓๗)

๓ ขุ.ธ. ๒๕/๒๙ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๕ หน้าที่ ๒๙)

มงคลจักรวาฬน้อย

สัพพะพุทธานุภาเวนะ สัพพะธัมมานุภาเวนะ สัพพะสังฆานุภาเวนะ พุทธะ-
ระตะนัง ธัมมะระตะนัง สังฆะระตะนัง ตินณัง ระตะนानัง อานุภาเวนะ จะตุร่าถิติสะ
หัตถะธัมมักขันธานุภาเวนะ ปิฎะกัตตะยานุภาเวนะ ชินะส่าวะกานุภาเวนะ สัพเพ
เต โรคา สัพเพ เต ภาเย สัพเพ เต อันทะรายา สัพเพ เต อูปัททะวา สัพเพ
เต ทุนนิตตา สัพเพ เต อะวะมังคะลา วินัสสันตุ อายุกัฑคะโก ฐะนะวัฑคะโก
สิริวัฑคะโก ยะสะวัฑคะโก พะละวัฑคะโก วัณณะวัฑคะโก สุชะวัฑคะโก โหตุ
สัพพะทา ฯ

ทุกขะโรคะภะยา เวรา	โสกา สัตตุ จุปัททะวา
อะเนกา อันทะรายาปิ	วินัสสันตุ จะ เตชะสา
ชะยะสิทธิ ฐะนัง ลาภัง	โสตถิ ภาคยัง สุชัง พะลัง
สิริ อายุ จะ วัณโณ จะ	โมคัง วุฑฒิ จะ ยะสะวา
สะตะวัสสา จะ อายุ จะ	ชีวะสิทธิ ภาวันตุ เต ฯ

มงคลจักรวาฬน้อย (ย่อ)

ระตะนัตตะยานุภาเวนะ	ระตะนัตตะยะเตชะสา
ทุกขะโรคะภะยา เวรา	โสกา สัตตุ จุปัททะวา
อะเนกา อันทะรายาปิ	วินัสสันตุ อะเสสะโต
ชะยะสิทธิ ฐะนัง ลาภัง	โสตถิ ภาคยัง สุชัง พะลัง
สิริ อายุ จะ วัณโณ จะ	โมคัง วุฑฒิ จะ ยะสะวา
สะตะวัสสา จะ อายุ จะ	ชีวะสิทธิ ภาวันตุ เต ฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะพุทธานุภาเวนะ	สะทา โสตถิ ภาวันตุ เต
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะธัมมานุภาเวนะ	สะทา โสตถิ ภาวันตุ เต
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะสังฆานุภาเวนะ	สะทา โสตถิ ภาวันตุ เต ฯ

เกษนิยานุโมทนาคาถา^๑

อัคคิหุตตัง มุขชา ยัญญา	สวิตติ ฉันทะโส มุขัง
ราชา มุขัง มนะุสสานัง	นะทังง สาคะโร มุขัง
นักชัตตานัง มุขัง จันโท	อาทิจโจ ตะปะตัง มุขัง
ปญญาแมกัังขะมานานัง	สังโฆ เว ยะชะตัง มุขัง ฯ
ภะณิสสามะ มะยัง คาคา	กาละทานันปะทีปิกา
เอตา สุนันตุ สักกัจจัง	ทายะกา ปญญาแกมิโน ฯ

หมายเหตุ แบบนี้ นำ กาละทานะสุดตะคาถา ถ้านำ วิหาระทานะคาถา เปลี่ยนที่ขีดเส้นใต้ เป็นวิหาระทานะทีปิกา

กาละทานะสุดตะคาถา^๒

กาเล ทะทันติ สปะญญา	วะทัญญู วิตะมัจฉะรา
กาเลนะ ทินนัง อะริเยสุ	อุชุกุเตสุ ตาทิสุ
วิปะสันนมะนะนา ตัสสะ	วิปูลา โหติ ทักขินา
เย ตัตถะ อะนุโมทันติ	เวยยาวัจจัง กะโรนติ วา
นะ เตะนะ ทักขินา โอนา	เตปิ ปญญาตัสสะ ภากิโน
ตัสมา ทะเท อับปะฏิวานะจิตโต	ยัตถะ ทินนัง มะหัพพะลัง
ปญญาณี ประระโลกัสสมิง	ปะตัญญา โหนติ ปาณินันติ ฯ

ติโรกุกุททะกัณทะปัจฉิมภาค^๓

อะทาสี เม อะกาสี เม	ญาติमितตา สะชา จะ เม
เปตานัง ทักขินัง ทักขา	ปุพเพ กะตะมะนุสสะรัง
นะ หิ รุณณัง วา โสโก วา	ยา วัญญา ประริเทวะนา
นะ ตัง เปตานะมัตถายะ	เอวัง ตัญญาตี ญาตะโย
อะยัญจะ โข ทักขินา ทินนา	สังฆัมหิ สุปะตัญญาตี
ทีฆะรัตตัง หิตายยัสสะ	ฐานโส อุกัปปะติ
โส ญาติธัมโม จะ อะยัง นิตัสสิโต	
เปตานะ ปุชา จะ กะตา อุกัปปา	

^๑ วินย. มหาวคโค (๒) (พระไตรปิฎกเล่มที่ ๕- หน้า ๑๒๔ ข้อที่ ๙๗)

^๒ อัง.ปญจ. ๒๒/๔๕(พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๒ หน้า ๔๕)

^๓ ขุ.ธ.๒๕/๑๐ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๕ หน้า ๑๐

พระลัญจระ ภิกษุณะมนุประทินนัง
 ตุมเหติ ปุญญัง ประสูติง อเนปประกันติ ฯ

อัครปประสาทะสุดตะคาธา^๑

อัครโต เว ประสันนानัง	อัครัง รัมมัง วิชานะตัง
อัครเค พุทเท ประสันนानัง	ทักษิณเยเย อระนุตตะเร
อัครเค รัมเม ประสันนानัง	วิราคูประสะเม สุเช
อัครเค สังฆะ ประสันนानัง	ปุญญักเขตเต อระนุตตะเร
อัครคัสมิง ทานัง ทะทะตัง	อัครัง ปุญญัง ประวัฑฒะติ
อัครัง आयु จะ วัฒนโณ จะ	ยะโส กิตติ สุขัง พระลัง
อัครคัสสะ ทาตา เมธาวี	อัครคะรัมมะสะมาหิโต
เทวะภูโต มนะสุโส วา	อัครปปัตโต ประโมทะตีติ ฯ

โกชณะทานานุโมทะนาคาธา^๒

อายุโท พระโทะ ชิโร	วัฒนะโท ประฏิภาณะโท
สุขัสสะ ทาตา เมธาวี	สุขัง โส อระหิคัจจะติ
อายุง ทัตถวา พระลัง วัฒนัง	สุขัญจะ ประฏิภาณะโท
ที่ฆายุ ยะสะวา โหติ	ยัตถะ ยัตถุประปัชชะตีติ ฯ

อาฎานาฎิยะประวัติตัง (ย่อ)

สัพพะโรคะวินิมุตโต	สัพพะสันตปาปะวัชชิตโต
สัพพะเวระมะตีกันโต	นิพพุโต จะ ตูวัง ภาวะ ฯ
สัพพีติโย วิวัชชันตุ	สัพพะโรโค วินัสสะตุ
มา เต ภาวัตวันตระราโย	สุขี ที่ฆายุโก ภาวะ
อะภิวาทะนะสีลิสสะ	นิจัจจ กุทมาปะจายโน
จัตตารโ รัมมา วิทมนันติ	อายุ วัฒนโณ สุขัง พระลัง ฯ

^๑ อ.จ.ต. ๒๑/๔๕ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๑ หน้า ๔๕)

^๒ อ.จ.ป.จ. ๒๒/๔๕ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๒ หน้า ๔๕)

เทเวศราทิสสะทักขินานุโมทนาคาถา^๑

ยัสฺมิํ ปะเทเส กัปปเปติ	วาสัง ปันนทิตะชาติโย
สึละวันเตตถะ โภเชตฺตวา	สัณฺญะเต พรัหมะจาริโน
ยา ตัตถะ เทเวศรา อาสุง	ตาสัง ทักขินะมาทิสเส
ตา ปุชิตา ปุชระยันติ	มานิตา มานะยันติ นัง
ตะโต นัง อนะนุกัมปันติ	มาตา ปุตตังวะระ โอรระสัง
เทเวศรานุกัมปิโต โปโส	สธา ภัทธานิ ปัสสะติ ฯ

เทเวศราภิสัมมันตนะระคาถา^๒

ยานึชระ ภูตานิ สะมาคะตานิ
 ภูมมานิ วา ยานิ วะ อันตะลิกเข
 สัฟเพ วะ ภูตา สุมะนา ภาวันตุ
 อะโรปิ สักกัจจะ สุนันตุ ภาลิตัง
 สุกาสิตัง กิณฺจปิ โว ภาณมุ
 ปุณฺญญะ สะตูปปาทะกะรัง อะปาปัง
 รัมมุปะเทสัง อะนุการะกานัง
 ตัสมา หิ ภูตานิ สะเมนตุ สัฟเพ
 เมตตัง กะโรถะ มานุลิยา ปะชาเย
 ภูเตสุ พาวีหัง กะตะภัตติกาเย
 ทิวา จะ รัตโต จะ หารันติ เย พะลิง
 ปัจโจปะการัง อะภิกังขะมานา
 เต โข มะนุสสา ตะนุกานุกาธา
 ภูตา วิเสเสนะ มะหิททิกา จะ
 อะทิสสะมานา มะนุเชหิ ญาตา
 ตัสมา หิ เน รักษะถะ อัมปะมัตตา ฯ

๑ ที.มหา. ๑๐/๑๐๕ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๐ หน้าที่ ๑๐๕)

๒ สุตต ชุ. ชุททกปาฐ ธรรมปทคาถา- สุตตนิปาตา พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๕ หน้าที่ ๕ ข้อที่ ๗

อาทियะสุตตะคาถา

ภุคตา โภคา ภัจจา	วิตินณา อาปะทาสุ เม
อุทักคคา ทักขินา ทินนา	อะโถ ปัญจะ พะถิ กะตา
อุปัฏฐิตา สึละวันโต	สัณฺญะตา พรหมะจาริโน
ยะทัตถัง โภคะมิจเจยยะ	ปัททิตโต ฆะระมาวะรัง
โส เม อัตโถ อะนุปัตโต	กะตัง อะนะนุตตาปิยัง
เอตัง อะนุสสะรัง มัจโจ	อะริยะธัมเม สฺฐิตो นะโร
อิธะวะ นัง ประสังสันติ	เปจจะ ลักเค ปะโมทะตีติ ฯ

วิหาระทานะคาถา^๑

สีตัง อุณ्हัง ประภูหันทิ	ตะโต วาฬะมิกานิ จะ
สิริงสะเป จะ มะกะเส	ลิลิเร จาปี วุฏฐิโย
ตะโต วาตาตะโป โฆโร	สัณฺญาโต ประภูหัญญะติ
เลนัตถัญจะ สุขัตถัญจะ	ฌายิตุง จะ วิปัสสิตุง
วิหาระทานัง สังฆัสสะ	อัครัง พุทเธหิ วัณฺณิตัง
ตัสมา หิ ปัททิตโต โปโส	สัมปัสสัง อิตถะมัตตะโน
วิหาเร การะเย รัมเม	วาสะเยตถะ พะหุสสุเต
เตสัง อัมมัญจะ ปานัญจะ	วัตถะเสนะสนานิ จะ
ทะเทยยะ อุชฺฐุเตสุ	วิปประสันเนนะ เจตะสา
เต ตัสสะ ธัมมัง เทเสนติ	สัพพะทุกขาปะนุทะนัง
ยัง โส ธัมมะมิขัญญาเย	ประรินิพพาทยะนาสะโวติ ฯ

^๑ วิ.จล. ๗/๘๗ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๗ หน้าที่ ๘๗)

หมวดสวดมนต์พระปริตร

ชุมนุมเทวดา

สระราชทั้ง สระเสนัง สระพันธุ่ง นรินทั้ง
 ประวิตานภาโว สทา รักขะตุมิ^๑
 ฌะวิตวานะ เมตตัง สะเมตตา ภาทันตา
 อะวิกขิตตะจิตตา ประวิตัง ภาณันตุ^๒

สักเค กาเม จะ รูปะ คิริติขระระตะเถ จันตะลิกเข วิมานะ ทีเป รัฎฐะ จะ
 คาเม ตะรุวะนะคะหะเน เคหะวัตถุมหิ เขตเต ภูมาจายันตุ เทวา ชะละละระวิสะเม
 ยักขะคันธัพพะนาคา ติญจันตา สันติเก ยัง มุนิวะระจะนัง สาทะโว เม สุนันตุ ๑
 รัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา รัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา รัมมัสสะวะ
 นะกาโล อะยัมภะทันตา ๑^๓

บทซัดอีกแบบหนึ่ง^๔

สะมันตา จักกะวาฬัสสุ
 อัตรากัจฉันตุ เทวะตา
 สัทธัมมัง มุนิราชัสสะ
 สุนันตุ สักคะโมกขะทั้ง

สักเค กาเม จะ รูปะ คิริติขระระตะเถ จันตะลิกเข วิมานะ ทีเป รัฎฐะ จะ
 คาเม ตะรุวะนะคะหะเน เคหะวัตถุมหิ เขตเต ภูมาจายันตุ เทวา ชะละละระวิสะเม
 ยักขะคันธัพพะนาคา ติญจันตา สันติเก ยัง มุนิวะระจะนัง สาทะโว เม สุนันตุ ๑
 รัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา รัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา รัมมัสสะ
 วะนะกาโล อะยัมภะทันตา ๑

^๑ ใช้แต่ในราชพิธี และรัฐพิธี

^๒ ภูซงคปยาตฉินท์

^๓ สัทธาฉินท์

^๔ พระพุทธมณฑล สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้ามณฑลจากรีย์, ๒๕๔๘ หน้า ๑๐

นมัสการ

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ^๑

(๓ จบ)

ไตรสรณคมน์

พุทฺธัง สรรณัง คัจฉามิ

ธัมมัง สรรณัง คัจฉามิ

สังฆัง สรรณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ พุทฺธัง สรรณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ ธัมมัง สรรณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ สังฆัง สรรณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ พุทฺธัง สรรณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ ธัมมัง สรรณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ สังฆัง สรรณัง คัจฉามิ^๒

นมะการะสิทธิคาถา (เก่า)^๓

สัมพุทธะ อัญญะวิสัยจะ	ทวาทะสัยจะ สะหัสสะเก
ปัญญาสะตะสะหัสสานิ	นะมามิ สิระสา อะหัง
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ	อาทะเรนะ นะมามิหัง
นมะการานุกาเวนะ	หันทวา สัพเพ อุปัตทเว
อะเนกา อันตะรายาปิ	วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

สัมพุทธะ ปัญญาปัญญาสัยจะ	จะตุวิสัยจะสะหัสสะเก
ทะสะสะตะสะหัสสานิ	นะมามิ สิระสา อะหัง
เตสัง ธัมมัญจะ สังฆัญจะ	อาทะเรนะ นะมามิหัง
นมะการานุกาเวนะ	หันทวา สัพเพ อุปัตทเว
อะเนกา อันตะรายาปิ	วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

สัมพุทธะ นระุตตะระสะเต	อัญญะจิตตาฬิสะสะหัสสะเก
------------------------	-------------------------

^๑ พ.พ. ๒๕/๑

^๒ พ.พ. ๒๕/๑

^๓ ถ้าไม่สะดวก โย จักขมา.. จะสะดวก สัมพุทธะ...แทนก็ได้

วิษุวัตติสตะสหัสธานี	นระมามี สิริระสา อะหัง
เตสัง รัหมัญจะ สังฆัญจะ	อาทระเรนระ นระมามีหัง
นระมการาราณาภาเวนะ	หันทวา สัพพะ อุปัททเว
อะเนกา อันตะรายาปิ	วินัสสันตุ อะเสสโต ฯ

นระมการะลิตทิตคาถา (ใหม่)

(ใช้แทน สัมพุทธะ)

โย จักขุมา โมะหะมะลาปะกัญโฐ
 สามีง วะ พุทโธ สุคะโต วิมุตโต
 มารัสสะ ปาสา วินิโมจะยันโต
 ปาเปสิ เขมัง ชะนะตัง วิเนยยัง ฯ
 พุทฺธัง วะรันตัง สิริระสา นระมามี
 โลกัสสะ นาถัญจะ วินายะกัญจะ
 ตันเตชะสา เต ชะยะลิตทิต โหตุ
 สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ
 รัหมโม ะชโช โย วิยะ ตัสสะ สัตถุ
 ทัสเสสิ โลกัสสะ วิสุททิมัคคัง
 นิยยานิโก รัหมะระรัสสะ ฐารี
 สาทาอะโห สันติกะโร สุจิณโณ ฯ
 รัหมัง วะรันตัง สิริระสา นระมานิ
 โมหัพปะทาลัง อุปะสันตะทาหัง
 ตันเตชะสา เต ชะยะลิตทิต โหตุ
 สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ
 สัทธัมมะเสนา สุคะตานุโค โย
 โลกัสสะ ปาปุปะกิเลสะเขตตา
 สันโต สะยัง สันตินิโยชะโก จะ
 สวากขาตะรัหมัง วิทิตัง กะโรติ ฯ
 สังฆัง วะรันตัง สิริระสา นระมามี
 พุทธานุพุทฺธัง สมะสึละทิจฺฉิง
 ตันเตชะสา เต ชะยะลิตทิต โหตุ
 สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ^๑

^๑ พระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส

นะโมการะอัญฐะกะคาถา

นะโม อระหะโตะ สัมมา	สัมพุทฺธัสสะ มะเหลสีโน
นะโม อุตตะมะธัมมัสสะ	สวากขาตัสสะเว เตนิชระ
นะโม มะหาสังฆัสสะปิ	วิสุทฺธะสีละทิฏฐิโน
นะโม โอบาตยาวิทฺธัสสะ	ระตะนัตตยัสสะ สาธุกัง
นะโม โอบะกาตัสสะ	ตัสสะ วัตถุตตยัสสะปิ
นะโมการิปปะภาเวนะ	วิคัจฉันตุ อูปัททเว
นะโมการานุภาเวนะ	สุวัตถิ โหตุ สัพพะทา
นะโมการรัสสะ เตเชนะ	วิริมีหิ โหมิ เตชะวา ฯ ^๑

บทซัดมังคะละสุตตัง

เย สันตา สันตะจิตตา ติสระณะสระณะ เอตถะ โลกันตะเว วา ภูมมา
 ภูมมา จะ เทวา คุณะคะณะคะหะณัปปาเวฐา สัพพะกาลัง เอเต อายันตุ เทวา
 วระระกะนะกะมะเย เมรฺวราเช วะสันโต สันโต สันโต สะเหตุง มุนิวระวะจะนัง
 โสตุมคคัง สะมคคัง ฯ

สัพเพสุ จักกะวาเพสุ	ยักขา เทวา จะ พรัหมุโน
ยัง อัมเหหิ กะตัง ปุญญัง	สัพพะสัมปัตติสาธะกัง
สัพเพ ตัง อนะโมทิตวา	สะมคคา สาสะเน ระตา
ปะมาทระหิตา โหนตุ	อารักขาสุ วิเสสะโต
สาสะนัสสะ จะ โลกัสสะ	วุทฺธัม ภาวะตุ สัพพะทา
สาสะนัมปิ จะ โลกัญจะ	เทวา รักขันตุ สัพพะทา
สัทธิง โหนตุ สุขี สัพเพ	ประริวาเรหิ อัตตะโน
อะนีมา สุขะนา โหนตุ	สะหะ สัพเพหิ ญาติริ ฯ
ยัญจะ ทวาทะสะ วัสสานิ	จินตะยิงสุ สะเทวะกา
จิรัสสัง จินตะยันตาปิ	เนวะ ชานิงสุ มังคะลัง
จักกะวาพีสะหัสสะสุ	ทะสะสุ เยนะ ตัตตะกัง
กาลัง โกลาหะลัง ชาตัง	ยาวะ พรัหมะนิเวสะนา
ยัง โลกะนาโถ เทเสสิ	สัพพะปาปะวินาสะนัง
ยัง สุตวา สัพพะทุกเขหิ	มัจฉันตาสังขิยา นระ
เอวะมาทิกุญเปตัง	มังคะลันตัมภะณานะ เท ฯ

^๑ พระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระจอมเกล้าฯ

มงคลสูตร^๑

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภคฺควา สāvตฺถิยัง วิหระระติ เขตฺตวเน
 อนาคตปิณฑิกัสสะ อาราม๑ ๑ระโฆ อัญญุตระรา เทวตา ๑ระภิกันตายะ
 รัตติยา ๑ระภิกันตะ-วณฺณา เกวระลกะปป์ง เขตฺตวเนง โภภาเสตวา เยนะ ภคฺควา
 เตนุประสังกะมิ อุประสังกะ-มิตวา ภคฺควันตัง ๑ระภิวาเทตวา เอกะมันตัง อัญญาสิ ฯ
 เอกะมันตัง จีตา โฆ ส่า เทวตา ภคฺควันตัง คาทายะ อชฺฌะภาสิ

พระหุ เทวา มะนุสสา จะ	มังคะลานิ ๑ระจินตะยุง
อากังขะมานา โสตถานัง	พรุหิ มังคะละมุตตะมัง ฯ
๑ระเสวณะ จะ พาลานัง	ปีณฑิตานัญจะ เสวณะ
ปุชชา จะ ปุชเชนียานัง	เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ประฏิรูปะเทสะวาโส จะ	ปุพเพ จะ กะตะปุญญะตา
อิตตะสัสมมาปะณิหิ จะ	เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
พาหุสัจจัญจะ ลิปปีญจะ	วินะโย จะ สุลิกขิโต
สุภาสิตา จะ ยา วาจา	เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
มาตาปีตุอุปัฏฐานัง	ปุตตะทาวัสสะ สังคะโ
๑ระนากลา จะ กัมมันตา	เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ทานัญจะ ฐัมมะจะริยา จะ	ญาตะกานัญจะ สังคะโ
๑ระนะวัชชานิ กัมมานิ	เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
อาระตี วิระตี ปาปา	มัชชะปาณา จะ สัญญะโม
อับปะมาโท จะ ฐัมเมสุ	เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
การะโว จะ นิวาโต จะ	สันตุญฺฐิ จะ กะตัญญุตา
กาเลนะ ฐัมมัสสะวเนง	เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ขันตี จะ โสวะจัสสะตา	สมะณานัญจะ ทัสสะนัง
กาเลนะ ฐัมมะสากัจฉา	เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ตะโป จะ พรหฺมะจะริยัญจะ	๑ระริยะสัจจานะ ทัสสะนัง
นิพพานะสัจจิกิริยา จะ	เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ณฺฐุสฺฐัสสะ โลกะฐัมเมหิ	จิตตัง ยัสสะ นะ กัมปะติ
๑ระโสกัง วิระชัง เขมิง	เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
เอตาทิสานิ กัตวานะ	สัพพัตตะมะปะราชาติตา
สัพพัตตะ โสตถิง คัจฉันติ	ตันเตสัง มังคะละมุตตะมันติ ฯ

^๑ ชุ.ช.๒๕/๓ (พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๕ หน้าที่ ๓)

บทชี้ตระกูลระตนะสุตตัง

ราชาโต วา โจระโต วา มนะสุตโต วา อะมะนะสุตโต วา อักคิโต วา
อุทะกะโต วา ปิสัจจะโต วา ชาณุกะโต วา กัณฐะกะโต วา นักขัตตะโต วา
ชนะปะทะโรคะโต วา อะสัทัมมะโต วา อะสันทิฏฐิโต วา อะสัปปริสะโต วา
ัจฉนทะหัตถิอัสสะมิกะโคณะกุกุระอะหิวิจฉิมะนิสัปปะที่ปะอัจฉนะตวัจฉนะสุกะระมะ
หิสะ ยักขะรักขะสาที่หิ นานา ภาชะโต วา นานาโรคะโต วา นานาอุปัททะวะโต วา
อารักขัง คัณหันตุ ฯ

ปะณิธานะโต ปัญญาชะ ตะถาคะตัสสะ ทะสะ ปาระมิโย ทะสะอุปะปาระมิโย
ทะสะ ปะระมัตถะปาระมิโย ปัญญาชะ มะหาปะริจจาเค ติสโส จะริยา ปัจฉิมัพะวะเว คัพะ
ภาวกั-กัณตัง ชาตัง อะภินิกขะมะนัง ปะธานะจะริยัง

โพธิปัลลังเก มาระวิชะยัง สััพพะัญญะตัญญาณัปะฏิเวธัง นะวะ โลกุตตะระรัหมเมติ
สััพเพปิเม พุททะคุณเ อาวัชชิตวา เวสาลียา ตีสุ ปากาวันตะเรสุ ตियามะรัตติง
ปะริตตัง กะโรนโต อายัสมา อานันตัตถะโร วิยะ การุญญะจิตตัง อุปัฏฐะเปตวา ฯ

โกฏิสะตะสะหัสเสสุ	จักกะวาฬุ เทวะตา
ยัสสาณัมปะฎิคคัณหันติ	ยัญญา เวสาลียัมปุเร
โรคามะนะสุตตะพุททิกขะ-	สัมภูตันทิวิรัมภะยัง
ชิปะมะนัตะระธาเปลิ	ปะริตตันตัมภะณามะ เท ฯ

ระตนะสุตตร^๑

ยานัระ ภูตานิ สะมาคะตานิ ภูมมานิ วา ยานิวะ อันตะลิกเข สััพเพ วะ ภูตา
สุมะนา ภาวันตุ อะเถปิ สักกัจะ สุณันตุ ภาสิตัง ตัสมา หิ ภูตา นิสาเมณะ สััพเพ
เมตตัง กะโรณะ มานุสิยา ปะชาชะ ทิวา จะ รัตโต จะ หารันติ เข พะลิง ตัสมา หิ เน
รักขะณะ อัสปะมัตตา .

ยังกิญจิ วิตตัง อิชะ วา หุรัง วา สักเคสุ วา ยัง ระตนะนัง ปะณัตถัง นะ โน
สะมัง อิตถิ ตะถาคะเตนะ อิทัมปิ พุทเท ระตนะนัง ปะณัตถัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ
โหตุ .

ชะยัง วิราคัง อะมะตัง ปะณัตถัง ยะทัชณะคา สักกะมะนุณี สะมาหิโต นะ เตนะ
ฉัมเมนะ สะมัตถิ กิญจิ อิทัมปิ ฉัมเม ระตนะนัง ปะณัตถัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ .

^๑ ชุ.ธ.๕/๔ (พระไตรปิฎกเล่มที่ ๕ หน้า ๔)

ยัมพุทชะเสฏฐโฐ ปรวิวัณณะยี่ สุจิง สะมาธิมานันตริกัญญะมาหุ สะมาธินา เต
นะ สะโม นะ วิชชะติ อิทัมปิ รัมเม ระตะนัง ประณีตัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตติ โหตุ.

เย ปุคคะลา อัญญุสะ สะตัง ประสัฏฐา จัตตารี เอตานิ ยุคานิ โหนติ เต ทักขิ
ณียา สุคะตัสสะ สากะกา เอเตสุ ทินนานิ มะหัพพะถานิ อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง
ประณีตังเอเตนะ สัจเจนะ สุวัตติ โหตุ.

เย สุปปะยุตตะ มนะสะ ทัพเพนะ นิกกามิโน โคตะมะสาสะนัมหิ เต ปัตติ
ปัตตะ อะมะตัง วิคัยะ ละททา มุชา นิพพุตติ ญุชชะมานา อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง
ประณีตัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตติ โหตุ.

ยะถินทะซีโล ประชฺวะวิง สิโต ลียา จะตุพพิ วาเตภิ อะสัมปะกัมปิโย ตะถุปะ
มัง สัปปริสัง วะทามิ โย อะริยะสัจจานิ อะเวจจะ ปัสสะติ อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง
ประณีตังเอเตนะ สัจเจนะ สุวัตติ โหตุ.

เย อะริยะสัจจานิ วิภาวะขันติ คัมภีระปัญญาญเณระ สุเทสิตานิ ภิญจาปิ เต โหนติ
ภุสัปปะมัตตะตา นะ เต ภะวัง อัญญุสะมะมาทียันติ อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ประณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตติ โหตุ.

สะหาวัสสะ ทัสสะนะสัมปะทายะตะยัสสุ รัมมา ชะหิตา ภะวันติ สักกายะทิฏฐิ
วิจิจฉิตตัญจะ สัสพะตัง วาปิ ยะทตติ ภิญจิจ จะตุหะปาเยหิ จะ วิปะมุตโต ฉะ
จาภิชฺชานานิ อะภัพโพ กาคุง อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ประณีตัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตติ
โหตุ .

ภิญจาปิ โส กัมมัง กะโรติ ปาปะตัง กาเยนะ วาจาพุททะ เจตะสา วา อะภัพโพ
โส ตัสสะ ประณีจนะทายะ อะภัพพะตะ ทิฏฐุสะปะทัสสะ วุตตะ อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง
ประณีตัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตติ โหตุ.

วะนัปปะคุมเพ ยะถา คุสติคเค คิมหานะมาเส ประชฺวะมัสมัง คิมเห ตะถุปะมัง
รัมมะวะรัง อะเทสะยิ นิพพานะคามิง ประระมัง หิตายะ อิทัมปิ พุทเธ ระตะนัง ประณี
ตัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตติ โหตุ.

วะโร วัระัญญุ วัระระโท วัระราหะโร อะนุตตะโร รัมมะวะรัง อะเทสะยิ อิทัมปิ
พุทเธ ระตะนัง ประณีตัง เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตติ โหตุ .

ซีณัง ปุราณัง นะวัง นัตถิ สัมภะวัง วิรัตตะจิตตะยาสะติเก ภะวัสมัง เต ซีณะพิชา
อะวิรุฬ्हิฉันทา นิพพันติ ซีรา ยะถายัมปะทีโป อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ประณีตังเอเตนะ
สัจเจนะ สุวัตติ โหตุ.

ยานีระ ภูตานี สะมาคะตานี ภูมมานี วา ยานีระ อินตะลิกเข ตะถาคะตั้ง
เทวะมะนุสสะปฐิตัง พุทริง นมะสสามะ สุวัตถิ โหตุ .

ยานีระ ภูตานี สะมาคะตานี ภูมมานี วา ยานีระ อินตะลิกเข ตะถาคะตั้ง
เทวะมะนุสสะปฐิตัง ฐัมมัง นมะสสามะ สุวัตถิ โหตุ.

ยานีระ ภูตานี สะมาคะตานี ภูมมานี วา ยานีระ อินตะลิกเข ตะถาคะตั้ง
เทวะมะนุสสะปฐิตัง สังฆัง นมะสสามะ สุวัตถิ โหตุ.

บทคัดกระระณียะเมตตะสูตรตั้ง

ยัสถานุภาวะโต ยักขา	เนวะ ทัสเสนติ ริงสะนัง
ยัมหิ เจวานุญฺชนโต	วัตตินทิวะมะตันทิโต
สุขัง สุปะติ สุโต จะ	ปาปัง กิญฺจิ นะ ปัสสะติ
เอวะมาทิกุญฺเปตัง	ประริตตันตัมภะณามะ เห ฯ

กระระณียะเมตตะสูตร^๑

กระระณียะมัตตะกุสะเลนะ	ยันตัง สันตัง ประทัง อะภิสะเมจจะ
ลักโก อุกฺขุ จะ สุหฺขุ จะ	สุวะโจ จัสสะ มุฑุ อะนะติมานี
สันตฺตสะโก จะ สุภะโร จะ	อัปปะกัจโจ จะ สัสสะหุกะวุตติ
สันตินทริโย จะ นิปะโก จะ	อัปปะคัพโภ กุเลสุ อะนะนุคิทโ
นะ จะ ชุททัง สะมาจะเร กิญฺจิ	เยนะ วิญฺญุ ประเร อุปะวะเทยฺยุง
สุชินโน วา เขมิโน โหตุ	สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตฺตตา
เย เกจิ ปาณะภูตฺตติ	ตะสา วา ถาวะรา วา อะนะวะเสสา
ทีฆา วา เย มะหันตา วา	มัชฌิยา วัสสะกา อะนุกะณฺฐา
ทิฏฐฺฐา วา เย จะ อะทิฏฐฺฐา	เย จะ ทูเร วะสันติ อะวิทุเร
ภูตา วา สัมภะเวสี วา	สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตฺตตา
นะ ประโร ประรัง นิกฺขเพละ	นาติมัญญะเถ กัตตะจิจิ นัง กิญฺจิ
พียาโรสะนา ประฐึฆะสัณฺญา	นาญญะมัญญัสสะ ทุกขะมิจเจยยะ
มาตา ยะธา นิยง ปุตตัง	อายุสา เอกะปุตตะมะนุรักเข
เอวัมปิ สัพพะภุเตสุ	มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง
เมตตัญจะ สัพพะโลกัสมิง	มานะสัมภาวะเย อะปะริมาณัง

^๑ ชุ.ข.๒๓-๑๓-๑๔ (พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๕ หน้า ๑๓-๑๔)

อุทัง อะโห จะ ติริยัญจะ	อะสัมพาทัง อะเวรัง อะสะปัตตัง
ติฏฐัญจะรัง นิสินโน วา	สะยาโน วา ยาวะตัสสะ วิคะตะมัทโ
เอตัง สะตัง อะธัญญะยยะ	พรัหมะเมตัง วิหารัง อิชะมาหุ
ทิฏฐัญจะ อะนุปะคัมมะ สัสสะวา	ทัสสะเนนะ สัมบันโน
กาเมสุ วิเนยยะ เค็ง	นะ ทิ ชาตุ คัพพะเสยยัง ปุณะเรตติ ๑

บทซัดขันธะปริตตะคาถา

สัพพาสีวิสะชาตัง	ทิพพะมันตาคะทัง วิยะ
ยันนาเสติ วิสัง โฆวัง	เสสัญจาปิ ประริสสะยัง
อาณักเขตตัมหิ สัพพัตตะ	สัพพะทา สัพพะปาณินัง
สัพพะโสปี นินวาเรติ	ประริตตันตัมภะณามะ เท ๑

ขันธะปริตตะคาถา^๑

วิรูปักเขหิ เม เมตตัง	เมตตัง เอราปะเถหิ เม
ฉัพพะยาปุคเตหิ เม เมตตัง	เมตตัง กัณหาโคตะมะเกหิ จะ
อะปาทะเกหิ เม เมตตัง	เมตตัง ทิปาทะเกหิ เม
จะตุปะปะเทหิ เม เมตตัง	เมตตัง พะหุปะปะเทหิ เม
มา มัง อะปาทะโก หิงสิ	มา มัง หิงสิ ทิปาทะโก
มา มัง จะตุปะปะโก หิงสิ	มา มัง หิงสิ พะหุปะปะโก
สัพเพ สัตตา สัพเพ ปาณา	สัพเพ ภูตา จะ เกวะลา
สัพเพ ภัทธานิ ปัสสันตุ	มา กิญจิ ปาปะมาคะมา

อัปปะมาโณ พุทโธ อัปปะมาโณ ฐัมโม อัปปะมาโณ สังโฆ ปะมาณะวันตานิ
 สิริงสะปานิ อะหิ วิจจิกา สะตะปะที อุณณานาภี สะระพู มุสิกา กะตา เม รักษา
 กะตา เม ประริตตา ประฏิกกะมันตุ ภูตานิ โสหัง นะโม ภะคะวะโต นะโม สัตตันนัง
 สัมมาสัมพุทธานัง ๑

บทซัดโมระปริตตัง

ปุเรนตัมโพธิสัมภาเว	นิพพัตตัง โมระโยนิยัง
เยนะ สังวิหิตารักขัง	มะหาสัจตัง วะเนจระรา
จิรัสสัง วายะมันตาปิ	เนวะ สักขิงสุ คัณหิตุง
พรัหมะมันตันติ อักขาตัง	ประริตตันตัมภะณามะ เท ๑

^๑ อภ.จตุกก. ๒๑-๔๕ (พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๑ หน้า ๔๕)

โมรประริตตั้ง^๑

อุเทตะยัญจักขุมา เอกะราชา
 หริสสะวัณโณ ประสูริปประภาโส
 ตั้ง ตั้ง นมัสส่ามิ หริสสะวัณณัง ประสูริปประภาสัง
 ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ ทิวะลัง
 เย พร่าหมะณา เวทะคุ ลัพะธัมเม
 เต เม นะโม เต จะ มัง ป่าละยันตุ
 นมัตถุ พุทธานัง นมัตถุ โพธิยา
 นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตตยา
 อิมัง โส ประริตตั้ง กัตวา โมโร จะระติ เอสะนา ฯ

อะเปตะยัญจักขุมา เอกะราชา
 หริสสะวัณโณ ประสูริปประภาโส
 ตั้ง ตั้ง นมัสส่ามิ หริสสะวัณณัง ประสูริปประภาสัง
 ตะยัชชะ คุตตา วิหะเรมุ รัตติง
 เย พร่าหมะณา เวทะคุ ลัพะธัมเม
 เต เม นะโม เต จะ มัง ป่าละยันตุ
 นมัตถุ พุทธานัง นมัตถุ โพธิยา
 นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตตยา
 อิมัง โส ประริตตั้ง กัตวา โมโร วาสะมะกัปปะยัติ ฯ

^๑ ชุ.ชา.๒๗/๕๓-๕๔ (พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๗ หน้า ๕๓-๕๔)

บทซัดวิญญูะกะประริตตั้ง

ปูเรนตัมโพธิสัมภาเร	นิพัตตัง วิญญูะชาติยัง
ยัสสะ เตเชนะ ทาวัคคิ	มะหาลัตตัง วิวัชชะยิ
เถรัสสะ สารีปุตตัสสะ	โลกะนาถะนะ ภาสิตัง
กัปปัญญาเย ^๑ มะหาเตชัง	ประริตตันตัมภะณานะ เท ๗

วิญญูะกะประริตตั้ง^๒

อิตถิ โลกเก สึละคุโณ	สัจจัง โสเจยยะนุททะยา
เตนะ สัจเจนะ กาทามิ	สัจจะกิริยะมะนุตตะรัง
อาวัชชิตวา ฐัมมะพะลัง	สรวิตวา ปุพพะเก ชิเน
สัจจะพะละมะวัสถายะ	สัจจะกิริยะมะกาสะหัง
สันติ ปักขา อะปัตตะนา	สันติ ปาทา อะวัญจะนา
มาตา ปิตา จะ นิกขันตา	ชาตะเวทะ ประฏิกกะมะ
สละ สัจเจ กะเต มัยหัง	มะหาปัชชะลิตโต ลีชี
วัชเชลสิ โสพะสะ กะรัสทานิ	อุทะกัง ปิตวา ยะถา ลีชี
สัจเจนะ เม สะโม นัตถิ	เอสา เม สัจจะปาระมีติ ๗

บทซัดชะชัคคะประริตตั้ง ชะชัคคะสุตตั้ง

ยัสถานุสสะระเณนาปิ	อันตะลิกเขปิ ปาณินโน
ปะติญฺฐะมะธิกัจฉันติ	ภูมียัง วิยะ สัพพะทา
สัพพูปัททวะชาลัมहा	ยักชะโจราทิสัมภะวา
คะณะนา นะ จะ มุตตานัง	ประริตตันตัมภะณามะ เท ๗

^๑ ชุ.จริยา ๓๓/ ๕๘๘ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๓๓ หน้าที่ ๕๘๘)

^๒ ชุ.อ.๓๓/๕๘๘ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๓๓ หน้าที่ ๕๘๘)

ชะงัดคะประวัตตั้ง ชะงัดคะสุดตั้ง^๑

เอว้มเม สู้ตั้ง ๑ เอ็ง ะมะยัง ะคะคะวา ส่าวัดถึยั้ง ะหะระระติ ะชะระระเน ะชะนา-
 ะระป็นทีกัสสะ ะอาราเม ๑ ตั้ระ ะไซ ะคะคะวา ะภิกขุ ะอามันเตลล ะภิกขะโวติ ๑ ะทะนเตติ
 เต ะภิกขุ ะคะคะวะโต ะปัจจั้สโล่สูง ๑ ะคะคะวา ะเอะระระโวจะ

ะภูตะปะพั้ง ะภิกขะเว ะเทวะระระสังคะโม ะระมุ๊ปพะพูไฟ ะโหฬล ๑ ะระระไซ ะภิกขะ-
 ะเว สักโก ะเทวะระระมินโท ะเทเว ะตาอะระดิงเส ะอามันเตลล ะสะเจ ะมาริส ะเทวะระระนัง ะสังคะมะคะ
 ะตานิ้ง ะอุปะปั้ชชะยะ ะยะยัง ะวา ะฉิมภิตตั้ตั้ง ะวา ะโลมะหังโส ะวา ะมะมะวะ ะตั้สมิง ะสะมะเย
 ะชะงัดคั้ง ะอุลโลเกยะยะถะ ะมะมั้ง ะหิ ะโว ะชะงัดคั้ง ะอุลโลเกยะยะตั้ง ะยัมมะระวิสสะติ ะยะยัง ะวา
 ะฉิมภิตตั้ตั้ง ะวา ะโลมะหังโส ะวา ะโส ะปะหิยะยิสสะติ ะโน ะเจ ะเม ะชะงัดคั้ง ะอุลโลเกยะยะถะ

ะระระ ะปะชาปะระติสสะ ะเทวะระระวั้สสะ ะชะงัดคั้ง ะอุลโลเกยะยะถะ ะปะชาปะระติสสะ
 ะหิ ะโว ะเทวะระระวั้สสะ ะชะงัดคั้ง ะอุลโลเกยะยะตั้ง ะยัมมะระวิสสะติ ะยะยัง ะวา ะฉิมภิตตั้ตั้ง ะวา
 ะโลมะหังโส ะวา ะโส ะปะหิยะยิสสะติ ะโน ะเจ ะปะชาปะระติสสะ ะเทวะระระวั้สสะ ะชะงัดคั้ง
 ะอุลโลเกยะยะถะ

ะระระ ะวะระระวั้สสะ ะเทวะระระวั้สสะ ะชะงัดคั้ง ะอุลโลเกยะยะถะ ะวะระระวั้สสะ ะหิ ะโว ะเทวะระ
 ะวั้สสะ ะชะงัดคั้ง ะอุลโลเกยะยะตั้ง ะยัมมะระวิสสะติ ะยะยัง ะวา ะฉิมภิตตั้ตั้ง ะวา ะโลมะหังโส ะวา
 ะโส ะปะหิยะยิสสะติ ะโน ะเจ ะวะระระวั้สสะ ะเทวะระระวั้สสะ ะชะงัดคั้ง ะอุลโลเกยะยะถะ

ะระระ ะฉีสะนั้สสะ ะเทวะระระวั้สสะ ะชะงัดคั้ง ะอุลโลเกยะยะถะ ะฉีสะนั้สสะ ะหิ ะโว
 ะเทวะระระวั้สสะ ะชะงัดคั้ง ะอุลโลเกยะยะตั้ง ะยัมมะระวิสสะติ ะยะยัง ะวา ะฉิมภิตตั้ตั้ง ะวา ะโลมะหัง
 ะโส ะวา ะโส ะปะหิยะ-ะยิสสะตีติ ๑

ะตั้ง ะไซ ะปะนะ ะภิกขะเว ะสักกัสสะ ะวา ะเทวะระระมินทั้สสะ ะชะงัดคั้ง ะอุลโลเกยะยะตั้ง
 ะปะชา-ะปะระติสสะ ะวา ะเทวะระระวั้สสะ ะชะงัดคั้ง ะอุลโลเกยะยะตั้ง ะวะระระวั้สสะ ะวา ะเทวะระระวั้สสะ
 ะชะงัดคั้ง ะอุลโลเกยะยะตั้ง ะฉีสะนั้สสะ ะวา ะเทวะระระวั้สสะ ะชะงัดคั้ง ะอุลโลเกยะยะตั้ง ะยัมมะระวิส
 ะสะติ ะยะยัง ะวา ะฉิมภิตตั้ตั้ง ะวา ะโลมะหังโส ะวา ะโส ะปะหิยะเยถาปิ ะโนปิ ะปะหิยะเยถะ ะตั้ง
 ะกิสสะ ะเหตุ ะสักโก ะหิ ะภิกขะเว ะเทวะระระมินโท ะอะวั้ตะระระโค ะอะวั้ตะระระโโส ะอะวั้ตะระระโมโห ะภิก
 ะฉิมภิ ะอุตราลี ะปะลาयीติ ๑

ะอะหังญะ ะไซ ะภิกขะเว ะเอวัง ะวะระระมิ ะสะเจ ะตุมะหะกั้ง ะภิกขะเว ะอะระวั้ญญะคะตะ
 ะนัง ะวา ะรุกขะมุละคะตะนัง ะวา ะสุญญะคะระคะตะนัง ะวา ะอุปะปั้ชชะยะ ะยะยัง ะวา
 ะฉิมภิตตั้ตั้ง ะวา ะโลมะหังโส ะวา ะมะมะวะ ะตั้สมิง ะสะมะเย ะอะนุสสะระยะยะถะ

^๑ ส.ส.๑๕/๓๒๐ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๕ หน้า ๓๒๐)

อิติปิ โส ภควา อระหัง สัมมาสัมพุทโธ วิชาจาจะระณะสัมปันโน สุคะโต
โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสทัมมะสาราถิ สัตถา เทวะมนุสสานัง พุทโธ ภควาติ มัมมัง
หิ โว ภิกขเว อะนุสัระระตัง ยัมภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตตัง วา โลมะหังโส วา โส
ปะหิยยิสสะติ โน เจ มัง อะนุสัระเรยยาถะ อถะ รัมมัง อะนุสัระเรยยาถะ

สวากขาโต ภควะตา รัมโม สันทิฏฐิโก อกะลิกโก เอหิปัสสิโก โอบะนะยิกโก
ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ รัมมัง หิ โว ภิกขเว อะนุสัระระตัง ยัมภะวิสสะติ ภะยัง
วา ฉัมภิตตัง วา โลมะหังโส วา โส ปะหิยยิสสะติ โน เจ รัมมัง อะนุสัระเรยยาถะ
อถะ สังฆัง อะนุสัระเรยยาถะ

สุปะฏิปันโน ภควะโต สวาระกะสังโฆ อชุปะฏิปันโน ภควะโต สวาระกะสังโฆ
ญายะปะฏิปันโน ภควะโต สวาระกะสังโฆ สามีจิปะฏิปันโน ภควะโต สวาระกะสังโฆ
ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัญชัระ ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภควะโต สวาระกะสังโฆ
อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย อัญชัระลึกะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง
โลกัธสาติ

สังฆัง หิ โว ภิกขเว อะนุสัระระตัง ยัมภะวิสสะติ ภะยัง วา ฉัมภิตตัง วา
โลมะหังโส วา โส ปะหิยยิสสะติ ตัง กิสสะ เหตุ ตะถาคะโต หิ ภิกขเว อระหัง สัมมา
สัมพุทโธ วัตะราโค วัตะโทโส วัตะโมโห อภิกุ อัจฉัมภิ อะนุตตราสี อะปะลาเยติ ฯ
อิทะมะโวจะ ภควา อิทัง วัตวานะ สุคะโต อถาปะรัง เอตะทะโวจะ สัตถา

อรัญญะ รุกขะมูเล วา	สุญญาคาเร วะ ภิกขเว
อะนุสัระเรถะ สัมพุทฺธัง	ภะยัง ตุมหากะ โน ลียา
โน เจ พุทฺธัง สะเรยยาถะ	โลกะเขมฺมัญญัง นระสาสะกัง
อถะ รัมมัง สะเรยยาถะ	นียยานิกัง สุเทสิตัง
โน เจ รัมมัง สะเรยยาถะ	นียยานิกัง สุเทสิตัง
อถะ สังฆัง สะเรยยาถะ	ปุญญักเขตตัง อะนุตตะรัง
เอวัมพุทฺธัง สรรันตานัง	รัมมัง สังฆัญจะ ภิกขเว
ภะยัง วา ฉัมภิตตัง วา	โลมะหังโส นะ เหสสะตีติ ฯ

บทขัดอาณานาฎิยะประวัติตั้ง

อัปปะสันเนหิ นาถัสสะ	สาสะเน สาธุสัมมะเต
อะมะนุสเสหิ จันเทหิ	สะทา กิพพิสะการิกิ
ปะริส้านัญจะตัสสันนะ-	มะหิงสาเย จะ คุดติยา
ยันเทเสสิ มะหาวิโร	ประวัติตันตัมภะณามะ เท ฯ

อาถรรพณ์วิเศษประริตติง^๑

วิปัสสิสสะ นรมัตถุ
 ลีขิสสะปิ นรมัตถุ
 เวสสะภุสสะ นรมัตถุ
 นรมัตถุ กะกุสันธัสสะ
 โภนาคะมนัสสะ นรมัตถุ
 กัสสะปัสสะ นรมัตถุ
 อังคีระสัสสะ นรมัตถุ
 โย อิมัง รัมมะมะเทเสสิ
 เย จาปิ นิพพุตา โลเก
 เต ชะนา อะปิสุณา
 หิตัง เทวะมะนัสสานัง
 วิชชาจะระณะสัมปันนัง
 วิชชาจะระณะสัมปันนัง

จักขุมนัตัสสะ สิริมะโต
 สัพพะภูตานุกัมปิโน
 นหาคะกัสสะ ตะปัสสิโน
 มาระเสนับปะมัททิโน
 พราหมณัสสะ วุสิมะโต
 วิปปะมุตัตัสสะ สัพพะชิ
 สักกะปะตัตัสสะ สิริมะโต
 สัพพะทุกขาปะนุทธะนัง
 ยะถาภูตัง วิปัสสิสุ
 มะหันตา วิตะสาระทา
 ยัง นรมัสสันติ โคตะมัง
 มะหันตัง วิตะสาระทัง
 พุทัง วัณทามะ โคตะมันติฯ

นะโม เม สัพพะพุทธานัง
 ตัณ्हังกะโร มะหาวิโร
 สระระณังกะโร โลกะหิโต
 โภณทัณญโญ ชะนะปาโมกโข
 สุมะโน สุมะโน จีโร
 โสภิตो คุณะสัมปันโน
 ปะทุโม โลกะปัทโต
 ปะทุมุตตะโร สัตตะสาโร
 สุขาโต สัพพะโลกักโค
 อัตตะทัสสี การุณิโก
 สิทธิทัตโต อะสะโม โลเก
 ปุสโส จะ วัระระโท พุทโธ
 สิขี สัพพะหิโต สัตถา
 กะกุสันโธ สัตถะวาโห
 กัสสะโป สิริสัมปันโน

อุปปันนानัง มะเหลนัง
 เมตังกะโร มะหายะโส
 ทิปังกะโร ชุตินชะโร
 มังคะโล ปุริสาสะโก
 เระวะโต ระติวัฑฒะโน
 อะโนมะทัสสี ชะนุตตะโม
 นาระโท วัระระสาระถี
 สุมะโร อับปะฏิปุคคะโล
 ปิยะทัสสี นระราสะโก
 รัมมะทัสสี ตะโมนุโท
 ติสโส จะ วัระทะตัง วัระโร
 วิปัสสี จะ อะนุปะโม
 เวสสะภู สุชะทายะโก
 โภนาคะมนะโน ระณัญชะโห
 โคตะโม สักกะปะนุคคะโว ฯ

^๑ ที่.ปา. ๑๑/๒๐๙ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๑ หน้าที่ ๒๐๙)

เอเต จัญญเญ จะ สัมพุทธา
 สัพเพ พุทธา อะระมะสะมา
 สัพเพ ทะสะพะรุเปตา
 สัพเพ เต ประฏิขานันติ
 สึหะนาทัง นะทันเต เต
 พรัทมะจักกััง ประวัตเตนติ
 อูเปตา พุททะธัมเมหิ
 ทวัตติงสะลักขะณูเปตา-
 พยามัปปะภายะ สุปปะภา
 พุทธา สัพพัญญุโน เอเต
 มะหึปปะภา มะหะเตชา
 มะหาการุณิกา อีธา
 ทึปา นาถา ประติญญา จะ
 คะตี พันธุ มะหึสสาธา
 สะเทวะกััสสะ โลกััสสะ
 เตสาหัง ลีระสา ปาเท
 วะจะสา มะนะสา เจวะ
 สะยะเน อาสะเน ฐาเน
 สะทา สุเขนะ รักขันตุ
 เตหิ ควัง รักขิตโต สันโต
 สัพพะโรคะวินิมุตโต
 สัพพะเวระมะตักกันโต

เตสัง สัจเจนะ สึเลนะ
 เตปิ ตุมहे อะนุรักขันตุ
 ปุรัตถิมัสมิง ทิสสาภาเค
 เตปิ ตุมहे อะนุรักขันตุ
 ทักขิณัสมิง ทิสสาภาเค
 เตปิ ตุมहे อะนุรักขันตุ
 ปัจฉิมัสมิง ทิสสาภาเค
 เตปิ ตุมहे อะนุรักขันตุ
 อุตตะรัสมิง ทิสสาภาเค
 เตปิ ตุมहे อะนุรักขันตุ

อะเนกสะตะโกฏฐะโย
 สัพเพ พุทธา มะหิททิกา
 เวสัรัชเชหุปาคะตา
 อาสะภันฐานะมุตตะมัง
 ประริสาสุ วิสัระทา
 โลเก อัมปะฏิวัตติยัง
 อัญญาสะระหิ นายะกา
 สัตยานุพยัญชนะนาธะรา
 สัพเพ เต มุนิกุญชะรา
 สัพเพ ชีณาสะวา ชินา
 มะหาปัญญา มะหัพพะลา
 สัพเพสานัง สุชาวะหา
 ตาณา เลณา จะ ปาณินัง
 สะระณา จะ หิตะลิโน
 สัพเพ เอเต ประายะนา
 วันทามิ ปุริสุตตะเม
 วันทาเมเต ตะถาคะเต
 คมะเน จาปิ สัพพะทา
 พุทธา สันติกะรา ตูวัง
 มุตโต สัพพะภะเยนะ จะ
 สัพพะสันตาปะวัชชิตโต
 นิพพุโต จะ ตูวัง ภาวะ ๗

ชันติเมตตาทะเลนะ จะ
 อาโรคเยนะ สุเขนะ จะ ๗
 สันติ ภูตา มะหิททิกา
 อาโรคเยนะ สุเขนะ จะ
 สันติ เทวา มะหิททิกา
 อาโรคเยนะ สุเขนะ จะ
 สันติ นาคา มะหิททิกา
 อาโรคเยนะ สุเขนะ จะ
 สันติ ยักขา มะหิททิกา
 อาโรคเยนะ สุเขนะ จะ

บุริมะทิสัง ฐะตธวัฐโฐ
 ปัจฉิเมนะ วิรุปักโข
 จัตตาโร เต มหาราชา
 เตปิ ตุมเห อธนุรักขันตุ
 อากาสัญญา จะ ภูมัมัญญา
 เตปิ ตุมเห อธนุรักขันตุ

นัตถิ เม ธรรมณัง อัญญัง
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
 นัตถิ เม ธรรมณัง อัญญัง
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
 นัตถิ เม ธรรมณัง อัญญัง
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

ยังกิญจิ ธรรมณัง โลเก
 ธรรมณัง พุทธะธัมมัง นัตถิ
 ยังกิญจิ ธรรมณัง โลเก
 ธรรมณัง ฐัมมะธัมมัง นัตถิ
 ยังกิญจิ ธรรมณัง โลเก
 ธรรมณัง สังฆะธัมมัง นัตถิ

สักกัตวา พุทธะธรรมณัง
 หิตัง เทวะมะนุสสานัง
 นัสสันตูปัททวา สัพเพ
 สักกัตวา ฐัมมะธรรมณัง
 ประริฟ้าหุประสะมะนัง
 นัสสันตูปัททวา สัพเพ
 สักกัตวา สังฆะธรรมณัง
 อาหุเนยยัง ปาหุเนยยัง
 นัสสันตูปัททวา สัพเพ

ทักขิณนะ วิรุพพะโก
 กุเวโร อุตตธวัง ทิสัง
 โลกะपालะ ยะสัสสิโน
 อาโรคเยนะ สุเชนะ จะ
 เทวา นาคา มหิททิกา
 อาโรคเยนะ สุเชนะ จะ

พุกโข เม ธรรมณัง ธรรมัง
 โหตุ เต ชะยะมังคะลัง
 ฐัมโม เม ธรรมณัง ธรรมัง
 โหตุ เต ชะยะมังคะลัง
 สังโฆ เม ธรรมณัง ธรรมัง
 โหตุ เต ชะยะมังคะลัง ฯ

วิชชะติ วิวิริง ปุณฺ
 ตัสมา โสตถิ ภาวันตุ เต
 วิชชะติ วิวิริง ปุณฺ
 ตัสมา โสตถิ ภาวันตุ เต
 วิชชะติ วิวิริง ปุณฺ
 ตัสมา โสตถิ ภาวันตุ เต ฯ

โอสะถัง อุตตธมัง ธรรมัง
 พุทธะเตชะเนนะ โสตถินา
 ทุกขา วุประสะเมนตุ เต
 โอสะถัง อุตตธมัง ธรรมัง
 ฐัมมะเตชะเนนะ โสตถินา
 ภาเย วุประสะเมนตุ เต
 โอสะถัง อุตตธมัง ธรรมัง
 สังฆะเตชะเนนะ โสตถินา
 โรคา วุประสะเมนตุ เต ฯ

บทซัดอังกุลิมาละประวัติตั้ง

ประวัติตั้ง ยัมภะณันต์สสะ	นิสินันท์ฐานะโฆระนัง
อุทะกัมปิ วินาเสติ	สัพพะเมวะ ประริตสสะยัง
โสตถินา คัพภะวุฏฐานัง	ยัญจะ สาเชติ ตั้งชะณ
เถรัสสังกุลิมาลัสสะ	โลกะนาถนะ ภาสิดัง
กัปปัญญา ยิมะหาเตชัง	ประวัติตันตัมภะณามะ เห ฯ

อังกุลิมาละประวัติตั้ง^๑

ยะโตหัง ภะคินี อระริยาเยะ ชาตียา ชาโต นาภิขานามิ สัจญัจจะ ปาณัง ชีวิตา
 โวโรเปตา ฯ เตะนะ สัจจะนะ โสตถิ เต โหตุ โสตถิ คัพภัสสะ ฯ

ยะโตหัง ภะคินี อระริยาเยะ ชาตียา ชาโต นาภิขานามิ สัจญัจจะ ปาณัง ชีวิตา
 โวโรเปตา ฯ เตะนะ สัจจะนะ โสตถิ เต โหตุ โสตถิ คัพภัสสะ ฯ

ยะโตหัง ภะคินี อระริยาเยะ ชาตียา ชาโต นาภิขานามิ สัจญัจจะ ปาณัง ชีวิตา
 โวโรเปตา ฯ เตะนะ สัจจะนะ โสตถิ เต โหตุ โสตถิ คัพภัสสะ ฯ

บทซัดโพชฌังคะประวัติตั้ง

สังสาเร สังสะรันตานัง	สัพพะทุกขะวินาสะเน
สัจตตะ รัมเม จะ โพชฌังคะ	มาระเสนปปะมัททิน
พุชฌิตวา เยปิเม สัจตตะ	ติภะวามุตตะกุตตะมา
อะชาตัง อะชะราพยาหิง	อะมะตัง นิพพะยัง คตะตา
เอวะมาทิกุณเปตัง	อะเนกะคุณะสังคะหัง
โอสระถัญจะ อิมัง มันตัง	โพชฌังคันตัมภะณามะ เห ฯ

โพชฌังคะประวัติตั้ง^๒

โพชฌังโค สะตีสังชาโต	รัมมานัง วิจะโย ตะถา
วิริยัมปีติปัสสัทธา-	โพชฌังคะ จะ ตะถาปะเร
สะมาฐุเปกขะโพชฌังคะ	สัจเตเต สัพพะทัสสิณา
มุณินา สัมมะทักขาทา	ภาวิตา พะหุลิกะตา

^๑ สุต.ม.มัณฑนิกาปสานกั (พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๓ หน้า ๔๗๗)

^๒ สัม.หา.๑๙/๑๑๗-๑๙๙ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๙ หน้า ๑๑๗-๑๙๙)

สังวัตตันติ อระภิญญาเย	นิพพานายะ จะ โพธิยา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
เอกัสมิง สะมะเย นาโถ	โมคคัลลานัญจะ กัสสะปัง
คิลานะ ทุกขิตะ ทิสวา	โพชฌังคะ สัตตะ เทสยิ
เต จะ ตัง อระภินันทิตา	โรคา มุจจิงสุ ตังขะณ
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
เอกะทา รัมมะราชาปี	เคลัญญาณานิปปีโต
จุนทัตถะเรนะ ตัญญาเย	ภะณาเปตวานะ สาทะรัง
สัมโมทิตวา จะ อาพาธา	คัมहा วุฏฐาสสิ สุานะโส
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
ปะหีนา เต จะ อาพาธา	คิณณันนัมปิ มะเหลนัง
มัคคาหะตะกิเลสา จะ	ปัตตานุปัตตติรัมมะตัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ

บทซัดอะภะยะปริตตั้ง

ปุกุญญะลาภัง มะหาเตชัง	วิณณะกิตติมะหาเยสัง
สัพพะสัตตะหิตัง ชาตัง ตัง	สุณันตุ อะเสสะโต
อัคคัปปะระหิตัง ชาตัง	ปริตตันตัมภะณามะ เท ฯ

อะภะยะปริตตั้ง

    ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุนัสสะ สัทโห
ปาปักคะโห ทุสสุป็นัง อะกันตัง
พุกุฏานุกาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

    ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุนัสสะ สัทโห
ปาปักคะโห ทุสสุป็นัง อะกันตัง
รัมมานุกาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

    ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุนัสสะ สัทโห
ปาปักคะโห ทุสสุป็นัง อะกันตัง
สังฆานุกาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

ทวารตาอุยโยชนะนระคาถา

ทุกซ์ปัดตา จะ นิททุกขา	ภะยัปัดตา จะ นิพภะยา
โสถัปัดตา จะ นิสโสถา	โหนตุ สัพเพปิ ปาณิน
เอตตาวะตา จะ อัมเหติ	สัมภะตัง ปุญญะสัมปะทัง
สัพเพ เทวานุโมทันตุ	สัพพะสัมปัตติสัทธา
ทานัง ทะทันตุ สัทธาเย	สัสสัง รักขันตุ สัพพะทา
ภาวะนาภีระตา โหนตุ	คัจฉันตุ เทวะตาคะตา ฯ
สัพเพ พุทธา พระลัปัดตา	ปัจเจกานัญญะ ยัง พระลัง
อะระหันตานิญจะ เตเชนะ	รักขัง พันธามิ สัพพะโส ฯ

บทซัดชะยะประริตติง

ชะยัง เทวะมะนุสสานัง	ชะโย โหตุ ปรภาชิต
มาระเสนา อะภิกกันตา	สะมันตา ทวาทะชะโยชนะนา
ขันตีเมตตาอะริฏฐานา	วิทังเสตวานะ จักขุมา
ภะวาภะเว สัสสะรันโต	ทิพพะจักขัง วิโสธะยิ
ปะริยาปันนาทิสถถานัง	หิตายะ จะ สุขายะ จะ
พุททะภิจัจัง วิโสธะตวา	ประริตตันตัมภะณามะ เท ฯ

ชะยะประริตติง*

มะหาการุณิโก นาโถ	หิตายะ สัพพะปาณินัง
ปุเรตวา ปาละมี สัพพา	ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ เต ชะยะมังคะลัง ฯ
ชะยันโต โพธิยา มูเล	สัถยานัง นันทิวัทตะน
เอวัง ตวัง วิชะโย โหหิ	ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล
อะปะราชิตะบัลลังเก	สัสเส ประสูริโปกชะเร
อะภิสเสเก สัพพะพุทธานัง	อัคคัปปัตโต ปะโมทะติ ฯ
สุนักขัตตัง สุมังคะลัง	สุปะภาตัง สุขุภุชิตัง
สุกชะธเน สุมุหุตโต จะ	สุยัญญัง พรหมะจาริสุ
ปะทักขินัง กายะกัมมัง	วาจากัมมัง ปะทักขินัง

* อ.ง. ตีฎก.๒๐/๓๗๓ (พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๐ หน้าที่ ๓๗๓)

ประทักษิณัง มะโนกัมมัง

ประทักษิณานิ กัตวานะ

โส อัตถะลัทโธ สุขิตโต

อะโรโค สุขิตโต โหติ

สา อัตถะลัทธา สุขิตตา

อะโรคา สุขิตตา โหติ

เต อัตถะลัทธา สุขิตตา

อะโรคา สุขิตตา โหถะ

ประณิธี เต ประทักษิณา

ละภันตเตเถ ประทักษิणे ฯ

วิรูปุโห พุทชะสาสะเน

สะหะ สัพเพหิ ญาติริ

วิรูปุหา พุทชะสาสะเน

สะหะ สัพเพหิ ญาติริ

วิรูปุหา พุทชะสาสะเน

สิทธิหะ สัพเพหิ ญาติริ ฯ

ระตนะนิตตะยัปปะภาวากิยาจะนะคาถา^๑

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ

มหาสังฆัง ปะโพเธติ

พุทโธ รัมโม สังโฆ จาติ

อัญญะมัญญาวิโยคา วะ

พุทโธ รัมมัสสะ โปะเธตา

สังโฆ จะ สาवะโก พุทธีสสะ

วิสุทธีง อุตตะมัง เสนุชัง

สังวัตตะติ ปะสันนानัง

สัมมา ปะฐิปะชัตตันนัง

วิสุทธี สัพพักเสหิ

นิพพานัง ปะระมัง สุญญัง

เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

ระตนะนิตตะยานุภาเวนะ

อุปะททะวันตะรายา จะ

มา ภาทาจิ สัมมุสิงสุ

อาโรคิยะสุชัญญะวะ

ตัพพัตถุนัญจะ สัมปัตโต

ภะวันตุ สัมปะวัตตันตุ

เต จะ รัฏฐัญจะ รัคขันตุ

สยามานัง รัฏฐะปาถิหิ

สิทธิหะมัตถุ สิทธิหะมัตถุ

อุตตะมัง รัมมะมัทตะคะ

อิจเจตัง ระตนะนิตตะยั

นानาโหนตัมปิ วัตถุโต

เอกัฎฐัมปะนิตตะโต

รัมโม สังฆะนะ ชาโรโต

อิจเจกาพัทตะเมวิทัง

โลกัสมัง ระตนะนิตตะยั

อัตตะโน สุททธิกามินัง

ปะระมาเย วิสุทธียา ฯ

โหติ ทุกเขหิ นิพพุติ

นิพพานัง ปะระมัง สุชัง

สุวัตถิ โหตุ สัพพะทา ฯ

ระตนะนิตตะยะเตชะสา

อุปะสัคคา จะ สัพพะโส

รัฏฐัง สยามานะเมวิทัง

ตะโต ที่มายุตาปิ จะ

สุชัง สัพพัตถะ โสตถิ จะ

สยามานัง รัฏฐะปาถินัง

สยามะรัฏฐิกะเทวะตา

รัมมามีเสหิ ปุชิตา

สิทธิหะมัตถุ อิหัง ณะลัง

^๑ พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

เอตัสมีง วรรคเนตตะยัสมีง
 ยิง ยิง เทวะมนุสสานัง
 ตัสสะ ตัสसानุภาเวนะ
 เย เย อารักขะกา เทวา
 อิมินา รัมมะทาเนนะ
 สะทา ภัทราณี ปัสสันตุ
 อัมปะมัตตา จะ อัมहेสุ
 ยัญจะ โน ภาสสะมานะหิ
 ตันโน เทวานุโมทนต์
 เย วา ชะลาพุชฌันตชา
 อะเวรา โหนตุ สัพเพ เต
 ปัสสันตุ อะนะวัชชานี
 จีรัง ติฏฐันตุ โลกัสมีง
 ทัสเสนตัง โสตะวันตุนัง
 ยาวะ พุทโธติ นามัมปิ
 สัมมาเทสิตะรัมมัสสะ
 ประสันนา โหนตุ สัพเพปิ
 สัมมา ฐารัง ประเวจฉันโต
 วุฑฒิภาวายะ สัตตานิ
 มาตา ปิตา จะ อัตระชัง
 เอวัง รัมเมนะ ราชานो

สัมปะสาทนะระเจตะโส ฯ
 มังคะลิตถายะ ภาสิตัง
 โหตุ ราชะกุเล สุชัง
 ตัตถะ ตัตถาจิวาสิโน
 สัพเพ อัมเหติ ปุชิตา
 สุชิตา โหนตุ นิพพะยา
 สัพเพ รักขันตุ โน สะทา
 กุสะลัง ประสูตัง พะหุง
 จีรัง ติฏฐันตุ ฐาตะตัง
 สังเสทะโชปะปาติกา
 อะเนฆา นิรูปัททะวา
 มา จะ ฐาวัชชะมาคะมา
 สัมมาสัมพุททะสาสะนัง
 มัคคัง สัตตะวิสุททียา
 โลกะเขฎฐัสสะ สัตถุน
 ประวัตตะติ มะเหลโน
 ปาณินอ พุททะสาสะเน
 กालะ เทโว ประวัสสะตุ
 สะมิทัง เนตุ เมทะนัง
 นิจัจจ รักขันติ ปุตตะกั
 ประชัง รักขันตุ สัพพะทา ฯ

วรรคเนตตะยัสมีงปะภาวะสิททิกาธา^๑

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ
 เวเนยยานัง ประโพเจตา
 สวากขาโต อุตตะโม รัมโม
 นิยยานิโก จะ ทุกขัสมา
 สุประฏิปันโน มะหาสังโฆ
 สัตตะทิวสุหิ สังกุทโธ
 อิจเจตัง วรรคเนตัง เสฎฐัง
 ประนิกชะกานะ ฐีรานัง
 ยัสสะ โลกััง ประภาเสติ

โลกานัง อะนุกัมปะโก
 สันติมัคคานุสาสะโก ฯ
 โลกานัง ตะมะทาละโก
 รัมมะจารีณูปาละโก ฯ
 โลกานัง ปุญญะมาคะโร
 สันติมัคคานิโยชะโก ฯ
 โลเก สะระณะมุตตะมัง
 ญาณะสัจญจาระณักชะมัง ฯ
 อาตะโปวะ ตะโมนุโท

^๑ พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทัยยะเทโส อิมคัมมะ
 สันติสุเข ประติฐฐาติ
 อัครเมตัง ตีระตณัง
 ฐะชัง กัตถวา ประเทสัสสะ
 นีติปัญญาตติการายะ
 ฐัมมะนุญญัง วะ รัฎฐัสสะ
 เอวัง ฐาตนะนกิจเจสุ
 ประลิตถะนันทิทัง พุททะ-
 เอวัง ประสาตนะนุปาเยนะ
 ระตนะตตะยานุภาเวนะ
 ทัยยะชาติ วิโรเจตุ
 อิทถิง ปิปโปตุ เวปุลลัง
 จีรัง ติฎฐะตุ โลกัสสมิง
 ทัสเสตัง ภัททะสัสตทานัง
 จีรัญชิวะตุ ทิฆายุ
 วัณณะวา พระละสัมปันโน
 รัฎฐัสสะ ฐัมมะนุญญัญจะ
 ระตนะตตะยปประภาเวนะ
 ทัยยานัง รัฎฐะปาถัน
 ฐะยะมัตถุ จะ ทัยยานัง
 ประวัฑฒะตัง จะ ภียโยโส

เขมมะคัคปปะชิตะนัง
 อิตสะโร ฐาตะตัง จูโต ฯ
 คุระุง กุตวานะ รัทชิตัง
 ทัยยะเทสนะ อุททะตัง ฯ
 ฐะทิกุชฺฐิยา ประกูปพะเน
 รัฎฐานัง ลิตทิตายะกิง ฯ
 สังฆัง กัตถวานะชิตสะวัง
 ฐาตนะสสะ ประสาตนะ
 ธิวัง ติฎฐะตุ ฐาตนะนัง ฯ
 ระตนะตตะยะเตชะธา
 สัพพะสัมปัตตลิตทิตยา
 วิรุฬ्हิง จุตตะวัง ฐะทา ณ
 สัมมาสัมพุททะฐาตนะนัง
 อัญชะลัง วะ วิสุททิตยา ฯ
 ทัยยานัง ฐัมมะชัตติโย
 นิรามะโย จะ นิพพะโย ฯ
 จีรัง ติฎฐะตุ โสตถินา ฯ
 กุททิมิยาธา สมิชณะตุ
 สัพพะลิตทิต ฐะทา ธิวัง ฯ
 กุททิมิ สันติ นีวันตะวัง
 ฐะนุญญาเนนะ สัมปะทาติ ฯ

สุชาภิยาจะนะคาถา^๑

ยัง ยัง เทวะมะนุสธานัง
 ตัสสะ ตัสธานุภาเวนะ
 เย เย อารักขะกา เทวา
 อิมินา ฐัมมะทาเนนะ
 ฐะทา ภัทธานิ ปัสสันตุ
 อปปะมัตตา จะ อัมहेสุ
 ยัญจะ โน ภาตมะเนหิ
 ตันโน เทวานุโมทันตุ
 เย วา ฐะลาพุชฺฉัตถะชา

มังคะลัตถายะ ภาสิตัง
 โทตุ ราชะกุลเอ สุชัง
 ตัตถะ ตัตถาถิวาลิโน
 สัพเพ อัมहेหิ ปุชิตา
 สุชิตา โหนตุ นิพพะยา
 สัพเพ รัทชันตุ โน ฐะทา
 กุสะลัง ประสุตัง พะหุง
 จีรัง ติฎฐันตุ ฐาตะตัง
 สังเสทะชเฐปาติกา

^๑ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์(ฉิม)เป็นผู้จนา

๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐
 ๒๑
 ๒๒
 ๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

๑๖
 ๑๗
 ๑๘
 ๑๙
 ๒๐
 ๒๑
 ๒๒
 ๒๓
 ๒๔
 ๒๕
 ๒๖
 ๒๗
 ๒๘
 ๒๙
 ๓๐
 ๓๑
 ๓๒
 ๓๓
 ๓๔
 ๓๕
 ๓๖
 ๓๗
 ๓๘
 ๓๙
 ๔๐
 ๔๑
 ๔๒
 ๔๓
 ๔๔
 ๔๕
 ๔๖
 ๔๗
 ๔๘
 ๔๙
 ๕๐
 ๕๑
 ๕๒
 ๕๓
 ๕๔
 ๕๕
 ๕๖
 ๕๗
 ๕๘
 ๕๙
 ๖๐
 ๖๑
 ๖๒
 ๖๓
 ๖๔
 ๖๕
 ๖๖
 ๖๗
 ๖๘
 ๖๙
 ๗๐
 ๗๑
 ๗๒
 ๗๓
 ๗๔
 ๗๕
 ๗๖
 ๗๗
 ๗๘
 ๗๙
 ๘๐
 ๘๑
 ๘๒
 ๘๓
 ๘๔
 ๘๕
 ๘๖
 ๘๗
 ๘๘
 ๘๙
 ๙๐
 ๙๑
 ๙๒
 ๙๓
 ๙๔
 ๙๕
 ๙๖
 ๙๗
 ๙๘
 ๙๙
 ๑๐๐

มงคลจักรวาฬใหญ่

สิริวิติมะติเตโฆชะยะสัทธิมะหิทถิมะหาคุณาปะริมิตะปุญญาธิการัสสะ สัพพัน-
 ตะรายะนิวาระณะสะมัตถัสสะ ภาคะวะโต อระหะโตะ สัมมาสัมพุทธัสสะ ทวัตติงสะมะ-
 หาบุริสะลักกะณานุกาเวณะ อะสตียานุพยัญจนานุกาเวณะ อัญจัตตะระสะตะมังคะลา-
 นุกาเวณะ จัฬัพพะณะรังสียานุกาเวณะ เกตุมาลานุกาเวณะ ทะสะปะระมิตานุกาเวณะ
 ทะสะอุปะปะระมิตานุกาเวณะ ทะสะปะระมัตตะปะระมิตานุกาเวณะ สีสสะมาธิ-
 ปัญญานุกาเวณะ พุทธานุกาเวณะ ฐัมมานุกาเวณะ สังฆานุกาเวณะ เตชานุกาเวณะ
 อิทธานุกาเวณะ พะลานุกาเวณะ เญยยะฐัมมานุกาเวณะ จะตุราลีติสะหัสสะฐัมมิกขัน-
 ธานุกาเวณะ นะวะโลกุตตะระฐัมมานุกาเวณะ อัญจัญจิกะมัตถานุกาเวณะ อัญจัญจิสสะมา-
 ปัตติยานุกาเวณะ ฉะพะภิญญานุกาเวณะ จะตุสัจจะญาณานุกาเวณะ ทะสะพะละ-
 ญาณานุกาเวณะ สัพพะัญญะตญาณานุกาเวณะ เมตตากรุณามุทิตาอุเปกขานุกาเวณะ
 สัพพะปะริตตานุกาเวณะ ระตะนัตตะยะสะระณานุกาเวณะ ตุยกัง สัพพะโรคะโสภุภัททะ-
 วะทุกชะโทมะนัสสุปายาสา วินัสสันตุ สัพพะอันตะรายาปิ วินัสสันตุ สัพพะสังกัปปา-
 ตุยกัง สะมิชฌินตุ ทีฆายุตตา ตุยกัง โหตุ สะตะวัสสะชีเวณะ สะมังคิโก โหตุ สัพพะทา
 ๑ อากาสะปัพพะตวะนะภูมิกังคา มหาสะมุททา อารักกะกาเทวะตา สะทา ตุมเห
 ๒ อานุรักขันตุ ๑

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะพุทธานุภาเวนะ	สทา โสตถิ ภะวันตุ เต
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะธัมมานุภาเวนะ	สทา โสตถิ ภะวันตุ เต
ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง	รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สัพพะสังฆานุภาเวนะ	สทา โสตถิ ภะวันตุ เต ฯ

ประริตตานุภาวะคาถา

นักขัตตะยักขะภูตานัง	ปาปัคคะหะนิวาระณา
ประริตตัสถานุภาเวนะ	หันทวา เตสัง อุปีทะเว
นักขัตตะยักขะภูตานัง	ปาปัคคะหะนิวาระณา
ประริตตัสถานุภาเวนะ	หันทวา เตสัง อุปีทะเว
นักขัตตะยักขะภูตานัง	ปาปัคคะหะนิวาระณา
ประริตตัสถานุภาเวนะ	หันทวา เตสัง อุปีทะเว ฯ

หมวดบทสวดมนต์พิเศษ

นมัสการ ๒๘ พระพุทธเจ้า^๑

(หันหน้า มายัง อัญญาวิสุทธิพุทธชาภิคติติง กะโรมะ เตฯ)

นะโม เม สัพพะพุทธานัง	อุปปันนानัง มะเหลนัง
ตัมหังกะโร มะหาวิโร	เมธังกะโร มะหาเยโส
สระระณังกะโร โลกะหิโต	ทีปังกะโร ชุตินธโร
โกณฑัญญโณ ชะนะปาโมกโข	มังคะโล บุริสาสะโก
สุมะโน สุมะโน จีโร	เรวะโต ระติวัฑฒะโน
โสภิตो คุณะสัมปันโน	อะโนมะทัสสี ชะนุตตะโม
ปะทุโม โลกะปัชโชโต	นาระโท วะระสาละถิ
ปะทุมุตตะโร สัตตะสาโร	สุเมโห อับปะฏิปกะโธ
สุชาโต สัพพะโลกักโค	ปิยะทัสสี นะราสะโก
อิตถะทัสสี การุณีโก	จัมมะทัสสี ตะโมนุโท
สิทธิโต อะสะโม โลกะ	ติสโส จะ วะทะตัง วะโร
ปุสโส จะ วะระโท พุทโธ	วิปัสสี จะ อะนุปะโม
สิขี สัพพะหิโต สัตถา	เวสสะภู สุชะทาเยโก
กะกุสันโธ สัตถะวาโห	โกนาคะมะโน ระณัญชะโท
กัสสะโป สิริสัมปันโน	โคตะโม สักยะปุงคะโว ฯ

ทະสะปะระมิตะกา

(หันหน้า มายัง ทະสะปะระมิตะกาโย ภาณามะ เต ฯ)

๑. ทานะปะระมิตะ สัมปันโน, ทานะอุปะปะระมิตะ สัมปันโน ทานะปะระมิตะปะระมิตะ สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปะระมิตะ สัมปันโน อิติปิ โส ภาคะวา
๒. สัตตะปะระมิตะ สัมปันโน, สัตตะอุปะปะระมิตะ สัมปันโน สัตตะปะระมิตะปะระมิตะ สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปะระมิตะ สัมปันโน อิติปิ โส ภาคะวา
๓. เนกขัมมะปะระมิตะ สัมปันโน, เนกขัมมะอุปะปะระมิตะ สัมปันโน เนกขัมมะปะระมิตะปะระมิตะ สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปะระมิตะ สัมปันโน อิติปิ โส ภาคะวา

^๑ คัดจาก อาชานาฎิยสูตร พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๑ หน้าที่ ๒๐๘

๔. ปัญญาปารมมีย์ สัมปันโน, ปัญญาอุปะปารมมีย์ สัมปันโน ปัญญาประรมัตถะปารมมีย์ สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปารมมีย์ สัมปันโน อิติปิ โส ภาวะวา

๕. วิริยะปารมมีย์ สัมปันโน, วิริยะอุปะปารมมีย์ สัมปันโน วิริยะประรมัตถะปารมมีย์ สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปารมมีย์ สัมปันโน อิติปิ โส ภาวะวา

๖. ชันตีปารมมีย์ สัมปันโน, ชันตีอุปะปารมมีย์ สัมปันโน ชันตีประรมัตถะปารมมีย์ สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปารมมีย์ สัมปันโน อิติปิ โส ภาวะวา

๗. สัจจะปารมมีย์ สัมปันโน, สัจจะอุปะปารมมีย์ สัมปันโน สัจจะประรมัตถะปารมมีย์ สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปารมมีย์ สัมปันโน อิติปิ โส ภาวะวา

๘. อริชชานะปารมมีย์ สัมปันโน, อริชชานะอุปะปารมมีย์ สัมปันโน อริชชานะประรมัตถะปารมมีย์ สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปารมมีย์ สัมปันโน อิติปิ โส ภาวะวา

๙. เมตตาปารมมีย์ สัมปันโน, เมตตาอุปะปารมมีย์ สัมปันโน เมตตาประรมัตถะปารมมีย์ สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปารมมีย์ สัมปันโน อิติปิ โส ภาวะวา

๑๐. อุเปกขาปารมมีย์ สัมปันโน, อุเปกขาอุปะปารมมีย์ สัมปันโน อุเปกขาประรมัตถะปารมมีย์ สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขา ปารมมีย์ สัมปันโน อิติปิ โส ภาวะวา

ทะสะปารมมีย์ สัมปันโน, ทะสะอุปะปารมมีย์ สัมปันโน ทะสะประรมัตถะปารมมีย์ สัมปันโน เมตตา ไมตรี กรุณา มุทิตา อุเปกขาปารมมีย์ สัมปันโน อิติปิ โส ภาวะวา
 พุทัง ๓ ระณัง ๓ คัจฉามิ ๓ นะมามิหัง ฯ

ชินบัญชรคาถา^๑

(หันทะ มะยัง ชินะบัญชรระคาถาโย ภาณามะ เส ฯ)

๑	ชยาธนะนากะตา พุทธา จะตุสัจจาธะกัง รัสัง	เซตฺวา มารัง สะวาหะนัง เย ปิวิงสุ นระราธะภา
๒	ตั้นหังกระราทะโย พุทธา สัพเพ ปะติฏฐิตา มัยหัง	อัญญะสูวะสะติ นายะภา มัตตะเก เต มุนิสสะรา
๓	สึเส ปะติฏฐิตอ มัยหัง สังโฆ ปะติฏฐิตอ มัยหัง	พุทโธ ฐัมโม ทะวิโลจนะ อุเว สัพพะคณากะโร
๔	หะทะเย เม อะนุรุทโธ โกณฑัญญโณ ปิฏฐิภาคัสสิมิง	สาร์ปุตโต จะ ทักขิणे โมคคัลลาโน จะ วามะเก
๕	ทักขิणे สะวะเน มัยหัง กัสสะโป จะ มะหاناโม	อาสุง อานันทะราหุโล อุภาสุง วามะโสตะเก
๖	เกสะโต ปิฏฐิภาคัสสิมิง นิสินโน สิริสัมปันโน	สุริโย วะ ประังกะโร โสภิตอ มุนิปุงคะโว
๗	กุมาระกัสสะโป เถโร โส มัยหัง วะทะเน นิจัจัง	มะเหลสี จิตตะวาทะโก ปะติฏฐาสิ คณากะโร
๘	ปุนโณ อังคฺลิมาโล จะ เถรา ปัญจะ อิมะ ชาตา	อุปาสิ นันทะสีวะลี นะลาเต ติละกา มะมะ
๙	เสสาสิตี มะหาเถรา เอเตสิตี มะหาเถรา ชะลันตา สีละเตชนะ	วิชิตา ชินะสาวะภา ชิตะวันโต ชิโนระสา
๑๐	ระตะนัง ปุระโต อาสิ ระชัคคัง ปัจฉะโต อาสิ	อังกะมังเคสุ สัณฐิตา ทักขิणे เมตตะสุตตะกัง
๑๑	ชันธะโมระปริตตัญจะ อากาเส ฉะทะนัง อาสิ	วามะ อังคฺลิมาละกัง อาภูนาภูยิสสุตตะกัง
๑๒	ชีนา นานาวัระรัสังยุตตา วาตะปิตตาทิสัญชาตา	เสสา ปากาละสัณฐิตา สัตตูปากาละรังกะตา
๑๓	อะเสสา วินะยัง ยันตุ วะสะโต เม สะกิจจะนะ	พาหิรัชฌิตตูปัททะวา อะนันตะชินะเตชะสา
๑๔	ชินะบัญชรระมัชฌัมหิ สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ	สะทา สัมพุทฺธะบัญชระเว วิหะรันตัง มะหิตะเล
		เต มะหาปฺริสาธะภา

^๑ เดิมชื่อ รตนบัญชรคาถา แต่งขึ้นที่ลังกา และเปลี่ยนมาเป็น ชินบัญชรคาถา สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี)

๑๕ อิจเจวะมันโต

ชินานุกาเวนะ

รัหมานุกาเวนะ

สังฆานุกาเวนะ

สัทธัมมานุกาเวระปาลีโต

สุคฺคโต สุรักโข

ชิตุปัททะโว

ชิตาริสังโค

ชิตันตระราย

जरामी ชินะปัญชะเรติ ฯ

พระถาวรณะประวัติตั้ง^๑

(ตั้งนโม ๓ จบ)

๑. พุทธาณัง ชีวิตัสสะ นะ สักกา เกนะจิ อันตระราย กาทุง ตะธา เม โทตุ
 อะตีตัง เส พุทฺธัสสะ ภาคะวะโต อับปะฏิหะตะญาณัง
 อนะคะตัง เส พุทฺธัสสะ ภาคะวะโต อับปะฏิหะตะญาณัง
 ปัจจุบันนัง เส พุทฺธัสสะ ภาคะวะโต อับปะฏิหะตะญาณัง
๒. อิมะหิ ตีหิ รัหมะหิ สะมันนาคะตัสสะ พุทฺธัสสะ ภาคะวะโต
 สัพพัง กายะกัมมัง ญาณะปุพพังคะมัง ญาณานุปะริวัตตัง
 สัพพัง วจีกัมมัง ญาณะปุพพังคะมัง ญาณานุปะริวัตตัง
 สัพพัง มโนกัมมัง ญาณะปุพพังคะมัง ญาณานุปะริวัตตัง
๓. อิมะหิ ตีหิ รัหมะหิ สะมันนาคะตัสสะ นะอุมมัตตะกัง
 พุทฺธัสสะ ภาคะวะโต นัตถิ ฉินทัสสะ หานิ
 นัตถิ รัหมะเทสะนายะ หามิ นัตถิ วิริยัสสะ หานิ
 นัตถิ วิปีสสะนายะ หานิ นัตถิ สะมาหิสสะ หานิ
 นัตถิ วิมุตติยา หานิ
๔. อิมะหิ ทะวาทะสะหิ รัหมะหิ สะมันนาคะตัสสะ พุทฺธัสสะ ภาคะวะโต
 นัตถิ ทะวา นัตถิ ระวา นัตถิ อับปะฏิหัง นัตถิ เวคายิตตัตตัง
 นัตถิ พะยาอะฆะมะโน นัตถิ อับปะฏิสังฆาอารุเปกขา
๕. อิมะหิ อัญญาอะระสะหิ รัหมะหิ สะมันนาคะตัสสะ พุทฺธัสสะ ภาคะวะโต
 ภาคะวะโต นะโม สัตตันนัง สัมมาสัมพุทธานัง
 นัตถิ ตะธาอะตัสสะ กายะทุจจะริตตัง นัตถิ ตะธาอะตัสสะ วจีทุจจะริตตัง
 นัตถิ ตะธาอะตัสสะ มโนทุจจะริตตัง นัตถิ ออะตีตัง เส พุทฺธัสสะ ภาคะวะโต
 ปะฏิหะตะญาณัง นัตถิ อนะคะตัง เส พุทฺธัสสะ ภาคะวะโต

^๑ คัดจากบทสวดมนต์ วัดสุทธาวาส หน้า ๒๗๒

ปราภวสุตตปาฐะ^๑

(เห็นทะ มะยัง ประภะวะสุตตะปาฐัง ภาณามะ เต)

สุวิชาโน ภาวังโหติ	ทุวิชาโน ประภะโว
ฉัมมะกาโม ภาวังโหติ	ฉัมมะเทสสี ประภะโว
อะสันตัสสะ ปิยา โหนติ	นะสันเต กุรุเต ปิยัง,
อะสะตัง ฉัมมัง โรเจติ	ตัง ประภะวะโต มุขัง,
นิททาสีลิสสะ ภาสสีลิสสะ	อนุชฺฐาตา จะ โย นะโร.
อะละโส โกธะปัญญาโน	ตัง ประภะวะโต มุขัง.
โย มาตะรัง ปิตะรัง วา	ชินณะกัง คตะโยพพะนัง,
ปะหุสันโต นะ ภาระติ	ตัง ประภะวะโต มุขัง
โย พราหมะณัง สะมะณัง วา	อัญญัง วาปี วิณิพพะกัง,
มุสวาเทนะ วิญเจติ	ตัง ประภะวะโต มุขัง.
ปะหุตะวิตโต ปุริโส	สะหิริญญู สะโกชะ โน,
เอโก ภาชชะติ สาชฺฐนิ	ตัง ประภะวะโต มุขัง.
ชาติถัทโธ ณะนะถัทโธ	โคตตะถัทโธ จะ โย นะโร,
สัจญญาติมะติมัญญะติ	ตัง ประภะวะโต มุขัง.
อิตถิภูตโต สุร่าภูตโต	อักกะภูตโต จะ โย นะโร
ลัทธัง ลัทธัง วินาสะติ	ตัง ประภะวะโต มุขัง.
เสหิ ทาเวหิ อะสันตญฺโญ	เวลียาสุ ปะหุสสะติ,
หุสสะติ ปะระทาเวสุ	ตัง ประภะวะโต มุขัง.
อะตัสสะโยพพะโน โปโส	อาเนติ ติมพะรุตตะนัง,
ตัสสา อิสสา นะ สุปะปะติ	ตัง ประภะวะโต มุขัง.
อิตถิง โสณทิง วิกิริณิง	ปุริสัง วาปี ตาทิสัง,
อิตสะริยัสสมิง ชฺฐะเปติ	ตัง ประภะวะโต มุขัง.
อัปปะโกโค มะหาตถันโห	ชัตติเย ชายะเต กุเล,
โส จะ รัชชัง ปัตตะยะติ	ตัง ประภะวะโต มุขัง.
เอเต ประภะเว โลเก	ปัททิตโต สะมะเวกขิยะ,
อะริโย ทัสสะนะสัมปันโน	สะโลเก สะชะเต ลีวัง.

^๑ คัดจากหนังสือสวดมนต์ วัดสุทธาวาส หน้า ๒๐๓

ปัญญาอภินิหารปัจเจกเวท

(เห็นทะ มะยัง ปัญจะอะภินิหารปัจเจกเวทชะณะปาฐัง ภาณามะ เส)

ชราธัมโมมทิ ชะรัง อะนะตีโต (ตา) -ติ อภินิหารัง ปัจจะเวทชิตัพพัง,

เรามีความแก่เป็นธรรมดา จะล่วงพ้นความแก่ไปไม่ได้

พะยาธิธัมโมมทิ พะยาธิง อะนะตีโต (ตา) - ติ อภินิหารัง ปัจจะเวทชิตัพพัง,

เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา, จะล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปไม่ได้

มะระณะธัมโมมทิ มะระรัง อะนะตีโต (ตา) - ติ อภินิหารัง ปัจจะเวทชิตัพพัง,

เรามีความตายเป็นธรรมดา, จะล่วงพ้นความตายไปไม่ได้

สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว-ติ (ตา) อภินิหารัง ปัจจะเวทชิตัพพัง,

เราจักพลัดพรากจากของที่รัก, ของชอบใจทั้งหลาย

**กัทธัสสะโกมทิ กัมมะทายาโท กัมมะโยนิ, กัมมะพันธุ กัมมะประภูติสสะระโน, ยัง กัมมัง
กะริสสามิ, กัลยาณัง วา ปาปะกัง วา, ตัสสะ ทายาโท ภาวิสสามีติ อภินิหารัง
ปัจจะเวทชิตัพพัง,**

เรามีกรรมเป็นของๆตน เราจักเป็นผู้รับผลของกรรมนั้น เรามีกรรมเป็นแดนเกิด, เรามีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ เรามีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย, เราทำกรรมอันใดไว้ เป็นกรรมดีก็ตาม, เป็นกรรมชั่วก็ตาม เราจักต้องเป็นผู้รับผลแห่งกรรมนั้น,

เอวัง อัมเหติ อภินิหารัง ปัจจะเวทชิตัพพัง, อิติ

เป็นธรรมที่พึงพิจารณาโดยแจ่มชัดอยู่เนื่องนิจ ดังนี้*

๑ อภ.ปญจก ๒๒๒/๘๑

* ธรรมที่พุทธบริษัท พึงพิจารณาโดยแจ่มชัดอยู่เนื่องนิจ & ประการ

กุสินาราอุทานะธัมมกะถา

(เห็นทะ มะยัง กุสินาราอุทานะธัมมกะถาโย ภาณามะ เต)

ประรินิพพุเต ภาคะวะติ, สะหะ ประรินิพพานา มหาภูมิจาโล อโหสิ ภิงสะนะโก
โลมะหังโส, เทวะทุนทุกโย จะ ณะลิ่งสุ ประรินิพพุเต ภาคะวะติ สะหะ ประรินิพพานา
พรัหมาสะหัมปะติ อิมัง คาทัง อะภาสิ :-

สัพเพ วะ นิกขิปัสสันติภูตา โลเก สมะสสะยัง
ยัตถะ เอตาทีโส สัตถาโลเก อับปะฏิปุคคะโล
ตถาคะโต พระลัปปัตโต สัมพุทโธ ประรินิพพุโตติ.^๑

สั๊กโก เทวานะมินโท อิมัง คาทัง อะภาสิ :-

อะนิจจา วะตะ สังขารา	อุปปาทะวะระธัมมิโน
อุปปัชชิต์วา นิรุชฌันติ	เตสัง วุประสะโม สุโขติ” ๑ ^๒

อาัยัสมา อะนุรุทโธ อีมา คาทา อะภาสิ :-

นาหุ อัสสาสะปัสสาโส	ฐิตะจิตตัสสะ ตาทิโน
อะเนโข สันติมารัพะยะ	ยัง กาละมะกะวี มุณี ๑
อะลลันเนนะ จิตเตนะ	เวทะนัง อัสสะวะสะยิ
ปัสสัทธิสเสวะ นิพพานัง	วิโมกโข เจตะโส อะหุติ ๑ ^๓

อาัยัสมา อานันโท อิมัง คาทัง อะภาสิ :-

ตะทาลี ยัง ภิงสะนะกัง	ตะทาลี โลมะหังสะนัง
สัพพาการะวะระรูปเต	สัมพุทโธ ประรินิพพุโตติ. ๔

^๑ สุตต ที. มหาวคโค ๑๐/๑๘๑/๑๔๖ (พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๐ หน้าที่ ๑๘๑ ข้อ ๑๔๖)

^๒ สุตต ที. มหาวคโค ๑๐/๑๘๑/ ๑๔๗ (พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๐ หน้าที่ ๑๘๑ ข้อ ๑๔๗)

^๓ สุตต ที. มหาวคโค ๑๐/๑๘๒ ๑๔๘ (พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๐ หน้าที่ ๑๘๒ ข้อ ๑๔๘)

^๔ สุตต ที. มหาวคโค ๑๐/๑๘๒/๑๔๙ (พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑๐ หน้าที่ ๑๘๒ ข้อ ๑๔๙)

ปฐมพุทธชะวจะนะ

อะเนกะชาติสังสารัง	สันหาวิสสัง อะนิพพิสัง
คะหะการัง คเวสันโต	ทุกขา ชาติ ปุณฺ์ปฺุณฺ์
คะหะการะกะ ทิฏฺฐุสฺสึ	ปุณฺ์ เคหัง นะ กาทะสิ
สัพพา เต ฉาสุกา ภักคคา	คะหะกุฏฺฐัง วิสังขะตัง
วิสังขาระคะตัง จิตตัง	ตฺถนหานัง ชะยะมัชฌะคาติ ฯ

ปัจฉิมะวจะนะคาถา

(หันทะ มะยัง ปัจฉิมะวจะนะคาถาโย ภาณามะ เส)

อะถะ โข ภาคะวา ภิกขุ อามันเตสิ

หันทะทานิ ภิกขะเว อามันตะยามิ โว ; ะยะธัมมา สังขารา, อฺปปะมาเทนะ
สํปาเทถาติ. ะยัง ตะถาคะตฺถสสะ ปัจฉิมา วาจา ฯ

สัพเพ สังขารา อะนิจจาติ	ยะทา ปัญฺญาเยะ ปัสสะติ
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข	เอสะ มัคโค วิสุทฺธิยา ฯ
สัพเพ สังขารา ทุกชาติ	ยะทา ปัญฺญาเยะ ปัสสะติ
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข	เอสะ มัคโค วิสุทฺธิยา ฯ
สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ	ยะทา ปัญฺญาเยะ ปัสสะติ
อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข	เอสะ มัคโค วิสุทฺธิยา ฯ
วิสุทฺธิ สัพพักเลเสหิ	โหติ ทุกเขหิ นิพพุติ
เจตะโส โหติ ส่า สันติ	นิพพานะมีติ วุจจะติ ฯ
เย จะ โข สัมมะทักขาเต	ธัมเม ธัมมานุวัตติโน
เต ชะนา ปาระเมสสันติ	มัจฺจุเฮยยังฺ สุตตะตฺถัง ฯ
อฺปปะมาโท ะมะตัง ปะทัง	ปะมาโท มัจฺจุโน ปะทัง
อฺปปะมัตตา นะ มียันติ	เย ปะมัตตา ยะธา มะตา ฯ
อฺปปะมัตโต อุกฺโถ อตฺเถ	อะธิกฺคณหาติ ปิณฺทิตฺ
ทิฏฺฐุ ธัมเม จะ โย อตฺถเ	โย จิตฺถ สัมปะรายิก
อตฺถาภิสสะมะยา ฐีโร	ปิณฺทิตฺติ ปะวุจจะติ ฯ
เอตตะกานัมปิ ปาฐานัง	อตฺถัง อัญญาเยะ ส่าฐุทัง
ปะฎิปีชเชถะ เมธาวี	อะโมฆัง ฐีวิตัง ยะธาติ

กฺุมิพะละมะหาราชวระรัสสะ ชะยะมิ่งคะละคาถา

(หันทะมะยัง กฺุมิพะละมะหาราชวระรัสสะ ชะยะมิ่งคะละคาถาโย ภาะنامه เสา)

กฺุมิพะโล มะหาราชา	นะวะโม จักกิวังสิโก
รัฐฐัปปะสาสะเน พะยัตโต	นัตติจาริตตะโกวิโท
สัมพุททะมามะโก อัคโค	สาสะนัตถุประถัมภะโก
ธัมมิโก ทะสะธัมเมหิ	รัชชัง กาเรติ สัพพะทา
สะวัริโย สะมุสสาโห	ทัมมะทัสสี วิจักขะโณ
ทัทยานัง วุฑฒิเปกโข โส	สันติมัตตะนินโยชะโก
เตสัง ทุกขาปะเนตา จะ	สะทา สุโขประสังหะโร
สัพพัตตะ สะพะทัทยานัง	อะติปิโย มะโนหะโร
สัพเพเปเต ปิยายันโต	ปิยะปุตเต ปิตาวิระ
สัพพะทัทยานะมัตถายะ	ฐาเนสุ จะระมัตตะนา
สัมมาอาชีวะโยคัสสะ	วิหิง วิเนติ โยนิโส
ยา เจสา โลกะนาถะนะ	ภาสิตา สะมะชีวิตา
อิตตานัง อุปะมิ่ง กัตตะวา	อะนุญญะติ ตัง สะทา
ทัทยานัง รัฐฐะปาถัณัง	เอตัญเจวานุสาสะติ
ภิกขุณัง ลิกกะคามานัง	ปิฎะกัตตะยะลิกกะนัง
สุพะพะตัง ภิกขุสังฆัญจะ	ภิกโขโส อุปะถัมภะติ
อิทาเนโส มะหาราชา	ทัทยานัง รัฐฐะวัฑฒะโน
สัฎฐิวัสถานิ ธัมเมนะ	รัชชัง กาเรติ โสตถิณา
อึทิสะ มิ่งคะเล กาเล	เทมัสสะ ชะยะมิ่งคะลัง
ระตะนัตตะยานุภาเวนะ	ระตะนัตตะยะเตชะสา
จิรัญชีวะตุ ทิฆายุ	ทัทยานัง ธัมมะชัตติโย
วัณณะวา พะละสัมปันโน	นिरามะโย จะ นิพพะโย
อิจจัตถัง ปัตถิตัง ยัง ยัง	ตัง ตัง ตัสสะ สะมิชชะตุ
สะทา ปัสสะตุ ภัททะรานิ	จิรััง รัชเช ประติฎฐะตุติ ฯ

หมวดบทสวดธรรมนิยาม

ปีพระโตปะมะคาธา^๑

(สวดต่อจากพุทธรัง ใช้ในงานบำเพ็ญกุศล เช่นทำบุญ ๗ วันเป็นต้น)

ยะธาปิ เสลา วิปูลา	นระกัง อาหัจจะ ปีพะตะ
สมันตา อานุประริเยยยุง	นิปโปเถนตา จะตฺททิสสา
เอวัง ชะรา จะ มัจจุ จะ	อะธิวัตตันทิ ปาณินโน
ชัตติเย พรามะเณ เวสเส	สุทเท จันทาละปุกกุเส
นระ กิณฺจิ ประริวัชเชติ	สัพพะเมวาภิมาทหะติ
นระ ตัตตะ ทัตถินัง ภูมิ	นระ ระถานัง นระ ปัตติยา
นระจาปิ มันตะยฺพุทเธนะ	สีกกา เขตุง ฐะเนนะ วา
ตัสมา ทิ ปันทิตโต โปโส	สัมปัสสัง อิตตะมัตตะโน
พุทฺเธ ฐัมเม จะ สังฆะ จะ	ฐิโร สัทธัง นิเวสะเย
โย ฐัมมะจารี กาเยนะ	วาจาเย อุททะ เจตะสา
อิเชวะ นัง ประสังสันติ	เปจจะ สักเค ประโมทหะติ ฯ

อะริยะธนะคาธา^๒

(สวดต่อ ปีพระโตปะมะคาธา)

ยัสสะ สัทธา ตะถาคะเต	อะจะลา สุปะติฏฐิตา
สีลัญจะ ยัสสะ กัลยาณัง	อะริยะกันตัง ประสังสิตัง
สังฆะ ประสาโท ยัสสัตถิ	อุชฺฐุญฺตัญจะ ทัสสะนัง
อะทะลิตฺโทติ ตัง อาหุ	อะโมฆันตัสสะ ฐิวิตัง
ตัสมา สัทธัญจะ สีลัญจะ	ประสาทัง ฐัมมะทัสสะนัง
อะนุญฺญะเชถะ เมธาวิ	สะรัง พุทฺธานะ สาสะนันติ ฯ

๑ ส.ส. ๑๕/๑๔๘ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๕ หน้าที่ ๑๔๘)

๒ อ.จ.ต.ก. ๒๑/๗๔ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๑ หน้าที่ ๗๔)

ประวิจฉะสมุปปาตปาฐะ

อระวิจฉาปัจจะยา สังขารา สังขารปัจจะยา วิญญาณัง วิญญาณะ ปัจจะยา
นามะรูปัง นามะรูปปัจจะยา สะพัสสะตนะัง สะพัสสะตนะะ ปัจจะยา ผัสโส
ผัสสะปัจจะยา เวทนา เวทนาปัจจะยา ตัณหา ตัณหา ปัจจะยา อุปาทานัง
อุปาทานปัจจะยา ภาโว ภาวปัจจะยา ชาติ ชาติ ปัจจะยา ชรามะระณัง โสกะปริ-
เทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา สัมภะวันติ ฯ เอวะเมตัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ
สมุทปะโย โหติฯ^๑

อระวิจฉายะเต็วระ อระเสสะวิราคะนิโรธา สังขาระนิโรโธ สังขาระนิโรธา
วิญญาณะนิโรโธ วิญญาณะนิโรธา นามะรูปะนิโรโธ นามะรูปะนิโรธา สะพัสสะตนะะนิโร-
โธ สะพัสสะตนะะนิโรธา ผัสสะนิโรโธ ผัสสะนิโรธา เวทนานิโรโธ เวทนานิโรธา
ตัณหานิโรโธ ตัณหานิโรธา อุปาทานะนิโรโธ อุปาทานะนิโรธา ภาวะนิโรโธ
ภาวะนิโรธา ชาตินิโรโธ ชาตินิโรธา ชรามะระณัง โสกะปริเทวะทุกขะโทมะนัสสุ
ปายาสา นิรุชฌันติ ฯ เอวะเมตัสสะ เกวะลัสสะ ทุกขักขันธัสสะ นิโรโธ โหติฯ^๒

พุทธะอุทานะคาถา^๓

ยะทา หะเว ปาตุภะวันติ ฆัมมา
อาตาปิโน ฌายะโต พราหะณะัสสะ
อะถัสสะ กังขา วะปะยันติ สัพพา
ยะโต ปะชานาติ สะเหตุรัมมัง ฯ
ยะทา หะเว ปาตุภะวันติ ฆัมมา
อาตาปิโน ฌายะโต พราหะณะัสสะ
อะถัสสะ กังขา วะปะยันติ สัพพา
ยะโต ชะยัง ปัจจะยานัง อะเวทิตี ฯ
ยะทา หะเว ปาตุภะวันติ ฆัมมา
อาตาปิโน ฌายะโต พราหะณะัสสะ
วิฐุปะยัง ติฐุชฺฐะติ มาระเสนัง
สุโรวะ โธภาสะยะมันตะลิกขันติ ฯ

^๑ ชุ.อ. ๒๕/๗๓-๔ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๕ หน้า ๗๓-๗๔)

^๒ ชุ.อ. ๒๕/๗๔-๖ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๕ หน้า ๗๔-๗๖)

^๓ ชุ. อ. ๒๕/๗๔-๖ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๕ หน้า ๗๔-๗๖)๒

ติลักษณาทิกาถา^๑

สัพเพ สังฆารว อระนิจจาติ	ยะทา ปัญญาเยะ ปัสสะติ
อะระ นิพพินทะติ ทุกเข	เอสะ มัคโค วิสุทฺธิยา
สัพเพ สังฆารว ทุกชาติ	ยะทา ปัญญาเยะ ปัสสะติ
อะระ นิพพินทะติ ทุกเข	เอสะ มัคโค วิสุทฺธิยา
สัพเพ รัมมา อระนัตตาติ	ยะทา ปัญญาเยะ ปัสสะติ
อะระ นิพพินทะติ ทุกเข	เอสะ มัคโค วิสุทฺธิยา
อัปปะกา เต มนะสเสสุ	เย ชะนา ปาระคามิโน
อะถายัง อิตะรา ปะชา	ตีระเมวานุธาวะติ
เย จะ โข สัมมะทักขาเต	รัมเม รัมมานุวัตติโน
เต ชะนา ปาระเมสสันติ	มัจจุเธยยัง สุตตะรัง
กัณ्हัง รัมมัง วิปะหายะ	สุกกัง ภาเวถะ ปันนิตโต
โสภา อะโนกะมาคัมมะ	วิเวเก ยัตถะ ทูระมัง
ตัตถาริระติมิจเจยยะ	หิตฺวา กามะ อะกิญจะโน
ปะริโยทะเปยยะ อัตตานัง	จิตตักฺเกเสหิ ปันนิตโต
เยสัง สัมโพธิยังเคสุ	สัมมา จิตตัง สุภาวิตัง
อาทานะปะฐินิสัสสะเค	อะนุปาทายะ เย ระตา
ซีณาสะวา ชุติมันโต	เต โลเก ประวินิพพุตาติ ฯ

ภัทเทกะรัตตะคาถา^๒

อะตฺตัง นานวาคะเมยยะ	นัปปะฐิกังเข อระนาคะตัง
ยะทะตฺตัมปะหีนันตัง	อัปปัตตัญจะ อระนาคะตัง
ปัจจุปปันนัญจะ โย รัมมัง	ตัตถะ ตัตถะ วิปัสสะติ
อะสังหิรัง อะสังกุปปัง	ตัง วิทธา มนะพฺรุหะเย
อัชเชวะะ กิจจะมาตฺปัง	โก ชฺญญา มะระณัง สุเว
นะ หิ โน สังคะรันเตนะ	มะหาเสเนนะ มัจจุณา
เอวัง วิหาริมาทาปัง	อะโหรัตตะมะตันนิตัง
ตัง เว ภัทเทกะรัตโตติ	สันโต อัจจิกะเต มุนีติ ฯ

^๑ ชุ.ธ. ๒๕/๕๑ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๕ หน้า ๕๑)

^๒ มุ. อ.๑๔/๓๔๗ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๔ หน้า ๓๔๗)

บทชั้คธรรมนิยาม

(รูปที่ ๓ ตั้งพัคชั้คตำนาน)

ยัง เว นิพพานะญาณัสสะ	ญาณัง ปุพเพ ปรวัตตะเต
ตั้สเสวะ วิสสะยัฎฐตา	ยายัง รัมมะนิยามะตา
อะนิจจะตา ทุกขะตา จะ	สั้พเพสัง จะ อะนัตตะตา
ตั้สสา ปรกะสะกัง สุตตัง	ยัง สัมพุทเธนะ ภาสิตัง
สาธุนัง ญาณะจาเรนะ	ยะถา พุทเธนะ เทสิตัง
โยนิโส ปรฏิปัตตัยัตถัง	ตัง สุตตันตัง ภาณามะ เส ฯ

บทส่วคธรรมนิยาม^๑

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภะคะวา ส่วตถิยัง วิหะระติ เขตตะวะเน อะนา-
ถะปิณฑิถัสสะ อารามะ ฯ ตั้ตตะระ โข ภะคะวา ภิกขุ อามันเตสิ ภิกขะโวติ ฯ ภาทันเตติ
เต ภิกขุ ภะคะวะโต จัสโสสูง ฯ ภะคะวา เอตะทะโวจะ (หยุด)

(ขึ้น) อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปปาทา วา ตะถาคะ ตานัง
ฐิตา วะ ฐาตุ มัฎฐิฐิตะตา รัมมะนิยามะตา สั้พเพ สังขารา อะนิจจาติ ฯ ตัง ตะถาคะ
คะโต อะภิสัมพุทเธติ อะภิสะเมติ อะภิสัมพุทเธตัสสะวา อะภิสะเมตัสสะวา อัจจิกขะติ เทเส
ติ ปัญญะเปติ ปัญญะเปติ วิจระระติ ชะติ อุตตานิกะโรติ สั้พเพ สังขารา อะนิจจาติ ฯ

อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง ฐิตา
วะสา ฐาตุ มัฎฐิฐิตะตา รัมมะนิยามะตา สั้พเพ สังขารา ทุกขาทิ ฯ ตัง ตะถาคะโต
อะภิสัม-พุทเธติ อะภิสะเมติ อะภิสัมพุทเธตัสสะวา อะภิสะเมตัสสะวา อัจจิกขะติ เทเสติ
ปัญญะเปติ ปัญญะเปติ วิจระระติ วิจระระติ อุตตานิกะโรติ สั้พเพ สังขารา ทุกขาทิ ฯ

อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง ฐิตา วะ
สา ฐาตุ มัฎฐิฐิตะตา รัมมะนิยามะตา สั้พเพ รัมมา อะนัตตะตาติ ฯ ตัง ตะถาคะโต
อะภิสัมพุทเธติ อะภิสะเมติ อะภิสัมพุทเธตัสสะวา อะภิสะเมตัสสะวา อัจจิกขะติ เทเสติ
ปัญญะเปติ ปัญญะเปติ วิจระระติ วิจระระติ อุตตานิกะโรติ สั้พเพ รัมมา อะนัตตะตาติ ฯ
อิทมะโวจะ ภะคะวา อัตตะมะนะนา เต ภิกขุ ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุนติ ฯ

^๑ ธง.ติก.๒๑/๓๖๘-๘ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๑ หน้าที่ ๓๖๘)

หมวดบทสดแจง

พระวินัย^๑

ยันเตนะ ภาวะวธา ชานะตา ปัสสะตา อระหะตา สัมมา สัมพุทเธนะ
 ประชฺฐะมัง ปาราชิกัง กัตถะ ปัญญัตตันทิ, เวสาลียัง ปัญญัตตันทิ, กัง อารัพภาติ,
 สุกินนัง กะลันทะปุตตัง อารัพภาติ ฯ กิสมิง วัตถุส്മินติ, สุกินโน กะลันทะปุตโต
 ปุราณะหุติยิกายะ เมถุนัง รัมมัง ประภฺวิเสวิ ตัสสมิง วัตถุส്മินติ ฯ

เตนะ สมะเยนะ พุทฺโธ ภาวะวา เวรัญชายัง วิหะระติ นะเพรัปฺจิมันทะมูเล
 มะหะตา ภิกขุสังฆะนะ สัททิง ปญฺจะมัตเตหิ ภิกขุสสะเตหิ,

อัสโสสิ โข เวรัญฺชอ พราหฺมะโณ, สมะโณ ชะลฺล โภ โคตะโม สักกะปะตโต
 สักกะกุลลา ปัพพะชิตฺโต, เวรัญฺชอ วิหะระติ นะเพรัปฺจิมันทะ มูเล มะหะตา ภิกขุสัง
 ฆะนะ, สัททิง ปญฺจะมัตเตหิ ภิกขุสสะเตหิ,

ตังโฆ ปะนะ ภาวะวันตัง โคตะมัง เอวัง กัลยาโณ กิตติสัทโธ อัพภุคคะโต,
 อิติปิ โส ภาวะวา อระหัง สัมมาสัมพุทฺโธ วิชชาจะระณะ สัมบันโน สุคะโต โลกะวิทู,
 อานุตตะโร ปุริสัทมมะสาระถิ สัตถา เทวะ มะนุสสานัง พุทฺโธ ภาวะวาติ

โส อิมัง โลกัง สะเทวะกัง สมาระกัง สัพพะหะกัง สัสสะมะณะ พราหฺมะณิง
 ปะชัง สะเทวะมะนุสสัง สะยัง อภิญาญา สัจจิกัตถวา ปะเวเทติ, โส รัมมัง เทเสติ,
 อาทิกัลยาณัง มัชฌะกัลยาณัง ปะริโยสานะกัลยาณัง สาทถัง สะพฺยัญชานัง เกวะละ
 ปะริปุณณัง ปะริสุทฺธัง พหฺมะจะริยัง ปะกาเสติ,

สาธุ โข ปะนะ ตะถารูปานัง อระหะตัง ทัสสะนัง โหตีติ ฯ

^๑ วิ.มทา. ๑/๑-๒ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑ หน้าที่ ๑-๒)

พระสูตร^๑

เอวัมเม สุตัง, เอกัง สมะยัง ภคฺฉวา, อันตฺตรา จะ ราชฺศคหัง อันตฺตรา
 จะ นาลันทัง, อัทธานะมคฺคปะภฺนโน โหติ, มะหะตา ภิกขุสฺสังเขนะ สัทฺถิง ปญฺจะ
 มัตเตหิ ภิกขุสฺสเทหิ สุปฺปิโยปิ โช ปะริพพาชโก อันตฺตรา จะ ราชฺศคหัง อันตฺตรา
 จะ นาลันทัง, อัทธานะมคฺคปะภฺนโน โหติ, สัทฺถิง อันเตวาสินา พหฺมัทตเตนะ
 มาณะเวนะ, ตตฺถระ สุตัง สุปฺปิโย ปะริพพาชโก, อะเนกะปะริยาเยนะ พุทฺธัสสะ
 อะวัณณัง ภาสฺสตี, ฐัมมัสสะ อะวัณณัง ภาสฺสตี, สังฆัสสะ อะวัณณัง ภาสฺสตี,
 สุปฺปิยัสสะ ปะนะ ปะริพพาชกัสสะ อันเตวาสิ พหฺมัทตโต มาณะโว, อะเนกะ
 ปะริยาเยนะ พุทฺธัสสะ วัณณัง ภาสฺสตี, ฐัมมัสสะ วัณณัง ภาสฺสตี, สังฆัสสะ วัณณัง
 ภาสฺสตี, อิติหะ เต อุกฺโภ อัจจะริยันเตวาสิ อัญญะมัญญัสสะ อุกฺกุวิปจจะนิกะวาทา
 ภะคะวันตัง ปิฎฺฐุโต ปิฎฺฐุโต, อะนุพันฺธา โหนติ ภิกขุสฺสังฆญฺจะ ฯ

บทสวดพระอภิธรรม ๗ คัมภีร์

(หันทะ มะยัง สัตตาคิธัมมะปะกะเณสุ ปุพฺพะภาคะ กะถาโย ภะนามะเต)

พระสังคินิ^๒

กุสฺสะลา ฐัมมา อะกุสฺสะลา ฐัมมา อธิปฺยากะตา ฐัมมา ฯ กะตะเม ฐัมมา
 กุสฺสะลา ฯ ยัสฺสิมิง สมะเย กามาจะจรั้ง กุสฺสะลัง จิตตัง อูปันนัง โหติ โสมนัสสะสะ
 หะคะตัง ญาณะสัมปะยุตตัง รุปรามมะณัง วา สัทฺถารามมะณัง วา คันธารามมะณัง
 วา รัสสารามมะณัง วา โณฏฐัพพารามมะณัง วา ฐัมมารามมะณัง วา ยิง ยิง วา
 ปะนารัพพะ ตตฺถิมิง สมะเย ติสฺโส โหติ อะวิกเขโป โหติ เย วา ปะนะ ตตฺถิมิง
 สมะเย อัญญะปิ อิตฺถิ ปะภฺนิจจะสะมุปปันนา อะรุปีโน ฐัมมา อิเม ฐัมมา กุสฺสะลา ฯ

พระวิภังค์^๓

ปัจญจักขันธา รุปักขันโธ เวทะนากขันโธ สัญญากขันโธ สังขารักขันโธ
 วิญญาณัก-ขันโธ ฯ ตตฺถะ กะตะโม รุปักขันโธ ฯ ยิงกิญฺจิจิ รุปัง อะตีตานาคะตะ
 ปัจจุปันนัง อิตฺถิตตัง วา พะหิทฺธา วา โอฟาริกัง วา สุกฺขมิง วา ทินัง วา ปะณัตตัง
 วา ยิง ทูเร วา สันติเก วา ตะเทกัชฌิง อะภิสัญญะหิตฺวา อะภิสังขิ ปิตฺวา อะยัง
 ธุจจะติ รุปักขันโธ ฯ

๑ ส.ท. ๘/๑ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๘ หน้า ๑)

๒ อภ.สง. ๓๔/๘ (พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๔ หน้า ๘)

๓ อภ.วิ. ๓๕/๑ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๓๕ หน้า ๑)

พระธาตุกุกา

สังคะโท อะสังคะโท ๑ สังคะหิเตนะ อะสังคะหิตัง อะสังคะหิเตนะ สังคะหิตัง
สังคะหิ-เตนะ สังคะหิตัง อะสังคะหิเตนะ อะสังคะหิตัง ๑ สัมปะโยโค วิปะโยโค ๑
สัมปะยุตเตนะ วิปะยุตตัง วิปะยุตเตนะ สัมปะยุตตัง อะสังคะหิตัง ๑

พระบุคคลบัญญัติ

จะ ปัญญัติติโย ชันธะบัญญัติ อายะตนะบัญญัติ ธาตุ ปัญญัติติ
สังจะบัญญัติ อินทริยะบัญญัติ ปุคคะละบัญญัติ ๑ กิตตาวะตา ปุคคะลานัง
ปุคคะละบัญญัติ ๑ สมะยะวิมุตโต อะสมะยะวิมุตโต กุปะรัมโม อะกุปะรัมโม
ปะริหานะรัมโม อะปะริหานะรัมโม เจตนะภัพโพ อะนุรักขนะภัพโพ ปุถุชชะโน
โคตฺตระภู ภาะยุปะระโต อะภาะยุปะระโต ภัพพาอะมะโน อะภัพพาอะมะโน นิยะโต
อะนิยะโต ปะฏิปันนะโก ณะเล จฺฐิต อระระหา อระระหัตตายะ ปะฏิปันโน ๑

พระกถาวัตถุ^๑

ปุคคะโล อุกุปะลัพะระติ สัจฉิกัตถะปะระมัตถะนาติ ๑ อามันตา ๑ โย
สัจฉิกัตถะ ปะระมัตถะ ตะโต โส ปุคคะโล อุกุปะลัพะระติ สัจฉิกัตถะปะระมัตถะนาติ ๑
นะ เหวัง วัตตัพเพ ๑ อาชานาหิ นิคคะหัง ทัญฺจิจิ ปุคคะโล อุกุปะลัพะระติ สัจฉิกัตถะ
ปะระมัตถะนะ เตนะ วะตะเร วัตตัพเพ โย สัจฉิกัตถะ ปะระมัตถะ ตะโต โส ปุคคะโล
อุกุปะลัพะระติ สัจฉิกัตถะปะระมัตถะนาติ ๑ มิจฉา ๑

พระยมก^๒

เย เกจิ กุสะลา รัมมา สัพเพ เต กุสะละมูลา ๑ เย วา ปะนะ กุสะละมูลา
สัพเพ เต รัมมา กุสะลา ๑ เย เกจิ กุสะลา รัมมา สัพเพ เต กุสะละมูเลนะ เอกะ
มูลา ๑ เย วา ปะนะ กุสะละมูเลนะ เอกะมูลา สัพเพ เต รัมมา กุสะลา ๑

^๑ อภิ.ธ. ๓๖/๑ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๓๖ หน้า ๑)

^๒ อภิ.ยมก. ๓๘/๑ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๓๕ หน้า ๑)

พระมหาปัญญาฐาน^๑

เหตุปัจจัยโย อารัมมณะปัจจัยโย อธิปัตติปัจจัยโย ฉะนันตระปัจจัยโย
 สมะนันตระปัจจัยโย สหะชาตปัจจัยโย อัญญะมัญญะปัจจัยโย นิสสะยะปัจจัยโย
 อุปะนิสสะยะปัจจัยโย ปุเรชาตปัจจัยโย ปัจฉาชาตปัจจัยโย อาเสวณะปัจจัยโย
 กัมมปัจจัยโย วิปากะปัจจัยโย อาหาระปัจจัยโย อินทริยะปัจจัยโย ฌานะปัจจัยโย
 มัคคะปัจจัยโย สัมปะยุตตะปัจจัยโย วิปปะยุตตะปัจจัยโย อัตถิปัจจัยโย นัตถิปัจจัยโย
 วิคะตปัจจัยโย อะวิคะตปัจจัยโย ฯ

สัมมะสังคินีมาติกา^๒

(หันทะ มะยัง สัมมะสังคินีมาติกะคาถาโย ภาณามะเส)

กุสะลา สัมมา อะกุสะลา สัมมา อัมพากะตา สัมมา ฯ
 สุกขาเย เวทะนายะ สัมปะยุตตะ สัมมา ทุกขาเย เวทะนายะ สัมปะยุตตะ
 สัมมา อะทุกขะมะสุกขาเย เวทะนายะ สัมปะยุตตะ สัมมา ฯ
 วิปากา สัมมา วิปากะสัมมะสัมมา เนวะวิปากะนะวิปากะ สัมมะสัมมา ฯ
 อุปาทินนุปาทานิยา สัมมา อะนุปาทินนุปาทานิยา สัมมา อะนุปาทินนानุปา
 ทานิยา สัมมา ฯ
 สังกิลิขุสสังกิลิสสิกา สัมมา อะสังกิลิขุสสังกิลิสสิกา สัมมา อะสังกิลิขุ
 สังกิลิสสิกา สัมมา ฯ
 สะวิตักกะสะวิจจารา สัมมา อะวิตักกะวิจจาระมัตตะ สัมมา อะวิตักกาวิจจารา
 สัมมา ฯ
 ปิติสสะหะคะตะ สัมมา สุกสะหะคะตะ สัมมา อุเปกขาสสะหะคะตะ สัมมา ฯ
 ทัสสะเนนะ ประหาตัพพะ สัมมา ภาวะนายะ ประหาตัพพะ สัมมา เนวะทัสสะ
 เนนะ นะภาวะนายะ ประหาตัพพะ สัมมา ฯ
 ทัสสะเนนะ ประหาตัพพะเหตุกา สัมมา ภาวะนายะ ประหาตัพพะเหตุกา สัมมา
 เนวะทัสสะเนนะ นะภาวะนายะ ประหาตัพพะเหตุกา สัมมา ฯ
 อาจะยะคามิโน สัมมา อะประจะยะคามิโน สัมมา เนวะจะยะคามิโน นาประจะ
 ยะคามิโน สัมมา ฯ
 เสกขา สัมมา อะเสกขา สัมมา เนวะเสกขานาเสกขา สัมมา ฯ

^๑ อภิ.ป. ๔๐/๑ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๔๐ หน้า ๑)

^๒ อภิ.สง. ๓๔/๑-๒ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๓๔ หน้า ๑-๒)

ประจิตตา รั้มมา มหัทคคะตา รั้มมา อัปปะมาณา รั้มมา ฯ
 ประจิตตารั้มมะณา รั้มมา มหัทคคะตารั้มมะณา รั้มมา อัปปะมาณารั้มมะณา รั้มมา ฯ
 ทั้ณา รั้มมา มัชฌิมา รั้มมา ประณีตา รั้มมา ฯ
 มิจฉัตตะนิยะตา รั้มมา สัมมัตตะนิยะตา รั้มมา อระนิยะตารั้มมา ฯ
 มัคคารั้มมะณา รั้มมา มัคคะเหตุกา รั้มมา มัคคาธิปะติโนรั้มมา ฯ
 อุปปันนา รั้มมา อระนุปปันนา รั้มมา อุปปาทิโน รั้มมา ฯ
 อะตึตา รั้มมา อระนาคะตา รั้มมา ปัจจุปปันนา รั้มมา ฯ
 อะตึตารั้มมะณา รั้มมา อระนาคะตา รั้มมะณา รั้มมา ปัจจุปปันนารั้มมะณา รั้มมา ฯ
 อัชฉัตตา รั้มมา พระหิทธา รั้มมา อัชฉัตตะพะหิทธา รั้มมา ฯ
 อัชฉัตตารั้มมะณา รั้มมา พระหิทถารั้มมะณา รั้มมา อัชฉัตตะพะหิทถารั้ม-
 มะณา รั้มมา ฯ
 ณะนิตัสสะนะสัปปะฐิษา รั้มมา อระนิตัสสะนะสัปปะฐิษา รั้มมา
 อระนิตัสสะนาปปะฐิษา รั้มมา ฯ

(นิยมสวดต่อด้วย มหาปัฏฐาน หรือบทว่า เหตุปัจจโย)

วิปัสสะนาภูมิปาฐะ

ปัญจักขันธา ฯ ฐุปักขันโธ เวทะนากขันโธ สัญญาขันโธ สังขารักขันโธ
 วิญญา-ณักขันโธ ฯ^๑

ทวาทะสาเยตะระนานิ ฯ จักขวาเยตะระนัง ฐุปาเยตะระนัง โสตาเยตะระนัง สัททาเย
 ตะระนัง ฆานาเยตะระนัง ชิวหาเยตะระนัง ระสาเยตะระนัง กายาเยตะระนัง โณฏฐััพพะยาเยตะระนัง
 มะนาเยตะระนัง รั้มมาเยตะระนัง ^๒ ฯ

อัฏฐาระระสะ ธาตุโย ฯ จักขุธาตุ ฐุปะธาตุ จักขุวิญญาณะธาตุ โสตะธาตุ
 สัททะธาตุ โสตะวิญญาณะธาตุ ฆานะธาตุ คันธะธาตุ ฆานะวิญญาณะธาตุ
 ชิวหาธาตุ ระสะธาตุ ชิวหาวิญญาณะธาตุ กายะธาตุ โณฏฐััพพะธาตุ กายะ-
 วิญญาณะธาตุ มะโนธาตุ รั้มมะธาตุ มะโน วิญญาณะธาตุ ฯ ^๓

พาวุัสสะตันทริยานิ ฯ จักขุนทริยััง โสตันทริยััง ฆานินทริยััง ชิวหันทริยััง
 กายินทริยััง มะนินทริยััง อิตถินทริยััง ปุริสันทริยััง ชิวิตินทริยััง สุขินทริยััง ทุกขิน-
 ทริยััง โสมะนัสสันทริยััง โทมะนัส สันทริยััง อุเปกขินทริยััง สัทถินทริยััง วิริยันทริยััง
 สะตันทริยััง สะมาธินทริยััง ปัญญันทริยััง อระนัญญะตัญญััสสามัตันทริยััง อัญญันท-

^๑ อภิ.ยมก.๓๘/๑๗

^๒ อภิ.ยมก.๓๘/๘๘

^๓ อภิ.ยมก.๓๘/๒๖๔

รียัง อัญญาตาวินทรียัง ฯ^๔

จัดตาริ อระริยะสัจจานิ ฯ ทุกขัง อระริยะสัจจัง ทุกขะสะมุททะโย อระริยะสัจจัง ทุก
ขะนิโรโธ อระริยะสัจจัง ทุกขะนิโรธะคามินี ประฏิปะทา อระริยะสัจจัง ฯ^๕

บั้งสุกุลตาย^๖

อะนิจจา วะตะ สังขารา	อุปปาทะวะยะธัมมิโม
อุปปัชชิตวา นิรุชฌันติ	เตสัง วุประสะโม สุโข ฯ
สัพเพ สัตตา มะรันติ	จะ มะริงสุ จะ มะริสสะเว
ตะเถวาหัง มะริสสามิ	นัตถิ เม เอตะถะ สังสะโย

บั้งสุกุลเป็น^๗

อะจิริง วะตะยัง กาโย	ประฐะวงิ อะธิเสสะติ
จุทโท อะเปตะวิญญาโณ	นิรัตถังวะ กะลิงคะรัง ฯ

^๔ อภ.ยมก.๓๘/๑๓๔

^๕ อภ.ยมก.๓๘/๒๗๔

^๖ ที่.ม. ๑๐/๑๘๑ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๐ หน้าที่ ๑๘๑)

^๗ ข.ธ. ๒๕/๒๐ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๕ หน้าที่ ๒๐)

หมวดพระสูตร ปาฐะ

บทคัดอะนัตตะลักษณะสูตร

ยันทัง ลีตเตหิ ทุกเขนะ	ญะยยัง อะนัตตะลักษณะนัง
อิตตะวาทาทตตะสัจญานัง	สัมมะเทวะ วิโมจะนัง
สัมพุทโธ ตัง ปะกาเสสิ	ทิฏฐุระสัจจานะ โยคินัง
อุตตะริง ปะฐิเวชายะ	ภาเวตุง ญานะมุตตะมัง
ยันทะลัง ทิฏฐุระมมานัง	ญาเณนุปะปะริกขะตัง
ลัพพาสะเวหิ จิตตานิ	วิมุจิงสุ อะเสสะโต
ตะธา ญาณานุสาเรนะ	สาสะนัง กาคุมิจะตัง
สาธุนัง อิตตะลิทตัง	ตัง สุตตันตัง ภาณามะ เถ ๗

อะนัตตะลักษณะสูตรตั้ง๑

เอวัมเม สุตัง ๗ เอกัง สมะยัง ภาคะวา พาราณะสิยัง วิหะระติ อิติปะตะเน
มิกะทาเย ๗ ตัตตะ ไช ภาคะวา ปัญจะวัคคิเย ภิกขุ อามันเตสิ ๗

รูปร่าง ภิกขะเว อะนัตตา ๗ รูปร่างจะหิทั้ง ภิกขะเว อิตตา อะภาวิสสะ นะยิทัง
รูปร่าง อาพาธายะ สังวัตเตยยะ ลัพพะเถ จะ รูปร่าง เอวัง เม รูปร่าง โทตุ เอวัง เม รูปร่าง
มา อะโหสิติ ๗ ยัสมา จะ ไช ภิกขะเว รูปร่าง อะนัตตา ตัสมา รูปร่าง อาพาธายะ
สังวัตตะติ นะ จะ ลัพพะเถ รูปร่าง เอวัง เม รูปร่าง โทตุ เอวัง เม รูปร่าง มา อะโหสิติ ๗

เวทะนา อะนัตตา ๗ เวทะนา จะ หิทั้ง ภิกขะเว อิตตา อะภาวิสสะ นะยิทัง
เวทะนา อาพาธายะ สังวัตเตยยะ ลัพพะเถ จะ เวทะนายะ เอวัง เวทะนา โทตุ เอวัง
เม เวทะนา มา อะโหสิติ ๗ ยัสมา จะ ไช ภิกขะเว เวทะนา อะนัตตา ตัสมา
เวทะนา อาพาธายะ สังวัตตะติ นะ จะ ลัพพะเถ เวทะนายะ เอวัง เม เวทะนา โทตุ
เอวัง เม เวทะนา มา อะโหสิติ ๗

สัจญานา อะนัตตา ๗ สัจญานา จะ หิทั้ง ภิกขะเว อิตตา อะภาวิสสะ นะยิทัง
สัจญานา อาพาธายะ สังวัตเตยยะ ลัพพะเถ จะ สัจญานายะ เอวัง เม สัจญานา โทตุ
เอวัง เม สัจญานา มา อะโหสิติ ๗ ยัสมา จะ ไช ภิกขะเว สัจญานา อะนัตตา ตัสมา
สัจญานา อาพาธายะ สังวัตตะติ นะ จะ ลัพพะเถ สัจญานายะ เอวัง เม สัจญานา โทตุ
เอวัง เม สัจญานา มา อะโหสิติ ๗

สังขารานา อะนัตตา ๗ สังขารานา จะ หิทั้ง ภิกขะเว อิตตา อะภาวิสสะสังสุ นะยิทัง
สังขารานา อาพาธายะ สังวัตเตยยะ ลัพพะเถ จะ สังขารานา เอวัง เม สังขารานา โทตุ

๑ สุตต.ส.ข.๑๗/๘๒/๑๒๗-๑๓๐ พระไตรปิฎก หน้า ๘๒ ข้อ ๑๒๗-๑๓๐

เอวัง เม สังฆาราม อหะสุณตี ฯ ยัสมา จะ โข ภิกขเว สังฆาราม อนัตตา ตัสมา
สังฆาราม อพาธายะ สังวัตตันตี นะ จะ ลัพภะติ สังฆาเรสุ เอวัง เม สังฆาราม โหนตุ
เอวัง เม สังฆาราม อหะสุณตี ฯ

วิญญาณัง อนัตตา ฯ วิญญาณัญจะ ทิทัง ภิกขเว อัตตา อระหังสะ นะยิ
ทัง วิญญาณัง อพาธายะ สังวัตเตยยะ ลัพภะติ จะ วิญญาณ เอวัง เม วิญญา
ณัง โหนตุ เอวัง เม วิญญาณัง มา อหะโสตี ฯ ยัสมา จะ โข ภิกขเว วิญญาณัง
อนัตตา ตัสมา วิญญาณัง อพาธายะ สังวัตตติ นะ จะ ลัพภะติ วิญญาณ
เอวัง เม วิญญาณัง โหนตุ เอวัง เม วิญญาณัง มา อหะโสตี ฯ

ตัง กิง มัญญะระ ภิกขเว ฐปิง นิจัจจ วา อนะจัจจ วาติ ฯ อนะจัจจ ภันเต
ฯ ยัมปะนานิจัจจ ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ ฯ ทุกขัง ภันเต ฯ ยัมปะนานิจัจจ
ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง กัลลัง นุ ตัง สมะนุปีสสิตุง เอตัง มะมะ เอโสหะมัสมิ
เอโส เม อัตตาติ ฯ โน เหตัง ภันเต ฯ

ตัง กิง มัญญะระ ภิกขเว เวทะนา นิจจา วา อนะจจา วาติ ฯ อนะจจา
ภันเต ฯ ยัมปะนานิจัจจ ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ ฯ ทุกขัง ภันเต ฯ ยัมปะนานิจัจจ
ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง กัลลัง นุ ตัง สมะนุปีสสิตุง เอตัง มะมะ เอโสหะมัสมิ
เอโส เม อัตตาติ ฯ โน เหตัง ภันเต ฯ

ตัง กิง มัญญะระ ภิกขเว สัญญา นิจจา วา อนะจจา วาติ ฯ อนะจจา
ภันเต ฯ ยัมปะนานิจัจจ ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ ฯ ทุกขัง ภันเต ฯ ยัมปะนานิจัจจ
ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง กัลลัง นุ ตัง สมะนุปีสสิตุง เอตัง มะมะ เอโสหะมัสมิ
เอโส เม อัตตาติ ฯ โน เหตัง ภันเต ฯ

ตัง กิง มัญญะระ ภิกขเว สังฆาราม นิจจา วา อนะจจา วาติ ฯ อนะจจา
ภันเต ฯ ยัมปะนานิจัจจ ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ ฯ ทุกขัง ภันเต ฯ ยัมปะนานิจัจจ
ทุกขัง วิปะริณามะธัมมัง กัลลัง นุ ตัง สมะนุปีสสิตุง เอตัง มะมะ เอโสหะมัสมิ
เอโส เม อัตตาติ ฯ โน เหตัง ภันเต ฯ

ตัง กิง มัญญะระ ภิกขเว วิญญาณัง นิจัจจ วา อนะจัจจ วาติ ฯ อนะจ-
ัจจ ภันเต ฯ ยัมปะนานิจัจจ ทุกขัง วา ตัง สุขัง วาติ ฯ ทุกขัง ภันเต ฯ ยัมปะนา-
นิจัจจ ทุกขัง วิปะริ-ณามะธัมมัง กัลลัง นุ ตัง สมะนุปีสสิตุง เอตัง มะมะ
เอโสหะมัสมิ เอโส เม อัตตาติ ฯ โน เหตัง ภันเต ฯ

ตัสมาติหะ ภิกขเว ยังกิญจิ ฐปิง อะตัตตานาคะตะปัจจุปปันนัง อชฌัตตัง วา
พะทิตถา วา โอฟาริกัง วา สุขุมัง วา ทินัง วา ปะณีตัง วา ยันทุเร สันติเก วา สัพ
พัง ฐปิง เนตัง มะมะ เนโสหะมัสมิ นะ เมโส อัตตาติ ฯ เอวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัมป
ปัญญาเย ทัฏฐัพพัง ฯ

ยา กาจิ เวทะนา อะตัตตานาคะตะปัจจุปปันนา อชฌัตตา วา พะทิตถา วา
โอฟาริกา วา สุขุมา วา ทินา วา ปะณีตา วา ยา ทุเร สันติเก วา สัพพา เวทะนา

เนตัง มะมะ เนโสหะมัสมิ นะ เมโส อัตตาคติ ฯ เหวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัมปิณฺณญาเย
ทักฺขัฏฐัพพัง ฯ

ยา กาจิ สัณฺญา อะตัตตานาคะตะปัจจุปปันนา อัจฉัตตา วา พะหิทธา วา
โอฟัาริกา วา สุขุมมา วา หีนา วา ประณีตา วา ยา ทูเร สันติเก วา สัพพา สัณฺญา
เนตัง มะมะ เนโสหะมัสมิ นะ เมโส อัตตาคติ ฯ เหวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัมปิณฺณญาเย
ทักฺขัฏฐัพพัง ฯ

เย เกจิ สังฆารวา อะตัตตานาคะตะปัจจุปปันนา อัจฉัตตา วา พะหิทธา วา
โอฟัาริกา วา สุขุมมา วา หีนา วา ประณีตา วา เย ทูเร สันติเก วา สัพเพ สังฆารวา เน
ตัง มะมะ เนโสหะมัสมิ นะ เมโส อัตตาคติ ฯ เหวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัมปิณฺณญาเย
ทักฺขัฏฐัพพัง ฯ

ยังกิญฺจิ วิญฺญาณัง อะตัตตานาคะตะปัจจุปปันนัง อัจฉัตตัง วา พะหิทธา วา
โอฟัาริกัง วา สุขุมมัง วา หีนัง วา ประณีตัง วา ยันทูเร สันติเก วา สัพพัง วิญฺญาณัง
เนตัง มะมะ เนโสหะมัสมิ นะ เมโส อัตตาคติ ฯ เหวะเมตัง ยะถาภูตัง สัมมัมปิณฺณญาเย
ทักฺขัฏฐัพพัง ฯ

เอวัง ปัสสัง ภิกขะเว สุตฺวา อหะริยะสาอะโก ฐุปัสสมิงปิ นิพพินทะติ เวทะนาเยปิ
นิพพินทะติ สัณฺญาเยปิ นิพพินทะติ สังฆาเรสุปิ นิพพินทะติ วิญฺญาณัสสมิงปิ นิพพินทะ
ติ ฯ นิพพินทัง วิรัชชะติ ฯ วิราคา วิมุจฺจะติ ฯ วิมุตตัสสมิง วิมุตตะมิตติ ญาณัง โหติ ชีณา
ชาติ ดุสิตัง พรัหมะจะริยัง กะตัง กะระณียัง นาประรัง อิตถัตตายาติ ประชานาตติ ฯ

อิหะมะโวจะ ภาคะวา ฯ อิตตะมะนา ปิณฺณจะวักคิยา ภิกขุ ภาคะวะโต ภาสิตัง
อะภินันทุง ฯ

อิมัสสมิญฺจะ ปะนะ เวชยากระระณัสสมิง ภัณฺณะมาเน ปิณฺณจะ วักคิยานัง ภิกขุ
นัง อะนุปาทาเย อาสะเวหิ จิตตานิ วิมุจฺจิงสุติ ฯ

บทชี้คอาทิตตะปะริยาเยสุตฺร

เวเนยยะหะมะโนปาเย	สัพพะโส ปาระมิง คะโต
อะโมฆะวะจะโน พุทฺโธ	อะภิญฺญายานุสาสะโก
จิณฺณานุกรุปะโต จาปิ	อัมเมนะ วินะยัง ประชัง
จิณฺณาคคิปะริจาเรียนัง	สัมโพชฌาณะหะโยคินัง
ยะมาทิตตะปะริยายัง	เทสะยันโต มะโนหะรัง
เต โสตาโร วิโมเจสิ	อะเสกขาเย วิมุตติยา
ตะเถโวปะปะริกขาเย	วิญฺญันัง โสตุมิจจะตัง
ทุกขะตาลักขะโนปายัง	ตัง สุตตันตัง ภาณามะ เส ฯ

อาทิตตะปริยาเยสุตตัง^๒

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภคฺฉวา คฺชยายัง วิหระระติ คฺชยาเสเส สัทฺธิง
ภิกขุสฺสทิสฺเสนะ ฯ

ตฺตฺระ โข ภคฺฉวา ภิกขุ อามันเตสิ ฯ

สัพฺพัง ภิกขเว อาทิตตัง ฯ กิณฺญจะ ภิกขเว สัพฺพัง อาทิตตัง ฯ จักขุ
ภิกขเว อาทิตตัง รูปา อาทิตตา จักขุวิญญาณัง อาทิตตัง จักขุสฺมิมฺสฺโส อาทิตโต
ยัมปิทัง จักขุ-สฺมิมฺสฺสํปฺจจะยา อุปฺปชฺชติ เวทฺเธยฺยํ สุขัง วา ทุกขัง วา อหฺมึชฺชมะ
สุขัง วา ตัมปิ อาทิตตัง ฯ เภนฺส อาทิตตัง ฯ อาทิตตัง ราคคฺคินา โทสคฺคินา โมหคฺคินา
อาทิตตัง ชาตียา ชฺรามาภฺรณฺเนนฺส โสเกหิ ปรริเทเวหิ ทุกฺเขหิ โทมนนฺสเสหิ อุปาเย
เสหิ อาทิตตฺนติ ฯ วมฺหามิ ฯ

โสตฺตัง อาทิตตัง สัทฺทา อาทิตตา โสตฺตวิญญาณัง อาทิตตัง โสตฺตสฺมิมฺสฺโส
อาทิตโต ยัมปิทัง โสตฺตสฺมิมฺสฺสํปฺจจะยา อุปฺปชฺชติ เวทฺเธยฺยํ สุขัง วา ทุกขัง วา
อหฺมึชฺชมะสุขัง วา ตัมปิ อาทิตตัง ฯ เภนฺส อาทิตตัง ฯ อาทิตตัง ราคคฺคินา โทสคฺคินา
โมหคฺคินา อาทิตตัง ชาตียา ชฺรามาภฺรณฺเนนฺส โสเกหิ ปรริเทเวหิ ทุกฺเขหิ โทมนนฺสเสหิ
อุปาเยเสหิ อาทิตตฺนติ วมฺหามิ ฯ

ฆานัง อาทิตตัง คันธา อาทิตตา ฆานะวิญญาณัง อาทิตตัง ฆานะสฺมิมฺสฺโส
อาทิตโต ยัมปิทัง ฆานะสฺมิมฺสฺสํปฺจจะยา อุปฺปชฺชติ เวทฺเธยฺยํ สุขัง วา ทุกขัง วา
อหฺมึชฺชมะสุขัง วา ตัมปิ อาทิตตัง ฯ เภนฺส อาทิตตัง ฯ อาทิตตัง ราคคฺคินา โทสคฺคินา
โมหคฺคินา อาทิตตัง ชาตียา ชฺรามาภฺรณฺเนนฺส โสเกหิ ปรริเทเวหิ ทุกฺเขหิ โทมนนฺสเสหิ
อุปาเยเสหิ อาทิตตฺนติ วมฺหามิ ฯ

ชิวหา อาทิตตา รัสสา อาทิตตา ชิวหาวิญญาณัง อาทิตตัง ชิวหาสฺมิมฺสฺโส
อาทิตโต ยัมปิทัง ชิวหาสฺมิมฺสฺสํปฺจจะยา อุปฺปชฺชติ เวทฺเธยฺยํ สุขัง ฯ วา ทุกขัง
วา อหฺมึชฺชมะสุขัง วา ตัมปิ อาทิตตัง ฯ เภนฺส อาทิตตัง ฯ อาทิตตัง ราคคฺคินา
โทสคฺคินา โมหคฺคินา อาทิตตัง ชาตียา ชฺรามาภฺรณฺเนนฺส โสเกหิ ปรริเทเวหิ ทุกฺเขหิ
โทมนนฺสเสหิ อุปาเยเสหิ อาทิตตฺนติ วมฺหามิ ฯ

กาโย อาทิตโต โฆฏฐัพฺพา อาทิตตา กายะวิญญาณัง อาทิตตัง กายะสฺมิมฺสฺโส
อาทิตโต ยัมปิทัง กายะสฺมิมฺสฺสํปฺจจะยา อุปฺปชฺชติ เวทฺเธยฺยํ สุขัง วา ทุกขัง
วา อหฺมึชฺชมะสุขัง วา ตัมปิ อาทิตตัง ฯ เภนฺส อาทิตตัง ฯ อาทิตตัง ราคคฺคินา
โทสคฺคินา โมหคฺคินา อาทิตตัง ชาตียา ชฺรามาภฺรณฺเนนฺส โสเกหิ ปรริเทเวหิ ทุกฺเขหิ
โทมนนฺสเสหิ อุปาเยเสหิ อาทิตตฺนติ วมฺหามิ ฯ

มะโน อาทิตโต อัมมา อาทิตตา มะโนวิญญาณัง อาทิตตัง มะโนสฺมิมฺสฺโส

^๒ วิ.มทา. ๔/๑๒-๔ สัง.ขันธวาระ ๑๗/๘๒-๕

อาทิตโต ยัมปิทัง มะโนสัณณัตถสสะปัจจะยา อุปปัชชติ เวทะยิตัง สุขัง वा ทุกขัง वा
อะทุกขมะสะสุขัง वा ตัมปิ อาทิตตัง ฯ เกนะ อาทิตตัง ฯ อาทิตตัง ราชคคินา
โกลคคินา โมหคคินา อาทิตตัง ชาตिया ชรามะระณนะ โสเกหิ ประริเทเวหิ ทุกเขหิ
โทมะนัสเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตตันติ วะทามิ ฯ

เอวัง ปัสสัง ภิกขะเว สุตวา อระริยะสาอะโก

จักขุสสังปิ นิพพินทะติ รูปะสุปิ นิพพินทะติ จักขุวิญญาณะปิ นิพพินทะติ
จักขุสัณณัตถสสะปัจจะยา อุปปัชชติ เวทะยิตัง สุขัง वा ทุกขัง वा
อะทุกขมะสะสุขัง वा ตัสสังปิ นิพพินทะติ ฯ

โสตัสสังปิ นิพพินทะติ สัททะสุปิ นิพพินทะติ โสตะวิญญาณะปิ นิพพินทะติ
โสตะ-สัณณัตถสสะปัจจะยา อุปปัชชติ เวทะยิตัง สุขัง वा ทุกขัง वा
อะทุกขมะสะสุขัง वा ตัสสังปิ นิพพินทะติ ฯ

ฆานัสสังปิ นิพพินทะติ คันธะสุปิ นิพพินทะติ ฆานะวิญญาณะปิ นิพพินทะติ
ฆานะสัณณัตถสสะปัจจะยา อุปปัชชติ เวทะยิตัง สุขัง वा ทุกขัง वा
อะทุกขมะสะสุขัง वा ตัสสังปิ นิพพินทะติ ฯ

ชีวะหาเยปิ นิพพินทะติ รัสสะสุปิ นิพพินทะติ ฯ ชีวะหาวิญญาณะปิ นิพพินทะติ
ชีวะหาสัณณัตถสสะปัจจะยา อุปปัชชติ เวทะยิตัง สุขัง वा ทุกขัง वा
อะทุกขมะสะสุขัง वा ตัสสังปิ นิพพินทะติ ฯ

กายัสสังปิ นิพพินทะติ โณภูฐัพพะสุปิ นิพพินทะติ กายะวิญญาณะปิ นิพพิน
ทะติ กายะสัณณัตถสสะปัจจะยา อุปปัชชติ เวทะยิตัง สุขัง वा ทุกขัง वा
อะทุกขมะสะสุขัง वा ตัสสังปิ นิพพินทะติ ฯ

มะนัสสังปิ นิพพินทะติ ฐัมเมสุปิ นิพพินทะติ มะโนวิญญาณะปิ นิพพินทะติ
มะโนสัณณัตถสสะปัจจะยา อุปปัชชติ เวทะยิตัง สุขัง वा ทุกขัง वा
อะทุกขมะสะสุขัง वा ตัสสังปิ นิพพินทะติ ฯ

นิพพินทัง วิรัชชะติ ฯ วิกะราคะ วิมุจจะติ ฯ วิมุตตัสสัง วิมุตตะมัตติ ญานัง
โหติ ชีณา ชาติ วุสิตา พรัหมะจะริยัง กะตัง กะระณียัง นาปะรัง อิตถัตตายาติ
ปะชานาตตีติ ฯ

อิทะมะโวจะ ภาคะวา ฯ อัตตะมะนา เต ภิกขุ ภาคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุง ฯ

อิมัสสมิญจะ ปะนะ เวชยากระระณัสสัง ภัญญะมาเน ตัสสะ ภิกขุสะหัสสัสสะ
อะนุปาทาเย ภาสะเวหิ จิตตานิ วิมุจจิงสุติ ฯ

มหาปริณิพพานสูตร^๑

หันทะ มะยัง มหาปริณิพพานะสูตรัง สังเขปนนะ ภาณามะ เส ๑

เอวัมเม สุตัง ๑ เอกัง สมะยัง ภาคะวา ปุพฺพัตถะสมะยัง นิวาเสตฺวา ปัตตะจี-
วระระ มาทายะ เวสาลิง ปิณฑายะ ปาวีสี เวสาลียัง ปิณฑายะ จะริตฺวา ปัจฉาภัตตัง
ปิณฑะปาตะ-ประภูิกันโต อายัสฺมันตัง อานันทัง อามันเตสิ คัณฑาหิ อานันทะ
นีสึทะนัง เยนะ ปาวาลัง เจตียัง เตนุประสังกะมิสสามะ ทิวาวิหารายาติ ๑ เอวัง
กันเตติ โข อายัสฺมา อานันโท ภาคะวะโต ประภูิสสุตฺวา นีสึทะนัง อาทายะ ภาคะวัน
ตัง ปิฏฺฐิตโต ปิฏฺฐิตโต อนะพฺพันฺธิ ๑

อะถะ โข ภาคะวา ภิกขุ อามันเตสิ หันทะทานิ ภิกขะเว อามันตะยามิ โว
วะยะธัมมา สังฆารุ อับปะมาเทนะ สัมปาเทถะ นะ จิรัง ตะถาคะตัสสะ ประริณิพพา
นัง ภาเวิสสะติ อิตโต ตินณัง มาสานัง อัจจะเยนะ ตะถาคะโต ประริณิพพายิสสะตีติ ๑
อิทมะโวจะ ภาคะวา อิทัง วัตฺวานะ สุกะโต อะถาประรัง เอตะทะโวจะ สัตถา ทะหะราปิ
จะ เย วุฑฺฒา เย พาลา เย จะ ปัณฺธิตา

อิตฺตมา เจวะ ทะพิททา จะ
ยะธาปิ กุมภะการัสสะ
ขุททะกัญจะ มะหันตัญจะ
สัพพัง เกทะปริยัตตัง
อะถาประรัง
ประริปักโก วะโย มัยหัง
ปะทายะ โว คะมิสสามิ
อับปะมัตตา สะตัมมันโต
สุสสะมาหิตะสังกับปา
โย อิมัสฺมิง รัมมะวินะเย
ปะทายะ ชาตีสังสารัง

สัพเพ มัจจุประรายะนา ๑
กะตัง มัตติกะภาชะนัง
ยัญจะ ปักกัง ยัญจะ อามะกัง
เอวัง มัจจานะชีวิตัง
เอตะทะโวจะ สัตถา
ประริตตัง มะมะ ชีวิตัง
กะตัง เม สระระณะมัตตะโน ๑
สุสึลา โหถะ ภิกขะโว
สะจิตตะมะนุรักขะถะ ๑
อับปะมัตโต วิหะริสสะติ
ทุกขัสสันตัง กะริสสะตีติ ๑

^๑ แบบย่อ ที่.มหา. ๑๐/๒๓๓ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๐ หน้า ๒๓๓) บทนำในทุกที่ บริเวณกุสินารา

จตุสังเขชนียสถาน^๑

บุพเพ ภัณฑะ ทิสาสู วัสสัง ฤทธา ภิกขุ อาคัจฉันติ ตะถาคะตัง ทัสสะนายะ เต มะยัง ละภามะ มะโนภาวะนีเย ภิกขุ ทัสสะนายะ, ละภามะ ประยิรุปาสะนายะ ฯ ภาคะวะโต ประนะ มะยัง ภัณฑะ อัจจะเยนะ นะ ละภิสสามะ มะโนภาวะนีเย ภิกขุ ทัสสะนายะ, นะ ละภิสสามะ ประยิรุปาสะนายาติ ฯ “จัดตาริมานิ อานันทะ สัทธัสสะ กุละปุตตัสสะ ทัสสะนียานิ สังเขชนียานิ สุวานานิ ฯ

กะตะมานิ จัดตาริ “อิหะ ตะถาคะโต ชาโตติ อานันทะ สัทธัสสะ กุละปุตตัสสะ ทัสสะนียัง สังเขชนียัง สุวานัง ฯ อิหะ ตะถาคะโต อนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธติ อานันทะ สัทธัสสะ กุละปุตตัสสะ ทัสสะนียัง สังเขชนียัง สุวานัง ฯ อิหะ ตะถาคะเตนะ อนุตตะรัง รัมมะจักกััง ปะวัตตัตันติ อานันทะ สัทธัสสะ กุละปุตตัสสะ ทัสสะนียัง สังเขชนียัง สุวานัง ฯ อิหะ ตะถาคะโต อนุปาทิสเสสายะ นิพพานะ ฐาตุยา ประรินิพพุโตติ อานันทะ สัทธัสสะ กุละปุตตัสสะ ทัสสะนียัง สังเขชนียัง สุวานัง ฯ อิมานิ โข อานันทะ จัดตาริ สัทธัสสะ กุละปุตตัสสะ ทัสสะนียานิ สังเขชนียานิ สุวานานิ ฯ

อาคะมิตสันติ โข อานันทะ สัทธา ภิกขุ ภิกขุณีโย อุปาสะกา อุปาสิกัาโย อิหะ ตะถาคะโต ชาโตติ อิหะ ตะถาคะโต อนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธติ อิหะ ตะถาคะเตนะ อนุตตะรัง รัมมะจักกััง ปะวัตตัตันติ อิหะ ตะถาคะโต อนุปาทิสเสสายะ นิพพานะ ฐาตุยา ประรินิพพุโตติ ฯ เย หิ เกจิ อานันทะ เจตियะจาริกััง อาทิตันตา ประสันนะจิตตา การัง กะริสสันติ สัพเพ เต กายัสสะ เกทา ประรัมมะระณา สุคะตัง สักคัง โลกััง อุปัชฌิสสันตัตติ ฯ

มกุฏพันธเจตีย์*

^๑ เตนะ โข ประนะ สมะเยนะ จัดตาริ มัลละปาโมกขา สีสังนะหาคา อะหะตานิ วัตถานิ นิวัตถา มะยัง ภาคะวะโต จิตะกัง อาพิมเปสสามาติ นะ สักโกนติ อาพิมเปตุง ฯ อะถะ โข โกสินาระกา มัลลา आयัสมันตัง อนุรุธัง เอตะทะโวจุง โโก นุ โข ภัณฑะ อนุรุธะ เหตุโก ปัจจะโย, เยนิเม จัดตาริ มัลละปาโมกขา สีสังนะหาคา อะหะตานิ วัตถานิ นิวัตถา มะยัง ภาคะวะโต จิตะกัง อาพิมเปสสามาติ นะ สักโกนติ อาพิมเปตุนติ ฯ

^๑ ใช้สวดภายในพระวิหารปรินิพพาน ศาลวโนทยาน นครกุสินารา

^๑ ติ.มหา. ๑๐/๑๘๘ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๐ หน้าที่ ๑๘๘) สวดที่มกุฏพันธเจตีย์ ; ^๒ ข้อ ๒๓๓, ^๓ ข้อ ๒๓๔.

อัญญะธา โข วาเสฏฐา เทวะตานัง อะธิปปาโยติ กระถัง ประนะ กัณเฑ
 เทวะตานัง อะธิปปาโยติ เทวะตานัง โข วาเสฏฐา อะธิปปาโย อะยัง อายัสส์มา
 มะหากัสสะโป ปาวายะ กุสินารัง อัทธานะมัคคะปะฏิปันโน มะหะธา ภิกขุสังฆะนะ
 สัทธัง ปัญจะมัตเตหิ ภิกขุสะเตหิ ; นะ ตาวะ ภาคะวะโต จิตะโก ปัททชะลิสสะติ
 ยาวายัสส์มา มะหากัสสะโป ภาคะวะโต ปาเท สิริสะธา นะ วันทิสสะตีติ ษะธา กัณเฑ
 เทวะตานัง อะธิปปาโย ตะธา โหตุติ ฯ

^๒ อะถะ โข อายัสส์มา มะหากัสสะโป, เยนะ กุสินารายัง มะกุกุฬัพพะณัง นามะ
 มัลลานัง เจตียัง, เยนะ ภาคะวะโต จิตะโก, เตนุประสังกะมิ; อุกุประสังกะมิตวา
 เอกังสัง จิวะรัง กัตตวา อัญชะลึง ประณาเมตตวา ติกขัตตุง จิตะกัง ปะทักขินัง กัตตวา
 ปาพะโต วิวะริตตวา ภาคะวะโต ปาเท สิริสะธา วันทิตฺติ ฯ ตานิปิ โข ปัญจะ ภิกขุสะตานิ
 เอกังสัง จิวะรัง กัตตวา อัญชะลึง ประณาเมตตวา ติกขัตตุง จิตะกัง ปะทักขินัง กัตตวา
 ภาคะวะโต ปาเท สิริสะธา วันทิงสุ ฯ วันทิตเต จะ ประนายัสสะมะธา มะหากัสสะเปนะ
 เตหิ จะ ปัญจะหิ ภิกขุสะเตหิ, สะยะเมวะ ภาคะวะโต จิตะโก ปัททชะลิตฺติ ฯ

เอวัง วุตเต, โทโณ พราหมะโณ เต สังฆะคะณเณ เอตะทะโวจะ

“สุณันตุ โภณโต มะมะ เอกะวาเกยัง
 อัมหากะ พุทโธ อะหุ ชันตีวาโท,
 นะ หิ สาสุ, ยัง อุตตะมะปุกะลัสสะ
 สะริระภาเค สิบะ สัมปะหาโร
 สัพเพ วะ โภณโต สะหิตา สะมัคคา
 สัมโมทะมานา กะโรมันนุสสะ ภาเค,
 วิตถาริกา โหนตุ ทิสาสุ ฐปา
 พะหุ ชนา จักขุมะโต ประสันนาติ”.

มหากัสสะปะโพชฌังคะสูตรปาฐะ^๑

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภคฺฉวา ราชคฺเช วิหระติ เวฬุวเน
 กะถันทกะนิวาเป ฯ เตนะ โข ปะนะ สมะเยนะ อายัสมา มหากัสสะปะ ปิปะละลิ-
 คุห้ายัง วิหระติ อาพาธิโก ทุกขิตอพัพพะคิลาโน ฯ

อะระโข ภคฺฉวา ส่ายัญหะสมะยัง ปะฏิสัถลانا วุฏฐิต เยนายัสมา
 มหากัสสะปะ เตนุปะสังกะมิ อุปะสังกะมิตวา ปัญญุตเต อาสะเน นิสีหิ ฯ นิสัชชะ
 โข ภคฺฉวา อายัสมันตัง มหากัสสะปังฺจ เอะตะทะโวจะ

กัจจิ เต กัสสะปะ ชมะนียัง กัจจิ ยาปะนียัง กัจจิ ทุกขา เวทะนา ปะฎิกกะ-
 มันติ โน อะภิกกะมันติ ปะฎิกกะโมสานัง ปัญญาเยติ โน อะภิกกะโมติ ฯ นะ เม
 ภันเต ชมะนียัง นะ ยาปะนียัง พัพพะหา เม ทุกขา เวทะนา อะภิกกะมันติ โน
 ปะฎิกกะมันติ อะภิกกะโมสานัง ปัญญาเยติ โน ปะฎิกกะโมติ ฯ

สัตติเม กัสสะปะ โพชฌังคา มะยา สัมมะทักขาตา ภาวิตา พะหุลัถะตา
 อะภิญญาเย สัมโพชายะ นิพพานายะ สังวัตตันติ ฯ กะตะเม สัตตะ ฯ

สะติสัมโพชฌังโค โข กัสสะปะ มะยา สัมมะทักขาโต ภาวิตो พะหุลัถะโต
 อะภิญญาเย สัมโพชายะ นิพพานายะ สังวัตตติ ฯ สัมมะวิจะยะสัมโพชฌังโค โข
 กัสสะปะ มะยา สัมมะทักขาโต ภาวิตो พะหุลัถะโต อะภิญญาเย สัมโพชายะ
 นิพพานายะ สังวัตตติ ฯ

วิริยะสัมโพชฌังโค โข กัสสะปะ มะยา สัมมะทักขาโต ภาวิตो พะหุลัถะโต
 อะภิญญาเย สัมโพชายะ นิพพานายะ สังวัตตติ ฯ ปิติสัมโพชฌังโค โข กัสสะปะ
 มะยา สัมมะทักขาโต ภาวิตो พะหุลัถะโต อะภิญญาเย สัมโพชายะ นิพพานายะ
 สังวัตตติ ฯ

ปัสสัทธิสัมโพชฌังโค โข กัสสะปะ มะยา สัมมะทักขาโต ภาวิตो พะหุลัถะโต
 อะภิญญาเย สัมโพชายะ นิพพานายะ สังวัตตติ ฯ สะมาธิสัมโพชฌังโค โข
 กัสสะปะ มะยา สัมมะทักขาโต ภาวิตो พะหุลัถะโต อะภิญญาเย สัมโพชายะ
 นิพพานายะ สังวัตตติ ฯ

อุเปกขาสัมโพชฌังโค โข กัสสะปะ มะยา สัมมะทักขาโต ภาวิตो พะหุลัถะโต
 อะภิญญาเย สัมโพชายะ นิพพานายะ สังวัตตติ ฯ

อิเม โข กัสสะปะ สัตตะ โพชฌังคา มะยา สัมมะทักขาทา ภาวิตา พะหุลัถะ
 ตา อะภิญญาเย สัมโพชายะ นิพพานายะ สังวัตตันตึติ ฯ

ตักขะ ภคฺฉวา โพชฌังคา ตักขะ สุกะตะ โพชฌังคาติ ฯ

^๑ สั.ม.ห.๑๘/๑๑๕-๖

อิทมะโวจะ ภาคะวา ฯ อັตตะมะโน อายัสมา มะหากัสสะโป ภาคะวะโต
ภาลิตัง อระกัณฺโณติ ฯ อุกฺกุชฺฐะที จายัสมา มะหากัสสะโป ตัมหา อาพาธา ตธาปะหิโน
จายัสมะโต มะหากัสสะปัสสะ โส อาพาโห อะโหสิตี ฯ

มะหาโมคคัลลานะโพชฌังคะสุตตะปาโล^๑

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภาคะวา ราชะคะเห วิหะระติ เวฬุวะเน
กะลันทะ-กะนิวาเป ฯ เตนะ โข ปะนะ สมะเยนะ อายัสมา มะหาโมคคัลลานो
คิขณะภูญเ ปัพพะเต วิหะระติ อาพาธิโก ทุกขิตो พัพพะคะลันโน ฯ

อะระโห ภาคะวา สายังนหะระมะยัง ปะฏิสัลลانا อุกฺกุชฺฐิตะ เยนายัสมา
มะหาโมคคัลลานो เตนุปะสังกะมิ อูปะสังกะमितวา ปัญญุตเต อาสะเน นิสีตี ฯ
นิสัชชะ โข ภาคะวา อายัส มันทัง มะหาโมคคัลลานัง เอตะทะโวจะ

กัจจิกิ เต โมคคัลลานะ ชะมะนียัง กัจจิกิ ยาปะนียัง กัจจิกิ ทุกขา เวทะนา
ปะฏิกกะ-มันติ โน อะภิกกะมันติ ปะฏิกกะโมสานัง ปัญญาเยติ โน อะภิกกะโมติ ฯ
นะ เม กัณเต ชะมะนียัง นะยาปะนียัง พัพพะหา เม ทุกขา เวทะนา อะภิกกะมันติ โน
ปะฏิกกะมันติ อะภิกกะโมสานัง ปัญญาเยติ โน ปะฏิกกะโมติ ฯ

สัตติเม โมคคัลลานะ โพชฌังคะ มะยา สัมมะทักขาตา ภาวิตา พะหุลิกะตา
อะภิญญาเย สัมโพชายะ นิพพานายะ สังวัตตันติ ฯ กะตะเม สัตตะ ฯ

สะติสัมโพชฌังโค โข โมคคัลลานะ มะยา สัมมะทักขาโต ภาวิตะ พะหุลิกะโต
อะภิญญาเย สัมโพชายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

อัมมะวิจยะสัมโพชฌังโค โข โมคคัลลานะ มะยา สัมมะทักขาโต ภาวิตะ
พะหุลิกะโต อะภิญญาเย สัมโพชายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

วิริยะสัมโพชฌังโค โข โมคคัลลานะ มะยา สัมมะทักขาโต ภาวิตะ พะหุลิกะ
กะโต อะภิญญาเย สัมโพชายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

ปีติสัมโพชฌังโค โข โมคคัลลานะ มะยา สัมมะทักขาโต ภาวิตะ พะหุลิกะโต
อะภิญญาเย สัมโพชายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

ปัสสัทธิสัมโพชฌังโค โข โมคคัลลานะ มะยา สัมมะทักขาโต ภาวิตะ พะหุลิกะ
กะโต อะภิญญาเย สัมโพชายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

สะมาธิสัมโพชฌังโค โข โมคคัลลานะ มะยา สัมมะทักขาโต ภาวิตะ พะหุลิกะ
กะโต อะภิญญาเย สัมโพชายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

อุเปกขาสัมโพชฌังโค โข โมคคัลลานะ มะยา สัมมะทักขาโต ภาวิตะ พะหุลิกะ
กะโต อะภิญญาเย สัมโพชายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

อิเม โข โมคคัลลานะ สัตตะ โพชฌังคะ มะยา สัมมะทักขาตา ภาวิตา พะหุ-

^๑ ส.ง.มหา. ๑๘/๑๑๗-๘

ลี้กะตา อะภิญญาเยะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตันตตี ฯ
 ตัคคะ ภาคะวา โพชฌังคา ตัคคะ สุคะตะ โพชฌังคาตี ฯ
 อิทะมะโวจะ ภาคะวา ฯ อิตตะมะโน อายัสมา มะหาโมคคัลลาโน ภาคะวะโต
 ภาสีตัง อะภินันทิ ฯ วุฏฐะหิ จายัสมา มะหาโมคคัลลาโน ตัมหา อาพาธา ตะธาปะหิ
 โน จายัสมะโต มะหาโมคคัลลันตัสสะ โส อาพาธ อะโหสีตี ฯ

มะหาจุนทะโพชฌังคะสุตตะปาฐุ^๑

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภาคะวา ราชะคะเห วิหะระติ เวฬุวะเน
 กะลันทะกะนิวาเป ฯ เตะนะ โข ปะนะ สมะเยนะ ภาคะวา อาพาธโก โหติ ทุกขิตโต
 พาฬะคะลาโน ฯ

อะตะโห อายัสมา มะหาจุนโท ส่ายันทะสะมะยัง ปะฐิสัสถานา วุฏฐิตเ ยะนะ
 ภาคะวา เตะนะปะสังกะมิ อูปะสังกะมิตวา ภาคะวันตัง อะภิวาเทตวา เอกะมันตัง นิสีหิ ฯ
 เอกะมันตัง นิสินนัง โข อายัสมันตัง มะหาจุนทัง ภาคะวา เอตะทะโวจะ

ปะฐิภันตุ ตัง จุนทะ โพชฌังคาตี ฯ

สัสติเม ภันเต โพชฌังคา ภาคะวะตา สัมมะทักขาตา ภาวิตา พะหุลึกะตา
 อะภิญญาเยะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตันตี ฯ กะตะเม สัสตะ ฯ

สะตีสัมโพชฌังโค โข ภันเต ภาคะวะตา สัมมะทักขาโต ภาวิตโต พะหุลึกะโต
 อภิญญาเยะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะตี ฯ

สัมมะวิจะยะสัมโพชฌังโค โข ภันเต ภาคะวะตา สัมมะทักขาโต ภาวิตโต พะหุลึ
 กะโต อะภิญญาเยะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะตี ฯ

วิริยะสัมโพชฌังโค โข ภันเต ภาคะวะตา สัมมะทักขาโต ภาวิตโต พะหุลึกะโต
 อะภิญญาเยะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะตี ฯ

ปัสสิสัมโพชฌังโค โข ภันเต ภาคะวะตา สัมมะทักขาโต ภาวิตโต พะหุลึกะโต
 อะภิญญาเยะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะตี ฯ

ปัสสัทธิสัมโพชฌังโค โข ภันเต ภาคะวะตา สัมมะทักขาโต ภาวิตโต พะหุลึกะโต
 อะภิญญาเยะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะตี ฯ

สะมาธิสัมโพชฌังโค โข ภันเต ภาคะวะตา สัมมะทักขาโต ภาวิตโต พะหุลึกะโต
 อะภิญญาเยะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะตี ฯ

อุปกขาสัมโพชฌังโค โข ภันเต ภาคะวะตา สัมมะทักขาโต ภาวิตโต พะหุลึกะโต
 อะภิญญาเยะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะตี ฯ

อิมะ โข ภันเต สัสตะ โพชฌังคา ภาคะวะตา สัมมะทักขาตา ภาวิตา พะหุลึกะตา
 อะภิญญาเยะ สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตันตตี ฯ

^๑ ส.ม.ห. ๑๘/๑๑๗-๘

ตั้คะ จุนทะ โพชฉังคะ ตั้คะ จุนทะ โพชฉังคะติ ฯ อะโหสิ ฯ อัญญะหิ จะ
 ภาคะวา ตัมหา อาพาธา ตระถาปะหิโน จะ ภาคะวะโต โส อาพาโธ อะโหสิตี ฯ

บทซัดมัคคะวิมังคะสูตร

สะเทวะโก อะยัง โสโก	สะมาระโก สะพรหมะโก
ยัมมัคคัง อัมปะชานันโต	สัพพะทุกขา นะ มุจจะติ
มัคคักขายันะมัคโค โส	ภาคะวา มัคคะโกวิโท
ตั้ง เว มัคคัง อะภิญญาเย	ทุกขะสังขะยะคามินัง
สะยัง เตเนวะ คันตวานะ	ปัตโต โพธิมะนุตตะรัง
สัมมานุปะฏิปัตยัตถัง	สัตตานัง โพธิคามินัง
นานาวิเลหุปาเยภิ	ปะเวเทสิ ทิเตสะโก
ตั้มัคคะทีปะกัง สุตตั้ง	ยัง สัมพุทเธนะ ภาสิตั้ง
วัตถุตตะเย ปะสันนानัง	สาธุณัง อัมมะคามินัง
ภियโย ปะสาทุปปาเทนะ	ทิฏฐุชุกะระณนะ จะ
สุวัตถิสาชนะนัตถังปิ	ตั้ง สุตตันตั้ง ภาณามะ เส.

มัคคะวิมังคะสูตรตั้ง^๑

เอวัมเม สุตัง เอกัง สะมะยัง ภาคะวา สāvัตถิยัง วิหะระติ เขตตะเวเน
 อนาคตะปิณฑิกัสสะ อารามะ ตั้คะ โข ภาคะวา ภิกขุ อามันเตสิ ภิกขะโวติ. ภาทันเตติ
 เต ภิกขุ ภาคะวะโต ปัจจัสโสสงุ ภาคะวา เอตตะโวจะ อะริยัง โว ภิกขะเว อัญจันติ
 กัง มัคคัง เทสิสสามิ วิระชิสสามิ ตั้ง สุนาถะ สาธุกัง มะนะสิกะโรถะ ภาสิสสามิตี.
 เอวัมภันเตติ โข เต ภิกขุ ภาคะวะโต ปัจจัสโสสงุ. ภาคะวา เอตตะโวจะ. ภาคะโม
 จะ ภิกขะเว อะริโย อัญจันติโก มัคโค เสยะถิถัง สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปปो
 สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว สัมมาวาจาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ.

ภาคะมา จะ ภิกขะเว สัมมาทิฏฐิ ยัง โข ภิกขะเว ทุกเข ญาณัง ทุกขะสะมุ
 ทะเย ญาณัง ทุกขะนิโรธะ ญาณัง ทุกขะนิโรธะคามินิยา ปะฏิปะทาเย ญาณัง
 อะยัง มุจจะติ ภิกขะเว สัมมาทิฏฐิ.

ภาคะโม จะ ภิกขะเว สัมมาสังกัปปो โย โข ภิกขะเว เนกขัมมะสังกัปปो
 อัปปยาปา-ทะสังกัปปो อะวิหิงสาสังกัปปो. อะยัง มุจจะติ ภิกขะเว สัมมาสังกัปปो.

ภาคะมา จะ ภิกขะเว สัมมาวาจา ยา โข ภิกขะเว มุสาวาทา เวระมะณี
 ปิสุณายะ วาจาเย เวระมะณี ฆะรุสาเย วาจาเย เวระมะณี สัมณปะลาปา เวระมะณี.
 อะยัง มุจจะติ ภิกขะเว สัมมาวาจา.

^๑ ส.ม.พ. ๑๘/๑๐-๑๒

กะตะโม จะ ภิกขเว สัมมากัมมันโต. ยา โข ภิกขเว ปาณาติปาตา
 เภระมะณี อทินนาทานา เภระมะณี อพรัหมะจะริยา เภระมะณี อชัง วุจจะติ
 ภิกขเว สัมมากัมมันโต. กะตะโม จะ ภิกขเว สัมมาอาชีโว. อชเร ภิกขเว
 อริยสะวาสะโก มิจฉาอาชีวัง ปะหายะ สัมมาอาชีเวนะ ชีวิกัง กัปปะติ อชัง วุจจะติ
 ภิกขเว สัมมาอาชีโว.

กะตะโม จะ ภิกขเว สัมมาวายาโม อชเร ภิกขเว ภิกขุ อชรูปันนัง
 ปาปะกานัง อะกุสะลันัง รัมมานัง อชรูปาทายะ ฉันทัง ชะเนติ วายะมะติ วิริยัง
 อาระภาติ จิตตัง ปัคคัณหาคิ ปะทะหะติ. อชูปันนัง ปาปะกานัง อะกุสะลันัง
 รัมมานัง ปะหะนายะ ฉันทัง ชะเนติ วายะมะติ วิริยัง อาระภาติ จิตตัง ปัคคัณหาคิ
 ปะทะหะติ อชูปันนัง กุสะลันัง รัมมานังอชูปาทายะ ฉันทัง ชะเนติ วายะมะติ
 วิริยัง อาระภาติ จิตตัง ปัคคัณหาคิ ปะทะหะติ. อชูปันนัง กุสะลันัง รัมมานัง
 จิตฺติยา อชัมโมสาเย ภียโยภาวายะ เวปลุลาเย ภาวะนายะ ปาวิปริยาฉันทัง ชะเนติ
 วายะมะติ วิริยัง อาระภาติ จิตตัง ปัคคัณหาคิ ปะทะหะติ. อชัง วุจจะติ ภิกขเว
 สัมมาวายาโม.

กะตะมา จะ ภิกขเว สัมมาสะติ. อชเร ภิกขเว ภิกขุ กายะ กายานุปัสสี
 วิหะระติ อาดาปี สัมปะชาโน สะติมา วิเนยยะ โลเก อชริชฌาโทมะนัสสัง เวทะนาสุ
 เวทะนานุปัสสี วิหะระติอาดาปี สัมปะชาโน สะติมา วิเนยยะ โลเก อชริชฌาโทมะ-
 นัสสัง จิตเต จิตตานุปัสสี วิหะระติ อาดาปี สัมปะชาโน สะติมา วิเนยยะ โลเก
 อชริชฌาโทมะนัสสัง. รัมเมสุ รัมมานุ-ปัสสี วิหะระติ อาดาปี สัมปะชาโน สะติมา
 วิเนยยะ โลเก อชริชฌาโทมะนัสสัง, อชัง วุจจะติ ภิกขเว สัมมาสะติ.

กะตะโม จะ ภิกขเว สัมมาสะมาธิ อชเร ภิกขเว ภิกขุ วิวิจเจวะ กาเมหิ
 วิวิจจะ อะกุสะเลหิ รัมเมหิ สะวิตักกัง สะวิจาร์วัง วิเวกะชัมปีตีสุงัง ประชัมมัง ฉานัง
 อชุปะสัมปัชชะ วิหะระติ วิตักกะวิจาร์วัง วุประสะมา อชฉัตตัง สัมปะสาทะนัง
 เจตะโส เอโกทิกาวัง อชวิตักกัง อชวิจาร์วัง สะมาชัมปีตีสุงัง ทุตติยัง ฉานัง
 อชุปะสัมปัชชะ วิหะระติ ปิตติยา จะ วิราคา อชูปะกัสะโก จะ วิหะระติ สะโต จะ สัมปะชาโน
 สุงัญจะ กาเยนะ ประภูสังเวเทติ ยันตัง อชริยา อัจจันตติ อชูปะกัสะโก สะติมา
 สุงะวิหะริติ ตะตติยัง ฉานัง อชุปะสัมปัชชะ วิหะระติ สุงัสสะ จะ ปะหะนา ทุกัสสะ จะ
 ปะหะนา ปุพเพ วะ โสมะนัสสะโทมะนัสสานัง อตถังคะมา อชทุกขะมะสุงัง อชูปะกัสะสะติ
 ปาวิสุทัง จะตตติยัง ฉานัง อชุปะสัมปัชชะ วิหะระติ อชัง วุจจะติ ภิกขเว สัมมาสะมา
 ฐิติ. อชิมะโวจะ ภาคะวา อตตะมะนา เต ภิกขุ ภาคะวะโต ภาลิตัง อชินันทุนติ.

เมตตานิสั่งสระสุดตะปาโล^๑

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภะคะวา สāvattiyā viharati เขตตะวะเน อนะนา
ถะปิตฺต-ทิกัสสะ อารามे ฯ ตัตถะ โข ภะคะวา ภิกขุ อามันเตสิ ภิกขะโวติ ฯ ภาทันเตติ
เต ภิกขุ ภะคะวะโต ปัจจัสโสสูง ภะคะวา เอตะทะโวจะ

เมตตายะ ภิกขะเว เจโตวิมุตติยา อาเสวิตายะ ภาวิตายะ พหุสัทธิงายะ
ยานีกะตายะ วัตถุกะตายะ อนะนุสฺสิตายะ ปะริจิตายะ สุตตะมารัทธายะ เอกาทะธานิ
สังสา ปาฏิกังขาฯ กะตะเม เอกาทะสสะ ฯ สุตัง สุตปะติ สุตัง ปะฏิพุชฌะติ ฯ นะ ปาปะกัง
สุปินัง สุปินัง ปัสสะติ ฯ มะนุสสานัง ปิโย โหติ, อมะนุสสานัง ปิโย โหติ ฯ เทวะตา
รักขันติ ฯ นาสสะ อัคคิ วา วิสัง วา สัตถัง วา กะมะติ ฯ ตุวะงฺง จิตตัง สมะธิยะติ
ฯ มุขะวัณโณ วิปะสัทธิยะติ ฯ อะสัมมุพฺโห กาลัง กะโรติ ฯ อุตตะริง อับปะฏิวิชฌัน
โต พรั้มหะโลกุปะโค โหติ ฯ

เมตตายะ ภิกขะเว เจโตวิมุตติยา อาเสวิตายะ ภาวิตายะ พหุสัทธิงายะ
ยานีกะตายะ วัตถุกะตายะ อนะนุสฺสิตายะ ปะริจิตายะ สุตตะมารัทธายะ อิมะ
เอกาทะธานิสังสา ปาฏิกังขาติ ฯ อิทะมะโวจะ ภะคะวา ฯ อัตตะมะนา เต ภิกขุ
ภะคะวะโต ภาสิตัง อะภินันทุนติ ฯ

เมตตานิสั่งคาถาปาโล^๒

พหุตฺตพักโข ภะวะติ วิปะวุดโธ สกัง ฆะรา พะหุณัง อูปะชีวันติ โย
มิตตานัง นะ ทุภะติ ฯ ยัง ยัง ฆะนะปะทัง ยาติ นิคะเม ราชะธานีโย สัพพัตถะ
ปุทธิโต โหติ โย มิตตานัง นะ ทุภะติ ฯ นาสสะ โจรา ปะสะหันติ นาคิมฺญญะติ
ชัตติโย สัพเพ อะमितเต ตะระติ โย มิตตานัง นะ ทุภะติ ฯ อะกุกโข สะฆะรัง เติ
สภายะ ปะฐินันทีโต ญาตีนัง อุตตะโม โหติ โย มิตตานัง นะ ทุภะติ ฯ สักกัตวา
สักกะโต โหติ คะรุ โหติ สะคาระโว วัณณะกิตติกะโต โหติ โย มิตตานัง นะ ทุภะติ
ฯ ปุชชะโก ละกะเต ปุชัง วันทะโก ปะฐิวันทะนัง ะโสกิตติตัญจะ ปโปติ โย มิตตานัง
นะ ทุภะติ ฯ อัคคิ ะธะ ปัททะละติ เทวะตาวะ วิโรจะติ สิริยา อัททะหิโต โหติ โย
มิตตานัง นะ ทุภะติ ฯ คาโว ตัสสะ ปะชายนติ เขตเต อุตตัง วิรุหะติ อุตตานัง
ณะละมัสนาติ โย มิตตานัง นะ ทุภะติฯ ทะริโต ปัพพะตาโต วา รุกขะโต ปะติโต
นะโร จุโต ปะติฏฐัง ละกะติ โย มิตตานัง นะ ทุภะติ ฯ วิรุพฺหะมุละสันตานัง
นิโครธะมิวะ มาลุต อะमितตา นัปปะสะหันติ โย มิตตานัง นะ ทุภะตึติ ฯ

^๑ อัง เอกาทสก.๒๔/๓๗๐-๓๗๑

^๒ พ.ชา.๒๘/๑๕๔-๕

บทศีลตปิฎฐานปาฐะ

สัมพุทโธ ทิปะทังเสฏฐโฐ	มะหากากรุณิโก มุนิ
เอกายะนัง มัคคัง นามะ	เวเนยยานัง อะเทสะยิ
กิลิฏฐะจิตตะสัตตานัง	จิตตักเลสะวิสุทธิยา
โสแกนัง ประริเทวานัง	อะตักกะมาเย สัพพะโส
ทุกขานัง โทมะนัสสานัง	อัสถังคะมาเย อัญญิตัง
ญายัสเสวาจิกะมาเย	นิพพานัสสาภิปัตติยา
สะตปิฎฐานะนาเมนะ	วิสสุตัง วิหะ สะสะเน
จิตตักเลสะวิสุทฺธัตถัง	ตัง มัคคันตัม ภาณามะ เส.

สะตปิฎฐานะปาฐะ

อัสถิ โข เตนะ ภาคะวะตา ชานะตา ปัสสะตา อระหะตา สัมมาสัมพุทฺธะเน
เอกายะโน อะยัง มัคโค สัมมะทักขาโต สัตตานัง วิสุทธิยา โสกะประริเทวานัง สะมะ
ตักกะมาเย ทุกขะโทมะนัสสานัง อัสถังคะมาเย ญายัสสะ อะจิกะมาเย นิพพานัสสะ
สัจฉิกิริยาเย. ยะทิง จัตตาโณ สะตปิฎฐานา. กะตะเม จัตตาโร.

อิหะ ภิกขุ กายะ กายานุปัสสี วิหะระติ อาตาปี สัมปะชาโน สะติมา วิเนยยะ
โลเก อะภิกขมาโทมะนัสสัง. เวทะนาสุ เวทะนานุปัสสี วิหะระติ อาตาปี สัมปะชาโน
สะติมา วิเนยยะ โลเก อะภิกขมาโทมะนัสสัง. จิตเต จิตตานุปัสสี วิหะระติ อาตาปี
สัมปะชาโน สะติมา วิเนยยะ โลเก อะภิกขมาโทมะนัสสัง. รัมเมสุ รัมมานุปัสสี
วิหะระติ อาตาปี สัมปะชาโน สะติมา วิเนยยะ โลเก อะภิกขมาโทมะนัสสัง.

กะถัญจะ ภิกขุ กายะ กายานุปัสสี วิหะระติ. อิหะ ภิกขุ อัสสมัตตัง วา กายะ
กายะ-นุปัสสี วิหะระติ พะหิทธา วา กายะ กายานุปัสสี วิหะระติ. อัสสมัตตะพะหิทธา
วา กายะ กายานุปัสสี วิหะระติ สะมุตตะระรัมมานุปัสสี วา กายัสสมิง วิหะระติ
วะระรัมมานุปัสสี วา กายัสสมิง วิหะระติ สะมุตตะระวะระรัมมานุปัสสี วา กายัสสมิง
วิหะระติ อัสถิ กาโยติ วา ประนัสสะ สะติ ปัจจุปปัญญิตา โหติ ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ
ประภูตัสสะตัมตตายะ อะนิสสิโต จะ วิหะระติ นะ จะกิญจิ โลเก อุกาปิยะติ เอวัง โข
ภิกขุ กายะ กายานุปัสสี วิหะระติ.

กะถัญจะ ภิกขุ เวทะนาสุ เวทะนานุปัสสี วิหะระติ. อิหะ ภิกขุ อัสสมัตตัง วา
เวทะนาสุ เวทะนานุปัสสี วิหะระติ พะหิทธา วา เวทะนาสุ เวทะนานุปัสสี วิหะระติ
อัสสมัตตะพะหิทธา วา เวทะนาสุ เวทะนานุปัสสี วิหะระติ สะมุตตะระรัมมานุปัสสี วา
เวทะนาสุ วิหะระติ วะระรัมมานุปัสสี วา เวทะนาสุ วิหะระติ สะมุตตะระวะระรัมมานุ-
ปัสสี วา เวทะนาสุ วิหะระติ. อัสถิ เวทะนาติ วา ประนัสสะ สะติ ปัจจุปปัญญิตา โหติ

ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ ประภัสสะติมัตตายะ. อะนัสสิโต จะ วิหระระติ นะ จะ กิณฺญจ โลกเก อุปาทियะติ. เอวัง โข ภิกขุ เวทะนาสุ เวทะนานุปัสสี วิหระระติ

กะถัญจะ ภิกขุ จิตเต จิตตานุปัสสี วิหระระติ. อธิระ ภิกขุ อัจฉัตตัง วา จิตเต จิตตา-นุปัสสี วิหระระติ พะหิทธา วา จิตเต จิตตานุปัสสี วิหระระติ อัจฉัตตพะหิทธา วา จิตเต จิตตานุปัสสี วิหระระติ สَمْพะยะระมมานุปัสสี วา จิตตัสมิง วิหระระติ วะยะระมมานุปัสสี วา จิตตัสมิง วิหระระติ สَمْพะยะวะยะระมมานุปัสสี วา จิตตัสมิง วิหระระติ อัจฉิต จิตตันติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัณฺณิจฺฉิตา โหติ ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ ประภัสสะติมัตตายะ อะนัสสิโต จะ วิหระระติ นะ จะ กิณฺญจ โลกเก อุปาทियะติ. เอวัง โข ภิกขุ จิตเต จิตตานุปัสสี วิหระระติ.

กะถัญจะ ภิกขุ รัมเมสุ รัมมานุปัสสี วิหระระติ. อธิระ ภิกขุ อัจฉัตตัง วา รัมเมสุ รัมมานุปัสสี วิหระระติ พะหิทธา วา รัมเมสุ รัมมานุปัสสี วิหระระติ อัจฉัตตพะหิทธา วา รัมเมสุ รัมมานุปัสสี วิหระระติ. สَمْพะยะระมมานุปัสสี วา รัมเมสุ วิหระระติ วะยะระมมานุปัสสี วา รัมเมสุ วิหระระติ สَمْพะยะวะยะระมมานุปัสสี วา รัมเมสุ วิหระระติ อัจฉิต รัมมาติ วา ปะนัสสะ สะติ ปัจจุปัณฺณิจฺฉิตา โหติ ยาวะเทวะ ญาณะมัตตายะ ประภัสสะติมัตตายะ. อะนัสสิโต จะ วิหระระติ นะ จะ กิณฺญจ โลกเก อุปาทियะติ เอวัง โข ภิกขุ รัมเมสุ รัมมานุปัสสี วิหระระติ.

อะยัง โข เตนะ ภาคะวะตา ชานะตา ปัสสะตา อะระหะตา สัมมาสัมพุทฺธะเน อากายะโน มัคโค สัมมะทักขาโต สัตตานิัง วิสุทฺธิยา โสกะปะริเทวานัง สมะตีกะมาเยะ ทุกขะโทมะนัสสานัง อัจฉังคมาเยะ ญายัสสะ อะธิกะมาเยะ นิพพานัสสะ สัจฉิกิริยาเยะ ยะทิทัง จัตตาโร สะติปัณฺณานาติ.

เอกายะนัง ชาติขะยันตะทัสสี   มัคคัง ปะชานาติ หิตานุกัมปี
เอเตนะ มัคเคนะ ตะริงสุ ปุพเพ   ตะริสสะเร เจวะ ตะรันติ โจขันติ.

มหาสุทิสฺสนะสุตฺร^๑

(นำ) หันทะ มะยั้ง มหาสุทิสฺสนะสุตฺตัง สังเขปนนะ ภาณามะ เส ๑

^๒เอวัมเม สุตฺตัง ๑ เอกัง สมะยั้ง ภาคะวา กุสินารายัง วิหระระติ อูประวัตตะเน มัลลานัง สาละวะเน อั้นตะเร ยมะกะสาถานัง ประรินิพพานะสะมะเย ๑ อะถะ โข อายัสฺมา อานันโท เยนะ ภาคะวา เตนุประสังกะมิ อูประสังกะมิตฺวา ภาคะวันตัง อะภิวาเทตฺวา เอกะมันตัง นิสฺสีติ ๑ เอกะมันตัง นิสฺสินโน โข อายัสฺมา อานันโท ภาคะวันตัง เอตะทะโวจะ มา ภันเต ภาคะวา อิมัสฺมิง ชุททะกะนะคะระเก อูชฺชังคะระนะคะระเก สาขานะคะระเก ประรินิพพายิ สันติ ภันเต อัญญาณี มะหानะคะรานี ๑

เสยยะถึทัง จัมปา ราชะคะหัง สāvตถึ ส่าเกตัง โกลัมพี พาราณะสี เอตะถะ ภาคะวา ประรินิพพายะตุ เอตะถะ พะหุ ชัตติยะมะหาสาธา พราหมะณะ มะหาสาธา คะหะปะติมะหาสาธา ตะถาคะเต อะภิปะสันนา เต ตะถาคะตฺสสะ สะวีระปฺพุชฺัง กะริสฺสันตฺตีติ ๑ มา เหวัง อานันทะ อะวะจะ มา เหวัง อานันทะ ชุททะกะนะคะระกััง อูชฺชังคะระนะคะระกััง สาขานะคะระกัันติ ๑

^๓ภูตะปุพฺพัง อานันทะ ราชา มะหาสุทิสฺสสะโน นามะ อะโหสิ ชัตติโย มุททาวะ ลิตโต จาคูรันโต วิชิตาวี ๑ ชะนะปะทตถาวะริยัปปิตโต ๑ รัญโญ อานันทะ มะหาสุทิสฺสสะนัสสะ อะยั้ง กุสินารา กุสาวะตี นามะ ราชะชานี อะโหสิ ๑ ปุรัตติเมนะ จะ ปัจฉิเมนะ จะ ทิวาทะ-สะโยชะนานิ อายาเมนะ อุตตะเรนะ จะ ทักขิเนนะ จะ สัตตะโยชะนานิ วิตถาเรนะ กุสาวะตี อานันทะ ราชะชานี อิทธา เจวะ อะโหสิ ผีตา จะ พะหุชะนา จะ อากิณณะมะนุสฺสา จะ สุภิกขา จะ ๑

เสยยะถาปี อานันทะ เทวานัง อาพีกะมันทา นามะ ราชะชานี อิทธา เจวะ โหติ ผีตา จะ พะหุชะนา จะ อากิณณะยักขา จะ สุภิกขา จะ เอวะเมวะ โข อานันทะ กุสาวะตี ราชะชานี อิทธา เจวะ อะโหสิ ผีตา จะ พะหุชะนา จะ อากิณณะมะนุสฺสา จะ สุภิกขา จะ กุสาวะตี อานันทะ ราชะชานี ทะสะหิ สัทเทหิ อะวิวิตตา อะโหสิ ทิวา เจวะ รัตติง จะ เสยยะถึทัง หัตถิสฺสัทเทนะ อัสสะสัทเทนะ ระถะสัทเทนะ เภริสฺสัทเทนะ มุทิงคะสฺสัทเทนะ วิณาสฺสัทเทนะ คีตะสฺสัทเทนะ สัมมะสฺสัทเทนะ ตาพีสฺสัทเทนะ อะสะถะ ปิวะถะ ชาทะถาติ ทะสะเมนะ สัทเทนะ ๑

* ราชา อานันทะ มะหาสุทิสฺสสะโน จะตุหิ อิทธีหิ สะมันนาคะโต โหติ ๑ กะตะมาหิ จะตุหิ อิทธีหิ อิชานันทะ ราชา มะหาสุทิสฺสสะโน อะภิวโป อะโหสิ

^๑ แบบย่อคัดจาก ที.มหา.๑๐/๔๗๓ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๐ หน้าที่ ๔๗๓)

^๒ ข้อ ๒๔๑ ;

^๓ ข้อ ๒๔๒

* ข้อ ๒๕๒

ทัสสนีนีโย ปาสาทิกโก ประรมาเย วัณณะโปกขะระตายะ สมนันนาคะโต อะติวियะ
อัญญเอหิ มนะุสเสหิ ฯ ราชา อานันทะ มหาสุทัสสะโน อิมายะ ประฐมาเย
อิทธิมาเย สมนันนาคะโต อะโหสิ ฯ

ปุณะ จะประรัง อานันทะ ราชา มหาสุทัสสะโน ทิฆมาญุโก อะโหสิ จิรัฏฐิติโก
อะติวियะ อัญญเอหิ มนะุสเสหิ ฯ ราชา มหาสุทัสสะโน อิมายะ ทุตติยาเย อิทธิยา
สมนันนาคะโต อะโหสิ ฯ

ปุณะ จะประรัง อานันทะ ราชา มหาสุทัสสะโน อับปาปาโค อะโหสิ อับปาตัง
โก สมะเวปากินิยา คหะณิยา สมนันนาคะโต นาติ สิตายะ นาจจุณหายะ อะติวियะ
อัญญเอหิ มนะุสเสหิ ฯ ราชา อานันทะ มหาสุทัสสะโน อิมายะ ตุตติยาเย อิทธิยา
สมนันนาคะโต อะโหสิ ฯ

ปุณะ จะประรัง อานันทะ ราชา มหาสุทัสสะโน พรหมณะคะหะปะตีกานัง
ปิโย อะโหสิ มะนาโป ฯ เสยยะถาปิ อานันทะ ปิตา ปุตตานัง ปิโย โหติ มะนาโป ฯ
เอวะเมวะ โข อานันทะ ราชา มหาสุทัสสะโน พรหมณะ คะหะปะตีกานัง ปิโย
อะโหสิ มะนาโป ฯ รัญญู ปะนะ อานันทะ มหา สุทัสสะนัสสะ พรหมณะคะหะปะติ
กา ปิยา อะหะสุัง มะนาปา เสยยะถาปิ อานันทะ ปิตุ ปุตตา ปิยา โหนติ มะนาปา,
เอวะเมวะ โข อานันทะ รัญญูปิ มหาสุทัสสะนัสสะ พรหมณะคะหะปะติกา ปิยา
อะหะสุัง มะนาปา ฯ

* ปัสสันนทะ สัพเพเต สังฆารวา อะติตา นิรุทธา วิปะริณะตา เอวัง อะนิจจา โข
อานันทะ สังฆารวา เอวัง อัทฐวา โข อานันทะ สังฆารวา เอวัง อะนัสสาสิกา โข
อานันทะ สังฆารวา ยาวัญจิทัง อานันทะ อะละเมวะ สัพพะสังฆาเรสุ นิพพินทิจุ
อะลัง วิรัชชิตุจ อะลัง วิมุจจิตุจ ฯ ฉักชัตตุจ โข ปะนาหัง อานันทะ อะภิชานามิ
อิมัสมัง ปะเทเส สรรีรัง นิกขิปิตัง ตัญจะ โข ราชาวะ สมะโน จักกะวัตติ รัมมิโก
รัมมะราชา จาคูรันโต วิชิตาวิ ชะนะปะทัตถาวะริยัปปัตโต สัตตะระตะนะสมนันนาคะโต
อะยัง สัตตะโม สรรีระนิกเขโป ฯ นะ โข ปะนาหัง อานันทะ ตัง ปะเทสัง สมะนุปัส
สามิ สะทเวเก โลเก สมาระเก สัพพะมะเถ พรหมณะนิยา ปะชาเย
สะทเว มนะุสสาเย ยัตถะ ตะถาคะโต อัญฐะมัง สรรีรัง นิกขิเปยยาติ อิทะมะโวจะ
ภะคะวา อิทัง วัตถวานะ สุคะโต อะถาประรัง เอตะทะโวจะ สัตถา ฯ

อะนิจจา วะตะ สังฆารวา   อุปปาทะวะยะรัมมิโน
อุปปัชชิต์วา นิรุณันติ   เตสัง วุปะสะโม สุโขติ ฯ

ทษะธัมมะสุตตะปาโล^๑

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภคควา สāvตถิยัง วิหระระติ เขตตะวะเน
 ณะนาคะ-ปิตทิกัสสะ อารามะ ฯ ตัตตะ ไช ภคควา ภิกขุ อามันเตสิ ภิกขะโวติ ฯ
 ภะทั้นเตติ เต ภิกขุ ภคควะโต ปัจจัสโสสุง ภคควา เอตะทะโวจะ

ทษะ อิมะ ภิกขะเว ธัมมา ปัพพะชิตนะ อะภินัง ปัจจะเวกขิตัพพา ฯ
 กะตะเม ทษะ ฯ เวธณณิยัมหิ อัสสุ ปะคะโตติ ปัพพะชิตนะ อะภินัง ปัจจะเวก
 ขิตัพพัง ฯ ประประภุพัทธา เม ชีวิกาติ ปัพพะชิตนะ อะภินัง ปัจจะเวกขิตัพพัง ฯ
 อัญญุ เม อากัโป กระณัโยติ ปัพพะชิตนะ อะภินัง ปัจจะเวกขิตัพพัง ฯ กัจจิ
 นุ ไช เม อิตตา สีละโต นะ อุปะวะทะตติ ปัพพะชิตนะ อะภินัง ปัจจะเวกขิตัพพัง
 ฯ กัจจิ นุ ไช มัง อะนุวิจจะ วิญญู สัพพหะมาจารี สีละโต นะ อุปะวะทั้นตติ ปัพพะชิตนะ
 อะภินัง ปัจจะเวกขิตัพพัง ฯ สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโวติ
 ปัพพะชิตนะ อะภินัง ปัจจะเวกขิตัพพัง ฯ กัมมัตตะโกมหิ กัมมะทายาโท
 กัมมะโยนิ กัมมะพันธุ กัมมะประภุสสะระโณ ยัง กัมมัง กะริสสามิ กัลยาณัง วา
 ปาปะกัง วา ตัสสะ ทายาโท ภะวิสสามิตี ปัพพะชิตนะ อะภินัง ปัจจะเวกขิตัพพัง
 ฯ กะถัมภูตัสสะ เม รัตตินทิวา วิติตันตติ ปัพพะชิตนะ อะภินัง ปัจจะเวกขิตัพ
 พัง ฯ กัจจิ นุ ไช หัง สุนฺญาคาเร อะภิระมามีตี ปัพพะชิตนะ อะภินัง ปัจจะเวกขิต
 ัพพัง ฯ อิตถิ นุ ไช เม อุตตะริมะนุสสะธัมมา อะละมะริยะญาณะทัสสะนะวิเสโส
 อะหิคะโต โสหัง ปัจฉิเม กาละ สัพพหะมาจารีหิ ปุญฺญุ นะ มังกุภะวิสสามิตี
 ปัพพะชิตนะ อะภินัง ปัจจะเวกขิตัพพัง ฯ

อิมะ ไช ภิกขะเว ทษะ ธัมมา ปัพพะชิตนะ อะภินัง ปัจจะเวกขิตัพพาติ
 ฯ อิทะมะโวจะ ภคควา ฯ อิตตะมะนา เต ภิกขุ ภคควะโต ภาสิตัง อะภินันทุนติ ฯ

^๑ อ. พสก ๒๔/๒๕

จันทะประริตตะปาโล

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภคควา สāvattiyā viharati เขตตะวะเน
 อนาคตะปิณฑิกัสสะ อารามे ฯ เตะนะ โข ปะนะ สมะเยนะ จันทิมา เทวะปุตโต
 ราหุณา อะสุรินเทนะ คหิตโต โหติฯ อะถะโข จันทิมา เทวะปุตโต ภคควันตัง
 อนาคตะระมาโน ตายัง เวลายุัง อิมัง คายัง อะภาสิ นะโม เต พุทธะวිරิตฺตํ วิปะ-
 มุตโตสิ สัพพะชิ สัมพาธะปะฏิปันโนสมิ ตัสสะ เม สรรณัง ภควาติ ฯ อะถะโข
 ภคควา จันทิมัง เทวะปุตตัง อรัพพะ ราหุณ อสุรินทัง คากายะ อัจฉะภาสิ
 ตะถาคะตัง อระหัง ทันตัง จันทิมา สรรณัง คโต ราหุ จันทัง ปะมุญจัสสุ พุทธา
 โลกานุกัมปะกาติ ฯ อะถะโข ราหุ อสุรินโท จันทิมัง เทวะปุตตัง มุญจิตวา
 ตะระมานะรูปุ เยนะ เวปะจิตติ อสุรินโท เตะนุปะสังกะมิ อุปะสังกะมิตวา สังสุริย-
 ปริตตปาฐะ

เอวัมเม สุตัง เอกัง สมะยัง ภคควา สāvattiyā viharati เขตตะวะเน
 อนาคตะปิณฑิกัสสะ อารามे เตะนะ โข ปะนะ สมะเยนะ สุริโย เทวะปุตโต ราหุณา
 อะสุรินเทนะ คหิตโต โหติ อะถะโข สุริโย เทวะปุตโต ภคควันตัง อนาคตะระมาโน
 ตายังเวลายุัง อิมัง คายัง อะภาสิ นะโม เต พุทธะ วิริตฺตํ วิปะมุตโตสิ สัพพะชิ
 สัมพาธะ ปะฏิ-ปันโนสมิ ตัสสะ เม สรรณัง ภควาติ อะถะโข ภคควา สุริยัง
 เทวะปุตตัง อรัพพะ ราหุณ อสุรินทัง คากายะ อัจฉะภาสิ ตะถาคะตัง อระหัง
 สุริโยสรรณัง คโต ราหุ สุริยัง ปะมุญจัสสุ พุทธา โลกานุกัมปะกา โย อันธะกาเร
 ตะมะลี ปะกังกะโร เวโรจะโน มัตถะลสิ อุกคะเตโข มาราหุ คิลิ จะระมันตะลิกเข
 ปะชัง มะมะ ราหุ ปะมุญจะ สุริยันติ อะถะโข ราหุ อสุรินโท

สุริยัง เทวะปุตตัง มุญจิตวา ตะระมานะรูปุ เยนะ เวปะจิตติ อสุรินโท
 เตะนุปะสังกะมิ อุปะสังกะมิตวา สังวิคโค โลมะหังสุฐะชาโต เอกะมันตัง อัญญาสิ
 เอกะมันตัง จิตฺตัง โข, ราหุณ อสุรินทัง, เวปะจิตติ อสุรินโท, คากายะ อัจฉะภาสิ
 กิณนุ สันตะระมาโน วะ, ราหุ สุริยัง ปะมุญจะสิ สังวิคคะรูปุ อากัมมะ, กิณนุ
 ภาโตวะ ติฏฐะ สิตติ สัตตะธา เม ณะเล มุทธา, ชีวันโต นะ สุชัง ละเภ, พุทธะคากาภิกิ
 โทมหิ, โน เจ มุญเจยยะ สุริยันติ

วิคโค โลมะหังสุฐะชาโต เอกะมันตัง อัญญาสิ เอกะมันตัง จิตฺตัง โข ราหุณ
 อสุรินทัง, เวปะจิตติ

อสุรินโท, คากายะ อัจฉะภาสิ กิณนุ สันตะระ
 มาโนวะ, ราหุ จันทัง ปะมุญจะสิ สังวิคคะรูปุ
 อากัมมะ, กิณนุ ภาโต วะติฏฐะสิตติ สัตตะธา เม
 ณะเล มุทธา, ชีวันโต นะ สุชัง ละเภ, พุทธะคากา
 ภิกิโตมหิ, โน เจ มุญเจยยะ จันทิมันติ

สุริยปริตตปาฐะ

เอวัมเม สุตัง เอกัง สมะยะยัง ภาคะวา สāvāตถิยัง วิหระระติ เขตระเวเน อนะถะ
 ปิณฑักัสสะ อาราเม เตนะ โข ปะนะ สมะเยนะ สุริโย เทวะปุตโต ราหุณา อสุรินเทนะ
 คหิโต โหติ อระชโย สุริโย เทวะปุตโต ภาคะวันตัง อนะสสะระมาโน
 ตายังเวลายัง อิมัง คายัง อภาสิ นะโม เต พุททะ วีรัตถุ วิปมะตโตสิ สัพพะช
 สัมพาชะ ปะฐิบันโนสมิ ตัสสะ เม สระระณัง ภาวาติ อระชโย ภาคะวา สุริยัง
 เทวะปุตตัง อารัพพะ ราหุณ อสุรินทัง คาถายะ อັชฉะภาสิ ตะถาคะตัง อระหันทัง
 สุริโยสระระณัง คะโต ราหุ สุริยัง ปะมูญจัสสุ พุทธา โลกานุกัมปะกา โย อั้นระกาเร
 ตะมะสี ปะกังกะโร เวโรจะโน มัณฑะลิ อุกคะเตโซ มาราหุ คิลิ จะระมันตะลิกเข
 ปะชัง มะมะ ราหุ ปะมูญจะ สุริยันติ อระชโย ราหุ อสุรินโท

สุริยัง เทวะปุตตัง มุญจิตวา ตระระมานะรูปุเป เยนะ เวปะจิตติ อสุรินโท
 เตนุปะสังกะมิ อูปะสังกะमितวา สังวิคโค โลมะหัทฐะชาโต เอกะมันตัง อัญญาสิ
 เอกะมันตัง ชฺฐิตัง โข,ราหุณ อสุรินทัง, เวปะจิตติ อสุรินโท, คาถายะ อັชฉะภาสิ
 กิณนุ สันตะระมาโน วะ, ราหุ สุริยัง ปะมูญจะสิ สังวิคคะรูปุเป อากัมมะ, กิณนุ ภาโตวะ
 ติฏฐะ สิติ สัตตะธา เม ณะเล มุทธา, ชฺวีวันโต นะ สุชัง ละเภ, พุททะคาถาภิกิโตมहि, โน
 เจ มุญเจยยะ สุริยันติ

อะหิราชาสุตตะปาฐะ

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยะยัง ภาคะวา สāvāตถิยัง วิหระระติ เขตระเวเน
 อนะถะ-ปิณฑักัสสะ อาราเม ฯ เตนะ โข ปะนะ สมะเยนะ สāvāตถิยัง อัญญะตะโร
 ภิกขุ อะหิณา ทัญญุสฺส กาละกะโต โหติ อระชโย สัมพะหุลา ภิกขุ เยนะ ภาคะวา
 เตนุปะสังกะมิงสุ อูปะสังกะमितวา ภาคะวันตัง อะภิวาเทตวา เอกะมันตัง นิสิติงสุ ฯ
 เอกะมันตัง นิสินนา โข เต ภิกขุ ภาคะวันตัง เอตะทะโวจุง อิบะ ภันเต สāvāตถิยัง
 อัญญะตะโร ภิกขุ อะหิณา ทัญญุสฺส กาละกะ-โตติ ฯ นะหิ นูนะ โส ภิกขะเว ภิกขุ
 จัตตาริ อะหิราชากุลานิ เมตเตนะ จิตเตนะ ณะริ ฯ สะเจ หิ โส ภิกขะเว ภิกขุ
 จัตตาริ อะหิราชากุลานิ เมตเตนะ จิตเตนะ ณะเรยยะ นะ หิ โส ภิกขะเว ภิกขุ
 อะหิณา ทัญญุสฺส กาลัง กะเรยยะฯ กะตะมานิ จัตตาริ ฯ วิรูปักชัง อะหิราชากุลัง
 เอราปะถัง อะหิราชากุลัง ฉัพพะปาตตัง อะหิราชากุลัง กัณหาโคตะ มะกัง อะหิราชากุลัง
 ฯ นะหิ นูนะ โส ภิกขะเว ภิกขุ อิมานิ จัตตาริ อะหิราชากุลานิ เมตเตนะ จิตเตนะ ณะริ ฯ
 สะเจ หิ โส ภิกขะเว ภิกขุ อิมานิ จัตตาริ อะหิราชากุลานิ เมตเตนะ จิตเตนะ ณะเรยยะ
 นะ หิ โส ภิกขะเว ภิกขุ อะหิณา ทัญญุสฺส กาลัง กะเรยยะ ฯ อนะขานามิ ภิกขะเว
 อิมานิ จัตตาริ อะหิราชากุลานิ เมตเตนะ จิตเตนะ ณะริตุง อັตตะคุดติยา

อัครธรรมาจารย์ อัครประ-ริตตยาติ ฯ อิทะมะโวจะ ภาคะวา ฯ อิทัง วัตวานะ
สุคะโต อระธาประรัง เอตะทะโวจะ สัตถา

วิรูปักเขหิ เม เมตตัง	เมตตัง เอราปะเถหิ เม
ฉัพพยาปุคเตหิ เม เมตตัง	เมตตัง กัณหาโคตะมะเกหิ จะ
อะปาทะเกหิ เม เมตตัง	เมตตัง ทิปาทะเกหิ เม
จะตุปปะเทหิ เม เมตตัง	เมตตัง พะหุปะเทหิ เม
มา มัง อะปาทะโก หิงสิ	มา มัง หิงสิ ทิปาทะโก
มา มัง จะตุปปะโก หิงสิ	มา มัง หิงสิ พะหุปะโก
สัพเพ สัตตา สัพเพ ปาณา	สัพเพ ภูตา จะ เกวะระลา
สัพเพ ภัทธาณิ ปัสสันตุ	มา กิณฺจึ ปาปะมาคะมา

อับปะมาโน พุทฺโธ อับปะมาโน รัมโม อับปะมาโน สังโฆ ปะมาณะวันตานิ
สิริงสะปานิ อะหิ วิจฉิกา สะตะปะที อุนณานาภี สะระพู มูสิกา กะตา เม รักษา
กะตา เม ประริตตา ประฎีกะมันตุ ภูตานิ โสหัง นะโม ภาคะวะโต นะโม สัตตันนัง
สัมมาสัมพุทธานังติ ฯ

อิสิคิลิสุตตปาฐะ

เอวัมเม สุตัง เอกัง สะมะยัง ภาคะวา เอกัง สะมะยัง ภาคะวา ราชะคะเห
วิหะระติ อิสิคิลิสมิง ปัพพะเต ตัตตะ โข ภาคะวา ภิกขุ อามันเตสิ ภิกขะเวติ
ภะทันเตติ เต ภิกขุ ภาคะวะโต ปัจจัสโสสุง ภาคะวา เอตะทะโวจะ ปัสสะถะ โน
ตุเมเห ภิกขะเว เอตัง เวภารัง ปัพพะตันติ เอวัมภันเต เอตัสสะปิ โข ภิกขะเว
เวภารัสสะ ปัพพะตัสสะ อัญญา วะ สะมัญญา อะโหสิ อัญญา ปัญญัตติ ปัสสะถะ
โน ตุเมเห ภิกขะเว เอตัง ปันฑะวัง ปัพพะตันติ เอวัมภันเต เอตัสสะปิ โข ภิกขะเว
ปันฑะวัสสะ ปัพพะตัสสะ อัญญา วะ สะมัญญา อะโหสิ อัญญา ปัญญัตติ ปัสสะถะ
โน ตุเมเห ภิกขะเว เอตัง เวปุลลัง ปัพพะตันติ เอวัมภันเต เอตัสสะปิ โข ภิกขะเว
เวปุลลัสสะ ปัพพะตัสสะ อัญญา วะ สะมัญญา อะโหสิ อัญญา ปัญญัตติ ปัสสะถะ
โน ตุเมเห ภิกขะเว เอตัง คิขณะภูฏัง ปัพพะตันติ เอวัมภันเต เอตัสสะปิ โข ภิกขะเว
คิขณะภูฏัสสะ ปัพพะตัสสะ อัญญา วะ สะมัญญา อะโหสิ อัญญา ปัญญัตติ
ปัสสะถะ โข ตุเมเห ภิกขะเว อิมัง อิสิคิลิง ปัพพะตันติ เอวัมภันเต อิมัสสะ โข ปะนะ
ภิกขะโว อิสิคิลิสสะ ปัพพะตัสสะ เเอสา วะ สะมัญญา อะโหสิ เเอสา ปัญญัตติ ภูตะ
บุพพัง ภิกขะเว ปัญญาจะ ปัจเจกะพุทฺธะสะตานิ อิมัสมิง อิสิคิลิสมิง ปัพพะเต
จิระนิวาสิโน อะหะสุง เต อิมัง ปัพพะตัง ประวิสันตา ทิสสันติ ประวิจฺฐา นะทิสสันติ ฯ
ตะเมเนง มะนุสสา ทิสวา เอวะมา หังสุ อะยัง ปัพพะโต อิเม อิสิ คิละตีติ ฯ อิสิคิลิ

อิสิคิลีเตวระ ธรรมัญญา อุตระปาที ๑ อาจิกขิสสามิ ภิกขะเว ปัจเจกะพุทธานัง
 นามานิ กิตตะยิสสามิ ภิกขะเว ปัจเจกะ พุทธานัง นามานิ เทลิสสามิ ภิกขะเว
 ปัจเจกะพุทธานัง ตัง สุณนถะ สาธุกัง มะนะสิกะโรถะ ภาลิสสามิมิตฺ๑ เอวมันเตติ
 โข เต ภิกขุ ภาคะวะโต ปัจจัสโส-สูง ภาคะวา เอตะทะโวจะ

อะปะริฏฺฐา นามะ ภิกขะเว ปัจเจกะสัมพุทฺโธ อิมัสมิง อิสิคิลิสมิง ปัพพะเต
 จิระนิวาสิ อะโหสิ ๑ ตะคะระลิตฺธี นามะ ภิกขะเว ปัจเจกะสัมพุทฺโธ อิมัสมิง อิสิคิลิ
 สมิง ปัพพะเต จิระนิวาสิ อะโหสิ ๑ ยะสัสสิ นามะ ภิกขะเว ปัจเจกะ สัมพุทฺโธ
 อิมัสมิง อิสิคิลิสมิง ปัพพะเต จิระนิวาสิ อะโหสิ ๑ สุตฺตสะโน นามะ ภิกขะเว
 ปัจเจกะสัมพุทฺโธ อิมัสมิง อิสิคิลิสมิง ปัพพะเต จิระนิวาสิ อะโหสิ ๑ คันธาโร
 นามะ ภิกขะเว ปัจเจกะสัมพุทฺโธ อิมัสมิง อิสิคิลิสมิง ปัพพะเต จิระนิวาสิ อะโหสิ ๑
 ปินโทโล นามะ ภิกขะเว ปัจเจกะ สัมพุทฺโธ อิมัสมิง อิสิคิลิสมิง ปัพพะเต
 จิระนิวาสิ อะโหสิ ๑ อูปาสะโก นามะ ภิกขะเว ปัจเจกะสัมพุทฺโธ อิมัสมิง อิสิคิลิ
 สมิง ปัพพะเต จิระนิวาสิ อะโหสิ ๑ นิโถ นามะ ภิกขะเว ปัจเจกะสัมพุทฺโธ อิมัสมิง
 อิสิคิลิสมิง ปัพพะเต จิระนิวาสิ อะโหสิ ๑ ตะโถ นามะ ภิกขะเว ปัจเจกะสัมพุทฺโธ
 อิมัสมิง อิสิคิลิสมิง ปัพพะเต จิระนิวาสิ อะโหสิ ๑ สุตตะวา นามะ ภิกขะเว ปัจเจกะ
 สัมพุทฺโธ อิมัสมิง อิสิคิลิสมิง ปัพพะเต จิระนิวาสิ อะโหสิ ๑ สุตตะวา นามะ ภิกขะเว
 ปัจเจกะสัมพุทฺโธ อิมัสมิง อิสิคิลิสมิง ปัพพะเต

คาถาศรัทธาพรต*

นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ

(๓ จบ)

ภาลิตา โข เตะนะ ภาคะวะตา ชานะตา ปัสสะตา อะระหะตา สัมมาสัมพุทฺธะนะ
 อะยัง ปัจจิมะ วาจา หันทะทานิ ภิกขะเว อามันตะยามิ โว วัระยะธัมมา สังฆาร่า
 อัปปะมาเทนะ สัมปาเทถาติ ๑

สัพเพ สังฆาร่า อะนิจจาติ

อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข

สัพเพ สังฆาร่า ทุกชาติ

อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข

สัพเพ รัมมา อะนัตตาติ

อะถะ นิพพินทะติ ทุกเข

วิสุทฺธิ สัพพักเลเสหิ

ยะทา ปัญญาเย ปัสสะติ

เอสะ มัคโค วิสุทฺธิยา ๑

ยะทา ปัญญาเย ปัสสะติ

เอสะ มัคโค วิสุทฺธิยา ๑

ยะทา ปัญญาเย ปัสสะติ

เอสะ มัคโค วิสุทฺธิยา ๑

โหติ ทุกเขหิ นิพพุติ

* สำหรับสวดรับเทศน์ในงานพระราชพิธีเผาศพ

เจตโรโส โหติ สก สันติ
 เย จะ โข สัมมะทักขาเต
 เต ชะนา ปาระเมสสันติ
 อัมปะมาโท อมะตัง ปะทัง
 อัมปะมัตตา นะ มียันติ
 อัมปะมัตโต อุกุ อัตเถ
 ทิฏฐุ อัมเม จะ โย อัตถ
 อัตถาภิสมะยา อีโร
 เอตตะกานัมปิ ปาฐานัง
 ปะฏิปัชเชถะ เมธาวิ

นิพพานะมีติ อุกุจจะติ ฯ
 อัมเม อัมมานุวัตติโน
 มัจจุเขยยัง สุตตตะรัง ฯ
 ปะมาโท มัจจุโน ปะทัง
 เย ปะมัตตา ยะธา มะตา ฯ
 อะริคัณหาติ ปันทิต
 โย จัตถอ สัมปะรายิโก
 ปันทิตโตติ ปะกุจจะติ ฯ
 อัตถัง อัญญาเย สะฐักัง
 อะโมฆัง อีวัตัง ยะธาติ

พระสูตรที่กำหนดสวดในวันขึ้น ๗ ค่ำ หรือ ๘ ค่ำ

บทชัคธัมมะจักกัปปะวัตตะนะสูตร

อะนุตตะรัง อะภิสัมโพธิง	สัมพุชฌิตวา ตะถาคะโต
ประฐะมัง ยัง อะเทเสติ	ธัมมะจักกัง อะนุตตะรัง
สัมมะเทวะ ปะวัตตะนโต	โลเก อัมปะภีวัตตัตถิง
ยัตถากขาตา อุกโธ อันทา	ปะภีปัตติ จะ มัชฌิมา
จะตุสวาริยะสัจเจสุ	วิสุทฐัง ญาณะทัสสะนัง
เทสิตัง ธัมมะราเชนะ	สัมมาสัมโพธิกิตตะนัง
นาเมนะ วิสสุตัง สุตตัง	ธัมมะจักกัปปะวัตตะนัง
เวยยากระระณะปาฐะเน	สังคัตถัมมะภะณามะ เส ฯ

ธัมมะจักกัปปะวัตตะนะสูตรตั้ง^๑

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภะคะวา พาราณะสิยัง วิหะระติ อิติปะตะเน
มิกะทาเย ฯ ตัตตระ โข ภะคะวา ปัญจะวัคคิเย ภิกขุ อามันเตสิ ฯ

เทวเม ภิกขเว อันทา ปัพพะชิตะเนนะ นะ เสวิตัพพา โย จายัง กามะสุกามะสุ
ขัลลิกานุโยโค ทิโน คัมโม โปถุชชะนิโก อะนะริโย อะนัตตะสัจญุหิโต โย จายัง
อัตตะกิลละมะถานุโยโค ทุกโข อะนะริโย อะนัตตะสัจญุหิโต ฯ

เอเต เต ภิกขเว อุกโธ อันทะ อะนุปะคัมมะ มัชฌิมา ปะภีปะทา ตะถาคะเต
นะ อะภิสัมพุทฺธา จักขุกระระณี ญาณะกระระณี อุมะสะมาเย อะภิญญาเย สัมโพชายะ
นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

กะตะมา จะ ส่า ภิกขเว มัชฌิมา ปะภีปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทฺธา
จักขุกระระณี ญาณะกระระณี อุมะสะมาเย อะภิญญาเย สัมโพชายะ นิพพานายะ
สังวัตตะติ ฯ

อะยะเมวะ อะริโย อัญจันคิโก มัคโค ฯ เสยยะถิทัง ฯ สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปป
โป สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว สัมมาวาจาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ ฯ

อะยัง โข ส่า ภิกขเว มัชฌิมา ปะภีปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทฺธา จักขุ
กระระณี ญาณะกระระณี อุมะสะมาเย อะภิญญาเย สัมโพชายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขเว ทุกขัง อริยะสัจจัง ฯ ชาตปิ ทุกขา ชะราปิ ทุกขา
มะระณัมปิ ทุกขัง โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา อัมปิเยหิ สัมปะโย

^๑ ส.ม.หา. ๑๙/๕๒๘ (พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๙ หน้าที่ ๕๒๘)

โค ทุกโซ ปิเยทิ วิปะโยโค ทุกโซ ยัมปิจัจัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกซัง สังขิตเตนะ
 ปัญจูปาทา-นิกขันธา ทุกซา ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะสมุทะโย อหะริยะสัจจัง ฯ ยายัง ตัณหา
 โปโนพพะวิกา นันทิวาคะสะหะคะตา ตัตระ ตัตตภาณินันทินิ ฯ เสยยะถ์ทังฯ กามะ
 ตัณหา ภะวะตตัณหา วิภะวะตตัณหา ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรโห อหะริยะสัจจัง ฯ โย ตัสสาเยวะ ตัณหาหะ
 อะเสสะวิราคะนิโรโห จาโค ปะฐินิสัสโค มุตติ อนะลาละโย ฯ

อิทัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรหะคามินิ ปะฐิปะทา อหะริยะสัจจัง ฯ

อะยะเมวะ อหะริโย อัญจันตักโก มัคโค ฯ เสยยะถ์ทัง ฯ สัมมาทิฏฐิ สัมมาสัง-
 กัปปโก สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะ-
 มาธิ ฯ

อิทัง ทุกซัง อหะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุทัมเมสุ จักขุ
 อูทะปาติ ญานัง อูทะปาติ ปัญญา อูทะปาติ วิชชา อูทะปาติ อาโลโก อูทะปาติ ฯ

ตั้ง โข ปะนิตัง ทุกซัง อหะริยะสัจจัง ปะริญญะยันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ
 อะนะนุสสุ-เตสุ ทัมเมสุ จักขุ อูทะปาติ ญานัง อูทะปาติ ปัญญา อูทะปาติ วิชชา
 อูทะปาติ อาโลโก อูทะปาติ ฯ

ตั้ง โข ปะนิตัง ทุกซัง อหะริยะสัจจัง ปะริญญาตันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ
 อะนะนุสสุเตสุ ทัมเมสุ จักขุ อูทะปาติ ญานัง อูทะปาติ ปัญญา อูทะปาติ วิชชา
 อูทะปาติ อาโลโก อูทะปาติ ฯ

อิทัง ทุกขะสมุทะโย อหะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ
 ทัมเมสุ จักขุ อูทะปาติ ญานัง อูทะปาติ ปัญญา อูทะปาติ วิชชา อูทะปาติ
 อาโลโก อูทะปาติ ฯ

ตั้ง โข ปะนิตัง ทุกขะสมุทะโย อหะริยะสัจจัง ปะหาตัพพันติ เม ภิกขะเว
 ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ทัมเมสุ จักขุ อูทะปาติ ญานัง อูทะปาติ ปัญญา อูทะปาติ
 วิชชา อูทะปาติ อาโลโก อูทะปาติ ฯ

ตั้ง โข ปะนิตัง ทุกขะสมุทะโย อหะริยะสัจจัง ปะหีนันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ
 อะนะนุสสุ-เตสุ ทัมเมสุ จักขุ อูทะปาติ ญานัง อูทะปาติ ปัญญา อูทะปาติ วิชชา
 อูทะปาติ อาโลโก อูทะปาติ ฯ

อิทัง ทุกขะนิโรโห อหะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ทัมเมสุ
 จักขุ อูทะปาติ ญานัง อูทะปาติ ปัญญา อูทะปาติ วิชชา อูทะปาติ อาโลโก
 อูทะปาติ ฯ

ตั้ง โข ปะนิตัง ทุกขะนิโรโห อหะริยะสัจจัง สัจฉิกาทัพพันติ เม ภิกขะเว
 ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ ทัมเมสุ จักขุ อูทะปาติ ญานัง อูทะปาติ ปัญญา อูทะปาติ
 วิชชา อูทะปาติ อาโลโก อูทะปาติ ฯ

ตั้ง โข ประนิทัง ทุกขะนิโรธ อริยะสัจจัง สัจฉิกระตันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ อณะนุส-
สุเตสุ รัมเมสุ จักขุง อูทะปาติ ญาณัง อูทะปาติ ปัญญา อูทะปาติ วิชชา อูทะปาติ
อาโลโก อูทะปาติ ฯ

อิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ประฏิปะทา อริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว ปุพเพ
อณะนุสสุเตสุ รัมเมสุ จักขุง อูทะปาติ ญาณัง อูทะปาติ ปัญญา อูทะปามี วิชชา
อูทะปาติ อาโลโก อูทะปาติ ฯ

ตั้ง โข ประนิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ประฏิปะทา อริยะสัจจัง ภาเวตัพพันติ เม
ภิกขะเว ปุพเพ อณะนุสสุเตสุ รัมเมสุ จักขุง อูทะปาติ ญาณัง อูทะปาติ ปัญญา
อูทะปาติ วิชชา อูทะปาติ อาโลโก อูทะปาติ ฯ

ตั้ง โข ประนิทัง ทุกขะนิโรธะคามินี ประฏิปะทา อริยะสัจจัง ภาวิตันติ เม
ภิกขะเว ปุพเพ อณะนุสสุเตสุ รัมเมสุ จักขุง อูทะปาติ ญาณัง อูทะปาติ ปัญญา
อูทะปาติ วิชชา อูทะปาติ อาโลโก อูทะปาติ ฯ

ยาวะกัถัญจะ เม ภิกขะเว อิมสุ จะตุสุ อริยะสัจเจสุ เอวันติ ประวิภูฏัง
ทวาหะสา-การัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง นะ สุวิสุทัง อะโหสิ ฯ

เนวะ ตาวาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพรัหมะเก สัสสะมะ-
ณะพราหมะณียา ปะชายะ สะเทวะมะนุสสาเย อนะตตะรัง สัมมาสัมโพธิง
อะภิสัมพุทโธ ปัจฉัญญาสิง ฯ

ยะโต จะ โข เม ภิกขะเว อิมสุ จะตุสุ อริยะสัจเจสุ เอวันติ ประวิภูฏัง
ทวาหะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง สุวิสุทัง อะโหสิ ฯ

อะธาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพรัหมะเก สัสสะมะณะพราหมะณิ-
ยา ปะชายา สะเทวะมะนุสสาเย อนะตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ
ปัจฉัญญาสิง ฯ ญาณัญจะ ปะนะ เม ทัสสะนัง อูทะปาติ อะกุปปา เม วิมุตติ อะยะ
มันติมา ซาติ นัตถิทานิ ปุนัพพะโวติ ฯ

อิทมะโวจะ ณะคะวา ฯ อัตตะมะนา ปัญจะวัคคิยา ภิกขุ ณะคะวะโต ภาสีตัง
อะภินันทุง ฯ อิมัสมิญจะ ปะนะ เวยยากะระณัสมิง ภัญญะมาเน อายัสมะโต
โกณฑัญญัสสะ วิระชัง วีตะมะลัง รัมมะจักขุง อูทะปาติ ยังกิญจิ สะมุททะยะรัมมัง
สัพพันตัง นิโรธะรัมมันติ ฯ

ปะวัตติเต จะ ณะคะวะตา รัมมะจักเก ภูมา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง
เอตัมณะคะวะตา พาราณะสิยัง อิติปะตะเน มิคะทาเย อนะตตะรัง รัมมะจักกััง
ปะวัตติตัง อับปะฏิวัตติยัง สะมะเณนะ วา พราหมะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ
วา พรัหมุณา วา เกนะจิ วา โลกัสมินติ ฯ

ภูมานัง เทวานัง สัททัง สุตวา
จาคุมมะหาราชิกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง ฯ จาคุมมะหาราชิกานัง
เทวานัง สัททัง สุตวา

ดาวะติงสา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ๑ ดาวะติงสานัง เทวานัง สัททัง สุตวา
 ยามา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ๑ ยามานัง เทวานัง สัททัง สุตวา
 ตุสิตา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ๑ ตุสิตานัง เทวานัง สัททัง สุตวา
 นิมมานะระตี เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ๑ นิมมานะระตีนัง เทวานัง สัททัง สุตวา
 ประระนิมมิตะวะสะวัตตี เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ๑ ประระนิมมิตะวะสะวัตตีนัง
 เทวานัง สัททัง สุตวา

พรัหมะปาริสีชชา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ๑ พรัหมะปาริสีชชานัง เทวานัง
 สัททัง สุตวา

พรัหมะปะโรหิตา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ๑ พรัหมะปะโรหิตานัง เทวานัง
 สัททัง สุตวา

พรัหมะกายิกา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง พรัหมะกายิกานัง เทวานัง สัททัง สุตวา

มะหาพรัหมานัง เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ๑ มะหาพรัหมานัง เทวานัง สัททัง สุตวา

(เมื่อประสงค์จะสวดโดยส่วนย่อย นิยมสวดกันเพียงสวรรค์ ๖ ชั้นเท่านั้น จากนั้นก็พึงได้สวดในบท
 ท้ายๆ (*) (ว่า เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิติปะตะเนมิคะทาเย ฯลฯ เหมือนกันไปจนจบ)

ปะริตตภา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ๑ ปะริตตภานัง เทวานัง สัททัง สุตวา
 อัปปะมาณภา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ๑ อัปปะมาณภานัง เทวานัง สัททัง สุตวา
 อากัสสะรา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ๑ อากัสสะรานัง เทวานัง สัททัง สุตวา
 ปะริตตะสุภา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ๑ ปะริตตะสุภานัง เทวานัง สัททัง สุตวา
 อัปปะมาณะสุภา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ๑ อัปปะมาณะ สุภานัง เทวานัง
 สัททัง สุตวา

สุระกัณณะกา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ๑ สุระกัณณะกานัง เทวานัง สัททัง สุตวา

เวหิปะละลา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ๑ เวหิปะละลานัง เทวานัง สัททัง สุตวา

อะวิหา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ๑ อะวิหานัง เทวานัง สัททัง สุตวา

อะตูปปา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ๑ อะตูปปานัง เทวานัง สัททัง สุตวา

สุทิสสา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ๑ สุทิสสานัง เทวานัง สัททัง สุตวา

สุทิสสี เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ๑ สุทิสสีนัง เทวานัง สัททัง สุตวา

อะกะระนิฐฐะกา เทวา สัททมะนุสสาเวสูง ๑

(*)เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิติปะตะเน มิคะทาเย อะนุตตะรัง
 รัมมะจักกัง ปะวัตตัตถัง อัปปะฏิวัตตัตถัง สะมะเณนะ วา พราหะมะเณนะ วา เทเวนะ
 วา มาเณนะ วา พรัหมุณา วา เกณะจิ วา โลกัสมินติ ๑

อิติหะ เตนะ ขะณนะ เตนะ มุหุตเตนะ ยาวะ พรหมะโลกา สัทโท อัพภูคัจฉฉิ
 ๑ อระยัญจะ ทะสะสะหัตถี โลกะชาตุ สังกัมปิ สัมปะกัมปิ สัมปะเวธิ ๑ อัปปะมาเณ จะ
 โอบีฬาร โอบีฬาส โลกเก ปาตุระโหสิ อะตักกัมเมวะ เทวานัง เทวานุภาวัง ๑

อะระโข ภาคะวา อุตานัง อุตานะสิ อัญญาสิ ะตะ โภโกณทัณญเณ อัญญาสิ
 ะตะ โภ โภณทัณญเณติ ๑

อิติหัทธัง อายัสมะโต โภณทัณญเณสสะ อัญญาโภณทัณญเณเตวะ นามัง
 อะโหสิตีติ ๑

พระสูตรที่กำหนดสวดในวันขึ้น ๑๔ ค่ำ

บทซัดมะหะสะมะยะสุตตารัมภะกะธา

ทุลละภัง ทัสสะนัง ยัสสะ	สัมพุทฺธัสสะ อะภินฺหะโส
โลกัมหิ อั้นชะภูตฺถัสมิง	ทุลละภุปปาทะสัตถุโน.
สั๊กเกสุ กะปิละวัตถุสฺมิง	วิหะรันตัง มะหาวะเน
ตันทัสสะนายะ สัมพุทฺธัง	ภิกขุสังฆัญจะ นิम्मะลัง
ทะสะชา สังกะณะยยาสุ	โลกะชาตุสุ เทวะตา
อะเนกา อัปปะเมยยา ะ	โมทะมานา สะมาคะตา
ตาสัง ปิยัง มะนาปัญจะ	จิตตัสโสทักคิยาอะหัง
ยัง โส เทเสสิ สัมพุทฺโธ	หาสะยันโตติ เม สุตัง
เทวะกายัปปะหาสัตถัง	ตัง สุตตันตัง ภาณามะ เส.

มะหะสะมะยะสุตตะปาฐุ^๑

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สะมะยัง ภาคะวา สั๊กเกสุ วิหะระติ กะปิละวัตถุสฺมิง
 มะหาวะเน มะหะตา ภิกขุสังฆะเนนะ สัททิง ปัญจะมัตเตหิ ภิกขุสะเตหิ สัพเพหะวะ
 อะระหันเตหิ. ทะสะหิ จะ โลกะชาตุหิ เทวะตา เขภุยะเนนะ สันนิปะติตา โหนติ
 ภาคะวันตัง ทัสสะนายะ ภิกขุสังฆัญจะ. อะระโข จะตุนนัง สุททาวาสะกายิกานัง
 เทวานัง เอตะทะโหสิ. อะยัง โข ภาคะวา สั๊กเกสุ วิหะระติ กะปิละวัตถุสฺมิง มะหาวะเน
 มะหะตา ภิกขุสังฆะเนนะ สัททิง ปัญจะมัตเตหิ ภิกขุสะเตหิ สัพเพหะวะ อะระหันเตหิ
 ทะสะหิ จะ โลกะชาตุหิ เทวะตา เขภุยะเนนะ สันนิปะติตา โหนติ ภาคะวันตัง
 ทัสสะนายะ ภิกขุสังฆัญจะ ยันนุนะ มะยัมปิ เยนะ ภาคะวา เตนุประสังกะเมยยามะ
 อุกะสังกะมิตฺวา ภาคะวะโต สันติเก ปัจเจกะคาธา ภาเสยยามาติ.

^๑ สุตต ที่. มหาวคฺโค ๑๐/๑๙๖

อะระไซ โศ ทเวตา เสงยธยาปิ นามะ พละธา ปุริโส สัมมิญชิตัง วา
 พาหัง ปะสาเรยยะ ปะสาริตัง วา พาหัง สัมมิญชเยยยะ เอวะเมวะ สุททาวาเสสุ เทเวสุ
 อันตะระหิตา ภาคะวะโต ปุระโต ปาตุระหังสุ. อะระไซ โศ ทเวตา ภาคะวันตัง อะภิวา
 เทตฺวา เอกะมันตัง อัญญังสุ. เอกะมันตัง จิตฺตา โข เอกา ทเวตา ภาคะวะโต สันติเก
 อิมัง คาถัง อะภาสิ

มหาสะมะโย ปะวะนัสสัมมิง
 ทเวทกาเย สะมาคะตา
 อาคะตัมหะ อิมัง รัมมะสะมะยัง
 ทักขิตาเยวะ อะปะราชิตะสังฆันติ.

อะระไซ อะปะรา ทเวตา ภาคะวะโต สันติเก อิมัง คาถัง อะภาสิ.

ตัตฺตะระ ภิกขะโว สะมาทหังสุ
 จิตตัง อิตตะโน อุกุกะมะกังสุ
 สาระถีวะ เนตตานิ คะเทตฺวา
 อินทริยานิ รักขันติ ปันทิตาติ.

อะระไซ อะปะรา ทเวตา ภาคะวะโต สันติเก อิมัง คาถัง อะภาสิ.

เจตฺวา ชีลัง เจตฺวา ปะลีสัง
 อินทระชีลัง โสทฺหะจะมะเนชา
 เต จะวันติ สุททา วิมะธา
 จักขุมะตา สุตฺตนา สุตฺต นาคาติ.

อะระไซ อะปะรา ทเวตา ภาคะวะโต สันติเก อิมัง คาถัง อะภาสิ.

เย เกจิ พุทฺธัง สาระณังคะตา เส
 นะ เต คะมิตฺสันติ อะปายะญุมิง
 ปะหาเย มานุสัง เทหัง
 ทเวทกาเยัง ปะริปุเรตฺสันตฺติ.

อะระไซ ภาคะวา ภิกขุ อามันเตสิ เขภุยเยนะ ภิกขะเว ทะสะสุ โลกะชาตุสุ
 ทเวตา สันนิปะติตา ตะธาคะตัง ทัสสะนายะ ภิกขุสังฆัญจะ เยปิ เต ภิกขะเว อะเสสุ
 อะตีตะมัทธานัง อะระหันโต สัมมาสัมพุทฺธา เตสฺมิปิ ภาคะวันตานัง เอตะปะระมาเยวะ
 ทเวตา สันนิปะติตา อเสสุ. เสงยธยาปิ มัย्हัง เอตะระหิ เยปิ เต ภิกขะเว
 ภาวิตฺสันติ. อะนาคะตะมัทธานัง อะระหันโตสฺสัมมาสัมพุทฺธา,เตสฺมิปิ ภาคะวันตานัง
 เอตะปะระมาเยวะ ทเวตา สันนิปะติตา ภาวิตฺสันติ. เสงยธยาปิ มัย्हัง เอตะระหิ
 อัจจิสส่ามิ ภิกขะเว ทเวทกาเยนัง นามานิ. กิตตะยิสส่ามิ ภิกขะเว ทเวทกาเยนัง
 นามานิ เทลิสส่ามิ ภิกขะเว ทเวทกาเยนัง นามานิ. ตัง สุณนถะ ส่ารุกัง มะนะสิกะโรธะ
 ภาสิสส่ามีติ. เอวัมภันเตติ โข เต ภิกขุ ภาคะวะโต ปัจจัสโสสุ. ภาคะวา เอตะระโวจะ.

สิโลกะมะนุกัสส่ามิ ยัตถะ ภูมมา ตะทัสสิตา

เย ลิตา คิริคัพภะรัง
 ปุณฺณ สีสหาวะ สีสลีนา
 โธทาตะมะนะสา สุทฐา
 ภิกขุโย ปัญญาจะสะเต ฉุติฉวา
 ตะโต อามันตะยิ สัตถา
 เทวะกายา อะภิกกันตา
 เต จะ อาตปฺปะมะกะรุง
 เตสฺมึปาตุระหุ ญานัง
 อปฺเปเก สะตะมัททักขุง
 สะตัง เอเก สะหัสสานัง
 อปฺเปเกนันตะมัททักขุง
 ตัญญาจะ สัพพัง อะภิญญาเย
 ตะโต อามันตะยิ สัตถา
 เทวะกายา อะภิกกันตา
 เย โวหัง กิตตะยิสสามิ
 สัตตะสะหัสสา วะ ยักขา
 อิทธิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 จะสะหัสสา เหมะวะตา
 อิทธิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
     สาตาคิรา ติสสะหัสสา
 อิทธิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
     อิจเจเต โสฬัสสะสะหัสสา
 อิทธิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
     เวสสามิตตา ปัญญาจะสะตา
 อิทธิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
     กุมภีโร ราชะคะหิโก
 ภิกขุโย นัง สะตะสะหัสสัง
 กุมภีโร ราชะคะหิโก
     ปุมฺมิญญาจะ ทิสสัง ราชา

ประหิตตตา สะมาหิตา
 โลมะหังสาภิสัมภุโน
 วิปประสันนะมะนาวิลา.
 วะเน กาปิละวัตถะเว
 ส่าวะเก ส่าสะเน ะระเต
 เต วิชานาถะ ภิกขะโว
 สุตฺตวา พุทฺธัสสะ ส่าสะนัง
 อะมะนุสฺสานะ ทัสสะนัง
 สะหัสสัง อะถะ สัตตะริง
 อะมะนุสฺสานะมัททะสูง
 ทิสสา สัพพา ญญา อะหุง
 ะวัคชิตฺตวานะ จักขุมา
 ส่าวะเก ส่าสะเน ะระเต
 เต วิชานาถะ ภิกขะโว
 คิราหิ อะนุพุพะโส
 ภูมมา กาปิละวัตถะวา
 วัณณะวันโต ะสะสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 ยักขา นานันตะวัณณินโน
 วัณณะวันโต ะสะสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 ยักขา นานันตะวัณณินโน
 วัณณะวันโต ะสะสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 ยักขา นานันตะวัณณินโน
 วัณณะวันโต ะสะสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 ยักขา นานันตะวัณณินโน
 วัณณะวันโต ะสะสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 เวปุลลัสสะ นิเวสะนัง
 ยักขานัง ะยิรุปาสะติ
 โสปาคะ สิมิติง ะนัง.
 ะระวะฐิสฺส ะสะสะติ

คันธัพพานัง อาธิประติ
 ปุตตปิ ตัสสะ พระหะโว
 อิทิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 ทักขินัญจะ ทิสัง ราชา
 กุมภันทานัง อาธิประติ
 ปุตตปิ ตัสสะ พระหะโว
 อิทิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 ปัจฉิมัญจะ ทิสัง ราชา
 นาคานัง อาธิประติ
 ปุตตปิ ตัสสะ พระหะโว
 อิทิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 อุตตะรัญจะ ทิสัง ราชา
 ยักขานัง อาธิประติ
 ปุตตปิ ตัสสะ พระหะโว
 อิทิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 ปุริมะทิสัง ฐะตะรัญสู
 ปัจฉิเมนะ วิรูปักโข
 จัตตาโร เต มหาราชา
 ทัททลละมานา อัญญังสุ
 เตสัง มายาวิโน ทาสา
 มายา กุณฺเณฑู เวณฺเณฑู
 จันทะโน กามะเสณฺเณสู จะ
 ปะนาโท โอบะมัญญเณ จะ
 จิตตะเสโน จะ คันธัพโพ
 อาคฺคา ปัญจะสิโข เจวะ
 เอเต จัญญเณ จะ ราชาโน
 โมทะมานา อะภิกกามุง
 อะถาคฺคา นากะสา นาคา
 กัมพะลัสสะตะระวา อาคฺคา
 ยามุณา ฐะตะรัญสู จะ

มหาราชา ะสะลลิส โส.
 อินทะนามา มะหัพพะลา
 วัณณะวันโต ะสะลลิสโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 วิรูปักโข ตัปะปะสาสะติ
 มหาราชา ะสะลลิส โส.
 อินทะนามา มะหัพพะลา
 วัณณะวันโต ะสะลลิสโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 วิรูปักโข ปะสาสะติ
 มหาราชา ะสะลลิส โส.
 อินทะนามา มะหัพพะลา
 วัณณะวันโต ะสะลลิสโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 กุเวโร ตัปะปะสาสะติ
 มหาราชา ะสะลลิส โส.
 อินทะนามา มะหัพพะลา
 วัณณะวันโต ะสะลลิสโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 กุเวโร อุตตะรัง ทิสัง.
 สะมันตา จะตุโร ทิสา
 ะเน กะปิละวัตตะเว.
 อาคฺคา วิญจะนิกา สะฐฺฐา
 วิญฺญู จะ วิญฺญู โต สะหะ
 กิณนุฆมฺมณฺฑู นิฆมฺมณฺฑู จะ
 เทวะสุโต จะ มาตะล
 นะโพราชา ะโนสะโก
 ทิมพะรุ สุริยะวัจจะสา
 คันธัพพา สะหะ ราชฺฐภ
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 เวสาลา สะหะตัจจะกะ
 ปายาคา สะหะ ญฺญาติภ
 อาคฺคา นาคา ะสะลลิสโน

เอราวัณโน มหานาโค โสปกะ สมิติง วรรณัง.

เย นาคะราเช สะหะสา หะรันติ

ทิพพา ทิชา ปักขิ วิสุทฺธะจักขุ

เวหายะสา เต วรรณัมขณปะตตะ

จิตฺตรา สุปฺปณฺณา อิติ เตสะ นามัง

อะระยัณตะทา นาคะราชานะมาลี

สุปฺปณฺณะโต เขมะมะกาสิ พุทฺโธ

สัณหาหิ วาจาหิ อุปะวะหะยัณตะ

นาคา สุปฺปณฺณา สรรณะมะกังสุ พุทฺธัง.

ชิตา วัชชิริหัตถะเนนะ

ภาตะโร วัสะวะสเสเต

กาละกัณฺฐา มะหาภิสฺสัมา

เวปะจิตติ สุกฺขิตติ จะ

สัตฺถุจะ พะลิตฺตตานัง

สันนัยหิตฺวา พะลิง เสนัง

สมะโยทานิ ภัททันเต

อาโป จะ เทวา ปะชฺฐะวี จะ

วะรุณา วารุณา เทวา

เมตตะกะรุณาภายิกา

ทะเสเต ทะสะธา กายา

อิทธิมันโต ชุตฺติมันโต

โมทะมานา อะภิกกามุง

เวณฺฑู จะ เทวา สะหะลี จะ

จันทัสสุปะนิสา เทวา

สุริยัสสุปะนิสา เทวา

นักขัตตานิ ปุริกขิตฺวา

วะสุณัง วัสะโว เสฏฺฐโฐ

ทะเสเต ทะสะธา กายา

อิทธิมันโต ชุตฺติมันโต

โมทะมานา อะภิกกามุง

อะถาคู สะหะภู เทวา

อะริฏฺฐะกา จะ โรชา จะ

วะรุณา สะหะธัมมา จะ

สุเลขะวะรุจิรา อากู

สะมุทฺทัง อะสุรา ลิตา

อิทธิมันโต ะสัถฺสลิโน

อะสุรา ทานะเวชะสา

ปะหาราโท นมะจึ สะหะ

สัฟเพ เวโรจะนามะกา

ราหุภัททะมุปากะมุง

ภิกขุณัง สมิติง วรรณัง.

เตโช วัโย ตะทาอะมุง

โสโม จะ ะสะสะสา สะหะ

อากู เทวา ะสัถฺสลิโน

สัฟเพ นานัตตะวัณฺณิโน

วัณฺณะวันโต ะสัถฺสลิโน

ภิกขุณัง สมิติง วรรณัง.

อะสะมา จะ ทูเว ะมา

จันทะมาคู ปุริกขิตา

สุริยะมาคู ปุริกขิตา

อากู มันทะพะลาหะกา

สั๊กโก ปาคะ ปุรินทะโท

สัฟเพ นานัตตะวัณฺณิโน

วัณฺณะวันโต ะสัถฺสลิโน

ภิกขุณัง สมิติง วรรณัง.

ชะละมัตถิชิชาริยะ

คุมมา ปุปะณะนิภาสิโน

อัจจุตา จะ อะเนชะกา

อากู วัสะวะเนสิโน

ทะเสเต ทะสะธา กายา
 อิทิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
     สะมานา มะหาสะมานา
 ชิททาปะทุลิกา อาคฺ
 อะถาคฺ ะระโย เทวา
 ปาระคา มะหาปาระคา
 ทะเสเต ทะสะธา กายา
 อิทิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
     สุกกา ะรุหมฺหา อะรุณา
 โอิทาตะคฺยฺหา ปาโมกขา
 สะทามัตตา ทาระคะชา
 ณะนะยัง อาคา ปะชุนโน
 ทะเสเต ทะสะธา กายา
 อิทิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
     เขมิยา ตฺลิตา ยามา
 ลัมพิตะกา ลามะเสฏฐา
 นิมมานะระติโน อาคฺ
 ทะเสเต ทะสะธา กายา
 อิทิมันโต ชุติมันโต
 โมทะมานา อะภิกกามุง
     สฺฐุเชเต เทวะนิกายา
 นามันวะเยนะ อาคฺญจุง
 ปะวุดทะชาติมฺกชฺลิ่ง
 ทักเขโมฆะตะรัง นาคัง
 สุพฺรหฺมา ปะระมัตโต จะ
 สันนังกุมารโ ทิสโส จะ
     สะหฺสสะพฺรหฺมะโลกานัง
 อฺปะปันโน ชุติมันโต
 ทะเสตถะ อิตฺสธฺวา อาคฺ
 เตสฺญจะ มฺชฌะโต อาคา
 เต จะ สัพเพ อะภิกกันเต

สัพเพ นานัตตะวณฺณโน
 วัณณะวันโต ะสฺสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 มานุสา มานุสฺตตะมา
 อาคฺ ะโนปะทุลิกา
 เย จะ โลหิตะวาสิโน
 อาคฺ เทวา ะสฺสสิโน
 สัพเพ นานัตตะวณฺณโน
 วัณณะวันโต ะสฺสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 อาคฺ เวฆะนะสา สะหะ
 อาคฺ เทวา วิจักขะณา
 มิสสะกา จะ ะสฺสสิโน
 โย ทิสา อะภิวัสสะติ
 สัพเพ นานัตตะวณฺณโน
 วัณณะวันโต ะสฺสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 กัฏฐะกา จะ ะสฺสสิโน
 โชติมานา จะ อาสะวา
 อะถาคฺ ะระนิมมิตา
 สัพเพ นานัตตะวณฺณโน
 วัณณะวันโต ะสฺสสิโน
 ภิกขุณัง สะมิติง ะนัง.
 สัพเพ นานัตตะวณฺณโน
 เย จัญญะ สะทิสา สะหะ
 โอิฆะติณณะมะนาสะวัง
 จันทังวะ อะลิตาสิตัง
 ปุตตา อิทิมะโต สะหะ
 โสปาคะ สะมิติง ะนัง.
 มะหาพฺรหฺมาภิตฺถุสฺสะติ
 ภิสฺมากาโย ะสฺสสิ โส.
 ปัจเจกะวะสะวัตติโน
 ทาโรโต ปะริวาริโต.
 สินเท เทเว สะพฺรหฺมะเก

มาระเสนา อระภิกกามิ
 เอละ คัณ्हะระ พันชะระ
 ณะมันตา ประริวาเรระ
 อิติ ตัตตะ มะหาเสโน
 ปาณินา ตะละมาหัจจะ
 ยะธา ปาฐุสสะโก เมโฆ
 ตะทา โส ปัจจุทาวัตติ
 ตัญจะ สัพพัง อระภิญญาเย
 ตะโต อามันตะยิ สัตถา
 มาระเสนา อระภิกกันตา
 เต จะ อาตัพปะมะกะรุง
 วิตะราเคหิ ปักกามุง
 สัพเพ วิชิตะสังคามา
 โมทันทิ สะหะ ภูเตหิ

ปัสสะ กัณ्हัสสะ มันทิยัง
 ราเคนะ พันชะมัตถุ โว
 มา โว มุญจิตตะ โกจิ นัง.
 กัณ्हะเสนัง อะเปสะยิ
 สะรัง กัตถวานะ เภระวัง.
 ณะนะยันโต สะวิชชุกโก
 สังกุทโธ อะสะยังวะเส.
 ะวัคชิตถวานะ จักขุมา
 ะวะเก ะสาสะเน ะระเต
 เต วิชานาตะ ภิกขะโว.
 สุตถวา พุทธานัสสะ ะสาสะนัง
 เนสัง โลมัมปิ อิญชะยุง.
 ะยาตัตตา ยะสัสสิโน
 ะวะระกา เต ชะเนสุตาทิ.

พระสูตรที่กำหนดสวดในวันแรม ๗ ค่ำ

บทชัตติริมานันทะสุดตะปาโล^๑

ศิริมานันทะสุดตันติ	สาสเน วิชะ วิสสุเต
ทะสวะ ะตุตตะสังญาโณ	ัมมะโอะชา มะโนสะธา
ปิวิตา มะนะสา เยสัง	โรคะคะตานะปาณินัง
ตั้ง โรคา ศิริมานันโท	ยะธา สัจญญาเย ะภูจิจิตา
อ้ายสมา ริวะ อานันโท	ัมมะเตโชปะปัตติกัง
สาฐุณัง ัมมะปัตติยัตถัง ตั้ง	สุดตันตั้ง ะณามะเส

ศิริมานันทะสุดตะปาโล

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สะมะยัง ะคะควา ะวัตถิยัง วิหะระติ เชตะวะเน
 ะนาถะ-ปิณฑิกัสสะ อาราเม เตนะ โข ปะนะ สะมะเยนะ อ้ายสมา ศิริมานันโท
 อากาสิโก โหติ ทุกขิตะ พัพพะคิลาโน อะระโห อ้ายสมา อานันโท เยนะ ะคะควา
 เตนุปะสังกะมิ อูปะสังกะมิตวา ะคะวันตั้ง อะภิวาเทตวา เอกะมันตั้ง นิสสิทิ
 เอกะมันตั้ง นิสสินโน โข อ้ายสมา อานันโท ะคะวันตั้ง เอตะทะโวจะ ฯ

^๑ พระมหาปัน ปันนาโก ป.ศ.๘ วัดมหาธาตุ แต่งสมเด็จพระวันรัต เขมจาเริ่มหาเถร ตรวจแก้

อาัยสมา ภัณฑะ คิริมานันโท อาพาธโก ทุกขิตุ พัพพะทศิลาโน ฐาตุ ภัณฑะ
 ภาคะวา เยนายัสมา คิริมานันโท เตนุประสังกะมตฺต อระนุกัมปัง ออุปาทายาติ ฯ สะเจ
 โช ตวัง อานันทะ คิริมานันทัสสะ ภิกขุโน ออุปะสังกะมิตวา ทะสะ สัตถุญา ภาเสยยาสิ
 ฐานัง โช ประเนตัง วิชชะติ ยัง คิริมานันทัสสะ ภิกขุโน ทะสะ สัตถุญา สุตวา โส
 อาพาโธ ฐานะโส ประฏิปัสสัสมเภยยะ ฯ กะตะมา ทะสะ ฯ อระนิจจะสัตถุญา อระนัตตะ
 สัตถุญา อระสุภะสัตถุญา อาทีนะวะสะสัตถุญา ประหานะสัตถุญา วิราคะสัตถุญา
 นิโรคะสัตถุญา สัพพะโลเก อระนะภีระตะสะสัตถุญา สัพพะสังขา-เรสุ อระนิจจะสัตถุญา
 อานาปานัสสะติ ฯ

กะตะมา จานันทะ อระนิจจะสัตถุญา ฯ อิจานันทะ ภิกขุ อระวัณญะคะโต วา
 รุกขะมู-ละคะโต วา สุตถุญญาการะคะโต วา อิติ ประฏิสัตถุจิกชะติ ฐูปัง อระนิจจัง
 เวนะนา อระนิจจา สัตถุญา อระนิจจา สังขารวา อระนิจจา วิญญาณัง อระนิจจันติ ฯ อิติ
 อิมะสุ ปัจจะสุ ออุปาทา-นักรันเรสุ อระนิจจานุปัสสี วิหะระติ ฯ อะยัง วุจจะตานั้นทะ
 อระนิจจะสัตถุญา ฯ

กะตะมา จานันทะ อระนัตตะสะสัตถุญา ฯ อิจานันทะ ภิกขุ อระวัณญะคะโต วา
 รุกขะมู-ละคะโต วา สุตถุญญาการะคะโต วา อิติ ประฏิสัตถุจิกชะติ จักขุง อระนัตตา ฐาปา
 อระนัตตา โสตัง อระนัตตาสัททา อระนัตตา ฆานัง อระนัตตา คันธา อระนัตตา ชิวหา
 อระนัตตา รัสสา อระนัตตา กาโย อระนัตตา โฆฏฐัพพา อระนัตตา มะโน อระนัตตา รัมมา
 อระนัตตาติ ฯ อิติ อิมะสุ ณะสุ อัจฉัตติกะพาหิเรสุ อายะตะเนสุ อระนัตตานุปัสสี
 วิหะระติ ฯ อะยัง วุจจะตานั้นทะ อระนัตตะ-สัตถุญา ฯ

กะตะมา จานันทะ อระสุภะสัตถุญา ฯ อิจานันทะ ภิกขุ อิมะเมวะ กายัง อุกทัง
 ปาทะตะลา อะโห เกสะมัตถะกา ตะจะประริยันตัง ปูรินนानันปปะการัสสะ อะสุจิโน ปัจจะ
 เวกชะติ อัตถิ อิมัสมัง กายะ เกสา โลมา นะชา ทันตา ตะโจ มังสัง นะหารู อัญจี้
 อัญจิมิณฺฑชัง วักกัง หะทะยัง ยะกะนัง กิโอมะกัง ปิหะกัง ปิปผาสัง อันตัง อันตะคุณัง
 อุกทะริยัง กะวีรัง ปิตตัง เสมหัง ปุพโพ โลหิตัง เสโท เมโท อัสสุ วะสา เขโพ
 สิงฆาณิกา ละสิกา มุตตันติ ฯ อิติ อิมัสมัง กายะ อะสุภานุปัสสี วิหะระติ ฯ อะยัง
 วุจจะตานั้นทะ อระสุภะสัตถุญา ฯ

กะตะมา จานันทะ อาทีนะวะสะสัตถุญา ฯ อิจานันทะ ภิกขุ อระวัณญะคะโต วา
 รุกขะ-มูละคะโต วา สุตถุญญาการะคะโต วา อิติ ประฏิสัตถุจิกชะติ พะหุทุกโข โช อะยัง
 กาโย พะหุอาทีนะโวติ ฯ อิติ อิมัสมัง กายะ วิจิธา อาพาธา ออุปัสสันติ ฯ เสยยะถิ
 ทัง ฯ จักขุโรโค โสตะโรโค ฆานะโรโค ชิวหาโรโค กายะโรโค สีสะโรโค กัณณะโรโค
 มุขะโรโค ทันตะโรโค กาสโ สาสโ ปินาสโ ทะโ หะโร กุจฉิโรโค มุจฉา ปักขันทิกา
 สุธา วิสสุจิกา กุญฺฐัง คัณโท กิลาโส โสโส อะปะมาโร ทันทุ กัณทุ กัจจु รัชชะสา
 วิตัจฉิก โลหิตัง ปิตตัง มะรุเมโห อังสา ปิพะกา ภาคัณทะลา ฯ ปิตตะสะมุฏฐานา
 อาพาธา เสมหะสะมุฏฐานา อาพาธา วาตะสะ-มุฏฐานา อาพาธา สันนิปาติกา

อาพาธา อุตุประริณามะชา อาพาธา วิษมะประหาระชา อาพาธา โอบัปกะมิกา
อาพาธา กัมมะวิปากะชา อาพาธา ลีตัง อุณ्हัง ชีฆังจนา ปิปาสา อุจจาโร ปัสสาโวติ
ฯ อิติ อิมัสมิง กาเย อาทิณะวานุปัสสี วิหะระติ ฯ อะยัง วุจจะตานิณฑะ อาทิณะวะ
สัจญญา ฯ

กะตะมา जानันทะ ปะหानะสัจญญา ฯ อิจานันทะ ภิกขุ อุปปันนัง กามะวิ-
ตักกัง นาธิวาเสติ ปะชะหะติ วิโนเทติ พยันตีกะโรติ อะนะภาวัง คะเมติ อุปปันนัง
พยาปาทะวิตักกัง นาธิวาเสติ ปะชะหะติ วิโนเทติ พยันตีกะโรติ อะนะภาวัง คะเมติ
อุปปันนัง วิหิงสาวิตักกัง นาธิวาเสติ ปะชะหะติ วิโนเทติ พยันตีกะโรติ อะนะภาวัง
กะเมติ อุปปันนุปปันเน ปาปะเก อะกุสะเล ฐัมเม นาธิวาเสติ ปะชะหะติ วิโนเทติ
พยันตีกะโรติ อะนะภาวัง คะเมติ ฯ อะยัง วุจจะตานิณฑะ ปะหानะสัจญญา ฯ

กะตะมา जानันทะ วิราคะสัจญญา อิจานันทะ ภิกขุ อรัญญะคะโต วา
รุกขะมูละคะโต วา สัจญญาकारะคะโต วา อิติ ปะฐิสัจญจิกะชะติ เอตัง สันตัง เอตัง
ปะณัตถัง ยะทิทัง สัพพะสังขาระสะมะโก สัพพะปุระชิปะฐินิสัสสโค ตัณ्हักกะโย วิราโค
นิพพานันติ ฯ อะยัง วุจจะตานิณฑะ วิราคะสัจญญา ฯ

กะตะมา जानันทะ นิโรธะสัจญญา ฯ อิจานันทะ ภิกขุ อรัญญะคะโต วา
รุกขะมูละ-คะโต วา สัจญญาकारะคะโต วา อิติ ปะฐิสัจญจิกะชะติ เอตัง สันตัง เอตัง
ปะณัตถัง ยะทิทัง สัพพะสังขาระสะมาโถ สัพพะปุระชิปะฐินิสัสสโค ตัณ्हักกะโย นิโรโธ
นิพพานันติ ฯ อะยัง วุจจะตานิณฑะ นิโรธะสัจญญา ฯ

กะตะมา जानันทะ สัพพะโลเก อะนะภีระตะสัจญญา ฯ อิจานันทะ ภิกขุ เย
โลเก อุपाยุปาทานา เจตะโส อะริญฺฐานาภินิเวธานุสะยา เต ปะชะหันโต วิระมะติ
นะ อุปาที่ยันโต อะยัง วุจจะตานิณฑะ สัพพะโลเก อะนะภีระตะสัจญญา ฯ

กะตะมา जानันทะ สัพพะสังขาระสุ อะนิจจะสัจญญา ฯ อิจานันทะ ภิกขุ สัพพะสัง
ขาระหิ อัญญิยะติ หะรายะติ ชิกุจจะติ ฯ อะยัง วุจจะตานิณฑะ สัพพะสังขาระสุ
อะนิจจะสัจญญา ฯ

กะตะมา जानันทะ อานาปานัสสติ อิจานันทะ ภิกขุ อรัญญะคะโต วา
รุกขะมูละคะโต วา สัจญญาकारะคะโต วา นิสีหะติ ปัสลังกั อากุชิตวา อุชฺช กายัง
ปะณิชาเยะ ปะริมุขัง สะติง อุปัสฺสวะเปตวา ฯ โส สะโต วะ อัสสสะสะติ สะโต
ปัสสะสะติ ฯ

ที่ฆัง	วา	อัสสะสันโต	ที่ฆัง	อัสสะสามีติ	ปะชานาติ
ที่ฆัง	วา	ปัสสะสันโต	ที่ฆัง	ปัสสะสามีติ	ปะชานาติ
รัสสัง	วา	อัสสะสันโต	รัสสัง	อัสสะสามีติ	ปะชานาติ
รัสสัง	วา	ปัสสะสันโต	รัสสัง	ปัสสะสามีติ	ปะชานาติ
สัพพะกายะ	ปะฐิสังเวที		อัสสะสิสสามีติ		ลิกกะติ
สัพพะกายะ	ปะฐิสังเวที		ปัสสะสิสสามีติ		ลิกกะติ

ปัสสัมภะยัง กายะสังขารัง	อัถสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
ปัสสัมภะยัง กายะสังขารัง	ปัสสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
ปิติประภูสังเวทึ	อัถสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
ปิติประภูสังเวทึ	ปัสสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
สุขะประภูสังเวทึ	อัถสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
สุขะประภูสังเวทึ	ปัสสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
จิตตะสังขาระประภูสังเวทึ	อัถสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
จิตตะสังขาระประภูสังเวทึ	ปัสสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
ปัสสัมภะยัง จิตตะสังขารัง	อัถสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
ปัสสัมภะยัง จิตตะสังขารัง	ปัสสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
จิตตะประภูสังเวทึ	อัถสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
จิตตะประภูสังเวทึ	ปัสสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
อะภิปปะโมทะยัง จิตตัง	อัถสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
อะภิปปะโมทะยัง จิตตัง	ปัสสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
สะมาทะหัง จิตตัง	อัถสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
สะมาทะหัง จิตตัง	ปัสสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
วิโมจะยัง จิตตัง	อัถสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
วิโมจะยัง จิตตัง	ปัสสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
อะนิจจานุปัสสี	อัถสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
อะนิจจานุปัสสี	ปัสสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
วิราคานุปัสสี	อัถสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
วิราคานุปัสสี	ปัสสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
นิโรชานุปัสสี	อัถสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
นิโรชานุปัสสี	ปัสสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
ประภูนิสัสคคานุปัสสี	อัถสะลิสสามีติ	ลิกขะติ
ประภูนิสัสคคานุปัสสี	ปัสสะลิสสามีติ	ลิกขะติ

อะยัง วุจจะตานันนทะ อานาปานัสสะติ ฯ

สะเจ โข ตวัง อานันนทะ คิริมานันนัทธสะ ภิกขุโน อูปะสังกะมิตวา อิมมา ทะสะ
 สัตถุญา ภาเสยยาสิ ฐานัง โข ปะเนตัง วิชชะติ ยัง คิริมานันนัทธสะ ภิกขุโน อิมมา
 ทะสะ สัตถุญา สุตวา โส อาพาโห ฐานะโส ประภูปัสสัมภะยยาติ ฯ

อะระโข อายัสมา อานันโท ภาคะวะโต สันติเก อิมมา ทะสะ สัตถุญา
 อุกคะเหตวา เยนายัสมา คิริมานันโท เตนุประสังกะมิ อูปะสังกะมิตวา อายัสมะโต
 คิริมานันนัทธสะ อิมมา ทะสะ สัตถุญา อะภาสิ ฯ

อะระโข อายัสมะโต คิริมานันนัทธสะ อิมมา ทะสะ สัตถุญา สุตวา โส อาพาโห

ฐานะโส ปฏิบัติสสัมภิ ฯ อัญญะหิ จายัสมา ทิริมานันโท ตัมหา อาพาธา ตธาปะหิโน
จะ ปะนายัสมะโต ทิริมานันท์สสะ โส อาพาโห อะโหสิตี ฯ

พระสูตรที่กำหนดสวดในแรม ๑๓ ค่ำ หรือ ๑๔ ค่ำ

บทชัคโลกะรัมมะสุตตัง

ยาวะตา วัตตะเต โลโก	อะเนกาการะจิตตะโก
ตาวะ ตัง อะนุประวัติตันติ	เย รัมมา สะหะจาริโน.
เย รัมมา สะมุพายันคต	โลโก อะนุประวัติตะเต
เต รัมมา โลกันตะคณา	โลกะรัมมาติ กิตติตา.
โลกัถสิญญา อะนิญญา จะ	อะนุโรธะวิโรธิกา
เยสวานุโรธะวิโรธะ	วิปะหันทวานะ ปันทิตา.
ปะริมุจันติ ทุกัชัสมา	สัมมาภะวัสสะ ปาระคู
เตสุ มิจฉาปะฏิปัตติ	โยนิโส ปฏิปัตติ จะ.
ยัสมิง เตะนะ มุนินเตะนะ	สุตตันตัสมิง ปะกาสิตา
ญานัง สัจญจารยิตวานะ	ยะถาภูตัง ปะชานิตุง.
สาธุนัง อิตถะสิทธิตถัง	ตัง สุตตันตัง ภาณามะ เส.

โลกะรัมมะสุตตัง.*

เอวัมเม สุตัง: เอกัง สะมะยัง ภาคะวา, สāvัตถิยัง วิหะระติ, เขตะวะเน
อะนาถะปิณฑิกัสสะ อารามะ. ตัตตะ ไช ภาคะวา ภิกขุ อามันเตสิ, ภิกขะโวติ
ภักขันเตติ. เต ภิกขุ ภาคะวะโต ปัจจัสโสสุง. ภาคะวา เอตะทะโวจะ. อัญญิเม
ภิกขะเว โลกะรัมมา โลกัง อะนุประวัติตันติ. โลโก จะอัญญะ โลกะรัมเม อะนุประวัติ-
ตันติ. โลโก จะ อัญญะ โลกะรัมเม อะนุประวัติตะติ.

กะตะเม อัญญะ ลาโภ จะ อะภาโภ จะ, ยะโส จะ อะยะโส จะ, นินทา จะ
ปะสังสา จะ, สุขัญญะ ทุกัชัญญะ. อิมะ ไช ภิกขะเว อัญญะ โลกะรัมมา โลกัง
อะนุประวัติตันติ. โลโก จะ อิมะ อัญญะ โลกะรัมเม อะนุประวัติตะติ.

อัสสุตะวะโต ภิกขะเว ปุถุชชะนัสสะ อุปะชชะติ, ลาโภปิ อะลาโภปิ, ยะโสปิ,
อะยะโสปิ, นินทาปิ ปะสังสาปิ, สุขังปิ ทุกัชังปิ, สุตตะวะโตปิ ภิกขะเว อริยสาวะกัสสะ
อุปะชชะติ, ลาโภปิ อะลาโภปิ, ยะโสปิ อะยะโสปิ, นินทาปิ ปะสังสาปิ, สุขังปิ ทุกัชังปิ

* อัง.อัญญะ. ๒๓/๑๕๘/๑๖๒

ัตถระ ภิกขเว โก วิเสโส โก อธิปายะโส กิง นานากระณัง, สุตตะวโตะ
อริยะสัจจะกัถสสะ อัสสุตตะวตะตา ปุถุชชะเนนาติ ภาคะวัง มุละกา โน ภันเต ฐัมมา
ภาคะวังเนตติกา ภาคะวังประภูติระระณา, ฐาตุ วัตตะ ภันเต ภาคะวันตังเยวะ ประภูติภาตุ
เอตัสสะ ภาสิตัสสะ อัตถโถ, ภาคะวโตะ สุตตะวา ภิกขุ ฐาเรตสันตติ. เตะนะหิ ภิกขเว
สุตตะวา ฐาตุกัถ มะนะสิกะโรถะ ภาสิตัสสะมัตติ. เอวมภันเตติ โข เตะ ภิกขุ ภาคะวโตะ
ปัจจุตัสโสสูง. ภาคะวา เอตะพะโวจะ

อัสสุตตะวโตะ ภิกขเว ปุถุชชะนัสสะ อูปัชชะติ ลาโก, โส นะ อิติ ประภูติญ
จิกชะติ, อูปันโน โข เม อะยัง ลาโก, โส จะ โข อะนิจโจ ทุกโข วิปะริณามะฐัมโมติ
ยะถากุตัง นัปปะชานาติ. อูปัชชะติ อูลาโก, โส นะ อิติ ประภูติญจิกชะติ, อูปันโน
โข เม อะยัง อะลาโก, โส จะ โข อะนิจโจ ทุกโข วิปะริณามะฐัมโมติ ยะถากุตัง
นัปปะชานาติ. อูปัชชะติ ยะโส, โส นะ อิติ ประภูติญจิกชะติ, อูปันโน โข เม อะยัง
ยะโส, โส จะ โข อะนิจโจ ทุกโข วิปะริณามะฐัมโมติ ยะถากุตัง นัปปะชานาติ,
อูปัชชะติ อะยะโส, โส นะ อิติ ประภูติญจิกชะติ, อูปันโน โข เม อะยัง อะยะโส,
โส จะ โข อะนิจโจ ทุกโข วิปะริณามะฐัมโมติ ยะถากุตัง นัปปะชานาติ. อูปัชชะติ
นินทา, โส นะ อิติ ประภูติญจิกชะติ, อูปันนา โข เม อะยัง นินทา. ฐา จะ โข
อะนิจจา ทุกขา วิปะริณามะฐัมมาติ ยะถากุตัง นัปปะชานาติ. อูปัชชะติ ประสังสา,
โส นะ อิติ ประภูติญจิกชะติ. อูปันนา โข เม อะยัง ประสังสา, ฐา จะ โข อะนิจจา
ทุกข วิปะริณามะฐัมมาติ ยะถากุตัง นัปปะชานาติ. อูปัชชะติ สุชัง, โส นะ อิติ
ประภูติญจิกชะติ, อูปันนัง โข เม อิทัง สุชัง, ตัญจะ โข อะนิจจัง ทุกขัง วิปะริณ
ามะฐัมมันติ ยะถากุตัง นัปปะชานาติ. อูปัชชะติ ทุกขัง, โส นะ อิติ ประภูติญจิกชะติ,
อูปันนัง โข เม อิทัง ทุกขัง, ตัญจะ โข อะนิจจัง ทุกขัง วิปะริณามะฐัมมันติ
ยะถากุตัง นัปปะชานาติ. ตัสสะลาโกปิ จิตตัง ปะริยาทายะ ติญจະติ, อะลาโกปิ
จิตตัง ปะริยาทายะ ติญจະติ, สุชังปิ จิตตัง ปะริยาทายะ ติญจະติ, ทุกขังปิ จิตตัง
ปะริยาทายะ ติญจະติ, โส จะ อูปันนัง ลากัถ อะนุรุชชะติ อะลาเก ประภูติวิรุชชะติ,
อูปันนัง ยะสัง อะนุรุชชะติ อะยะเส ประภูติวิรุชชะติ, อูปันนัง สุชัง อะนุรุชชะติ
ทุกเช ประภูติวิรุชชะติ. โส เอวัง อะนุโรชชะติโรชชะตมะปันโน, นะ ปะริมุจชะติ ชาติยา
ชระมมะระณนะ โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเชหิ โทมะนัสเสหิ อูปายาเสหิ นะ ปะริมุจชะติ
ทุกชัสตมาติ วะทามิ,

สุตตะวโตะ จะ โข ภิกขเว อริยะสัจจะกัถสสะ อูปัชชะติ ลาโก, โส อิติ
ประภูติญจิกชะติ, อูปันโน โข เม อะยัง ลาโก, โส จะ โข อะนิจโจ ทุกโข วิปะริณ
ามะฐัมโมติ ยะถากุตัง ปะชานาติ. อูปัชชะติ. อะลาโก, โส อิติ ประภูติญจิกชะติ,
อูปันโน โข เม อะยัง อะลาโก, โส จะ โข อะนิจโจ ทุกโข วิปะริณามะฐัมโมติ
ยะถากุตัง ปะชานาติ, อูปัชชะติ ยะโส, โส อิติ ประภูติญจิกชะติ, อูปันโน โข เม
อะยัง ยะโส, โส จะ โข อะนิจโจ ทุกโข วิปะริณามะฐัมโมติ ยะถากุตัง ปะชานาติ,

อุปัชฌายะติ. อยะโส, โส อิติ ประภัสสญจักขะติ อุปปันโน โข เม อยะยัง อยะโส, โส จะ
 โข อนะจโจ ทุกโข วิपरินามะธัมโมติ ยะถากุตัง ปะชานาติ. อุปัชฌายะติ นินทา. โส
 อิติ ประภัสสญจักขะติ, อุปปันนา โข เม อยะยัง นินทา, ส่า จะ โข อนะจจา ทุกขา
 วิपरินามะธัมมาติ ยะถากุตัง ปะชานาติ. อุปัชฌายะติ ปะสังสา, โส อิติ ประภัสสญจัก-
 ขะติ อุปปันนา โข เม อยะยัง ปะสังสา, ส่า จะ โข อนะจจา ทุกขา วิपरินามะธัม-
 มาติ ยะถากุตัง ปะชานาติ. อุปัชฌายะติ สุขัง, โส อิติ ประภัสสญจักขะติ อุปปันนัง โข
 เม อิทัง สุขัง, ตัญจะ โข อนะจัจัง ทุกขัง วิपरินามะธัมมันติ ยะถากุตัง ปะชานาติ.
 อุปัชฌายะติ ทุกขัง, โส อิติ ประภัสสญจักขะติ อุปปันนัง โข เม อิทัง ทุกขัง, ตัญจะ โข
 อนะจัจัง ทุกขัง วิपरินามะธัมมันติ ยะถากุตัง ปะชานาติ. ตัสสะ ลาภปิ จิตตัง นะ
 ปะริยาทาเย ติฏฐะติ, อลาภปิ จิตตัง นะ ปะริยาทาเย ติฏฐะติ, ยะโสปิ จิตตัง นะ
 ปะริยาทาเย ติฏฐะติ, อยะโสปิ จิตตัง นะ ปะริยาทาเย ติฏฐะติ. นินทาปิ จิตตัง
 นะปะริยาทาเย ติฏฐะติ, ปะสังสาปิ จิตตัง นะ ปะริยาทาเย ติฏฐะติ. สุขังปิ จิตตัง
 นะ ปะริยาทาเย ติฏฐะติ, ทุกขัง จิตตัง นะ ปะริยาทาเย ติฏฐะติ. สุขังปิ จิตตัง นะ
 ปะริยาทาเย ติฏฐะติ, ทุกขังปิ จิตตัง นะ ปะริยาทาเย ติฏฐะติ. โส จะ อุปปันนัง
 ลาภัง นานุรุขณะติ. อลาภะ นัปปะฏิวิรุขณะติ, อุปปันนัง ยะสัง นานุรุขณะติอยะโส
 นัปปะฏิวิรุขณะติ, อุปปันนัง ปะสังสัง นานุรุขณะติ นินทาเย นัปปะฏิวิรุขณะติ,
 อุปปันนัง สุขัง นานุรุขณะติ ทุกเข นัปปะฏิวิรุขณะติ. โส เอวัง อนะโรคะวิโรหิวิปะ-
 หิโน ปะริมุจจะติ, ชาติยา ชะรามะระณนะ โสเกหิ ปะริเทเวหิ ทุกเขหิ โทมะนัสเสหิ
 อุปาयाเสหิ, ปะริมุจจะติ ทุกขัสมาติ วะทามิ,

อยะยัง โข ภิกขะเว วิเสโส อยะยัง อชปะปาเยโส อิทัง นานากะระณัง,
 สุตตะวะโต อริยะะสากะถัสสะ อัสสุตะวะตา ปุถุชชะเนนาติ.

อิทมะโวจะ ภะคะวา อิทัง วัตถวานะ สุกะโต, อธปะระรัง เอตะทะโวจะ สัตถา.

ลาภโ อลาภโ อยะโส ยะโส จะ	นินทา ปะสังสา จะ สุขัง จะ ทุกขัง
เอเต อนะจจา มะนุเชสุ ธัมมา	อะสัสสะตา วิपरินามะธัมมา.
เอเตนะ จะ ฉุตวา สะติมา สุมะโธ	อะเวกชะติ วิपरินามะธัมเม
อิกฺขัสสสะ ธัมมา นะ มะเถนติ จิตตัง	อะนิฏฐะโต โน ปะฏิฆาตะเมติ.
ตัสसानุโรธา อธะถวา วิโรธา	วิฐุปีตา อัสสะคะตา นะสันติ
ปะทัณฺเฑจะ ฉุตวา วิระชัง อโสถัง	ธัมมัมปะชานาติ ภะวัสสะ ปาระคฺคฺติ.

โลกะธัมมะสุตตัง นิฏฐิตัง.

บทชัศโศวาทปาฏิโมกข์

สัตตตันนัง ภาวะวันตานัง	สัมพุทธานัง มะเหลนัง
โศวาทะปาฏิโมกข์สสะ	อุทเทสัตเตนะ ทัสสิตา
มะหาปะทานะสุตตันเต	ติสโส คาทาติ โน สุตัง
ตีหิ ลิกขาหิ สังฆิตตัง	ยาสุ พุทธานะ สาสะนัง
ตาสัมปะกาสะกัง รัมมะ-	ปะริยายัง ภาณามะ เส.

โศวาทะปาฏิโมกขาทีปาฐุ^๑

อุททิฏฐัง โข เตนะ ภาวะวะตา ชานะตา ปัสสะตา อระหะตา สัมมาสัมพุทเธ
นะ โศวาทะปาฏิโมกข์ัง ตีหิ คาทาหิ

ขันตี ประระมัง ตะโป ตีติกขา

นิพพานัง ประระนัง วัทันทิ พุทธา

นะ หิ ปัพพะชิตโต ประรูปะมาตี

สะมะโน โหติ ประรัง วิหะญะยันโต

สัพพะปาปัสสะ อกะระณัง กุสะลัสสุปะสัมปะทา

สะจิตตะปะริโยทะปะนัง เอตัง พุทธานะ สาสะนัง

อะนุปะวาโท อะนุปะมาโต ปาฏิโมกเข จะ สังวะโร

มัตตัญญูตา จะ ภัตตัสสมิง ปันตัญญะ สะยะนาสะนัง

อะธิจิตเต จะ อาโยโค เอตัง พุทธานะ สาสะนันติ

อะเนกะปะริยาเยนะ โข ปะนะ เตนะ ภาวะวะตา ชานะตา ปัสสะตา
อระหะตา สัมมาสัมพุทเธนะ สีสัง สัมมะทักขาตัง สะมาหิ สัมมะทักขาโต ปัญญา
สัมมะทักขาทา

กะถัญจะ สีสัง สัมมะทักขาตัง ภาวะวะตา. เหฏฐิเมนะปิ ปะริยาเยนะ สีสัง
สัมมะทักขาตัง ภาวะวะตา. อุปะริเมนะปิ ปะริยาเยนะ สีสัง สัมมะทักขาตัง ภาวะวะตา.
กะถัญจะ เหฏฐิเมนะ ปะริยาเยนะ สีสัง สัมมะทักขาตัง ภาวะวะตา อិธะ อริยะสา-
วะโร ปาณาติปาตา ปะฏิวิระโต โหติ อะทินนาทานา ปะฏิวิระโต โหติ กาเมสุ
มิจฉาจारा ปะฏิวิระโต โหติ มุสาวาทา ปะฏิวิระโต โหติ สุราเมระยะมัชชัปปะมาทัญ-
ชานา ปะฏิวิระโต โหตีติ. เอวัง โข เหฏฐิเมนะ ปะริยาเยนะ สีสัง สัมมะทักขาตัง
ภาวะวะตา กะถัญจะ อุปะริเมนะ ปะริยาเยนะ สีสัง สัมมะทักขาตัง ภาวะวะตา. อีธะ
ภิกขุ สีสะวา โหติ ปาฏิโมกขะสังวะระสังวุโต วิหะระติ อัจจาเรโคจะระสัมปันโน

^๑ สำหรับสวดในวันมาฆบูชา

อะนุฆัตเตสุ วัชเชสุ ภาวะทัสสาวิ สะมาทายะ ลิกขะติ ลิกขาปะเท-สุติ เอวัง โข
อุปะริเมณะ ปะริยาเยนะ ลีลัง สัมมะทักขาตัง ภาวะวะตา.

กะถัญจะ สะมาธิ สัมมะทักขาโต ภาวะวะตา. เหาฐิเณนะปิ ปะริยาเยนะ
สมาธิ สัมมะทักขาโต ภาวะวะตา. อุปะริเมนะปิ ปะริยาเยนะ สะมาธิ สัมมะทักขาโต
ภาวะวะตา. กะถัญจะเหาฐิเณนะ ปะริยาเยนะ สะมาธิ สัมมะทักขาโต ภาวะวะตา.
อิธะ อระริยะสาวะโก โวสัสสะคาวัมมะณัง กะริตวา ละภะติ สะมาธิง ละภะติ จิตตัสเส-
กัคคะตันติ. เอวัง โข เหาฐิเณนะ ปะริยาเยนะ สะมาธิ สัมมะทักขาโต ภาวะวะตา.
กะถัญจะ อุปะริเมนะ ปะริยาเยนะ สะมาธิ สัมมะทักขาโต ภาวะวะตา. อิธะ ภิกขุ
วิวิจเจวะ กาเมหิ วิวิจจะ อะกุกุสะเลหิ รัมเมหิ สะวัตักกัง สะวิจาร์วัง วิเวกะขัมปีติสุขัง
ปะชฺฐะมัง ฉานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ วิตักกะวิจาร์นันัง ฐุปะสะมา อังคัตตัง
สัมปะสาทะนัง เจตะโส เอโกทิวาวัง อะวัตักกัง อะวิจาร์วัง สะมาธิขัมปีติสุขัง ทุตติยัง
ฉานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ ปีติยา จะ วิราคา อุเปกชะโก จะ วิหะระติ สะโต จะ
สัมปะชาโน สุขัญจะ กาเยนะ ปะภูสิงเวเทติ ยันตัง อระริยา อัจจันตติ อุเปกชะโก
ละติมา สุชะวิหารีติ ตะติยัง ฉานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระติ. สุขัสสะ จะ ปะหะนา
ทุกขัสสะ จะ ปะหะนา ปุพเพ วะ โสมนัสสะโทมนัสสานัง อัดตังคะมา อะทุกชะมะ
สุขัง อุเปกชาสะติปาริสุททิง จะตตุตถัง ฉานัง อุปะสัมปัชชะ วิหะระตีติ. เอวัง โข
อุปะริเมนะ ปะริยาเยนะ สะมาธิ สัมมะทักขาโต ภาวะวะตา.

กะถัญจะ ปัญญา สัมมะทักขาทา ภาวะวะตา. เหาฐิเณนะปิ ปะริยาเยนะ
ปัญญา สัมมะทักขาทา ภาวะวะตา. อุปะริเมนะปิ ปะริยาเยนะ ปัญญา สัมมะทักขาทา
ภาวะวะตา. กะถัญจะ เหาฐิเณนะ ปะริยาเยนะ ปัญญา สัมมะทักขาทา ภาวะวะตา.
อิธะ อระริยะสาวะโก ปัญญะวา โหติ อุทะยัตตะคามินิยา ปัญญาเย สะมันนาคะโค
อระริยาเย นิพเพทิกายะ สัมมา ทุกขักชะยะคามินิยาติ.เอวัง โข เหาฐิเณนะ ปะริยาเยนะ
ปัญญา สัมมะทักขาทา ภาวะวะตา. กะถัญจะ อุปะริเมนะ ปะริยาเยนะ ปัญญา
สัมมะทักขาทา ภาวะวะตา. อิธะ ภิกขุ อิทัง ทุกขันติ ยะถาภูตัง ปะชานาติ. อะยัง
ทุกชะสะมุทะโยติ ยะถาภูตัง ปะชานาติ. อะยัง ทุกชะ-นิโรชติ ยะถาภูตัง ปะชานาติ.
อะยัง ทุกชะนิโรชคะคามินี ปะภูปะทาติ ยะถาภูตัง ปะชานาติ. เอวัง โข อุปะริเมนะ
ปะริยาเยนะ ปัญญา สัมมะทักขาทา ภาวะวะตา.

สีละปะริภาวิโต สะมาธิ มะหัพพะโล โหติ มะหานิสังโส สะมาธิปะริภาวิตา
ปัญญา มะหัพพะลา โหติ มะหานิสังสา ปัญญาปะริภาวิตัง จิตตัง สัมมะเทวะ
อาสะเวหิ วิมุจจะติ. เสยยะถิทัง. กามาสะวา ภาวาสะวา อะวิชชาสะวา. ภาลิตา โข
ปะนะ ภาวะวะตา ปะรินิพพานะสะมะเย อะยัง ปัจฉิมะวาจา หันทะทานิ ภิกชะเว
อามันตะยามิ โว วะยะรัมมา สังขารา อัมปะมาเทนะ สัมปาเทธาติ. ภาลิตัญจิทัง
ภาวะวะตา เสยยะถาปิ ภิกชะเว ยานิ กานิจิ ชังคะลานัง ปาณานัง ปะทะชานาติ
สัพพานิ ตานิ หัตถิปะเท สะโมชานัง คัจฉันติ หัตถิปะทัง เตสัง อักคะมักขาเยติ

ยะทิทั้ง มะหันตัตเตนะ. เอวเมว โช ภิกขเว เย เกจิ กุสะลา ฐัมมา สัพเพ เต
 อัมปปะมาทสมุละกา อัมปปะมาทสมุละระณมา อัมปปะมาโท เตสัง อัคคัมคชาเยตตี.
 ตัสมาตีหัมเหติ ลิกขิตัพพัง ตัพพาเปกขา ภะวิสสามะ อธิลลิตถิกขาสะมาทาเน
 อธิจิตตะสิกขาสะมาทาเน อธิปัญญาสิกขาสะมาทาเน อัมปปะมาเทนะ สัมปาเทสสา
 มาติ. เอวัญหิ โน ลิกขิตัพพัง

ปฐมพุทธวาระจะนะ

อะเนกะชาติสังสารัง	สันชาวิตสัง อะนิพพิสัง
คะหะการัง คเวสันโต	ทุกขา ชาติ ปุนัปปุนัง
คะหะการะกะ ทิฏฐิสฺสู	ปุณะ เคหัง นะ กาทะสิ
สัพพา เต ฉาสุกา ภัคคา	คะหะกุกฺกัณฺฑัง วิสังขะตัง
วิสังขาระคะตัง จิตตัง	ตันทานัง ชะยะมัชฌะคาคี ฯ

ปัจฉิมะพุทธโฆวาทะปาฐุ*

(หันทะ มะยัง ปัจฉิมะพุทธโฆวาทะปาฐุจิง ภะณามะ เสา^๑)

อะถะ โช ภะคะวา อายัสมันตัง อานันทัง อามันเตสิ ลียา โช ปะนानันทะ
 ตุมหากัง เอวเมสสะ อะตัตตะ สัตถุกัง ปาวะจะนัง, นัตถิ โน สัตถาคี. นะ โช ปะเนตัง
 อานันทะ เอวัง ทักขัฬัพพัง, โย โว อานันทะ มะยา ฐัมโม จะ วินะโย จะ เทลิตโต
 ปัญญัตโต, โส โว มะมัจจะเยนะ สัตถา, ยะถา โช ปะนानันทะ เอตะระหิ ภิกขุ
 อัญญะมัญญัง อาวุโสวาเทนะ สมุทาจะรันตี, เถระตะเรนะ อานันทะ ภิกขุณา
 นะวะกะตะโร ภิกขุ นามะเน วา โคตเตนะ วา อาวุโสวาเทนะ วา สมุทาจะริตัพโพ,
 นะวะกะตะเรนะ ภิกขุณา เถระตะโร ภิกขุ ภันเตติ วา อายัสมาติ วา สมุทาจะริตัพโพ,
 อากังขะมาโน อานันทะ สังโฆ มะมัจจะเยนะ ชุททานุชุตทะกานิ ลิกขาปะทานิ สมุหะ
 นะตุ, ฉินนัสสะ อานันทะ ภิกขุโน มะมัจจะเยนะ พรหมะทัณโท ทาตัพโพติ ฯ “กะตะ
 โม ปะนะ ภันเต พรหมะทัณโทติ” ฯ “ฉินโน อานันทะ ภิกขุ ยัง อิจเจยยะ, ตัง
 วะเทยยะ, โส ภิกขุหิ เนวะ วัตตัพโพ นะ โอวะทิตัพโพ นะ อะนุสาสิตัพโพติ” ฯ

อะถะ โช ภะคะวา ภิกขุ อามันเตสิ

หันทะทานิ ภิกขเว อามันตะยามิ โว ; วะยะฐัมมา สังขารา, อัมปปะมาเทนะ
 สัมปาเทธาติ. อะยัง ตะถาคะตัสสะ ปัจฉิมา วาจา ฯ

* สวด ณ บริเวณสถูปปรีณิพพาน(หลังวิหาร), ที่.มหา. ๑๐/๑๗๘(พระไตรปิฎก เล่มที่ ๑๐ หน้าที่ ๑๗๘) ^๑

๒๑๖, ^๒ ๒๑๘, ^๓ ๒๑๙

อะระ โข ภาคะวา ประชุมมัง ฉานัง สะมาปชชิติ, ประชุมมัชฌานา อฏฐะหิตฺวา
ทุตฺติยัง ฉานัง สะมาปชชิติ, ทุตฺติยชฌานา อฏฐะหิตฺวา ตะตฺติยัง ฉานัง สะมาปชชิติ,
ตะตฺติยชฌานา อฏฐะหิตฺวา จะตฺตถัง ฉานัง สะมาปชชิติ,

จะตฺตถชฌานา อฏฐะหิตฺวา อากาสาณัญญาเยตฺตถัง สะมาปชชิติ, อากาสาณัญญาเยตฺ
นะสะ-มาปชชิตฺยา อฏฐะหิตฺวา วิญญาณัญญาเยตฺตถัง สะมาปชชิติ, วิญญาณัญญาเยตฺ
นะ สะมาปชชิตฺยา อฏฐะหิตฺวา อากิญจัญญาเยตฺตถัง สะมาปชชิติ, อากิญจัญญาเยตฺ
นะสะมาปชชิตฺยา อฏฐะหิตฺวา เนวะสัณญานา สัณญา เยตฺตถัง สะมาปชชิติ,
เนวะสัณญานา สัณญาเยตฺตถะสะมาปชชิตฺยา อฏฐะหิตฺวา สัณญาเวทฺเตนิโรจัง
สะมาปชชิติ ฯ

อะระ โข อายัสมา อานันโท อายัสมันตัง อนะรุทฺธัง เอตฺเตทฺโวจะ ประรินิพฺพุโต
ภินเต อนะรุทฺธะ ภาคะวาติ.

นาอูโส อานันทะ ภาคะวา ประรินิพฺพุโต สัณญาเวทฺเตนิโรจัง สะมาปชชิติ ฯ

อะระ โข ภาคะวา สัณญาเวทฺเตนิโรจะสะมาปชชิตฺยา อฏฐะหิตฺวา เนวะ
สัณญานา-สัณญาเยตฺตถัง สะมาปชชิติ, เนวะสัณญา นาสัณญาเยตฺตถะสะมาปชชิตฺยา
อฏฐะหิตฺวา อากิญจัญญาเยตฺตถัง สะมาปชชิติ, อากิญจัญญาเยตฺตถะสะมาปชชิตฺยา
อฏฐะหิตฺวา วิญญา-ณัญญาเยตฺตถัง สะมาปชชิติ, วิญญาณัญญาเยตฺตถะสะมาปชชิตฺยา
อฏฐะหิตฺวา อากาสาณัญญาเยตฺตถัง สะมาปชชิติ, อากาสาณัญญาเยตฺตถะ สะมาปชชิตฺยา
อฏฐะหิตฺวา จะตฺตถัง ฉานัง สะมาปชชิติ, จะตฺตถชฌานา อฏฐะหิตฺวา ตะตฺติยัง ฉานัง
สะมาปชชิติ, ตะตฺติยชฌานา อฏฐะหิตฺวา ทุตฺติยัง ฉานัง สะมาปชชิติ, ทุตฺติยชฌานา อฏฐะหิตฺวา
ประชุมมัง ฉานัง สะมาปชชิติ, ประชุมมัชฌานา อฏฐะหิตฺวา ทุตฺติยัง ฉานัง สะมาปชชิติ,
ทุตฺติยชฌานา อฏฐะหิตฺวา ตะตฺติยัง ฉานัง สะมาปชชิติ, ตะตฺติยชฌานา อฏฐะหิตฺวา
จะตฺตถัง ฉานัง สะมาปชชิติ, จะตฺตถชฌานา อฏฐะหิตฺวา สะมะนันตฺตรา ภาคะวา
ประรินิพฺพายิ ฯ

ภาระสุตตะคาถา

หิวหนานาว่า

(หันทะมะยัง ภาระสุตตะคาถาโย ภาณามะเส)

ภารา หะเว ปัญจักขันธา ภาระหาโร จะ ปุคคะโล ภาราทานัง ทุกฺขัง โลเก
ภาระหิกเขปะนัง สุขัง นิกขิปิตวา คฺรุจ ภารัง อัญญัง ภารัง อนะนาทฺติยะ สัมมุถัง
ตฺถนัง อัพพุชฺหะ นิจฉาโต ประรินิพฺพุโต.

คาถาขอฝน

มหาการุณิโก	อิตถายะ สัพพะปาณินัง
ปุเรตวา ปาระมี สัพพา	ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	เทโว วัสสะตุ รัมมะโต.
มหาการุณิโก	หิตายะ สัพพะปาณินัง
ปุเรตวา ปาระมี สัพพา	ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	เทโว วัสสะตุ รัมมะโต.
มหาการุณิโก	สุขายะ สัพพะปาณินัง
ปุเรตวา ปาระมี สัพพา	ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	เทโว วัสสะตุ รัมมะโต.
สุภูติ* จะ มหาเถโร	มะหากาโย มะหิทธิโร
นิตะวัตถิณ มหาเตโช	ปะวัสสันตุ ะลาหะกา
ฉันนา เม กุฎฐิกา สุขา นิวาตา	
วัสสะ เทวะ ยะถาสูขัง	
จิตตัง เม สุตตะมาหิตัง วิมุตตัง	
อาตาปี วิหะรามิ วัสสะ เทวาติ.	

---

* ฉบับเดิมว่า สุภูโต

หมวดบรรพชาอุปสมบท

พิธีบวช

ในหมวดนี้เป็นพิธีการบวชซึ่งเป็นหนึ่งในทางแห่งกุศล ยังผู้ปฏิบัติตามให้บรรลุตามธรรมอันสมควร นับว่าการบวชนี้เป็นอุบายการพัฒนาตน ถึงคม ความรู้ ตามหลักในพระพุทธศาสนา มีตั้งแต่การบวชเนกขัมมะ บวชชี บวชสามเณร และบวชพระตามลำดับดังนี้

คำขอบวชเนกขัมมะปฏิบัติ

มะยัง ภันเต, สุจิระปรีนิพพุตัมปิ, ตัง ภาวะวันตัง สระระณัง คัจฉามะ, รัम्मัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, เทละ โน ปัพพัชชัง ภันเต สังโฆ ฐาเรตุ, อัสชะตักเค ปาณูปะตัง สระระณัง คะตัง.

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอถึงซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์นั้น แม้เสด็จดับขันธปรินิพพานไปนานแล้ว พร้อมทั้งพระธรรม และพระสงฆ์ว่าเป็นที่พึ่ง

ขออธิษฐานตนเป็นผู้ถือบวชเนกขัมมะปฏิบัติ ในพระธรรมวินัยนี้ ขอพระสงฆ์จงโปรดได้รับทราบ ว่า ข้าพเจ้าเป็นผู้ถือบวชในพระธรรมวินัย ขอถึงพระรัตนตรัย เป็นที่พึ่งตลอดชีวิต ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปด้วยเทอญฯ

คำขอบวชชี

เอสาหัง ภันเต, สุจิระปะรินิพพุตัมปิ, ตัง ภาวะวันตัง สระระณัง คัจฉามิ, รัम्मัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ปัพพัชชัง มัง ภันเต, สังโฆ ฐาเรตุ อัสชะตักเค ปาณูปะตัง, สระระณัง คะตัง.

คำแปล

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าขอถึงสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า แม้เสด็จดับขันธปรินิพพานนานแล้ว กับทั้งพระธรรมและพระสงฆ์ว่าเป็นสรณะที่พึ่งที่ระลึก ขอพระสงฆ์จงจำข้าพเจ้าไว้ว่าเป็นผู้บวชในพระธรรมวินัย ผู้ถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะตลอดชีวิต ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

คำอาราธนาศีล ๘

มรยง ภัณฑะ ติสระระณณะ สหะ อัญญะ สีสานิ ยาจามะ (๓ ครั้ง)
(ถ้าคนเดียวกันว่า อะหัง แทน มรยง และ ยาจามิ แทน ยาจามะ)

นระมการคาถา

นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต อระระหะโต สัมมาสัมพุทธีสสะ
(๓ ครั้ง)

ไตรสรณาคมน์

พุทธีง สระระณัง คัจฉามิ
ธัมมัง สระระณัง คัจฉามิ
สังฆัง สระระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ พุทธีง สระระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ ธัมมัง สระระณัง คัจฉามิ
ทุติยัมปิ สังฆัง สระระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ พุทธีง สระระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ ธัมมัง สระระณัง คัจฉามิ
ตะติยัมปิ สังฆัง สระระณัง คัจฉามิ

(พระท่านว่า) ติสระระณะ คมะระนัง นิญจิสั้ง (รับว่า) อามะ ภัณฑะ.

คำสมาทานศีล

๑. ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

(ข้าพเจ้าสมาทานซึ่งสิกขาบท คือ เว้นจากฆ่าสัตว์ด้วยตนเองและไม่ใช้ให้ผู้อื่นฆ่า)

๒. อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

(ข้าพเจ้าสมาทานซึ่งสิกขาบท คือ เว้นจากลัก, ฉ้อ ของผู้อื่นด้วยตนเองและไม่ใช้ให้ผู้อื่นลัก ฉ้อ)

๓. อะพรัหมะจะริยา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

(ข้าพเจ้าสมาทานซึ่งสิกขาบท คือ เว้นจากอดัทธิกรรม กรรมอันเป็นข้าศึกแก่พรหมจรรย์)

๔. มุสาวาจา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

(ข้าพเจ้าสมาทานซึ่งสิกขาบท คือ เว้นจากพูดเท็จ คำไม่เป็นจริง และคำต่อทวงอำพรางผู้อื่น)

๕. สุราเมระยมีชชะปะมาทัญฐานา เวะระมะณี สิกขาปะทัง สะมาதியามิ

(ข้าพเจ้าสมาทานซึ่งสิกขาบท คือ เว้นจากการดื่มกินสุรา และเมรัยเครื่องคองของทำใจให้คลั่งไคล้ต่าง ๆ)

๖. วิกาละโภชณา เวะระมะณี สิกขาปะทัง สะมาதியามิ

(ข้าพเจ้า สมาทานซึ่งสิกขาบท คือ เว้นจากบริโภคอาหารในเวลาวิกาล)

๗. นัจจะคีตะวาทิตะวิสุกะทัสสะนา มาลาตันธะวิเลปะนะธารณะ มัณฑณะ วิภูสะนัญฐานา เวะระมะณี สิกขาปะทัง สะมาதியามิ

(ข้าพเจ้าสมาทานซึ่งสิกขาบท คือ เว้นจากดู ฟัง ฟ้อนรำ ขับร้องและประโคม เครื่องดนตรีต่าง ๆ และดูการเล่นที่เป็นข้าศึกแก่กุศล และทศทรงตกแต่งร่างกายด้วยเครื่องประดับและดอกไม้ของหอม เครื่องทาเครื่องย้อม ผัดผัดให้งามต่าง ๆ)

๘. อุจจาสะยะนะมหาสะยะนา เวะระมะณี สิกขาปะทัง สะมาதியามิ

(ข้าพเจ้าสมาทานซึ่งสิกขาบท คือ เว้นจากนั่งนอนเหนือเตียง ตั้ง มีเท้าสูงเกินประมาณ และที่นั่ง ที่นอนอันสูงใหญ่ ภายในใสนุ่นและสำลี อาสนะอันวิจิตรไปด้วยลวดลายงามด้วยเงินทองต่าง ๆ)

อิมานิ อัญญะ สิกขาปะทานิ สะมาதியามิ (๓ ครั้ง)

การบวชเป็นสามเณร

สามเณร แปลว่า ผู้เป็นเชื้อสายแห่งสมณะ เมื่อเป็นสามเณรแล้วต้องถือศีล ๑๐ คือ

๑. เว้นจากการฆ่าสัตว์ทั้งมนุษย์และเครื่อง
๒. เว้นจากการลักทรัพย์
๓. เว้นจากเสพเมถุนธรรม
๔. เว้นจากการพูดเท็จ
๕. เว้นจากการดื่มสุราและเมรัย
๖. เว้นจากการบริโภคอาหารในเวลาวิกาล
๗. เว้นจากการฟ้อนรำขับร้องและการบรรเลง ตลอดถึงการดู การฟังสิ่งเหล่านั้น
๘. เว้นจากการทศทรงดอกไม้การใช้ของหอมเครื่องประเทืองผิว
๙. เว้นจากการนอนที่สูงใหญ่และยัดหนุนสำลีอันมีลายวิจิตร
๑๐. เว้นจากการรับเงินทอง

นอกจากนี้ ยังต้องมี ปัจจเวกขณะ คือ การพิจารณา จีวร บิณฑบาต เสนาสนะ คิลานเภสัช ตลอดถึงวัตรที่ควรศึกษา อันเกี่ยวด้วยมารยาท คือ เสด็จวัตร อีก ๗๕ ข้อ ด้วย

สถานที่ทำพิธี เป็นกุฏิของพระอุปัชฌาย์ผู้ให้บวชก็ได้ เป็นโรงอุโบสถก็ได้ มีพระอันดับตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไปก็ได้ ไม่มีก็ได้ ของใช้ในพิธีคือ

๑. ไตรแบ่ง (สับง ๑ ประคตเอง ๑ อังสะ ๑ จีวร ๑ ผ้าวัด ๑ ผ้ากราบ
๒. จีวร สบง อังสะ (อาศัยหรือสำรอง) ผ้าอาบ ๒ ผืน
๓. ย่าม ผ้าเช็ดหน้า นาฬิกา
๔. บาตร (มีเชิงรองและฝาพร้อม)
๕. รองเท้า ร่ม
๖. ที่นอน เสื้อ หมอน ผ้าห่ม มุ้ง
๗. จานข้าว ช้อนล้อม แก้วน้ำ ผ้าเช็ดมือ ปิ่นโต กระโถน
๘. ชันน้ำ สบู่ ก่องสบู่ แปรง ยาสีฟัน ผ้าเช็ดตัว
๙. รูป เทียน ดอกไม้ สำหรับบูชาพระรัตนตรัย
๑๐. รูป เทียน ดอกไม้ (หรือจะใช้เทียนแพมีกรวยดอกไม้ก็ได้)

สำหรับถวายพระอุปัชฌาย์ผู้ให้บวช และจะมีเครื่องจตุปัจจัยไทยธรรมสำหรับถวายพระอุปัชฌายะและพระในพิธีนั้น อีกองค์ละชุดก็ได้ แล้วแต่กำลังศรัทธา ผู้บวชต้องปลงผม โกนคิ้ว โกนหนวด ตัดเล็บมือเล็บเท้าให้สะอาด หมคจค ส่วนพิธีการวันบวช มีกล่าวไว้ส่วนหนึ่งแล้ว และข้อสำคัญต้องว่า ไตรสรณคมน์ ใช้ชุดถ้อยชุดคำ เพราะความเป็นสามเณรจะสำเร็จได้ก็ด้วยไตร สรณคมน์เท่านั้น นอกจากนั้นก็มิ

หัวข้อที่ผู้จะบวชจะต้องจดจำคือ

๑. ให้บิดามารดาหรือผู้ปกครอง พาไปหาเจ้าอาวาสและพระ อุปัชฌาย์ (ถ้าเจ้าอาวาสเป็นพระอุปัชฌาย์ด้วยก็ไม่ต้องไป ๒ แห่ง)
๒. ท่องคำขอบวช สรณคมน์ และศีล ๑๐ ให้ได้ด้วยตนเอง
๓. หมั่นฝึกซ้อมพิธี เช่นการกราบ เป็นต้น

พิธีบวชเป็นสามเณร

กุลบุตรผู้มีศรัทธามุ่งบรรพชา อุปสมบท ฟังรับผ้าไตรอุ้มประนมมือเข้าไปในสังฆสถานนิบาต วางผ้าไตรไว้ข้างตัวด้านซ้าย รับเครื่องสักการถวายพระ,อุปัชฌายะแล้ว กราบด้วยเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้งแล้วอุ้มผ้าไตรประนม มือยื่นขึ้นเปล่งวาจาขอ บรรพชา หยุดตามจุดจุดภาค ว่า

อุกาสะ วันทามิ ภันเต, สัพพัง อะปะราธัง ชะมะถะ เม ภันเต,
 มะยา กะตัง ปุญญัง สามินา อะนุโมทิตัพพัง, สามินา กะตัง ปุญญัง
 มัยหัง, ทาทัพพัง สาธุ สาธุ อะนุโมทามิ ฯ
 อุกาสะ การุญญัง กัตวา, ปัพพัชัง เทถะ เม ภันเต,
 (นั่งลงคุกเข่าประนมมือว่า)
 อะหัง ภันเต, ปัพพัชัง ยาจามิ,

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ,
 ตติยัมปิ อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ,
 สัพพะทุกขะ, นิสสระณะนิพพานะ, สัจฉิกระณัตถายะ, อิมัง กาสาวัง
 คหเทวา, ปัพพาเซตถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ ฯ

(ตั้งแต่ สัพพะทุกขะ มา ว่า ๓ หน พระอุปัชฌายะรับผ้าไตร แล้วว่าต่อไป)

สัพพะทุกขะ, นิสสระณะนิพพานะ, สัจฉิกระณัตถายะ, เอตัง กาสาวัง
 ทัตถวา, ปัพพาเซตถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ ฯ

(ตั้งแต่ สัพพะทุกขะ มา ว่า ๓ หน)

ในลำดับนั้น พระอุปัชฌายะให้โอวาทและบอก **ตะจะปญฺจะกะกัมมัฏฐาน** ให้ว่า
 ตามไปที่ละบท โดยอนุโลมและปฎิโลม ดังนี้

เกสา โลมา นชชา ทันตา ตระใจ (อนุโลม)

ตระใจ ทันตา นชชา โลมา เกสา ฯ (ปฎิโลม)

พระอุปัชฌายะชักอังสะออกจากไตรสวมให้แล้ว สั่งให้ออกไปครองผ้าครบไตร
 จีวรตามระเบียบ ครั้นเสร็จแล้วรับเครื่องไทยทานเข้าไปหาพระ อาจารย์ ถวายท่านแล้ว
 กราบลง ๓ หน ยืนประนมมือเปล่งวาจาขอสรณะ และศีลดังนี้

อุกาสะ วันทามิ ภันเต, สัพพัง อะปะราธัง ชะมะถะ เม ภันเต,
 มะยา กะตัง ปุญฺญัง สามินา อะนุโมทิตัพพัง, สามินา กะตัง ปุญฺญัง
 มัยหัง, ทาทัพพัง สาธุ สาธุ อะนุโมทามิ ฯ,
 อุกาสะ การุญฺญัง กัตถวา, ติสระระณนะ สะหะ, สีลานิ เทถะเม ภันเต,
 (นั่งลงคุกเข่าขอสรณะและศีลดังต่อไปนี้)

อะหัง ภันเต, สระระณะสีลัง ยาจามิ,

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, สระระณะสีลัง ยาจามิ,

ตติยัมปิ อะหัง ภันเต, สระระณะสีลัง ยาจามิ,

ลำดับนั้น พระอาจารย์กล่าวคำนมัสการนำให้ผู้มุ่งบรรพชาว่าตามไปดังนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ ฯ

(ว่า ๓ หน)

แต่นั้นท่านจะสั่งด้วยคำว่า **เอวัง วะเทหิ** หรือ **ยะมะหัง วะทามิ** ตั้ง **วะเทหิ**
 ฟังรับว่า **อามะ ภันเต** ครั้นแล้วท่านนำไปเปล่งวาจาว่า สรณคมน์ ฟังว่าตามไปที่ละ
 พากย์ดังนี้

พุทฺธัง สระระณัง คัจฉามิ

ธัมมัง สระระณัง คัจฉามิ

สังฆัง สระระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ พุทฺธัง สรรเวณัง คัจฉามิ
 ทุติยัมปิ ฐัมมัง สรรเวณัง คัจฉามิ
 ทุติยัมปิ สังฆัง สรรเวณัง คัจฉามิ
 ตะตียัมปิ พุทฺธัง สรรเวณัง คัจฉามิ
 ตะตียัมปิ ฐัมมัง สรรเวณัง คัจฉามิ
 ตะตียัมปิ สังฆัง สรรเวณัง คัจฉามิ

เมื่อจบแล้ว ท่านบอกว่ **ติสฺสเรณคคมะนัง นิฏฺฐิตัง** ฟังรับว่า **อามะ ภันเต** ลำดับนั้นพระอาจารย์จะบอกให้รู้ว่า การบรรพชาเป็นสามเณรสำเร็จด้วยศรณคมน์ เพียงเท่านี้ ต่อแต่นั้นพึงสมาทานสิกขาบท ๑๐ ประการ ว่าตามท่านไปดังนี้

ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 อะพรัหฺมจะรียา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 มุสาหวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 สุราเมระยมีชชะปะมาทัญญูสุานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 วิกาละโกชะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 นัจจะคัตะวาทิตะวิสุกะทัสสะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 มาลาคัณธะวิเลปะนะจาระณะมัณฑะนะวิญญูสะนัญญูสุานาเวระมะณีสิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 อุกุจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 ชาตะรุปะระชะตะปะฏีกะคะหะณา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ ฯ

อิมาทิ ทะสะ สิกขาปะทานิ สะมาทิยามิ ฯ

ข้อ อิมานิ นี้ว่า ๓ จบ
 แล้วกราบลง ๑ หน ยืนขึ้นว่า

วันทามิ ภันเต, สัพพัง อะปะราธัง ชะมะถะ เม ภันเต, มะยา
 กะตัง ปุญญัง สามินา อะนุโมทิตัพพัง, สามินา กะตัง ปุญญัง มัยหัง,
 ทาตัพพัง สาธุ สาธุ อะนุโมทามิ ฯ
 คุณเข้ากราบ ๓ หน

การบวชเป็นพระภิกษุ

ภิกษุ แปลว่า **ผู้เห็นภัยในวัฏฏสงสาร** เมื่อเป็นพระภิกษุแล้ว ต้อง ถีอศีล ๒๒๗ และต้องรักษาข้อวัตรปฏิบัติอื่น ๆ อีกมาก การบวชเป็นสามเณรเป็นเบื้องต้นของการบวชเป็นพระภิกษุ กล่าว คือจะบวชเป็นพระภิกษุได้ก็ต้องบวชเป็นสามเณรก่อน เพราะฉะนั้นกุลบุตร ผู้จะบวชเป็นพระภิกษุ จึงจำต้องบวชเป็นสามเณรก่อน ซึ่งมีวิธีการดังที่ กล่าวมาแล้ว แม้ผู้เป็นสามเณร ก็จำต้องขอไตรสรณคมน์และศีลใหม่ เพื่อทำให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น จึงดำเนินการบวชเป็นพระภิกษุได้ต่อไป แต่ทางที่ดีที่สุด ควรขอบรรพชาแต่เบื้องต้นไปใหม่ เพราะเมื่อตอนขอบรรพชาเป็นสามเณร ได้เว้นคำไว้ **ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง** ไว้

สถานที่ทำพิธี คือ **โรงอุโบสถ** ประชุมสงฆ์ ๒๘ รูป มีพระอุปัชฌาย์ ๑ พระกรรมวาจาจารย์ ๑ พระอนุสาวนาจารย์ ๑ (สองรูปหลังนี้เรียกว่าพระคู่สวด) อีก ๒๕ รูป เรียกว่าพระอโณปตฺต (๑๐ รูปขึ้นไป ไม่ถึง ๒๕ รูปก็ใช้ได้) อัญฐุบริขารและเครื่องใช้อื่น ๆ ที่จำเป็นและควรจัดหา

๑. ไตรครอง (สบง ๑ ประคตเดว ๑ อังสะ ๑ จีวร ๑ สังฆาฏิ ๑ ผ้ารัดอก ๑ ผ้ายกราบ ๑)
๒. บาตร (มีเชิงรองและฝาพร้อม) ถลกบาตร สายโยค ถุง ตะเคียว
๓. มีดโกน พร้อมทั้งหินลับมีดโกน
๔. เข็มเย็บผ้า พร้อมทั้งกล่องเข็มและด้าย
๕. เครื่องกรองน้ำ (ธมกรก)
๖. เสื้อ หมอน ผ้าห่ม มุ้ง
๗. จีวร สบง อังสะ ผ้าอาบ ๒ ผืน (อาศัย)
๘. ตาลปัตร ยาม ผ้าเช็ดหน้า ร่ม รองเท้า
๙. โคมไฟฟ้า หรือตะเกียง ไฟฉาย นาฬิกาปลุก
๑๐. สำหรับ ปั่นโต คาว หวาน จานข้าว ช้อนส้อม ผ้าเช็ดมือ
๑๑. ที่ต้มน้ำ กาต้มน้ำ กาขงน้ำร้อน ถ้วยน้ำร้อน เขี่ยอกน้ำ และแก้วน้ำเย็น กระจก น้ำแข็งกระตึกน้ำร้อน
๑๒. กระจอนบัววน และโถนถ่าย
๑๓. ขันอาบน้ำ สบู่และกล่องสบู่ แปรงและยาสีฟัน ผ้าขนหนู กระจกชำระ
๑๔. สันถิต (อาสนะ)
๑๕. หีบไม้หรือกระเป๋าน้ำสำหรับเก็บไตรครอง

หมายเหตุ ๑. ถึง ๕. เป็นสิ่งจำเป็นมาก เรียกว่า **อัญฐุบริขาร** แปลว่า **บริขาร** ๘

(มีผ้า ๕ อย่าง คือ สบง ๑ ประคตเดว ๑ จีวร ๑ สังฆาฏิ ๑ ผ้ายกราบ ๑ เหล็ก ๓ อย่าง คือบาตร ๑ มีดโกน ๑ เข็มเย็บผ้า ๑) ของนอกนั้นมีความจำเป็นลด

น้อยลง แล้วแต่กำลังของเจ้าภาพจะจัดหามาได้อีก

ไตร วางไว้บนพานแว่นฟ้า **บาตร** สวมอยู่ในถุงตะเคียว ภายในบาตรใส่เม็ดโกนพร้อมด้วยหินดับเม็ดโกนเชื่อมพร้อมทั้งกล่องเชื่อมและค้ำและเครื่องกรองน้ำ นอกจากนั้นยังนิยมใส่พระเครื่องรางต่าง ๆ ลงในบาตร เพื่อปลุกเสกให้ขลังขึ้นอีกด้วย ถ้ามีกระบวนแห่งควรจัดกระบวนดังนี้

๑. การแสดงต่าง ๆ เช่น หัวโต สิงโต ฯ (ถ้ามี)
๒. แตร หรือ เถิดเทิง (ถ้ามี)
๓. ของถวายพระอุปัชฌาย์ คู่สวด
๔. ไตรครอง ซึ่งมารดาของผู้บวชมักจะเป็นผู้คุ้ม (มีสัปทนกัน)
๕. ผู้บวชพนมมือถือดอกบัว ๓ ดอก รูป ๓ ดอก เทียน ๒ เล่ม (มีสัปทนกัน)
๖. บาตร และ ตาลปัตร ซึ่งบิดาของผู้บวชเป็นผู้สะพายและถือ
๗. ของถวายพระอันตบ
๘. บริหารและเครื่องใช้อย่างอื่นของผู้บวช

ถ้ามีไตรถวายพระอุปัชฌาย์และคู่สวดก็ต้องมีสัปทนกันอีก ๓ คัน ของถวายพระอุปัชฌาย์มีพิเศษอยู่อย่างหนึ่งคือกรวยขอนิสัย ซึ่งภายในกรวยมีหมากพลูหรือเมี่ยงและบุหรี นอกนั้นแล้วแต่จะเห็นสมควร ควรจัดของถวายสำหรับพระอุปัชฌาย์เป็นพิเศษ รองลงมาคือคู่สวดรองลงมาอีกคือพระอันตบ เมื่อจัดขบวนเรียบร้อยแล้วก็เคลื่อนไปสู่หน้าพระอุโบสถแล้วเวียนขวารอบนอกสีมา ๓ รอบ พร้อมกันเสียง โห่ ฮิ้ว เป็นระยะ ๆ ไป เวียนครบ ๓ รอบก็เข้าไปภายในพระอุโบสถทั้งหมด เว้นไว้แต่การแสดงต่าง ๆ เช่นแตร หรือเถิดเทิง ส่วนผู้จะบวชก่อนจะเข้าโบสถ์ต้องวันทาเสมาหน้าพระอุโบสถ เสียก่อน ว่า

วันทามิ อารามะ พัทธะเสมายัง โภธิรุกขัง เจตียัง สัพพะเม โทสัง ฆะมะณะเม ภันเต ฯ

การอุปสมบท

คำกล่าววันทาเสมา

เมื่อแห่หน้าเวียนอุโบสถครบ ๓ รอบแล้ว พิธีกรนำนาคไปที่สีมาหน้าอุโบสถก่อนปูเสื่อแล้วให้นาคยืมนบนเสื่อนั้น จุดธูปเทียนแล้วปักไว้ข้างสีมา พร้อมทั้งวางดอกไม้ลงบูชา แล้วนึ่งคุกเข่าประนมมือกราบด้วยเบญจภาคีประติษฐ์ ๓ ครั้ง แล้วลุกขึ้นยืนพิธีกรพินำกล่าวนำคำวันทาเสมา เป็นระยะๆ ไปดังนี้

อุกาสะ วันทามิ ภันเต, สัพพัง อะปะราธัง ฆะมะณะ เม ภันเต, มะยา กะตัง ปุญญัญญัง สามินา อะนุโมทิตัพพัง, สามินา กะตัง ปุญญัญญัง มัยหัง ทาทัพพัง, สาธุ, สาธุ, อะนุโมทามิ ฯ

นาคพึงนั่งคุกเข่าลงประนมมือกล่าวว่

สัพเพ อปะราหัง ชมะเถ เม ภันเต, อุกาสะ ทวาริตตะเยนะ กะตัง, สัพพัง
อปะราหัง ชมะเถ เม ภันเต ฯ อุกาสะ ชะมามิ ภันเต ฯ

นาคพึงกราบลง ๑ ครั้ง แล้วกล่าวว่า

อุกาสะ ชะมามิ ภันเตฯ

แล้วกราบแบบเบญจภาคประติษฐ์ ๓ ครั้ง

คำวันทาเสมา (อีกแบบหนึ่ง)

นาคพึงนั่งคุกเข่า ประนมมือ กล่าวตามพิธีกรไปเป็นระยะๆดังนี้
อิมินา สักกาเรนะ พุทธัง อภิพูชะยามิฯ (กราบ)
อิมินา สักกาเรนะ พุทธัง สัมมัง อภิพูชะยามิฯ (กราบ)
อิมินา สักกาเรนะ พุทธัง สัจจัง อภิพูชะยามิฯ (กราบ)
เป็นเสร็จพิธีการวันทาเสมาเพียงเท่านี้

คำกล่าวบูชาพระรัตนตรัย

อิมินา สักกาเรนะ พุทธัง อภิพูชะยามิฯ
อิมินา สักกาเรนะ สัมมัง อภิพูชะยามิฯ
อิมินา สักกาเรนะ สัจจัง อภิพูชะยามิฯ
อะระหัง สัมมาสัมพุทธโธ ะคะวา พุทธัง ะคะวันตัง อภิวาเทมิฯ

กราบ

สัฎฐากขาโต ะคะวะตะธา สัมโม สัมมัง นะมัสสามิฯ

กราบ

สุปะฏิปันโน ะคะวะโตะ สาทะกะสังโฆ สัจจัง นะมามิฯ

กราบ

เมื่อกล่าวคำบูชาพระรัตนตรัยจบแล้ว นาคพึงลุกขึ้นยืนประนมมือกล่าว คำ
วันทาต่อไป โดยกล่าวตามพิธีกรเป็นระยะๆไปดังนี้

อุกาสะ วันทามิ ภันเต, สัพพัง อปะราหัง ชมะเถ เม ภันเต, มะยา กะตัง
ปุญญัง สามินา อานุโมทิตัพพัง, สามินา กะตัง ปุญญัง มัยหัง ทาตัพพัง, สาธุ,
สาธุ, อานุโมทามิ ฯ

นาคพึงนั่งคุกเข่าประนมมือกล่าวว่

สัพเพ อปะราหัง ชมะเถ เม ภันเต, อุกาสะ ทวาริตตะเยนะ กะตัง สัพพัง,
อปะราหัง ชมะเถ เม ภันเต ฯ

นาคฟังกราบลง ๑ ครั้ง แล้วกล่าวว่

อุกาสะ ชะมามี ภัณฑะ ๑

นาคฟังนั่งคุกเข่าประนมมือกล่าวว่

วันทามิ ภัณฑะ สัพพัง อะปรารัง ชะมณะ เม ภัณฑะ, มะยา กะตัง ปุญญัง
สามินา อะนุโมทิตัพพัง, สามินา กะตัง ปุญญัง มัยหัง ทาทัพพัง, สาธุ, สาธุ, อะนุโมทามิ
แล้วกราบ ๓ ครั้ง เป็นอันเสร็จพิธีการวันทาพระรัตนตรัยเพียงเท่านี้

เสร็จแล้วไปรยทาน แล้วเข้าสู่พระอุโบสถได้ โดยมารดาบิดาหรือญาติผู้ใหญ่หรือเจ้าภาพปรุงประกอบด้วยญาติและมิตรเป็นผู้เกาะต่อ ๆ กัน ครั้นแล้วผู้บวชจึงไปวันทาพระประธานในพระอุโบสถด้านข้างพระหัตถ์ขวาแล้ว มารับไตรครองจากมารดาบิดาหรือญาติผู้ใหญ่หรือเจ้าภาพ ต่อจากนั้นจึงเริ่ม พิธีการบวชตามหลักพระกรรมวินัยต่อไป

เมื่อบวชเป็นสามเณรเสร็จแล้ว บิดาต้องคอยประเคนบาตรแก่ สามเณรนั้น
ขณะที่พระคู่สวดกำลังสวดชัยุตตถกกรรมวาจา ห้ามมิให้อนุปลัมบัน(ผู้ที่มีใช้พระภิกษุ) เข้าใกล้อาสน์สงฆ์ ๑ ศอก ทางที่ดีควรสงบอยู่กับที่ภายหลังจากบวชเป็นพระภิกษุเสร็จแล้ว เจ้าภาพและญาติมิตรจึงถวายอัญชลีบริวารและเครื่องใช้อื่น ๆ ที่สมควรแก่สมณะแก่พระบวชใหม่ต่อไป เสร็จแล้วพระบวชใหม่กรวดน้ำ เป็นเสร็จพิธี ข้อสำคัญที่ควรจดจำไว้ก็คือ

๑. มารดาบิดา หรือญาติผู้ใหญ่หรือเจ้าภาพ พร้อมผู้จะบวชต้องไปติดต่อกับเจ้าอาวาสที่ตนจะบวชอยู่ และพระอุปัชฌาย์แต่เนิ่น ๆ (ถ้าเจ้าอาวาสเป็นอุปัชฌาย์ด้วยก็ไม่ต้องไปติดต่อกับ ๒ แห่ง)

๒. ผู้จะบวช เรียกกันว่า **อุปสัมปทาเปกซ์** หรือ **นาค** หรือ **นักบวช** ต้องท่องคำบาลี ซึ่งเรียกกันว่า **ชานนาค** ให้ได้คล่องแคล่วชัดถ้อยชัดคำ

๓. หมั่นฝึกซ้อมกับพระอุปัชฌาย์หรืออาจารย์ ในเรื่องระเบียบ ต่าง ๆ อันเนื่องในการนี้ให้คล่อง มีให้เคอะเขินในเวลาเข้าพิธี

หมายเหตุ ในการบวชนี้ บางคนนิยมมีพิธีทำขวัญนาคก่อนวันบวช ๑ วัน หรือทำในวันนั้น คือทำขวัญเข้าบวชบาย การทำขวัญก็เพื่อให้เจ้านาค รู้จักคุณมารดาบิดา และมีใจศรัทธาซาบซึ้งในการบวชขึ้นอีก ในการนี้จะต้องมีของอีกหลายอย่าง เช่น บายศรี แว่นเวียนเทียน ฆ้อง ฆ้องเทียนตามแบบของ หมอทำขวัญ การทำขวัญที่ดี แม้การแสดงต่าง ๆ ตลอดถึงแตร เถิดเทิงก็ดี บางคนก็ไม่นิยม ชอบเจียบ ๆ ตรงไปเดินเวียนโบสถ์เข้าโบสถ์เฉย ๆ ทั้งนี้ แล้วแต่ศรัทธาศัย ส่วนการแต่งตัวเจ้านาค มักใช้ชุดขาว นุ่งแบบผ้าถุงจับ อังสะขาว บางทีก็มีเสื้อขาวแขนยาว แล้วสวมเสื้อครุยทับ เมื่อบวชแล้วมักมีการฉลองพระใหม่ ถ้าบวชเช้าก็ฉลองเพล ถ้าบวชบ่ายก็ฉลองวันรุ่งขึ้นหรือจะเลื่อนไปฉลองในวันต่อ ๆ ไปก็ได้ ตามความสะดวกของเจ้าภาพ.

วิธีบรรพชาอุปสมบทแบบอุกาสะ

กุลบุตรผู้มีศรัทธามุ่งบรรพชา อุปสมบท ฟังรับผ้าไตรอุ้มประนมมือเข้า ไปใน
สังฆตน์นิบาต วางผ้าไตรไว้ข้างตัวด้านซ้าย รับเครื่องสักการถวายพระ,อุปัชฌายะแล้ว
กราบด้วยเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้งแล้วอุ้มผ้าไตรประนม มือยื่นขึ้นเปล่งวาจาขอ
บรรพชา หยุดตามจุดจุดภาค ว่า

อุกาสะ วันทามิ ภันเต, สัพพัง อะปะราธัง ชะมะถะ เม ภันเต,
มะยา กะตัง ปุณฺณัง สามินา อะนุโมทิตฺตํ, สามินา กะตัง ปุณฺณัง มัยหัง,

ทาตฺตํ, สาธุ สาธุ อะนุโมทามิ ฯ

อุกาสะ การุณฺณัง กัตวา, ปัพพัชฺชัง เทถะ เม ภันเต,

(นั่งลงคุกเข่าประนมมือว่า)

อะหัง ภันเต, ปัพพัชฺชัง ยาจามิ,

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, ปัพพัชฺชัง ยาจามิ,

ตติยัมปิ อะหัง ภันเต, ปัพพัชฺชัง ยาจามิ,

สัพพะทุกฺขะ, นิสฺสัระณะนิพพานะ, สัจฉิการุณฺณิตถายะ, อิมัง กาสาวัง คะเหต
วา, ปัพพาเซถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ ฯ

(ตั้งแต่ สัพพะทุกฺขะ มา ว่า ๓ หน พระอุปัชฌายะรับผ้าไตร แล้วว่าต่อไป)

สัพพะทุกฺขะ, นิสฺสัระณะนิพพานะ, สัจฉิการุณฺณิตถายะ, เอตัง กาสาวัง ทต
วา, ปัพพาเซถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ ฯ

(ตั้งแต่ สัพพะทุกฺขะ มา ว่า ๓ หน)

ในลำดับนั้น พระอุปัชฌายะให้โหวตและบอก ตะจะบัญญัติจะกัมมัญฐาน ให้ว่า
ตามไปที่ละบท โดยอนุโลมและปฏิโลม ดังนี้

เกสา โลมา นะชา ทันตา ตะโจ (อนุโลม)

ตะโจ ทันตา นะชา โลมา เกสา.(ปฏิโลม)

พระอุปัชฌายะชักอังสะออกจากไตรสวมให้แล้ว สั่งให้ออกไปครองผ้าครบไตร
จีวรตามระเบียบ ครั้นเสร็จแล้วรับเครื่องไทยทานเข้าไปหาพระ อาจารย์ ถวายท่านแล้ว
กราบลง ๓ หน ยืนประนมมือเปล่งวาจาขอสรณะ และศีลดังนี้

อุกาสะ วันทามิ ภันเต, สัพพัง อะปะราธัง ชะมะถะ เม ภันเต,
มะยา กะตัง ปุณฺณัง สามินา อะนุโมทิตฺตํ, สามินา กะตัง ปุณฺณัง

มัยหัง, ทาตฺตํ, สาธุ สาธุ อะนุโมทามิ ฯ,

อุกาสะ การุณฺณัง กัตวา, ติสฺสัระเณนะ สะหะ, สีสานิ เทถะเม ภันเต,

(นั่งลงคุกเข่าขอสรณะและศีลดังต่อไปนี้)

อะหัง ภันเต, ธรรมะสลึง ยาจามิ,
 ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, ธรรมะสลึง ยาจามิ,
 ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, ธรรมะสลึง ยาจามิ,
 ลำดับนั้น พระอาจารย์กล่าวคำนมัสการนำให้ผู้มุ่งบรรพชาว่าตามไปดังนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ฯ
 (ว่า ๓ หน)

แต่นั้นท่านจะตั้งด้วยคำว่า เอวัง วะเทติ หรือ ยะมะหัง วะทามิ ตั้ง วะเทติ
 ฟังรับว่า อามะ ภันเต ครั้นแล้วท่านนำไปเปล่งวาจาว่า ธรรมคมน์ ฟังว่าตามไปที่ละ
 พากย์ดังนี้

พุทฺธัง ธรรมะณัง คัจฉามิ
 ฐัมมัง ธรรมะณัง คัจฉามิ
 สังฆัง ธรรมะณัง คัจฉามิ
 ทุติยัมปิ พุทฺธัง ธรรมะณัง คัจฉามิ
 ทุติยัมปิ ฐัมมัง ธรรมะณัง คัจฉามิ
 ทุติยัมปิ สังฆัง ธรรมะณัง คัจฉามิ
 ตะติยัมปิ พุทฺธัง ธรรมะณัง คัจฉามิ
 ตะติยัมปิ ฐัมมัง ธรรมะณัง คัจฉามิ
 ตะติยัมปิ สังฆัง ธรรมะณัง คัจฉามิ

เมื่อจบแล้ว ท่านบอกวาจา ติสระระณะคะมะนัง นิฏฐิตัง ฟังรับว่า อามะ ภันเต
 ลำดับนั้นพระอาจารย์จะบอกให้รู้ว่า การบรรพชาเป็นสามเณรสำเร็จด้วยธรรมคมน์
 เพียงเท่านี้ ต่อแต่นั้นพึงสมาทานสิกขาบท ๑๐ ประการ ว่าตามท่านไปดังนี้

ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 อทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 อพรัหมณะจเรชยา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 วิกาละโภชะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 นัจจะคิตะวาทิตะวิสุกะทัสสะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 มาลาคันธะวิเลปะนะธาระณะมัตถะนะวิญญูสนันญานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 อุกุจจาสะยะนะมะหาสะยะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
 ชาตะรุปะระชะตะปะฏิกะคะหะณา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ ฯ

อิมาทิ ทษะ ลิกขาปะทานิ สะมาทียามิ ฯ

ข้อ อิมานิ นี้ว่า ๓ จบ

แล้วกราบลง ๑ หน ยืนขึ้นว่า

วันทามิ ภันเต, สัพพัง อะปะราธัง ขะมะถะ เม ภันเต, มะยา
 กะตัง ปุณฺณัง สามินา อะนุโมทิตฺตัพพัง, สามินา กะตัง ปุณฺณัง มัยหัง,
 ทาทัพพัง สาธุ สาธุ อะนุโมทามิ ฯ
 คูกเข้ากราบ ๓ หน

ในลำดับนั้น สามเณรพึงรับบาตรอุ้มเข้าไปหาพระอุปัชฌายะในสังฆสันนิบาต
 วางไว้ข้างตัวซ้ายรับเครื่องไทยทานถวายท่านแล้วกราบลง ๓ หน ยืนประนมมือกล่าวคำ
 ขอนิสัย ว่าดังนี้

อุกาสะ วันทามิ ภันเต, สัพพัง อะปะราธัง ขะมะถะ เม ภันเต,
 มะยา กะตัง ปุณฺณัง สามินา อะนุโมทิตฺตัพพัง, สามินา กะตัง ปุณฺณัง
 มัยหัง, ทาทัพพัง สาธุ สาธุ อะนุโมทามิ ฯ,
 อุกาสะ การุณฺณัง กัตวา นิสสะยัง เทถะ เม ภันเต,
 (นั่งคุกเข่า)

อะหัง ภันเต, นิสสะยัง ยาจามิ,
 ทุตติยัมปิ อะหัง ภันเต, นิสสะยัง ยาจามิ
 ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, นิสสะยัง ยาจามิ ฯ

อุปัชฌาโย เม ภันเต โหติ ฯ

วรรคนี้ว่า ๓ หน

เมื่อพระอุปัชฌาย์ว่า โอปายิกัง, ประฏิฐัง ปาสาทิเกนะ สัมปาเทติ,
 แล้วสามเณร พึงกล่าวรับว่า อุกาสะ สัมปะฏิจฉามิ ฯ
 ในระหว่าง ๆ ๓ หน แล้วว่าต่อ

อัชชัคคเคทานิ เถโร มัยหัง ภาวโร, อะหัมปิ เถรสสะ ภาวโร
 วรรคนี้ว่า ๓ หน แล้วกราบลง ๑ หน ยืนขึ้นว่าต่อ

วันทามิ ภันเต, สัพพัง อะปะราธัง ขะมะถะ เม ภันเต, มะยา
 กะตัง ปุณฺณัง สามินา อะนุโมทิตฺตัพพัง, สามินา กะตัง ปุณฺณัง มัยหัง
 ทาทัพพัง สาธุ สาธุ อะนุโมทามิ ฯ,
 คูกเข้ากราบ ๓ หน

ตั้งแต่ **อุปัชฌายะ ๗๗ เถรัสสะ ภาวโร** ๓ พรรค นี้ พระอุปัชฌายะบางองค์ให้
ว่ารววดเดี่ยวตามแบบนั้นก็มี ให้ว่าเป็นตอน ๆ ดังนี้คือ เมื่อสามเณรว่า **อุปัชฌายะ เม
กันเต โหหิ** ๓ หน แล้วพระอุปัชฌายะกล่าวรับว่า **โอบายักัง ประฏิฐัง ปาสาทิเณระ
สัมปาทะหิ**, บทใดบทหนึ่งพึงรับว่า **อุทาสะ สัมประฏิฐณามิ** ทุกบทไปแล้วสามเณร พึง
กล่าวรับเป็นธุระให้ท่านว่า **อัสสะตักเคทานิ ๗๗ ภาวโร** ๓ หน ๆ ก็มี

ลำดับนั้น พระอุปัชฌายะหรือพระกรรมวาจาจารย์เอาบาตรมีสายโยคคล้องตัวผู้
มุ่งอุปสมบทแล้วบอกบาตรและจีวร ผู้มุ่งอุปสมบทพึงรับว่า **อามะ กันเต**, ๔ หน ดังนี้

ประสูมมัง อุปัชฌมัง คาหาเปตัพโพ อุปัชฌมัง คาหาเปตวา ปัตตะ จีวะรัง อาจิกขิตัพพัง

คำบอกบาตรจีวร คำรับ

๑. **อะยันเต ปัตโต อามะ กันเต**
๒. **อะยัง สังฆาญิ อามะ กันเต**
๓. **อะยัง อุตตะราสังโก อามะ กันเต**
๔. **อะยัง อันตะระวาสะโก อามะ กันเต**

ต่อจากนั้น พระอาจารย์ท่านบอกให้ออกไปข้างนอก ว่า **คัจจะ อะมมฺหิ โเอกา
เส ติญฺญาหิ** พึงถอยออกลุกขึ้นเดินไปยืนอยู่ในที่ที่กำหนดไว้สำหรับพระกรรมวาจาจารย์
จะออกมายืนสนทนาธรรมอันตรัยกรรม อย่าเหยียบอาสนะนั้น พึงเดินหลักไปแล้วกลับ
หลังหันหน้าตรงมาทางหมู่สงฆ์ ยืนประนมมือ

ลำดับนั้นพระกรรมวาจาจารย์และพระอนุสาวนาจารย์ นั่งคุกเข่าหันหน้าไปทาง
พระประธาน กราบพระรัตนตรัย ๓ ครั้ง แล้วตั้งนะโม ๓ จบ ดังนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ ฯ
(ว่า ๓ หน)

กราบพระรัตนตรัย ๓ ครั้ง แล้วนั่งพับเพียบผินหน้าเข้าหากัน ตามเดิม ประนมมือสวด
กรรมวาจาสมมติตน เพื่อสนทนาอุปสัมปทาเปกชะ ดังนี้

กรรมวาจาสมมติตนเพื่อสนทนา

อุปสัมปทาเปกชะเดี่ยว

(สมมติพระอุปัชฌาย์ ฉายา ว่า “โสภะณัสสะ อุปสัมปทาเปกชะฉายาว่า “โเอกาโส)

**สุณาคู เม กันเต สังโฆ, โเอกาโส, อายัสมะโต โสภะณัสสะ อุปสัมปทาเปก
โช, อะนุสิญฺฐา โส มะยา, ยะหิ สังฆัสสะ ปัตตะกัลลัง, โเอกาโส อาคัจฉะยยะ.**

(คำเรียก) **อาคัจฉาหิ**

ต่อจากนั้น พระกรรมวาจาจารย์ และพระอนุสาวนาจารย์ พึงลุกขึ้นจากที่ประชุม

สงฆ์ ไปยื่น ณ อาสนะที่ปลูกตไว้ ฟังสวดช่อมุขุปสัมปทาเปกชะ อุปสัมปทาเปกชะฟังรับ
ว่า นัตถิ ภันเต ๕ หน อามะ ภันเต ๘ หน ดังนี้

คำสอนช่อม

สุณะสิ, โภภาส, อะยันเต สัจจะกาโล ภูตะกาโล ยัง ชาตัง, ตัง สังฆะมัตถเม
ปุจฉันเต, สันตัง อิตถิติ วัตตัพพัง, อะสันตัง นัตถิติ วัตตัพพัง, มา โข วิตถาลิ, มา
โข มังกุ อะโหสิ, เอวันตัง ปุจฉิสสันติ, สันติ, เต เอเวรูปา, อาพาธา,

ถาม

ตอบ

๑. กุญฺฉัง

นัตถิ ภันเต

๒. คัณโท

นัตถิ ภันเต

๓. กิลาสो

นัตถิ ภันเต

๔. โสโส

นัตถิ ภันเต

๕. อะปะมาโร

นัตถิ ภันเต

๑. มะนุสโสสิ

อามะ ภันเต

๒. ปริโสสิ

อามะ ภันเต

๓. ภูชิสโสสิ

อามะ ภันเต

๔. อะนะโณสิ

อามะ ภันเต

๕. นะสิ ราชะกะโฏ

อามะ ภันเต

๖. อะนุญญาโตสิ

มาตาปีตฺหิ อามะ ภันเต

๗. ประิพฺณณะวีสติวีสโสสิ

อามะ ภันเต

๘. ประิพฺณณันเต ปัตตะจิวะรัง

อามะ ภันเต

๑. กินนาโมสิ อะหัง ภันเต.....นามะ

๒. โก นามะ เต อุปฺชฌาโย อุปฺชฌาโย เม ภันเต อายัสมา.....

นามะ

ช่องที่.....ไว้ พระอุปชฌายะ หรืออาจารย์ท่านจะตั้งชื่อของอุปสัมปทาเปก
ชะกรอบลงช่องให้ไว้ก่อนวันบวชและช่องที่ ..... ไว้ในช่องชื่อของพระอุปชฌายะก็เช่น
เดียวกัน ให้กรอกตามชื่อของพระอุปชฌายะ ซึ่งท่านจะบอกและกรอกให้ไว้ก่อนวันบวช

ครั้นแล้ว พระกรรมวาจาจารย์ และพระอนุสาวนาจารย์ฟังกลับเข้าไป ณ ที่
ประชุมสงฆ์ นั่งคุกเข่ากราบพระรัตนตรัย ๑ ครั้งแล้วนั่งพับเพียบประนมมือสวด
กรรมวาจาเรียกอุปสัมปทาเปกชะเข้าหมู่สงฆ์ ดังนี้

คำขอเรียกอุปสัมปทาเปกชะเข้ามา

สุณาตุ เม ภันเต สังฆโม, โภกาโส, อายัสมะโต มนะสฺสณาคัสสํ อุปะสัมปะทา
เปกโข, ฉะนุสสิฏฺฐิสฺส โส มะยา, ยะทิ สังฆัสสํ ปัตตะกัลลัง, โภกาโส อากัจเฉยยะ

พระกรรมวาจาญ์ ฟังกวั๊กมีอกถาวเรียกอุปสัมปทาเปกชะเข้ามาว่า อากัจจะหิ
อุปสัมปทาเปกชะฟังเข้ามาในสังฆนิบาตกราบพระอุปัชฌาย์ ๓ ครั้ง แล้วนั่งคุกเข่าประนม
มือกล่าวคำขออุปสมบทกะสงฆ์ดังนี้

สังฆัมภันเต, อุปะสัมปะทัง ยาจามิ, อุลลุมปะตุ มัง ภันเต สังฆโม,
อนุกัมปัง อุปาทาย,

ทุติยัมปิ ภันเต, สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามิ, อุลลุมปะตุ มัง ภันเต สังฆโม,
อนุกัมปัง อุปาทาย,

ตติยัมปิ ภันเต, สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามิ, อุลลุมปะตุ มัง ภันเต สังฆโม,
อนุกัมปัง อุปาทาย,

เมื่ออุปสัมปทาเปกชะกล่าวคำขออุปสมบทกะสงฆ์จบแล้วพระอุปัชฌาย์ ฟัง
กล่าวคำอุปโลก์เเผตียงสงฆ์ เพื่อซักถามอันตรายิกกรรมแล้วให้อุปสัมปทาเปกชะ นั้น
อุปสมบทดังนี้

คำพระอุปัชฌายะกล่าวเเผตียงสงฆ์

อิทานิ โข อากุโส (ภันเต) ฉะยัง โภกาโส มานะ สามะเณโร มะมะ อุปะสัม
ปะทาเปกโข อุปะสัมปะทัง อากังขะมาโน, สังฆัง ยาจะติ, ฉะหัง สัพพะมิมัง สังฆัง
อัชฌะสามิ, สากุ อากุโส (ภันเต) สัพพะยัง สังฆโม, อิมัง โภกาสึ นามะ สามะเณรัง,
อันตะรานิเก ฐัมเม ปุจจิตวา, ตัตตะ ปัตตะกัลลตตัง ฉุตวา. ฉุตติจะตุตเถนะ กัม
เมนะ ฉะกุปเปนะ ฐานาระเณะ อุปะสัมปะทาเทมาติ, กัมมะสันนิฏฐานัง กะโรตุ,
ที่ประชุม สงฆ์รับพร้อมกันว่า สากุ

หมายเหตุ บทว่า อากุโส นั้น ถ้ามีภิกษุแก่พรรษากว่าอุปัชฌาย์ร่วมประชุมอยู่
ด้วย ฟังใช้ ภันเต แทน

ต่อแต่นั้น พระกรรมวาจาญ์และพระอนุสาวนาจารย์สวดคสมมติตน เพื่อสอบถาม
อันตรายิกกรรม

คำสम्मติตนเพื่อถามอันตรายิกกรรม

สุณาตุ เม ภันเต สังฆโม, ฉะยัง โภกาโส, อายัสมะโต โสภะณัสสํ อุปะสัม-
ปะทาเปกโข, ยะทิ สังฆัสสํ ปัตตะกัลลัง, ฉะหัง โภกาสึ อันตะรานิเก ฐัมเม
ปุจเฉยยัง.

คำถามอันตรายิกกรรม

สุณะลี โอบาสะ, อะยัมเต สัจจะกาโล ภูตะกาโล, ยัง ชาตัง ตัง ปุจนามิ,
 สันตัง อิตถิติ วัตตัพพัง, อะสันตัง นัตถิติ วัตตัพพัง, สันติ เต เหวะรูปา อาพาธา

ถาม	ตอบ
กุกุขัง	นัตถิ ภันเต
คัณโท	นัตถิ ภันเต
กิลาส	นัตถิ ภันเต
โสโส	นัตถิ ภันเต
อะปะมาโร	นัตถิ ภันเต
มะนุสโสลี	อามะ ภันเต
ปริโสลี	อามะ ภันเต
ภุขิสโสลี	อามะ ภันเต
อะนะโณลี	อามะ ภันเต
นะลี ราชะกะโฏ	อามะ ภันเต
อะนุญญาโตลี	มาตาปิตุหิ อามะ ภันเต
ปะริปุณณะวีสะติวัสโสลี	อามะ ภันเต
ปะริปุณณันเต ปัตตะจีวะรัง	อามะ ภันเต
กินนาโมลี อะหัง ภันเต.....นามะ	
โก นามะ เต อุปัชฌาโย อุปัชฌาโย เม ภันเต อายัสมา โสภะโณ..	
นามะ	

ญัตติจตุถกรรมวาจาอุปสมบทเดี่ยว

สุณาตุ เม ภันเต สังโฆ, อะยัง โอบาส, อายัสมะโต โสภะณัสสะ อุปะสัมปะ
 ทาเปกโข, ปะริสุทโธ อันตะรายิกะหิ รัมเมหิ, ปะริปุณณัสสะ ปัตตะจีวะรัง, โอบาส
 สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจะติ, อายัสมะตา โสภะณนะ อุปัชฌาเยนะ, ยะหิ สังฆัสสะ
 ปัตตะกัลลัง สังโฆ โอบาสัง อุปะสัมปะทาเทยยะ, อายัสมะตา โสภะณนะ อุปัชฌาเยนะ,
 เอสา ญัตติ.

สุณาตุ เม ภันเต สังโฆ, อะยัง โอบาส, อายัสมะโต โสภะณัสสะ อุปะสัม-
 ปะทาเปกโข, ปะริสุทโธ อันตะรายิกะหิ รัมเมหิ, ปะริปุณณัสสะ ปัตตะจีวะรัง,
 โอบาส สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจะติ, อายัสมะตา โสภะณนะ อุปัชฌาเยนะ, สังโฆ
 โอบาสัง อุปะสัมปะทาเทติ, อายัสมะตา โสภะณนะ อุปัชฌาเยนะ, ยัสสาอัสมะโต
 ชะมะติ, โอบาสัสสะ อุปะสัมปะทา, อายัสมะตา โสภะณนะ อุปัชฌาเยนะ, โส ตุนหัสสะ,
 ยัสสะ นะ ชะมะติ, โส ภาเสยยะ.

ทุติยัมปิ เอตมัตถัง วะทามิ, สุณาคู เม ภันเต สังโฆ, อะยัง โธภาโส,
 อายัสมะโต โสภะณัสสะ อุปะสัมปะทาเปกโข ฯลฯ โส ภาเสยยะ.

ตะติยัมปิ เอตมัตถัง วะทามิ, สุณาคู เม ภันเต สังโฆ ฯลฯ โสภาเสยยะ.
 อุปะสัมปันโน สังเขนะ, โธภาโส อายัสมะตา โสภะณนะ อุปัชฌายะนะ ชะมะติ
 สังฆัสสะ, ตัสมา ตุณที, เอวะเมตัง, ฐาระยามิ,

คำบอกอนุศาสน์ แบบเต็ม

ดาวะเทวะ ฉายา เมตัพพา อุดุปะมาณัง อัจฉิทธิตัพพัง, ทิวะสะภาโค
 อัจฉิทธิตัพโป, สังคีติ อัจฉิทธิตัพพา, จัตตาโร นิสสะยา อัจฉิทธิตัพพา, จัตตาริ จะ
 อะกะระณีนยานิ อัจฉิทธิตัพพานีติ, ทิทัง อุปะสัมปะทายะ ปัจฉิมะกิจจัง ภาคะวะตา
 วัตตัง, ตันทานิ มะยาระ เต อุปัชฌายะนะ สตะ^๑ ตะทาจิขะเนนะ อนุกาตัพพัง
 โหติ, ตันเต^๒ สักกัจจัง โสตัพพัง,

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภันเต”)

เมื่อพระภิกษุใหม่กล่าวรับคำจบแล้ว พระอุปัชฌาย์หรือผู้แทนฟังบอก อนุศาสน์
 ต่อไป ดังนี้

๑. ปิณฑิยาโลปะโภชะนัง นิสสาเย ปัพพชชา, ตัตถะ เต^๓ ยาวะชิวัง อุตสา
 โห ภาระณียะ. อะติเรกะลาโ, สังฆะภัตตัง อุตสะภัตตัง นิมันตะนัง สละกะภัตตัง
 ปักชิกัง อุปะสะถิกัง ปาฐิปะทิกัง.

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภันเต”)

๒. ปังสุกุละจีวะรัง นิสสาเย ปัพพชชา, ตัตถะ เต ยาวะชิวัง อุตสาโห ภาระ
 ณียะ อะติเรกะลาโ, โฆมัง กัปปาสิกัง โทเสยยัง กัมพะลัง ถานัง ภังคัง,

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภันเต”)

๓. รุกขะมุละเสนาสะนัง นิสสาเย ปัพพชชา, ตัตถะ ยาวะชิวัง อุตสาโห
 ภาระณียะ. อะติเรกะลาโ, วิหาโร อัทตะโยโค ปาสาโท หัมมิยัง คุหา.

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภันเต”)

๔. บุตุมุตะทะเภสัชชัง นิสสาเย ปัพพชชา, ตัตถะ ยาวะชิวัง อุตสาโห ภาระ
 ณียะ. อะติเรกะลาโ. สัปปิ นะวะนีตัง เตลัง มะธุ ภาณิตัง.

^๑ ถ้ายกแทนพระอุปัชฌาย์ ฟังเพิ่มคำว่า “ อาณัตเตนะ สตะ”

^๒ ถ้ายกแก่ภิกษุใหม่หลายรูป ฟังเปลี่ยนคำว่า “ตันเต” เป็น “ ตัง โว”

^๓ (ถ้าหลายรูปเปลี่ยน เต เป็น โว)

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภันเต”)

๕. อุปะสัมปັນเนนะ ภิกขุณา เมถุนโน รัมโม นะ ปะฐิเสวิตัพโพ อันตะมะโส
 ตีรัจฉานะคะตายะปิ. โย ภิกขุ เมถุยัง รัมมัง ปะฐิเสวะติ, อัสสะมะโณ โหติ อะสังกะ
 ปุตติโย. เสยยะถาปิ นามะ ปุริโส สัสัจฉินโน อะภัพโพ เตนะ สรรีระพันชเนนะ
 ชีวิตุง, เหวะเมวะ ภิกขุ เมถุนัง รัมมัง ปะฐิเสวิตวา, อัสสะมะโณโหติ อะสังกะปุตติ-
 โย. ตันเต* ยาวะชีวัง อะกะระณียัง

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภันเต”)

๖. อุปะสัมปັນเนนะ ภิกขุณา อะทินนัง เถยยะสังชาตัง นะ อาทาตัพพัง,
 อันตะมะโส ตินะสะลาถัง อุปาทายะ. โย ภิกขุ ปาทัง วา ปาทาระหัง วา อะติเรกะ
 ปาทัง วา อะทินนัง เถยยะสังชาตัง อาทियะติ. อัสสะมะโณ โหติ อะสังกะปุตติโย.
 เสยยะถาปิ นามะ ปันทุปะลาโส พันธะนา ปะมุตโต อะภัพโพ ھرริตัตตายะ. เหวะเมวะ
 ภิกขุ ปาทัง วา ปาทาระหัง วา อะติเรกะปาทัง วา อะทินนัง เถยยะสังชาตัง
 อาทียตวา อัสสะมะโณ โหติ อะสังกะปุตติโย. ตันเต ยาวะชีวัง อะกะระณียัง.

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภันเต”)

๗. อุปะสัมปັນเนนะ ภิกขุณา สัญจิจจะ ปาโณ ชีวิตา นะ โวโรเปตัพโพ.
 อันตะมะโส กุนทะกิปลลิกัง อุปาทายะ. โย ภิกขุ สัญจิจจะ มะนุสะวิกคะหัง ชีวิตา โว
 โรเปติ. อันตะมะโส คัพพะปาตะนัง อุปาทายะ, อัสสะมะโณ โหติ อะสังกะปุตติโย.
 เสยยะถาปิ นามะ ปุถุสสิลา ทวีธา ภินนา อับปะฐิสันธิกา โหติ, เหวะเมวะ ภิกขุ
 สัญจิจจะ มะนุสสะวิกคะหัง ชีวิตา โวโรเปตวา, อัสสะมะโณ โหติ อะสังกะปุตติโย.
ตันเต ยาวะชีวัง อะกะระณียัง.

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภันเต”)

๘. อุปะสัมปັນเนนะ ภิกขุณา อุตตะริมะนุสสะรัมโม นะ อุลละปิตัพโพ
 อันตะมะโส สุกุญญาคาเร อะภิระมามีติ. โย ภิกขุ ปาปัจโจ อิจฉาปะกะโต อะสันตัง
 อะภุตัง อุตตะริมะนุสสะรัมมัง อุลละปะติ, ฌานัง วา วิโมกขัง วา สะมาธิง วา
 สะมาปัตติง วา มัคคัง วา ณะลัง วา, อัสสะมะโณ โหติ อะสังกะปุตติโย. เสยยะถาปิ
 นามะ ตาโล มัตตะกัจฉินโน อะภัพโพ ปุณะ วิรุฬ्हิยา, เหวะเมวะ ภิกขุ ปาปัจโจ
 อิจฉาปะกะโต อะสันตัง อะภุตัง อุตตะริมะนุสสะรัมมัง อุลละปิตวา อัสสะมะโณ โหติ
 อะสังกะปุตติโย ตันเต ยาวะชีวัง อะกะระณียันติ.

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภันเต”)

* (ถ้าหลายรูปเปลี่ยน ตันเต เป็น ตัง โว)

แล้วนั่งคุกเข่า ประนมมือ กราบพระอุปัชฌาย์ ๓ ครั้ง

คำบอกอนุศาสน์แบบใหม่

อะนุญญาสิ โข ภะคะวา อุปะสัมปาเทตวา จัตตาโณ นิสสะเย จัตตาริ จะ อะ
กะระณียานิ อัจจิกขิตุง

๑. ปิณฑิยาโลปะโภชะนัง นิสสาเย ปัพพัชชา, ตัตถะ เต^๑ ยาวะชิวัง อุส
สาโท กะระณียโย. อะติเรกะลาโ, สังฆะภัตตัง อุเทสะภัตตัง นิมันตะนัง สละกะภัตตัง
ปักขิกัง อุโปสะถิกัง ปาฏิปะทิกัง.

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภันเต”)

๒. ปังสุกุกะจิวะรัง นิสสาเย ปัพพัชชา, ตัตถะ เต ยาวะชิวัง อุสสาโท กะระ
ณียโย อะติเรกะลาโ, โขมัง กัปปาสิกัง โทเสยยัง กัมพะลัง สานัง ภังคัง,

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภันเต”)

๓. รุกขะมูละเสนาสะนัง นิสสาเย ปัพพัชชา, ตัตถะ เต ยาวะชิวัง อุสสาโท
กะระณียโย. อะติเรกะลาโ, วิหาโร อัจจะโยโค ปาสาโท หัมมิยัง คุหา.

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภันเต”)

๔. ปุติมุตตะเภสัชชัง นิสสาเย ปัพพัชชา, ตัตถะ เต ยาวะชิวัง อุสสาโท กะระ
ณียโย. อะติเรกะลาโ. สัปปิ นะวะนีตัง เถลัง มะรุ ฆาณิตัง.

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภันเต”)

๕. อุปะสัมปันเนนะ ภิกขุณา เมถุนโน รัมโม นะ ประฏิเสวิตัพโพ อันตะมะโส
ติรัจฉานะคะตายะปิ. โย ภิกขุ เมถุยัง รัมมัง ประฏิเสวะติ, อัสสะมะโณ โหติ อะสัถะ
ปุคคิโย. เสยยะถาปิ นามะ บุริโส สัสัจฉินโน อะภัพโพ เตนะ สะวีระพันธเนนะ ชิวี
ตุง, เหวะเมวะ ภิกขุ เมถุนัง รัมมัง ประฏิเสวิตวา, อัสสะมะโณ โหติ อะสัถะปุคคิโย.
ตันเต ยาวะชิวัง อะกะระณียัง

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภันเต”)

๖. อุปะสัมปันเนนะ ภิกขุณา อะทินนัง เถยยะสังขาตัง นะ อาทาตัพพัง,
อันตะมะโส ทิณะสะลากัง อุปาทายะ. โย ภิกขุ ปาทัง วา ปาทาระหัง วา อะติเรกะ
ปาทัง วา อะทินนัง เถยยะสังขาตัง อาทियะติ. อัสสะมะโณ โหติ อะสัถะปุคคิโย.
เสยยะถาปิ นามะ ปันทุปะลาโส พันธะนา ปะมุคโต อะภัพโพ หาริตัตตายะ. เหวะเม

^๑ (ถ้าหลายรูปเปลี่ยน เต เป็น โว)

วะ ภิกขุ ปาทัง วา ปาทาระหัง วา อะติเรกะปาทัง วา อะทินนัง เถยยะสังขาตัง
อาทิตยวา อัสสมะโณ โหติ อัสสกะปะตติโย. ตันเต ยาวะชิวัง อะกะระณียัง.

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภัณฑะ”)

๗. อุปะสัมปันเนนะ ภิกขุณา สัจฺจิจจะ ปาโณ ชิวิตา นะ โวโรเปตฺตโพ.
อันตะมะโส กุณณะกิปิลลิกัง อุปาทาเย. โย ภิกขุ สัจฺจิจจะ มะนุสสะวิกะหัง ชิวิตา
โวโรเปติ. อันตะมะโส คัพพะปาตะนัง อุปาทาเย, อัสสมะโณ โหติ อัสสกะปะตติโย.
เสยยะถาปิ นามะ ปุตุลิสสา ทวิธา ภินนา อัมปะฏิสันธิกา โหติ, เอะวะเมะ ภิกขุ
สัจฺจิจจะ มะนุสสะวิกะหัง ชิวิตา โวโรเปตวา, อัสสมะโณ โหติ อัสสกะปะตติโย.
ตันเต ยาวะชิวัง อะกะระณียัง.

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภัณฑะ”)

๘. อุปะสัมปันเนนะ ภิกขุณา อุตตะริมะนุสสะรัหมโม นะ อุลละปิตฺตโพ อันตะ
มะโส สัจฺจัญญาคาเร อะภิระมาตีติ. โย ภิกขุ ปาปิโจ ฉิจจาปะกะโต อะสันตัง อะภุตัง
อุตตะริมะนุสสะรัหมมัง อุลละปะติ, ฉานัง วา วิโมกขัง วา สะมาธิง วา สะมาปัตติง
วา มัคคัง วา ณะลัง วา, อัสสมะโณ โหติ อัสสกะปะตติโย. เอยยะถาปิ นามะ ตาโล
มัตตะกัจฉินโน อะภัพโพ ปุณะ วิรุฬฺหิยา, เอะวะเมวะ ภิกขุ ปาปิโจ ฉิจจาปะกะโต
อะสันตัง อะภุตัง อุตตะริมะนุสสะรัหมมัง อุลละปิตวา, อัสสมะโณ โหติ อัสสกะปะตติ-
โย ตันเต ยาวะชิวัง อะกะระณียันติ.

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภัณฑะ”)

อะเนกะปะริยาเยนะ โช ปะนะ เตะนะ ภาคะวะตา ชานะตา ปัสสะตา
อะระหะตา สัมมาสัมพุทฺธะนะ, สีสัง สัมมะทักขาตัง สะมาธิ สัมมะทักขาโต ปัญญา
สัมมะทักขาทา. ยาวะเทวะ ตัสสะ มะทะนิมมะทะนัสสะ ปิปาสะวินะยัสสะ อาละยะ-
สะมุคฆาตัสสะ วิญญูปัจเจกัสสะ ตัณทักขะยัสสะ วิราคัสสะ นิโรธัสสะ นิพพานัสสะ
สัจฉิกิริยาเย. ตัตถะ สีละปะริภาวิตะ สะมาธิ มะหัพพะโล โหติ มะหานิสังโส

สะมาธิปะริภาวิตา ปัญญา มะหัพพะลา โหติ มะหานิสังสา ปัญญาปะริภาวิ-
ตัง จิตตัง สัมมะเทวะ อาสะเวหิ วิมุจจะติ เอยยะถิทัง. กามาสะวา ภาวาสะวา
อะวิชชาสะวา. ตัสมาติหะ เต อิมัสมิง ตะถาคะตูปะเวทิตะ รัหมะวินะเย, สักกัจจัง
อะริสีละสิกขา ลิกขิตัพพา, อะริจิตตะสิกขา ลิกขิตัพพา, อะริปัญญาสิกขา
ลิกขิตัพพา. ตัตถะ อัมปะมาเทนะ สัมปาเทตัพพัง.

จากนั้นพื้หนึ่งพื้ท่านสวดกรรมวาจา อุปสมบทไปจนจบ ครั้นจบแล้วท่านเอา
บาตรออกจากตัวแล้วพื้กราบลง ๓ หน แต่พื้หนึ่งพื้พื้เพียบประนมมือพื้พระ
อุปัชฌายะบอกอนุศาสน์ไปจนจบ แล้วรับว่า **อามะ ภัณฑะ** เป็นเสร็จพิธีอุปสมบท แล้ว
กราบพระอุปัชฌายะ ๓ หน ถ้ามีไทยทวยถวยก็ให้รับไทยทวยถวยพระอันดับเสร็จ

แล้วคอยฟังพระท่านอนุโมทนาต่อไป เมื่อพระอนุโมทนา ฟังกรวดน้ำ ตั้งใจอุทิศบุญกุศล ส่วนนี้ให้แก่ท่านผู้มีพระคุณ เมื่อพระว่า **ยะธา จบ** ก็ เทน้ำโกรกลงให้หมด ต่อนั้น ประนมมือฟังอนุโมทนาไปจนจบเป็นอันเสร็จพิธี.

จบพิธีอุปสมบทแบบอุกาสะ

วิธีบรรพชาอุปสมบทแบบเฝ้าหัง

กุลบุตรผู้มีศรัทธามุ่งอุปสมบท ฟังรับผ้าไตรอุ้มประนมมือเข้าไปใน สังฆ ตันนิบาต วางผ้าไตรไว้ข้างตัวด้านซ้าย รับเครื่องสักการะถวายพระอุปัชฌายะ แล้ว กราบลงด้วยเบญจางคประดิษฐ์ ๓ ครั้งแล้วนั่งคุกเข่าอุ้มผ้าไตรประนมมือเปล่งวาจา ถึงสรณะและขอบรรพชาด้วยคำมคธ หยุดตามจุดจุดภาค ว่า

เฝ้าหัง ภันเต, สุจิระประรินิพพุตัมปิ, ตัง ภาคะวันตัง สระระณัง คัจฉามิ, รัम्मัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ละเภยยาหัง ภันเต, ตัสสะ ภาคะวะโต, รัम्मะวินะเย ปัพพัชชัง, ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง*

ทุติยัมปะหัง ภันเต, สุจิระประรินิพพุตัมปิ, ตัง ภาคะวันตัง สระระณัง คัจฉามิ, รัम्मัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ละเภยยาหัง ภันเต, ตัสสะ ภาคะวะโต, รัम्मะวินะเย ปัพพัชชัง, ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง

ตะติยัมปะหัง ภันเต, สุจิระประรินิพพุตัมปิ, ตัง ภาคะวันตัง สระระณัง คัจฉามิ, รัम्मัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ละเภยยาหัง ภันเต, ตัสสะ ภาคะวะโต, รัम्मะวินะเย ปัพพัชชัง, ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง

อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ, อิมานิ กาสายานิ วัตถานิ คะเหตวา, ปัพพา เซถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ, อิมานิ กาสายานิ วัตถานิ คะเหตวา, ปัพพาเซถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามิ, อิมานิ กาสายานิ วัตถานิ คะเหตวา, ปัพพาเซถะ มัง ภันเต, อะนุกัมปัง อุปาทายะ

ในลำดับนั้น พระอุปัชฌายะรับเอาผ้าไตรจากผู้มุ่งบรรพชาวางไว้ตรง หน้าตัก แล้วกล่าวสอนถึงพระรัตนตรัยเป็นต้น และบอก **ตะจะปัญจะกะกัมมัฏฐาน** ให้ว่าตาม ไปทีละบท โดยอนุโลมและปฏิโลม ดังนี้

* ถ้าบวชเป็นสามเณร ยกคำว่า **ละเภยยัง อุปะสัมปะทัง** ออกเสีย

เกสา โลมา นระชา ทันตา ตะโจ (อนุโลม)

ตะโจ ทันตา นระชา โลมา เกสา (ปฏิโลม)

ครั้นสอนแล้วพระอุปัชฌายะซึ่งตั้งออกจากไตร สวมให้แล้ว สั่งให้ ออกไป
ครองไตรจีวรตามระเบียบ ครั้นเสร็จแล้วเข้าไปหาพระอาจารย์ รับเครื่องสักการะถวาย
ท่านแล้วกราบ ๓ หน นิ่งคุกเข่า ประนมมือเปล่งวาจาขอสรณะและศีลดังนี้

อะหัง ภันเต, สรณะสัสถัง ยาจามิ

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, สรณะสัสถัง ยาจามิ

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, สรณะสัสถัง ยาจามิ

ลำดับนั้น พระอาจารย์กล่าวคำนมัสการนำให้ผู้มุ่งบรรพชาว่าตามไปดังนี้

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

ว่า ๓ หน

แต่นั้นท่านจะตั้งด้วยคำว่า เอวัง วะเทหิ หรือ ยะมะหัง วะทามิ ตั้ง วะเทหิ
พึงรับว่า อามะ ภันเต

ครั้นแล้วท่านนำให้เปล่งวาจาว่าสรณคมน์ตามไปที่ละพากย์ดังนี้

พุทฺธัง สรณะณัง คัจฉามิ

ธัมมัง สรณะณัง คัจฉามิ

สังฆัง สรณะณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ พุทฺธัง สรณะณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ ธัมมัง สรณะณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ สังฆัง สรณะณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ พุทฺธัง สรณะณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ ธัมมัง สรณะณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ สังฆัง สรณะณัง คัจฉามิ

เมื่อจบแล้ว ท่านบอกวา ติสระณะคะมะณัง นิฏฐิตัง พึงรับว่า อามะ ภันเต
ลำดับนั้นพระอาจารย์จะบอกให้รู้ว่า การบรรพชาเป็น สามเณรสำเร็จด้วยสรณคมน์
เพียงเท่านี้ ที่นั่นพึงสมาทานสิกขาบท ๑๐ ประการว่าตามท่านไปดังนี้

ปาณาติปาตา เวระมะณี

อะทินนาทานา เวระมะณี

อะปรัหฺมจะริยา เวระมะณี

มุสา วาทา เวระมะณี

สุราเมรัยเมษฆะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี

วิกาละโภชะนา เวระมะณี

นัจจะคิตะวาทิตะวิสุกะทัสสะนา เวระมะณี

มาถาคันธวิเลปะนระธารณะมัณฑนะนระวิภูสะนัฏฐานา เวะระมะณี

อุจจาสะยะนมะหาสะยะนา เวะระมะณี

ชาตะรุปะระชะตะปะฏิกคะหะณา เวะระมะณี

อิmani ทะสะ ลิกขาปะทานิ สะมาทิยามิ ฯ (ว่า ๓ หน)

ในลำดับนั้น สามเณรพึงรับบาตร ถุ่มเข้าไปหาพระอุปัชฌายะใน สังฆตน์นิบาต
วางไว้ข้างตัวด้านซ้าย รับเครื่องสักการะถวายท่าน แล้วกราบ ๓ หน นิ่งคุกเข่าประนม
มือกล่าวคำขอนิสัย ว่าดังนี้

อะหัง ภันเต, นิสสะยัง ยาจามิ

ทุติยัมปิ อะหัง ภันเต, นิสสะยัง ยาจามิ

ตะติยัมปิ อะหัง ภันเต, นิสสะยัง ยาจามิ

อุปัชฌาโย เม ภันเต, โหทิ

อุปัชฌาโย เม ภันเต, โหทิ

อุปัชฌาโย เม ภันเต, โหทิ.ฯ

พระอุปัชฌายะกล่าวว่า โอปายักัง, พึงรับว่า สาธุ ภันเต

พระอุปัชฌายะกล่าวว่า ปะฏิฐัง, พึงรับว่า สาธุ ภันเต

พระอุปัชฌายะกล่าวว่า ปาสาทิเกนะ สัมปาเทหิ พึงรับว่า สาธุ ภันเต

ลำดับต่อไปสามเณรพึงกล่าวรับเป็นฐะรีให้ท่านว่าดังนี้

อัชชะตักคะทานิ เถโร, มัยหัง ภาโร, อะหัมปิ เถรัสสะ ภาโร

อัชชะตักคะทานิ เถโร, มัยหัง ภาโร, อะหัมปิ เถรัสสะ ภาโร

อัชชะตักคะทานิ เถโร, มัยหัง ภาโร, อะหัมปิ เถรัสสะ ภาโร

เสร็จแล้วกราบลง ๓ หน

ลำดับนั้น พระอุปัชฌายะแนะนำสามเณรไปตามระเบียบแล้ว พระอาจารย์ผู้
เป็นกรรมวาจา เอาบาตรมีสายคล้องตัวผู้มุ่งอุปสมบท บอกบาตรและจีวร ผู้มุ่ง
อุปสมบทพึงรับว่า อามะ ภันเต ๔ หนดังนี้

คำบอกบาตรจีวร คำรับ

๑. อะยันเต ปัตโต อามะ ภันเต

๒. อะยัง สังฆาฏิ อามะ ภันเต

๓. อะยัง อุตตะราสังโค อามะ ภันเต

๔. อะยัง อันตะระวาสะโก อามะ ภันเต

ต่อจากนั้นพระอาจารย์ท่านบอกให้ออกไปข้างนอกว่า คัจฉะ อะมุมาหิ โอภาเส
ติฏฐาหิ พึงถอยออกลุกขึ้นเดินไปยืนอยู่ในที่ที่กำหนดไว้ พระอาจารย์ท่านแสดงสมมติ

ตนเป็นผู้สอนซ่อม แล้วออกไปสวดตามอันตราয়ិการกรรม ฟังรับว่า นัตถิ ภันเต ๕ หน
 อามะ ภันเต ๘ หน ดังนี้

ถาม ตอบ

๑. กุฏฐัง	นัตถิ ภันเต
๒. คัณโท	นัตถิ ภันเต
๓. กิลาสโต	นัตถิ ภันเต
๔. โสโส	นัตถิ ภันเต
๕. อะปะมาโร	นัตถิ ภันเต
๑. มนะสุสโสสิ	อามะ ภันเต
๒. ปริโสสิ	อามะ ภันเต
๓. กุชิสโสสิ	อามะ ภันเต
๔. อะนะโณสิ	อามะ ภันเต
๕. นะสิ ราชะกะโฏ	อามะ ภันเต
๖. อะนุญญาโตสิ มาตาปิตุหิ	อามะ ภันเต
๗. ปะริปุณณะวีสะติวัสโสสิ	อามะ ภันเต
๘. ปะริปุณณะเต ปัตตะจิวะรัง	อามะ ภันเต
๑. กินนาโมสิ อะหัง ภันเต.....	นามะ
๒. โก นามะ เต อุปัชฌาโย อุปัชฌาโย เม ภันเต อายัสมา.....	
- นามะ

ถ้าตอบพร้อมกันให้เปลี่ยน เม เป็น โน

ช่องที่...ไว้ พระอุปัชฌายะหรืออาจารย์ท่านจะตั้งชื่อของ อุปสัมปทาเปกขะ กรอก
 ลงช่องให้ไว้ก่อนวันบวช และช่องที่ ... ไว้ในช่องชื่อของ พระอุปัชฌาย์ ก็เช่นเดียวกัน
 ให้กรอกตามชื่อของพระอุปัชฌายะ ซึ่งท่านจะบอกและกรอกให้ไว้ก่อนวันบวช

ครั้นสวดสอนซ่อมแล้ว ท่านกลับเข้ามาสวดขอเรียกอุปสัมปทาเปกขะเข้ามา
 อุปสัมปทาเปกขะ ฟังเข้ามาในสังฆสันนิบาต กราบลงตรงหน้าพระอุปัชฌายะ ๓ หน
 แล้วนั่งคุกเข่าประนมมือ เปล่งวาจาขออุปสมบทว่าดังนี้

สังฆัมภันเต, อุปะสัมปะทัง ยาจามิ, อุลลุมปะตุ มัง ภันเต, สังโฆ อะนุกัม
 บัง อุปายทาเย

ทุติยัมปิ ภันเต, สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามิ, อุลลุมปะตุ มัง ภันเต, สังโฆ
 อะนุกัมบัง อุปายทาเย

ตะติยัมปิ ภันเต, สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามิ, อุลลุมปะตุ มัง ภันเต, สังโฆ
 อะนุกัมบัง อุปายทาเย

ถ้าว่าพร้อมกันให้เปลี่ยน ยาจามิ เป็น ยาจามะ เปลี่ยน มัง เป็น โน ในลำดับ
 นั้น พระอุปัชฌายะกล่าวแต่เพียงสงฆ์แล้ว และพระอาจารย์สวดสมมติตน ถาม

อันตรายิกธรรมอุปสัมปทาเปกษะ พึงรับว่า **นัตติ ภันเต ๕** หน **อามะ ภันเต ๘** หน
 คอบชื้อตนะและอุปัชฌายะรวม ๒ หนโดยนัยหนหลัง แต่ก็นั่งฟังท่านสวดกรรมวาจา
 อุปสัมปทไปจนจบ ครั้นจบแล้วท่านเอายาทรอออกจากตั้ง แล้วพึงกราบ ๓ หน นั่งพับ
 เพียบประนมมือนั่ง พระอุปัชฌายะบอกอนุศาสน์ไปจนจบแล้วรับว่า **อามะ ภันเต** แล้ว
 กราบ ๓ หน ถวายไทยทาน กรวดน้ำ เหมือนกล่าวแล้วในแบบ **อุกาสะ**

จบวิธีอุปสัมปทแบบเอส่าหัง

คำขอบรรพชานาคคู่ (แบบใหม่)

จะกล่าวแต่เฉพาะที่แปลก ส่วนที่แปลกและคำอธิบายวิธีต่าง ๆ ซึ่งเหมือนกัน
 ๒ วิธี ที่กล่าวมาแล้ว จะไม่กล่าวอีก ขอให้พลิกกลับไปศึกษาใน ๒ วิธีนั้น แม้คำขอ
 อุปสัมปท พร้อมกัน (**สังฆัม ภันเต**) ก็ได้อธิบายไว้แล้วท้ายคำขออุปสัมปทแบบ **เอส่า**
หัง)

เอเต มะยัง ภันเต, สุจิระประรินิพพุตัมปิ, ตัง ภาคะวันตัง สาระณัง คัจฉามะ,
 รัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ละเภยยามะ มะยัง ภันเต, ตัสสะ ภาคะวะโต, รัมมะวินะเย
 ปัพพัชชัง, ละเภยยามะ อุปะสัมปะทัง,

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต, สุจิระประรินิพพุตัมปิ, ตัง ภาคะวันตัง สาระณัง คัจฉามะ,
 รัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ละเภยยามะ มะยัง ภันเต, ตัสสะ ภาคะวะโต, รัมมะวินะเย
 ปัพพัชชัง, ละเภยยามะ อุปะสัมปะทัง,

ตติยัมปิ มะยัง ภันเต, สุจิระประรินิพพุตัมปิ, ตัง ภาคะวันตัง สาระณัง คัจฉามะ,
 รัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ, ละเภยยามะ มะยัง ภันเต, ตัสสะ ภาคะวะโต, รัมมะวินะเย
 ปัพพัชชัง, ละเภยยามะ อุปะสัมปะทัง,

มะยัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามะ, อิมานิ กาสายานิ วัตถานิ คะเหตวา,
 ปัพพาเซถะ โน ภันเต, อนุกัมปัง อุปาทายะ,

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามะ, อิมานิ กาสายานิ วัตถานิ คะเหตวา,
 ปัพพาเซถะ โน ภันเต, อนุกัมปัง อุปาทายะ,

ตติยัมปิ มะยัง ภันเต, ปัพพัชชัง ยาจามะ, อิมานิ กาสายานิ วัตถานิ
 คะเหตวา, ปัพพาเซถะ โน ภันเต, อนุกัมปัง อุปาทายะ,

คำขอนิสสัยนาคคู่

มะยัง ภันเต, นิสสะยัง ยาจามะ,

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต, นิสสะยัง ยาจามะ,

ตติยัมปิ มะยัง ภันเต, นิสสะยัง ยาจามะ,

อุปัชฌายา โย ภัณฑะ โหหิ

(ว่า ๓ ทน)

อัสชัตตเคทานิ เถโร, อัมหากัง ภาโร, มะยัมปิ เถรัสสะ ภารา

(ว่า ๓ ทน)

คำขออุปสมบทพร้อมกัน

สังฆัมภัณฑะ, อุปะสัมปะทัง ยาจามะ, อุลลุมปะตุ โน ภัณฑะ, สังโฆ อะนุกัมปัง
อุปาทายะ.

ทุติยัมปิ ภัณฑะ, สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามะ, อุลลุมปะตุ โน ภัณฑะ, สังโฆ
อะนุกัมปัง อุปาทายะ,

ตติยัมปิ ภัณฑะ, สังฆัง อุปะสัมปะทัง ยาจามะ, อุลลุมปะตุ โน ภัณฑะ, สังโฆ
อะนุกัมปัง อุปาทายะ.

แบบสวดกรรมวาจาในอุปสมบทกรรม

(สำหรับนาคคู่)

อุปสัมปทาเปกขะมีหลายรูป อุปสมบทพร้อมกันได้คราวละ ๒ รูป ๓ รูป แต่
ให้มีพระอุปัชฌายะองค์เดียวกันได้ คำสวดกรรมวาจา จึงต้องเปลี่ยน วิภัติ วจนะ ให้
ถูกต้องตามหลักบาลีดังนี้, สมมตินาคชื่อ ปุณฺณ, สุโภ, สมมติพระอุปัชฌายะชื่อ มะ
นุสสะนาโค

คำสวดสมมติและคำสอนซ้อมอุปสัมปทาเปกขะคู่

สุณาทู เม ภัณฑะ สังโฆ, ปุณฺณ จะ สุโภ จะ อายัสมะโต มะนุสสะนาคัสสะ
อุปะ-สัมปะทาเปกขา, ยะที สังฆัสสะ ปัตตะกัลลัง, อะหัง ปุณฺณญจะ สุภญจะ อะนุ
สา-เสยยัง

สุณะสิ ปุณฺณะ อะยันเต สัจจะกาโล ภูตะกาโล, ยัง ชาตัง ฯลฯ อุปัชฌายา
เม ภัณฑะ อายัสมา มะนุสสะนาโค นามะ

(ถ้าถามทีละรูป ซ้ำความเหมือนกัน)

คำขอเรียกอุปสัมปทาเปกขะเข้ามา

สุณาทู เม ภัณฑะ สังโฆ, ปุณฺณ จะ สุโภ จะ อายัสมะโต มะนุสสะนาคัสสะ
อุปะสัมปะทาเปกขา, อะนุสิญฺฐา เต มะยา, ยะที สังฆัสสะ ปัตตะกัลลัง, ปุณฺณ จะ
สุโภ จะ อากัจฉะยงฺ (คำเรียก) อากัจฉะระ

คำสมมติและคำถามอันตรายิกธรรม

สุณาตุ เม ภันเต สังฆ, ะยัญจะ ปุณฺณ, ะยัญจะ สุภ, ายัสมะโต
มนุสฺสํ-นาคัสสํ อุมปะสัมปะทาเปกขา, ะทิ สังฆัสสํ ปัตตะกัลลัง, ะหัง ปุณฺณญ
จะ สุภัญจะ อันตรายิกะ ัมเม ปุจเจยยัง
(แล้วสอบถามทีละรูป)

คำอุปชฌายะพึงกล่าวแต่เพียงสงฆ์

อิทานิ โข อาวุโส (ภันเต) ะยัญจะ ปุณฺณ นามะ สามะเณโร, ะยัญจะ
สุภ นามะ สามะเณโร, มะมะ อุมปะสัมปะทาเปกขา, อุมปะสัมปะทัง อากังขะมานา,
สังฆัง ยาจันติ, ะหัง สัพพะมิมัง สังฆัง อัสสะมามิ, อาวุโส (ภันเต) สัพพะยัง
สังฆ, อิมัญจะ ปุณฺณ นามะ สามะเณรัง, อิมัญจะ สุภัง นามะ สามะเณรัง,
อันตรายิกะ ัมเม ปุจจิตวา, ตัตตะ ปัตตะกัลลัตถัง ญัตวา, ญัตติจะตุตเถนะ กัมเมนะ
อะกุปเปนะ ฐานาระเหณะ อุมปะสัมปะทาเทมาติ, กัมมะสันนิฏฐานัง กะโรตุ.๑

ที่ประชุมสงฆ์รับพร้อมกันว่า สาธุ

หมายเหตุ บทว่า อาวุโส นั้น ถ้ามีพระภิกษุแก่พรรษกว่าอุปชฌายะ ร่วม
ประชุมอยู่ด้วย พึงใช้ ภันเต แทน

คำสวดกรรมวาจาอุปสมบท

สุณาตุ เม ภันเต สังฆ, ะยัญจะ ปุณฺณ, ะยัญจะ สุภ, ายัสมะโต
มนุสฺสํ-นาคัสสํ อุมปะสัมปะทาเปกขา, ะริสุทฺธา อันตรายิกะ ัมเมทิ, ะริปุณ
ณะมิเมสัง ปัตตะจีวะรัง, ปุณฺณ จะ สุภ จะ สังฆัง อุมปะสัมปะทัง ยาจันติ,
ายัสมะตา มนุสฺสํ-นาคะเน อุมปะสัมปะทาเยนะ, ะทิ สังฆัสสํ ปัตตะกัลลัง, สังฆ
ปุณฺณญจะ สุภัญจะ อุมปะสัมปะทาเยนะ, ายัสมะตา มนุสฺสํ-นาคะเน อุมปะสัมปะทาเยนะ,
เอสา ญัตติ.

สุณาตุ เม ภันเต สังฆ, ะยัญจะ ปุณฺณ ะยัญจะ สุภ, ายัสมะโต
มนุสฺสํ-นาคัสสํ อุมปะสัมปะทาเปกขา, ะริสุทฺธา อันตรายิกะ ัมเมทิ, ะริปุณ
ณะมิเมสัง ปัตตะ-จีวะรัง, ปุณฺณ จะ สุภ จะ สังฆัง อุมปะสัมปะทัง ยาจันติ,
ายัสมะตา มนุสฺสํ-นาคะเน อุมปะสัมปะทาเยนะ. สังฆ ปุณฺณญจะ สุภัญจะ อุมปะสัมปะ
ทาเทติ, ายัสมะตา มนุสฺสํ-นาคะเน อุมปะสัมปะทาเยนะ. ยัสสายัสมะโต ะมะติ, ปุณฺณัสส
จะ สุภัสส จะ อุมปะสัมปะทา, ายัสมะตา มนุสฺสํ-นาคะเน อุมปะสัมปะทาเยนะ โส
ตุณ्हัสส ยัสส นะ ะมะติ โส ภาเสยยะ,

ทุติยัมปิ เอตะมัตถัง วะทามิ, สุณาตุ เม ภันเต สังฆ, ะยัญจะ ปุณฺณ

อะยัญจะ สุโภ, อายัสมะโต มนะสฺสະ-นาคัสสະ อูปะสัมปะทาเปกขา, ปะริสุทฺธา
 อันตระรายิเกหิ รัมเมหิ, ปะริปุณณะมิเมสัง ปัตตะ-จีวะรัง, ปุณฺโณ จะ สุโภ จะ สังฆัง
 อูปะสัมปะทัง ยาจันติ, อายัสมะตา มนะสฺสະนาเคนะ อูปัชฌาเยนะ. สังโฆ ปุณฺณัญ-
 จะ สุกฺกัญจะ อูปะสัมปาเทติ, อายัสมะตา มนะสฺสະนาเคนะ อูปัชฌาเยนะ. ยัสสายัสมะ
 โต ชะมะติ, ปุณฺณัสสະ จะ สุกฺกัสสະ จะ อูปะสัมปะทา, อายัสมะตา มนะสฺสະนาเคนะ
 อูปัชฌาเยนะ โส ตุณ्हัสสະ ยัสสະ นะ ชะมะติ โส ภาเสยยะ,

ตะติยัมปิ เอตะมัตถัง วะทามิ, สุนาคู เม ภันเต สังโฆ, อะยัญจะ ปุณฺโณ
 อะยัญจะ สุโภ, อายัสมะโต มนะสฺสະ-นาคัสสະ อูปะสัมปะทาเปกขา, ปะริสุทฺธา
 อันตระรายิเกหิ รัมเมหิ, ปะริปุณณะมิเมสัง ปัตตะ-จีวะรัง, ปุณฺโณ จะ สุโภ จะ สังฆัง
 อูปะสัมปะทัง ยาจันติ, อายัสมะตา มนะสฺสະนาเคนะ อูปัชฌาเยนะ. สังโฆ ปุณฺณัญ-
 จะ สุกฺกัญจะ อูปะสัมปาเทติ, อายัสมะตา มนะสฺสະนาเคนะ อูปัชฌาเยนะ. ยัสสายัสมะ
 โต ชะมะติ, ปุณฺณัสสະ จะ สุกฺกัสสະ จะ อูปะสัมปะทา, อายัสมะตา มนะสฺสະนาเคนะ
 อูปัชฌาเยนะ โส ตุณ्हัสสະ ยัสสະ นะ ชะมะติ โส ภาเสยยะ, อูปะสัมปันนา สังฆे
 นะ, ปุณฺโณ จะ สุโภ จะ, อายัสมะตา มนะสฺสະนาเคนะ อูปัชฌาเยนะ, ชะมะติ สัง
 ฆัสสະ, ตัสมา ตุณ्हี,เอวะเมตัง ฐาระยามิ.

คำบอกรูปคำสั้น

อะนุญญาสิ โข ภะคะวา อูปะสัมปาเทตวา จัตตาโณ นิสสะเย จัตตาริ จะ
 อะกะระณียานิ อัจจิกขิตฺตุง

๑. ปิณฺธิยาโลปะโกชะนัง นิสสาเย ปัพพชชา, ตัตถะ เต^๑ ยาวะชิวัง
 อุตสาโห กะระณียะ. อะติเรกะลาโ, สังฆะภัตตัง อุตสะภัตตัง นิมนตะนัง
 สละกะภัตตัง ปักขิกัง อูปะสะถิกัง ปาฐิปะทิกัง.

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภันเต”)

๒. ปังสุกฺกุละจีวะรัง นิสสาเย ปัพพชชา, ตัตถะ เต ยาวะชิวัง อุตสาโห
 กะระณียะ อะติเรกะลาโ, โฆมัง กัปปาสิกัง โภเสยยัง กัมพะลัง สานัง ภังคัง,

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภันเต”)

๓. รุกชะมฺมูละเสนาสะนัง นิสสาเย ปัพพชชา, ตัตถะ เต ยาวะชิวัง อุตสาโห
 กะระณียะ. อะติเรกะลาโ, วิหาโร อัทธะโยโค ปาสาโห หัมมิยัง คฺหา.

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภันเต”)

^๑ (ถ้าหลายรูปเปลี่ยน เต เป็น โว)

๔. ปุติมุตตะภะถัสซัง นิสสาเย ปัพพชชา, ตัตถะ เต ยาวะชิวัง อุตสาโห
กะระณียะ. อะติเรกะลาโ. สปี นวะระนัตถัง เตลลัง มะธู ภาณิตถัง.

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภัณฑะ”)

๕. อูปะสัมปันเนนะ ภิกขุณา เมถุนโน ฐัมโม นะ ประฏิเสวิตัพโพ อันตะมะโส
ติรัจจันนะคะตายะปิ. โย ภิกขุ เมถุยัง ฐัมมัง ประฏิเสวะติ, อัสสะมะโณ โหติ อะสังกะยะ
ปุตติโย. เสยยะถาปิ นามะ บุริโส สัสจันโน อะภัพโพ เตนะ สรรีระพันทเนนะ
ชิวิตุง, เอวะเมวะ ภิกขุ เมถุนัง ฐัมมัง ประฏิเสวิตวา, อัสสะมะโณโหติ อะสังกะยะปุตติ
โย. ตันเต ยาวะชิวัง อะกะระณียัง

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภัณฑะ”)

๖. อูปะสัมปันเนนะ ภิกขุณา อะทินนัง เถยยะสังขาตัง นะ อาทาตัพพัง,
อันตะมะโส ติณะสะลาถัง อูปาทายะ. โย ภิกขุ ปาทัง วา ปาทาระหัง วา อะติเรกะ
ปาทัง วา อะทินนัง เถยยะสังขาตัง อาทियะติ. อัสสะมะโณ โหติ อะสังกะยะปุตติโย.
เสยยะถาปิ นามะ ปันทูปะลาโส พันธะนา ปะมุตโต อะภัพโพ หาริตัตตายะ. เอวะเมวะ
ภิกขุ ปาทัง วา ปาทาระหัง วา อะติเรกะปาทัง วา อะทินนัง เถยยะสังขาตัง
อาทียตวา อัสสะมะโณ โหติ อะสังกะยะปุตติโย.ตันเต ยาวะชิวัง อะกะระณียัง.

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภัณฑะ”)

๗. อูปะสัมปันเนนะ ภิกขุณา สัจจิจจะ ปาโณ ชิวิตา นะ โวโรเปตัพโพ.
อันตะมะโส กุนทะกิปิลลิกัง อูปาทายะ. โย ภิกขุ สัจจิจจะ มะนุสสะวิกคะหัง ชิวิตา
โวโรเปติ.อันตะมะโส คัพพะปาตะนัง อูปาทายะ, อัสสะมะโณ โหติ อะสังกะยะปุตติโย.
เสยยะถาปิ นามะ ปุถุสิลา ทวิชา ภินนา อัมปะฏิสันธิกา โหติ, เอวะเมวะ ภิกขุ สัจ
จิจจะ มะนุสสะวิกคะหัง ชิวิตา โวโรเปตวา, อัสสะมะโณ โหติ อะสังกะยะปุตติโย.ตันเต
ยาวะชิวัง อะกะระณียัง.

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภัณฑะ”)

๘. อูปะสัมปันเนนะ ภิกขุณา อุตตะริมะนุสสะฐัมโม นะ อุลละปิตัพโพ อันตะ
มะโส สัจญาคาเร อะภิระมามีติ. โย ภิกขุ ปาปิจโจ อิจจาปะกะโต อะสันตัง อะภุตัง
อุตตะริมะนุสสะฐัมมัง อุลละปะติ, ฌานัง วา วิโมกขัง วา สะมาธัง วา สะมาปัตติง
วา มัคคัง วา ณะลัง วา, อัสสะมะโณ โหติ อะสังกะยะปุตติโย. เสยยะถาปิ นามะ ตาโล
มัตตะกัจจันโน อะภัพโพ ปุณะ วิรุพพิยา,เอวะเมวะ ภิกขุ ปาปิจโจ อิจจาปะกะโต
อะสันตัง อะภุตังอุตตะริมะนุสสะฐัมมัง อุลละปิตวา อัสสะมะโณ โหติ อะสังกะยะปุตติ
โย ตันเต ยาวะชิวัง อะกะระณียันติ.

(พระภิกษุใหม่ ฟังกล่าวรับคำว่า “อามะ ภัณฑะ”)

อะเนกะปริยาเยนะ โข ประนะ เตนะ ภาคะวระตา ชานะตา ปัสสะตา อระระหะ-
 ตา สัมมาสัมพุทฺธะนะ, สีสัง สัมมะทักขาตัง สะมาธิ สัมมะทักขาโต ปัญญา สัมมะทัก
 ขาตา. ยาวะเทวะ ตัสสะ มะทะนิมมะทะนัสสะ ปิปาสะวินะยัสสะ อาละยะสะมุคฺชา
 ตัสสะ วัฏฏูปัจเจตัสสะ ตัณ्हักขะยัสสะ วิราตัสสะ นิโรธัสสะ นิพพานัสสะ สัจฉิ
 กิริยาเย. ตัตตะ สีสะปริภาวิตो สะมาธิ มะหัพพะโล โหติ มะหานิสังโส

สะมาธิปริภาวิตา ปัญญา มะหัพพะลา โหติ มะหานิสังสา ปัญญาปริภาวิ
 ตัง จิตตัง สัมมะเทวะ อาสะเวหิ วิมุจจะติ เสยยะถิทัง. กามาสะวา ภาวาสะวา
 อะวิชชาสะวา. ตัสมาติหะ เต อิมัสมิง ตะถาคะตูปะเวทิตะ อัมมะวินะเย, สักกัจจ
 อะธิสัสสะลิกขา ลิกขิตัพพา, อะธิจิตตะลิกขา ลิกขิตัพพา, อะธิปัญญาลิกขา ลิกขิตัพพา.
 ตัตตะ อัมปะมาเทนะ สัมปาเทตัพพัง.

จากนั้นพืงนั่งพืงท่านสวดกรรมวาจา อุปสมบทไปจนจบ ครั้นจบแล้วท่านเอา
 บาตรออกจากตัวแล้วพืงกราบลง ๓ หน แต่นั้นพืงนั่งพืงเพียบประนมมือพืงพระ
 อูปัชฌายะบอกอนุศาสน์ไปจนจบ แล้วรับว่า **อามะ ภันเต** เป็นเสร็จพิธีอุปสมบท แล้ว
 กราบพระอูปัชฌายะ ๓ หน ถ้ามีไทยทนายถวายก็ให้รับไทยทานถวายพระอันดับเสร็จ
 แล้วคอยพืงพระท่านอนุโมทนาต่อไป เมื่อพระอนุโมทนา พืงกรวดน้ำ ตั้งใจอุทิศบุญกุศล
 ส่วนนี้ให้แก่ท่านผู้มีพระคุณ เมื่อพระว่า **ยะถา จบ** ก็ เทน้ำโกรกลงให้หมด ต่อ นั้น
 ประนมมือพืงอนุโมทนาไปจนจบเป็นอันเสร็จพิธี.

จบการขอบรรพชานาคคู่ (แบบใหม่)

หมวดกิจที่พึงปฏิบัติ

คำพินทุผ้า

อิมัง พินทุกับปัง กะโรมิ.

คำอธิษฐาน

บาตร,	อิมัง ปัตตัง อะริหฺฐสูมิ
สังฆาฏิ,	อิมัง สังฆาฏิง อะริหฺฐสูมิ
จีวร,	อิมัง อุตตะราสังคัง อะริหฺฐสูมิ
สบง,	อิมัง อันตะระวาสะกัง อะริหฺฐสูมิ
ผ้าอาบน้ําฝน	อิมัง วัสสิกะสาฏิกัง อะริหฺฐสูมิ

คำเสียดสละ

จีวรเป็นนิสัคคียะ เพราะอยู่ปราศจากเขตล่วงราตรี
 อิทัง เม ภัณฑะ จีวะรัง รัตติวิปอะนุตถัง
 อัญญัตระ ภิกขุสัมมะติยา นิสัคคียัง
 อิมาทัง อายัสมะโต นิสัสซามิ
 (ถ้า ๒ ผืนว่า ทวิจีวะรัง ถ้าทั้ง ๓ ผืนว่า ติจีวะรัง)

คำคืน

อิมัง จีวะรัง อายัสมะโต ทัมมิ

คำวิกัปป์

อิมัง จีวะรัง ตุยหัง วิกัปปะมิ
 หลากผืนว่า
 อิมานิ จีวะรานิ ตุยหัง วิกัปปะมิ

คำอธิษฐานเข้าพรรษา

อิมัสสมิง อาวาเส อิมัง เตมาสัง วัสสัง อูเปมิ
 (ว่า ๓ จบ)

คำปวารณาออกพรรษา

สังฆัมภันเต ปะวาเรมิ ทิฏฐาเนนะ วา สุเตนะ วา ปะริสังกายะ วา อะทันทุ มัง
อายุสมันโต อะนุกัมปัง อุปาทายะ ปัสสันโต ปะฏิกกระริสสามิ ฯ

ทุติยัมปิ ภันเต ปะวาเรมิ ทิฏฐาเนนะ วา สุเตนะ วา ปะริสังกายะ วา อะทันทุ
มัง อายุสมันโต อะนุกัมปัง อุปาทายะ ปัสสันโต ปะฏิกกระริสสามิ ฯ

ตะติยัมปิ ภันเต สังฆัง ปะวาเรมิ ทิฏฐาเนนะ วา สุเตนะ วา ปะริสังกายะ วา
อะทันทุ มัง อายุสมันโต อะนุกัมปัง อุปาทายะ ปัสสันโต ปะฏิกกระริสสามิ ฯ

คำถอน

อิมัง จีวะมัง มัยหัง สันตะกัง ปะริภุชชะ วา วิสัชเชติ วา ยะถาปัจจะยัง วา
กะโรหิ

(ถ้าผู้ถอนอ่อนกว่า ว่า)

อิมัง จีวะรัง มัยหัง สันตะกัง ปะริภุชชะชะ วา วิสัชเชชะ วา ยะถาปัจจะยัง
วา กะโรชะ

คำขอขมาโทษ แบบทั่วไป

(แบบทั่วไปที่แก้ไขใช้อยู่ในปัจจุบัน)

(ผู้ขอ) เถเร ปะมาเทนะ ทวาริตตะเยนะ กะตัง สัพพัง อะปะราธัง ชะมะถะ เม ภันเต

(ถ้าขอหลายรูปเปลี่ยน ชะมะถะ เม เป็น ชะมะตุ โน)

(ผู้รับ) อะหัง ชะมามิ ตะยาปิ เม ชะमितัพพัง

(ถ้าผู้ขอมีหลายรูป เปลี่ยน ตะยาปิ เป็น ตุมเหหิปี)

(ผู้ขอ) ชะมามิ ภันเต

(ถ้าขอหลายรูปเปลี่ยน มิ เป็น มะ)

(แบบพิเศษนิยมใช้ถวายพระมหาเถระ)

(ผู้ขอ) อัจจะโย มัง ภันเต อัจฉัคคมา ยะถาพาลัง ยะถามูฬัง ยะถาอะกุสะลัง
โยหัง ภันเต กะทาจิ กะระหะจิ ปะมาทัง วา อาคัมมะ อะโยนิโสมนะสิการัง วา
อาคัมมะ มะหาเถเร อะคาระวัง อะกาลัง กาเยนะ วา วาจาเย วา มะนะสา วา
สัมมุชาปิ ปะรัมมุชาปิ ตัสสะ เม ภันเต มะหาเถโร อัจจะยัง อัจจะยะโต ปะฏิคคัณหาคู
อายะติง สังวะรายะ

(ผู้รับ) ตักขะ ตัง อาวุโส อัจจะโย อัจจัคคะมา ยะธาพาลัง ยะธามูพฺหัง ยะธาอะกุ-
สะลัง โย ตะวัง กะทาจิ กะระหะจิ ปะมาทัง วา อาคัมมะ อะโยนิโสมนะสิการัง วา
อาคัมมะ มะยิ อะคาระวัง อะกาสิ กาเยนะ วา วาจาเย วา มะนะสา วา สัมมุขาปี
ประรรมุขาปี ยะโต จะ โข ตะวัง อัจจะยัง อัจจะยะโต ทิสวา ยะธาธัมมัง ประฎิกะ-
โรติ อายะติง สังวะรัง อาปัชชะติ ตัง เต ประฎิกคัณหามิ วุทติ เหา อาวุโส
อะริยัสสะ วินะเย โย อัจจะยัง อัจจะยะโต ทิสวา ยะธาธัมมัง ประฎิกะโรติ
อายะติง สังวะรัง อาปัชชะติ

(คำอวยพรของผู้รับ) ยัง ยัง ปุญญัง มะยา กะตัง อูปะจิตัง กาเยนะ วา วาจาเย วา
มะนะสา วา ตัง ตัง อาัยสมะโต อาทิสสามิ สาธายัสมา อัสมิง อัสมิง ปุญญเญ ปัตติ
โต หุตวา อะนุโมทะตุ เตะนะ อะนุโม-ทะนาระเยนะปิ ปุญญเญนะ สุขิตโต โหตุ อะโรโค
นิรุปัททะโว จิริง ที่มะมัทธานัง อิมัสมิง ตะถาคะตฺปปะเวทิตะ ธัมมะวินะเย วุทตฺติง
วิรุพฺพหิง เวปุลลัง อาปัชชะตุ

(ผู้ขอ) สาธุ ภัณฑะ

คำอนุโมทนาภจฺฉิน

อิตถะตัง ภัณฑะ สังฆัสสะ กะจฺฉินัง ธัมมิโก กะจฺฉินัตถาโร อะนุโมทามะ
(ว่า ๓ จบ)

คำลาสิกขา

สิกขัง ปัจจักขามิ คิหิติ มัง ชาเรถะ
ข้าพเจ้าลาสิกขา ท่านทั้งหลายจงจำข้าพเจ้าไว้ว่า เป็นคฤหัสถ์

คำแสดงตนเป็นอุบาสก

เอสาหัง ภัณฑะ สุจิระปะรินิพพุตัมปิ ตัง ภาคะวันตัง สาระณัง คัจฉามิ ธัมมัญจะ
ภิกขุสังฆัญจะ อูปาสะกัตตัง สังโฆ ชาเรตุ.

คำสัตตาทะ

สัตตาทะกะระณียัง กิจจัง เม อตติ
ตัสมา มะยา คันตัพพัง
อิมัสมิง สัตตาทัพภันตะเร นีวัตติสสามิ.

วิธีแสดงอาบัติ

- (พรรษาอ่อนว่า) สัพพา ตา อาบัติติโย อาโรเจมิ (ว่า ๓ หน)
 สัพพา คระรุละหุกา อาบัติติโย อาโรเจมิ (ว่า ๓ หน)
 อะหัง ภันเต สัมพะหุลา นานาวัตถุกาญเญ อาบัติติโย
 อาปัชชิง ตา ตุมหะ มูเล ปะฐิเทเสมิ
- (พรรษาแก่รับว่า) ปัสสะสี อาวุโส ตา อาบัติติโย
 (พรรษาอ่อนว่า) อุกาสะ อามะ ภันเต ปัสสามิ
 (พรรษาแก่รับว่า) อายะติง อาวุโส สังวะเรยยาสิ
 (พรรษาอ่อนว่า) สาทุ สุญฺจุ ภันเต สังวะริสสามิ
 ทุติยัมปิ สาทุ สุญฺจุ ภันเต สังวะริสสามิ
 ตะติยัมปิ สาทุ สุญฺจุ ภันเต สังวะริสสามิ
 นะ ปุเนวัง กะริสสามิ
 นะ ปุเนวัง ภาสิสสามิ
 นะ ปุเนวัง จินตะยิสสามิ
- (จบพรรษาอ่อน)
- (พรรษาแก่ว่า) สัพพา ตา อาบัติติโย อาโรเจมิ (ว่า ๓ หน)
 สัพพา คระรุละหุกา อาบัติติโย อาโรเจมิ (ว่า ๓ หน)
 อะหัง อาวุโส สัมพะหุลา นานาวัตถุกาโย อาบัติติโย
 อาปัชชิง ตา ตุมหะ มูเล ปะฐิเทเสมิ
- (พรรษาอ่อนรับว่า) อุกาสะ ปัสสะถะ ภันเต ตา อาบัติติโย
 (พรรษาแก่ว่า) อามะ อาวุโส ปัสสามิ
 (พรรษาอ่อนรับว่า) อายะติง ภันเต สังวะเรยยาถะ
 (พรรษาแก่ว่า) สาทุ สุญฺจุ อาวุโส สังวะริสสามิ
 ทุติยัมปิ สาทุ สุญฺจุ อาวุโส สังวะริสสามิ
 ตะติยัมปิ สาทุ สุญฺจุ อาวุโส สังวะริสสามิ
 นะ ปุเนวัง กะริสสามิ
 นะ ปุเนวัง ภาสิสสามิ
 นะ ปุเนวัง จินตะยิสสามิ (เสริจพิธิ)

กิจวัตร ๑๐ อย่าง

๑. ลงอุโบสถ
๒. บิณฑบาตเลี้ยงชีพ
๓. สวดมนต์ไหว้พระ
๔. กวาดอาวาสวิหารถานพระเจดีย์
๕. รักษาผ้าครอง
๖. อยู่ปริวาสกรรม
๗. โจนมปลงหนวดตัดเล็บ
๘. ศึกษาสิกขาบทและปฏิบัติพระอาจารย์
๙. เทศนาบัติ
๑๐. พิจารณาปัจจุเวกขณะทั้ง ๔ เป็นต้น

กิจวัตร ๑๐ เหล่านี้เป็นกิจใหญ่ควรที่ภิกษุจะต้องศึกษาให้ทราบความชัดและจำไว้เพื่อปฏิบัติสมควรแก่สมณสาธูปแห่งตน ๆ

ภิกษุไม่ควรฉันเนื้อ ๑๐ อย่าง

๑. เนื้อมนุษย์	๖. เนื้อราชสีห์
๒. เนื้อช้าง	๗. เนื้อหมี
๓. เนื้อม้า	๘. เนื้อเสือโคร่ง
๔. เนื้อสุนัข	๙. เนื้อเสือดำ
๕. เนื้องู	๑๐. เนื้อเสือเหลือง

มังสะ ๑๐ อย่างนี้ ห้ามฉันและห้ามรับประทาน

คำให้ศีล

เมื่อคฤหัสถ์อาราธนาศีลแล้ว พระพึงให้ศีลดังนี้
 นะโม ตัสสะ ภาวะระโต อระระโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ (๓ จบ)

พุทฺธัง ภาวะณัง คัจฉามิ

ธัมมัง ภาวะณัง คัจฉามิ

สังฆัง ภาวะณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ พุทฺธัง ภาวะณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ ธัมมัง ภาวะณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ สังฆัง ภาวะณัง คัจฉามิ

ตติยัมปิ พุทฺธัง ภาวะณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ ฐัมมัง สรรณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ สังฆัง สรรณัง คัจฉามิ

ติสฺสธรรณคคฺคมมมัง นิฏฐิตัง

ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

กาเมสุมิจฉาจจารา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

มุสาหวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

สุรามีระยเมมฺมชชปะมาทัญญูชานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

(สรูป)

อิมานิ ปญฺจะ สิกขาปะทานิ

สีเลนะ สุคะตัง ยันติ สีเลนะ โภคะสัมปะทา

สีเลนะ นิพพุตัง ยันติ ตัสมา สีสัง วิโสชเช

ถ้าให้คิด ๘ ก็ว่าเหมือนกัน เปลี่ยนแต่ข้อ กาเม เป็น อพรัหฺมะจเรชชียา เวระ
มะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ เท่านั้น แล้วต่อจากข้อ สุรา ไปดังนี้

วิกาละโภชชณา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

นัจจะคิตฺตวาทิตะวิสุทฺทิสฺสนา มาลาคินฺชวิเลปะนระชารณะ มัตถะนระวิญ

สนัญญูชานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

อุจจาสะยนะมะหาสะยนะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

(สรูปเหมือนคิด ๕ เปลี่ยนแต่ ปญฺจะ เป็น อัญฺจะ เท่านั้น) ถ้าให้อุโบสถคิด ใ้
นำว่าต่อจากข้อสุดท้าย ที่ละตอน ดังนี้ อิมัง อัญฺจังคะสมันนาคะตัง, พุทฺธะปญฺญิต
ตัง อุโปสะกัง, อิมัญฺจะ รัตติง อิมัญฺจะ ทิวะสัง, สัมมะเทวะ อะภิรักชิตุง สะมาทิยามิ

(สรูป)

อิมานิ อัญฺจะ สิกขาปะทานิ อุโปสะถะสีถะวะเสนะ สาธุกัง

กัตวา อัมปะมาเทนะ รักชิตัพพานิ ฯ

สีเลนะ สุคะตัง ยันติ สีเลนะ โภคะสัมปะทา

สีเลนะ นิพพุตัง ยันติ ตัสมา สีสัง วิโสชเช

หมวดกฐินทาน

ในหมวดนี้เป็นพิธีการกฐินทานซึ่งมีมาแต่ครั้งพุทธกาล โดยพระบรมพุทธานุญาตให้ภิกษุสงฆ์ผู้จำพรรษาไตรมาสได้อานิสงส์ ได้นำพิธีเกี่ยวกับกฐินราษฎร์ กฐินหลวง และจุดกฐิน รวมถึงขั้นตอนวิธีการต่างๆพร้อมด้วยคำถวายวิธีอุปโลภ์และกรานกฐินเป็นต้น

ระเบียบปฏิบัติศาสนพิธีกฐิน

ความหมายของกฐิน*

คำว่า กฐิน เป็นชื่อของไม้แม่สะดึง ซึ่งสำหรับซึ่งผ้าให้ตั้งแล้วเย็บหรือปัก ตามความต้องการ เป็นพระบรมพุทธานุญาตที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงอนุญาตแก่พระภิกษุผู้อยู่ จำพรรษาไม่ขาดถ้วนไตรมาส ให้มีโอกาสได้กรานกฐิน (รับผ้ากฐิน) ในท้ายฤดูฝน เพื่อจักได้ขยายเขตจีวรกาลออกไป ตลอดฤดูเหมันต์ ซึ่งท่านพรรณนาไว้แล้วในวินัยมุขเล่ม ๓ กัณฑ์ที่ ๒๖ จักไม่อธิบายซ้ำในที่นี้

ประเภทกฐิน

กฐินแบ่งประเภทเป็น ๒ คือ กฐินหลวง๑ กฐินราษฎร์๑
กฐินหลวง แบ่งออกไปเป็น ๓ คือ

๑. **พระกฐินหลวง** คือ พระกฐินที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินทรงทอดด้วยพระองค์เองในพระอารามหลวง ในกรุงเทพมหานคร ๑๙ พระอาราม แต่จะเสด็จเพียง ๙ พระอาราม นอกนั้นพระราชทานให้พระบรมวงศานุวงศ์นำไปพระราชทานแทนพระองค์

๒. **กฐินต้น** คือ พระกฐินที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชประสงค์ถวายกฐินเป็นกรณีพิเศษแก่วัดใดวัดหนึ่ง

๓. **พระกฐินพระราชทาน** คือ พระกฐินซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมอบหมายให้พระบรมวงศานุวงศ์ หรือ ข้าราชการ กรม กอง นำไปถวายแทนพระองค์ในพระอารามหลวงทั้งกรุงเทพมหานครและหัวเมือง

กฐินราษฎร์ คือ กฐินที่ทายกทายิกา หรือ สหธรรมมิกด้วยกัน มีศรัทธานำไปถวายในวัดราษฎร์นอกจากพระอารามหลวง ซึ่งมีทั้งเป็นของเอกชนและทั้งเป็นของคณะสามัคคี

* โดยสมเด็จพระมหาธีรราชวรย์ วัดชนะสงคราม กรรมการมหาเถรสมาคม เจ้าคณะภาค ๑๓, คู่มืออุปัชฌาย์ พระธรรมวโรดม กรรมการมหาเถรสมาคม วัดเบญจมบพิตรฯ ๒๕๔๕, หน้า ๑๓๑,

คำอุปโลกน์ผ้ากฐินราษฎร์

เมื่อเจ้าภาพพระเคนผ้ากฐินแล้วกลับไปนั่งที่เดิม พระผู้เป็นประธานสงฆ์ หรือ พระภิกษุผู้สามารถในการรับผ้ากฐินนั้นพึงตั้งพัทธองขึ้น พร้อมกับพระสงฆ์ทั้งปวง ประนมมือขึ้น แล้วกล่าวคำอุปโลกน์ผ้า กฐินเป็นรูปที่ ๑ ดังนี้ว่า

รูปที่ ๑

ผ้ากฐินทานกับทั้งผ้าอาณิสัสบริวารทั้งปวงนี้เป็นของ.....พร้อมด้วย.....(ใส่ नामเจ้าภาพ หรือผู้เป็นประธาน) ผู้ประกอบด้วยศรัทธา อุตสาหะ พร้อมเพรียงกันนำมาถวาย แต่พระภิกษุสงฆ์ผู้อยู่จำพรรษาถ้วนไตรมาสในอาวาสนี้ ก็แลผ้ากฐินทานนี้ เป็นของบริสุทธิ คุจเลื่อนลอยมาโดยนภากาศ แล้วแลตกลงในที่ประชุมสงฆ์ จะได้จำเพาะเจาะจงลงว่าเป็นของพระภิกษุรูปใดรูปหนึ่งก็หามิได้ มีพระบรมพุทธานุญาตไว้ว่า ให้พระสงฆ์ทั้งปวงยอมอนุญาตให้แก่ภิกษุรูปหนึ่ง เพื่อจะทำการกฐินนิตถารกิจ ตามพระบรมพุทธานุญาต และมีคำพระอรรถกถาจารย์ ผู้รู้พระบรมพุทธานุญาตสังวรณนาไว้ว่า ภิกษุรูปใดกอบปร้ด้วยศีล สุตาธิคุณ มีสติปัญญา สามารถ วัชรกรรม ๘ ประการ มีบุพกิจ เป็นต้น ภิกษุรูปนั้นจึง สมควร เพื่อจะกระทำกฐินนิตถารกิจ ตามพระบรมพุทธานุญาตได้

บัดนี้ พระสงฆ์ทั้งปวง จะเห็นสมควรแก่ภิกษุรูปใด จงพร้อมกันยอมอนุญาตให้แก่ภิกษุรูปนั้น เทอญ.

เมื่อรูปที่ ๑ กล่าวอุปโลกน์จบแล้ว วางพัทธองไว้ที่เดิม วางมือทั้งสองประสานกันไว้ที่หน้าตัก พระสงฆ์ทั้งปวงไม่ต้องกล่าวรับว่า สาธุ คงนั่งประนมมืออยู่อย่างนั้น

ต่อจากนั้นผู้กล่าวอุปโลกน์รูปที่ ๒ พึงตั้งพัทธองกล่าวอุปโลกน์แต่เพียงสงฆ์ ขออนุโมทิมอบผ้ากฐินในที่ประชุมสงฆ์นั้นว่า

รูปที่ ๒

ผ้ากฐินทาน กับทั้งผ้าอาณิสัสบริวารทั้งปวงนี้ ข้าพเจ้าพิจารณา เห็นสมควรแก่.....ผู้มีสติปัญญาสามารถ เพื่อกระทำกฐิน นิตถารกิจให้ถูกต้องตามพระบรมพุทธานุญาตได้ ถ้าพระภิกษุรูปใดเห็น ไม่สมควรทักท้วงขึ้นในท่ามกลางระหว่างสงฆ์ (หยุดคิดหนึ่ง) ถ้าเห็นสมควรแล้วไซ้จริงให้สัตหัตถัญญาสาธุการขึ้นให้พร้อมกัน เทอญ. (สาธุ)

เมื่อรูปที่ ๒ กล่าวจบแล้ว พระสงฆ์ทั้งปวงพึงเปล่งสัตหัตถัญญาขึ้นให้พร้อมกัน ว่า “สาธุ” ต่อจากนั้น หากเป็นการรับผ้ากฐินในอุโบสถพระสงฆ์ทั้งปวงพึงหันหน้าไปทางพระประธาน พระภิกษุองค์ครองพร้อมกับภิกษุผู้สวด พึงกราบพระประธาน ๓ ครั้ง แล้วพระภิกษุองค์ครองพึงหันหน้าเข้าหาพระภิกษุผู้สวด พระภิกษุผู้สวด ยกผ้าไตรครองกฐินมาตั้งไว้ตรงหน้า เวลาจะสวดจะใช้ผ้าผืนใดเป็นผ้ากฐิน พระผู้สวดจะต้องขัด

ผ้าผืนนั้นจากไตรออกมาพาดขวางวางบนไตรแล้วตั้ง นะโม และสวดฉัตติ ทุติย กรรมวาจาให้ผ้ากฐินเลยที่เดียวเมื่อสวดฉัตติทุติยกรรมวาจาจบแล้ว พระภิกษุ องค์ ครองนำผ้าไตรจุ่มน้ำไปครอง พระสงฆ์ทั้งปวงหันหน้ากลับไปหาทายก และเมื่อพระ ภิกษุองค์ครอง กลับมานั่งอาสน์สงฆ์แล้ว รั่วัดอุไทยธรรม และอนุโมทนาตามระเบียบ แต่ถ้าเป็นการรับผ้ากฐินบนศาลาการเปรียญ เมื่อรูปที่ ๒ กล่าวคำอุปโลกน์ พระสงฆ์ ทั้งปวง รับ “สาธุ” แล้ว ฟังรับวัดอุไทยธรรม และอนุโมทนาเลยที่เดียว สำหรับการ สวดฉัตติทุติยกรรมวาจาก่อน ฟังนำไปกระทำ ในโบสถ์ภายหลังเมื่อเสร็จพิธีอื่นๆแล้ว ส่วนพิธีกรรมอนุโมทนาการกรานกฐินนั้น ฟังกระทำในเวลาอื่น แต่ถ้าสวดฉัตติกรรมใน โบสถ์ จะกระทำต่อไปเลยก็ได้ ทั้งนี้ต้องทำให้เสร็จในวันนั้นเท่านั้น จะทำในวันอื่นไม่ได้

วิธีการอุปโลกน์กฐินหลวง (พระอารามหลวง)

วิธีการทั้งปวงเป็นเช่นเดียวกับกฐินราษฎร์ เว้นแต่คำอุปโลกน์ใช้เป็นราชศัพท์ การรับกฐินหลวงนี้ โดยมากนิยมทำพิธีรับภายในพระอุโบสถหรือภายใน พระวิหาร ตามความเหมาะสมและตามประเพณีนิยมของแต่ละพระอารามที่เคยปฏิบัติมา วัดหลวง โดยมากเป็นพระอารามใหญ่ มีพระภิกษุสงฆ์จำพรรษาจำนวนมาก ในการรับถวายผ้า พระกฐินนั้น จึงต้องพิจารณาคัดเลือกพระภิกษุสงฆ์ จำนวนหนึ่ง และนิยมคัดเลือก เฉพาะพระสงฆ์ทรงสมณศักดิ์ที่มีพัศดลดกัน ลงมาลำดับ พร้อมทั้งพระนวกะ ภิกษุด้วย มีจำนวนพอต่อกับอาสน์สงฆ์ที่จัดเตรียมไว้ลงรับถวายผ้ากฐิน

ในขณะที่ในหลวง (หรือผู้แทนพระองค์) ทรงอุ้มผ้าไตรประนมมือหัน พระ พักตร์ไปทางพระประธาน ทรงกล่าวคำนิมิตการพระรัตนตรัย ตั้ง นะโม พระสงฆ์ทั้ง ปวงประนมมือพร้อมกัน เมื่อทรงกล่าวคำถวายผ้าพระกฐินจบแล้ว พระสงฆ์ทั้งปวง กล่าวคำรับด้วยการเปล่งเสียงดังพอสมควรพร้อมกันว่า “สาธุ” แล้วลดมือลงวาง ประสานกันไว้ที่หน้าตัก

ถ้าในหลวง(หรือผู้แทนพระองค์)จะทรงประเคนผ้าพระกฐิน นิยมให้พระเถระรูป ที่สองรับประเคนแทนสงฆ์ เมื่อในหลวง (หรือผู้แทนพระองค์) ทรงประเคนผ้าพระกฐิน และเทียบบูชาพระปาติโมกข์แล้วเสด็จกลับไปประทับ ณ พระราชอาสน์

คำอุปโลกน์ผ้ากฐินเสด็จพระราชดำเนิน

พระเถระผู้เป็นประธานสงฆ์ฟังตั้งพัศดลขึ้น พร้อมกับพระสงฆ์ทั้งปวง ประนม มือขึ้น แล้วกล่าวคำอุปโลกน์ผ้าพระกฐินว่า

“ผ้าพระกฐินทานกับทั้งผ้าอนิสถ์บริวารทั้งปวงนี้ ของพระบาทสมเด็จพระบรม บพิตรพระราชสมภารพระองค์ สมเด็จพระปรมินทรมหาวชิราวุธเจ้า ผู้ทรง

พระคุณอันประเสริฐ ประกอบด้วยพระราชศรัทธา ทรงพระราชอุทิศสาธุ เสด็จพระราชดำเนินมาพระราชทานแก่พระภิกษุสงฆ์ ผู้อยู่จำพรรษาถ้วนไตรมาสในพระอาราม ราชมหาวิหารนี้

(เปลี่ยนตามฐานะของพระอารามหลวงแห่งนั้นๆ)

ก็แล ผ้าพระกฐินทานนี้เป็นของบริสุทธิ์ดุจเลื่อนลอยมาโดยนภากาศ แล้ว และตกลงในท่ามกลางสงฆ์ จะได้จำเพาะเจาะจงพระภิกษุรูปใดรูปหนึ่งก่อนนั้นหามิได้ โดยมีพระบรมพุทธานุญาตไว้ว่าให้พระสงฆ์ทั้งปวง พร้อมกันยอมอนุญาตให้แก่พระภิกษุรูปหนึ่ง เพื่อกระทำกฐินัตถการกิจ และมีคำพระอรรถกถาจารย์ผู้รู้พระบรมพุทธานุญาตสังวรณาไว้ว่า พระภิกษุรูปใดกอบปร้ด้วยศีลสุตาทีคุณ มีสติปัญญา สามารถ วัตรกรรม ๘ ประการ มีบุพพกรรมเป็นต้น พระภิกษุรูปนั้น จึงควรเพื่อรับผ้าพระกฐินทานนี้ได้

บัดนี้พระสงฆ์ทั้งปวงเห็นสมควรแก่พระภิกษุรูปใด จงพร้อมกันยอม อนุญาตให้แก่พระภิกษุรูปนั้น เทอญฯ

คำอุปโลกน์ผ้าพระกฐินทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ

พระราชทานแก่ผู้แทนพระองค์

ถ้าในหลวงมิได้เสด็จพระราชดำเนินมา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระบรมวงศานุวงศ์เป็นต้น เป็นผู้แทนพระองค์มาถวายพระกฐินนั้น เมื่อผู้แทนพระองค์ถวายผ้าพระกฐินและเทียนบูชาพระปาติโมกข์ กลับไปนั่งแล้ว พระเถระผู้เป็นประธานสงฆ์พึงตั้งพัทธศัสขึ้น พร้อมกับพระสงฆ์ทั้งปวงประนมมือขึ้น แล้วกล่าวคำอุปโลกน์ ผ้ากฐินว่า

“ผ้าพระกฐินทานกับทั้งผ้าอนิสงส์บริวารทั้งปวงนี้ ของพระบาทสมเด็จพระบรมพิตรพระราชสมภารพระองค์ สมเด็จพระปรมินทรมหาวชิราวุธเจ้า ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานแก่..... (ใส่พระนาม หรือนามผู้แทนพระองค์) นำมา พระราชทานแก่พระภิกษุสงฆ์ ผู้อยู่จำพรรษาถ้วนไตรมาสในพระอาราม ราชมหาวิหารนี้

(เปลี่ยนตามฐานะของพระอารามหลวงแห่งนั้นๆ)

ก็แล ผ้าพระกฐินทานนี้เป็นของบริสุทธิ์ดุจเลื่อนลอยมาโดยนภากาศ แล้ว และตกลงในท่ามกลางสงฆ์ จะได้จำเพาะเจาะจงพระภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง ก่อนนั้นหามิได้ โดยมีพระบรมพุทธานุญาตไว้ว่า ให้พระสงฆ์ทั้งปวง พร้อมกันยอมอนุญาตให้แก่พระภิกษุรูปหนึ่ง เพื่อกระทำกฐินัตถการกิจ และมีคำพระอรรถกถาจารย์ผู้รู้พระบรมพุทธานุญาตสังวรณาไว้ว่า พระภิกษุรูปใดกอบปร้ด้วยศีลสุตาทีคุณ มีสติปัญญา

สามารถ ฐักรรรม ๘ ประการ มีบุพพกรณ์เป็นต้น พระภิกษุรูปนั้น จึงควรเพื่อรับผ้า
พระกฐินทานนี้ได้

บัดนี้พระสงฆ์ทั้งปวงเห็นสมควรแก่พระภิกษุรูปใด จงพร้อมกันยอม อนุญาต
ให้แก่พระภิกษุรูปนั้น เทอญฯ

คำอุปโลกน์ผ้าพระกฐินพระราชทาน

เมื่อผู้ขอรับพระราชทานผ้าพระกฐิน ถวายผ้าพระกฐินและเทียบปาติโมกข์แล้ว
กลับไปนั่งเรียบร้อยแล้ว พระเถระผู้เป็นประธานสงฆ์พึงตั้งพัดยศขึ้น พร้อมกับ พระ
สงฆ์ทั้งปวงประนมมือขึ้น แล้วกล่าวอุปโลกน์ผ้าพระกฐิน ว่า

“ผ้าพระกฐินทานกับทั้งผ้าอานิสงส์บริวารทั้งปวงนี้ ของพระบาทสมเด็จพระบรม
บพิตรพระราชสมภารพระองค์ สมเด็จพระปรมินทรมหาวชิราวุธเจ้า ทรวง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานแก่..... (ใส่พระนาม หรือนามผู้แทนพระ
องค์) นำมา พระราชทานแก่พระภิกษุสงฆ์ ผู้อยู่จำพรรษาถ้วนไตรมาสในพระอาราม
ราชมหาวชิหารนี้

(เปลี่ยนตามฐานะของพระอารามหลวงแห่งนั้นๆ)

ก็แล ผ้าพระกฐินทานนี้เป็นของบริสุทธิ์ดุจเลื่อนลอยมาโดยนภากาศ แล้ว
และตกลงในท่ามกลางสงฆ์ จะได้จำเพาะเจาะจงพระภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง กอนั้นหามิ
ได้ โดยมีพระบรมพุทธานุญาตไว้ว่า ให้พระสงฆ์ทั้งปวง พร้อมกันยอมอนุญาตให้แก่
พระภิกษุรูปหนึ่ง เพื่อกระทำกฐินนิตถารกิจ และมีคำพระอรธกถาจารย์ผู้รู้พระบรม
พุทธานุญาตสังวรณนาไว้ว่า พระภิกษุรูปใดกอบปรัดด้วยศีลสุตาทีคุณ มีสติปัญญา
สามารถ ฐักรรรม ๘ ประการ มีบุพพกรณ์เป็นต้น พระภิกษุรูปนั้น จึงควรเพื่อรับผ้า
พระกฐินทานนี้ได้

บัดนี้พระสงฆ์ทั้งปวงเห็นสมควรแก่พระภิกษุรูปใด จงพร้อมกันยอม อนุญาต
ให้แก่พระภิกษุรูปนั้น เทอญฯ

เมื่อพระผู้เป็นประธานสงฆ์กล่าวอุปโลกน์จบแล้ว พระสงฆ์ทั้งปวง ยังไม่ต้อง
กล่าวรับว่า “สาธุ” คงนั่งประนมมือตามปรกติต่อไปแล้วพระรูปที่สอง ตั้งพัดยศ กล่าว
อุปโลกน์ว่า

ผ้ากฐินทาน กับทั้งผ้าอานิสงส์บริวารทั้งปวงนี้ ข้าพเจ้าพิจารณา เห็นสมควร
แก่.....(ว่าตามราชทินนาม) ผู้เป็นอธิบดีสงฆ์ ในอารามนี้ ผู้มีสติปัญญาสามารถ
เพื่อกระทำกฐินนิตถารกิจให้ถูกต้อง ตามพระบรมพุทธานุญาตได้

ถ้าพระภิกษุรูปใดเห็นไม่สมควร จงทักท้วงขึ้นในท่ามกลางระหว่างสงฆ์ (หยุด
 นิดหนึ่ง) ถ้าเห็นสมควรแล้วไซ้จึงให้สัตตัญญาสาธุการขึ้นให้พร้อมกัน เทอญ.ฯ

(สาธุ)

พระสงฆ์ทั้งปวงเปล่งวาจาสาธุการว่า “สาธุ” แล้วลดมือลงวางประธาน กันไว้
 ที่หน้าตัก ต่อจากนั้น พระสงฆ์ทั้งนั้นหันหน้าเข้าหาพระประธาน พระเถระผู้รับผ้าพระ
 กฐินและพระคู่สวดนั่งคุกเข่ากราบพระประธาน ๓ ครั้งพร้อมกัน แล้ว พระเถระผู้ครอง
 ผ้ากฐินหันหน้าเข้าหาสงฆ์ พระคู่สวดยกพานใส่ผ้าไตรมาตั้งข้างหน้าพระเถระผู้ครองผ้า
 กฐิน เวลาจะสวดจะใช้ผ้าผืนใดเป็นผ้ากฐิน พระคู่สวดจะต้องชดผ้าผืนนั้นจะไตรออกมา
 พาดขวางวางบนไตร

แบบกรรมวาจาสวดให้ผ้ากฐิน

ต่อแต่นั้น พระคู่สวดนั่งคุกเข่าประนมมือ (พระสงฆ์ทั้งนั้นประนมมือ) สวดญัติ
 ทุติยกรรมวาจาให้ผ้าพระกฐิน ดังนี้

นะโม ตัสสะ ภาวะะโตะ อระระโตะ สัมมาสัมพุทฺธัสสะ,

นะโม ตัสสะ, ภาวะะโตะ อระระโตะ สัมมาสัมพุทฺธัสสะ,

นะโม ตัสสะ, ภาวะะโตะ, อระระโตะ สัมม, สัมพุทฺธัสสะ,

สุณาตุ เม ภันเต สังโฆ, อิทัง สังฆัสสะ กะฐินะทุสสัง อุปปันนัง, ยะทิ
 สังฆัสสะ ปัตตะกัลลัง, สังโฆ อิมัง กะฐินะทุสสัง อาัยสมะโตะ (อิติถันนามัสสะ)
 ทะเทยยะ, กะฐินัง อัตถะริตุัง, เอสา ญัตติ.

สุณาตุ เม ภันเต สังโฆ, อิทัง สังฆัสสะ กะฐินะทุสสัง อุปปันนัง, สังโฆ อิมัง
 กะฐินะทุสสัง อาัยสมะโตะ (อิติถันนามัสสะ), เทติ, กะฐินัง อัตถะริตุัง, ยัสสาัยสมะโตะ
 ขะมะติ, อิมัสสะ กะฐินะทุสสัง, อาัยสมะโตะ (อิติถันนามัสสะ). ทานัง, กะฐินัง
 อัตถะริตุัง, โส ตุนหัสสะ ยัสสะ นิกขะมะติ, โส ภาเลยยะ

ทินนัง อิทัง สังฆะนะ, กะฐินะทุสสัง อาัยสมะโตะ (อิติถันนามัสสะ). กะฐินัง
 อัตถะริตุัง, ขะมะติ สังฆัสสะ ตัสมา ตุนหิ,เอวะเมตัง ฐาระยามิ.

หมายเหตุ ในวงเล็บ อิติถันนามัสสะ นั้น ให้ใส่ชื่อผู้ครองกฐินแทน

เมื่อสวดญัติตุติยกรรมวาจาจบแล้ว พระภิกษุองค์ครองกฐินนำผ้าไตรจีวรนั้น
 ออกไปครองผ้าพระกฐิน พระสงฆ์ทั้งปวงหันหน้าไปทางที่ประทับ เมื่อพระภิกษุองค์
 ครองกฐินมานั่งอาสน์สงฆ์แล้วพระบรมวงศานุวงศ์ หรือ ผู้แทนพระองค์ถวายเครื่อง
 บริวารพระกฐินเสร็จแล้ว พระสงฆ์ทั้งนั้นตั้งพิศัยศ พร้อมกัน ส่วนพระนวกะภิกษุ
 ประนมมือ พระเถระผู้เป็นประธานสงฆ์กล่าวถวาย อนุโมทนา(บทยะถา) พระสงฆ์ผู้

สอง รับ สัพพัตติโย พระสงฆ์ทั้งนั้นรับพร้อมกันว่า วิวัชชันตุ จบแล้ว พระเถระผู้เป็น
ประธานกล่าวนำ

เกณียานุโมทนาคาถา

(กล่าวผู้เดียว)ว่า

อัคคิหุตตัง มุขา ยัญญา	สาวิตติ จันทะโส มุขัง
ราชา มุขัง มนะสูสานัง	นะทีนัง สาคะโร มุขัง
นักขัตตานิ มุขัง จันโท	อาทิจโจ ตะปะตัง มุขัง
บุญญะมากังขะมานานัง	สังโฆ เว ยะชะตัง มุขัง
ภะณิสสามะ มะยัง คาถา	กาละทานันปะที่ปีกา
เอตา สุนันตุ สักกัจจัง	ทายะกา บุญญะกามิโน

จบแล้ว พระเถระรูปที่สองขึ้น (กาล) พระสงฆ์ทั้งหมดรับพร้อมกัน

กาละทานะสุตตะคาถา

กาละ ทะทันติ สะปัญญา	วะทัณฺณ วิตะมัจจะรา
กาละนะ ทินนัง อริเยสุ	อุชฺฐเตสุ ตาทิสฺสุ
วิปะสันนะมะนา ตัสสะ	วิปฺปลา โหติ ทักขินา
เย ตัตถะ อนะโมทันติ	เวยยาวัจจัง กะโรนติ วา
นะ เตะนะ ทักขินา โอนา	เตปิ บุญญัสสะ ภาคิโน
ตัสมา ทะเท อับปะฏิวานะจิตโต	ยัตถะ ทินนัง มะหัพพะลัง
บุญญานิ ประระโลกัสสมิง	ปะติฏฐา โหนติ ปาณินันติ ฯ

พระเถระผู้เป็นประธานสงฆ์กล่าวถวายอติเรก (อติเรกะวัสสะสะตัง..) จบแล้ว
พระเถระรูปที่สองรับว่า (ภะวะตุ..) พระสงฆ์ทั้งปวงรับพร้อมกันว่า (สัพพะมังคะลัง)
จบแล้ว พระสงฆ์ทั้งนั้นวางพัดยศไว้ตามเดิม แล้วนั่งอยู่ตามปกติ

คำถวายอติเรก

คำถวายอติเรกแบบที่ ๑

เฉพาะสมเด็จบรมบพิตรพระราชสมภารพระองค์เดียว

อะติเรกะ วัสสะสะตัง ชีวะตุ
อะติเรกะ วัสสะสะตัง ชีวะตุ
อะติเรกะ วัสสะสะตัง ชีวะตุ
ที่ฆายุกะ โหตุ อะโรโค โหตุ
ที่ฆายุกะ โหตุ อะโรโค โหตุ

สุโขโต โหตุ ประมทินทะมะหาราชา
 สิทธิกัจจัง สิทธิกัมมัง สิทธิลาโก ชะโย นิจจัง ประมทินทะมะหาราชาชะวะรัสสะ

ภะวะตุ สัพพะทาฯ

ขอถวายพระพร

คำถวายพระพรลา

ขอถวายพระพรเจริญพระราชสิริสวัสดิ์พิพัฒน์มงคล พระชนมสุข ทุกประการ
 จงมีแต่สมเด็จบรมบพิตรพระราชสมภารพระองค์ผู้ทรงคุณอันประเสริฐ เวลานี้สมควร
 แล้วอาตมาภาพทั้งปวง ขอถวายพระพรลา แต่สมเด็จบรมบพิตรพระราชสมภาร
 พระองค์ ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ

ขอถวายพระพร

คำถวายอติเรก

คำถวายอติเรกแบบที่ ๒

สำหรับ ๒ พระองค์

อะติเรกะวัสสะสะตัง ชีวะตุ

อะติเรกะวัสสะสะตัง ชีวะตุ

อะติเรกะวัสสะสะตัง ชีวะตุ

ที่ขมายุโก โหตุ อะโรโค โหตุ

ที่ขมายุโก โหตุ อะโรโค โหตุ

สุโขโต โหตุ ประมทินทะมะหาราชา สรราขินี

สิทธิกัจจัง สิทธิกัมมัง สิทธิลาโก ชะโย นิจจัง ประมทินทะมะหาราชาชะวะรัสสะ ราขินียา
 สะหะ ภะวะตุ สัพพะทาฯ

ขอถวายพระพร

คำถวายพระพรลา

ขอถวายพระพรเจริญพระราชสิริสวัสดิ์พิพัฒน์มงคล พระชนมสุข ทุกประการ
 จงมีแต่สมเด็จบรมบพิตรพระราชสมภารเจ้าทั้ง ๒ พระองค์ ผู้ทรงคุณอันประเสริฐ
 เวลานี้สมควรแล้วอาตมาภาพทั้งปวง ขอถวายพระพรลา แต่สมเด็จบรมบพิตรพระ
 ราชสมภารเจ้าทั้ง ๒ พระองค์ ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ

ขอถวายพระพร

คำถวายอติเรกแบบที่ ๓

สำหรับใช้แต่สมเด็จพระบรมราชินี

อะติเรกะวัสสะสะตัง ชีวะตุ

อะติเรกะวัสสะสะตัง ชีวะตุ

อะติเรกะวัสสะสะตัง ชีวะตุ

ที่ขมายุโก โหตุ อะโรโค โหตุ

ที่ขมายุโก โหตุ อะโรโค โหตุ

สุขิตโต โหตุ สิริกิตติประมะราชินี

สิทธิกิจจัง สิทธิกัมมัง สิทธิลาโภ ชะโย นิจจัง สิริกิตติประมะราชินียา

ภะวะตุ สัพพะทาฯ

ขอถวายพระพร

คำถวายพระพรลา

ขอถวายพระพรเจริญพระราชสิริสวัสดิ์พิพัฒน์มงคล พระชนมสุข ทุกประการ
จงมีแต่สมเด็จพระบรมบพิตรพระราชสมภารพระองค์ผู้ทรงคุณอันประเสริฐ เวลานี้สมควร
แล้วอาตมาภาพทั้งปวง ขอถวายพระพรลา แต่สมเด็จพระบรมบพิตรพระราชสมภาร
พระองค์ ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ

ขอถวายพระพร

เมื่อในหลวง (หรือผู้แทนพระองค์) เสด็จพระราชดำเนินออกจากพระอุโบสถ
แล้ว และผู้มาร่วมพิธีออกจากพระอุโบสถไปหมดแล้ว พระสงฆ์ทั้งปวงจึงกราบ พระ
ประธานกลับขึ้นกุฏิได้

หมายเหตุ ผักจลุนั้น ถ้าเป็นผ้าขาวผึงมิได้ทำการตัดเย็บเป็นผ้าไตรผืนใดผืน
หนึ่ง พระผู้ครองกฐินจะต้องนำผักจลุนั้นไปทำการตัดเย็บเป็นผ้าสบง ผ้าจัวร์ หรือ
สังฆาฏิ ผืนใดผืนหนึ่งเพียงผืนเดียวเมื่อทำการตัดเย็บเรียบร้อย และตากแห้งแล้ว หรือถ้าผัก
จลุนั้นเป็นผ้าสำเร็จรูปซึ่งได้ทำการตัดเย็บเรียบร้อยแล้ว พระเถระผู้ครองกฐินนั้น
ต้องทำการปัจจุทรรณถอนผ้าผืนเก่า แล้วอธิษฐานผักจลุนผืนใหม่แทนเช่น ทำการ
ปัจจุทรรณผ้าสังฆาฏิเก่าแล้วอธิษฐานผักจลุนั้น เป็นผ้าสังฆาฏิผืนใหม่แทนเป็นต้น
เพราะการกรานกฐินนั้น นิยมกราบด้วยผ้าไตรจัวร์ผืนใดผืนหนึ่งเท่านั้น เมื่อพระผู้ครอง
กฐินได้ทำพิธีกรรมตามพระวินัยเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงให้ศิระฆังสัญญาณระฆังนี้
ประชุมสงฆ์ลงพระอุโบสถเพื่อทำพิธีตามพระวินัยบรมพุทธานุญาต ต่อไป

วิธีการนักษัตร

เมื่อพระสงฆ์ประชุมพร้อมกันแล้ว นิยมทำวัตรเย็นก่อนแล้วพระสงฆ์ทั้งหมดหันหน้าเข้าหาพระประธาน ตั้ง นะโม พร้อมกัน ๓ จบ แล้วพระเถระ ผู้ครองกฐินหันหน้ากับมาหาพระสงฆ์ จับผ้ากฐินขึ้นหรืออุบผ้าพระกฐินเปล่งวาจา กรานกฐินซึ่งอธิษฐานทำเป็นผ้าไตรจีวรผืนใดผืนหนึ่ง ดังต่อไปนี้

สังฆาฏิ อิมายะ สังฆาฏิยา กะฐินัง อัตถะรามิ (๓ หน)

อุตตราสงค์ อิมินา อุตตราสังเคนะ กะฐินัง อัตถะรามิ (๓ หน)

อันตรวาสก อิมานา อันตระวาสะเณะ กะฐินัง อตถะรามิ (๓ หน)

เมื่อพระเถระผู้ครองกฐินกล่าวคำกรานกฐินแล้ว ประนมมือเปล่งวาจาเชิญชวนพระภิกษุสงฆ์ให้อนุโมทนา ๓ ครั้งดังนี้ว่า

คำอนุโมทนา

อัตถะตัง อาวุโส สังฆัสสะ กะฐินัง รัมมิโก กะฐินัตถาโรอะนุโมทะถะ

(๓ หน)

นี้สำหรับท่านผู้ครองกฐินมีพรรษาแก่กว่าภิกษุทั้งปวง ถ้ามีภิกษุอื่นที่มีพรรษามากกว่าท่านผู้ครองกฐินอยู่ในที่นั้นให้เปลี่ยนคำว่า อาวุโส เป็น ภันเต

วิธีการอนุโมทนา

ต่อจากนั้น ถ้าในที่ประชุมสงฆ์นั้นมีพระภิกษุผู้มีพรรษากาลแก่กว่าพระเถระ ผู้ครองกฐินนั้นรวมอยู่ด้วย

พระภิกษุผู้มีพรรษากาลแก่กว่าเพียงรูปเดียว นิยมกล่าว คำอนุโมทนา ๓ ครั้ง ดังนี้ว่า

อัตถะตัง อาวุโส สังฆัสสะ กะฐินัง รัมมิโก กะฐินัตถาโร อะนุโมทามิ

ถ้าพระภิกษุผู้มีพรรษากาลแก่กว่ามีหลายรูป นิยมกล่าวคำอนุโมทนา ๓ ครั้ง ดังนี้ว่า

อัตถะตัง อาวุโส สังฆัสสะ กะฐินัง รัมมิโก กะฐินัตถาโร อะนุโมทามะ

ต่อจากนั้น พระภิกษุผู้มีอาวุโสอ่อนกว่าพระเถระผู้ครองกฐินทั้งหมด กล่าวคำอนุโมทนาพร้อมกัน ๓ ครั้ง ดังนี้ว่า

อัตถะตัง ภันเต สังฆัสสะ กะฐินัง รัมมิโก กะฐินัตถาโร อะนุโมทามะ

เมื่อเสร็จการอนุโมทนาแล้ว

พระสงฆ์ทั้งหมดกราบพระประธาน พร้อมกัน ๓ หน

เป็นอันเสร็จพิธีการกรานกฐินและอนุโมทนา

หมวดคำบูชาสถานที่สำคัญ

คาถานมัสการพระศรีมหาโพธิ์ตรีศู^๑

โพธิ์ ตัสสะ ภาคะวะโต	อัสสัตโถติ ประจุจจะติ
โหติ โย โคตะโม พุทโธ	สระระณัง สัพพะปาณีนัง
ฐะประยัตถิวนะ ฐัมโมกัง	ปัจฉิมะ ชะนะโพชะนัง ฯ
โส รุกโข โพธิคะยายัง	สิโต พินหาระคามะเก
มะหาโพธิพุททะคะยานาเม	ยัตถะ ทัยยัสสะ สันตะโก
อาวาโส ทัยยะภิกขุณัง	สัลเลชะ วุตติ โยคินัง
วันทิตะ โพธิรุกขัมหิ	สัมพุทโธ ปุณะ วันทิตะ
สัทธัมโม วันทิตะ เยวะ	สุสังโฆ โหติ วันทิตะ
วันทนาชะนิตัง ปุญญัง	อิติยัง ระตะนัตตะเย ฯ
อันตะรายา วินัสสันตุ	โหตุ โสถถิ จะ เตชะสา
โลเก รัฏฐัง สุขัง เสติ	นิมมะลัง สัพพะสาสะนัง
ทัฆายุกา ปะชา สัพเพ	อะนีฆา นิรูปัททะวาติ

คำบูชาพระพุทธรูปเมตตา^๒

วันทามิ อิมัง พุทธรูปเมตตาประภิมัง อิมัสมิง คะยาสิเส ปุชาระเห สักการะภูเต
เจติเย สุปะติฏฐิตังฯ อิมินา ปะนะ วันทะมาเนนะ มา เม ทะลิตทียัง อะหุ พะหุชะนา
นัง ปิโย โหมิ มะนาโป สาธุ โน ภันเต อิมะหิ สักกาเรหิ อะภิปุชะยามิฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าขอกราบไหว้ พระพุทธรูปเมตตาปฏิมากรนี้ ซึ่งประดิษฐานตั้งมั่นดีแล้ว ในองค์
พระเจดีย์ที่คยาสิสะประเทศนี้ อันเป็นสถานที่ ควรแก่เครื่องบูชาสักการะ

ด้วยการกราบไหว้ ขอความเป็นผู้ขัดสนอย่าได้มีแก่ข้าพเจ้าเลย ขอให้ข้าพเจ้า
เป็นที่รักเป็นที่พอใจ ของคนทั่วไป ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าขอบูชาโดยยิ่ง ด้วย
เครื่องสักการะเหล่านี้ฯ

๑ มหาโพธิ์พุทธรูปยาสาวรีย์” มหาภิรมย์ หงส์คารมภัก : ประพันธ์

๒ ประดิษฐานในพระเจดีย์พุทธคยา สถานที่ตรัส

คำบูชาสถานที่ตรัสรู้^๓

วันทามิ ภันเต ภาวะวา อิมัง โพธิรุกขเจตียัง, สังเวชนียัง ชูานัง, ยัตถาคะ
โตมहि, สัทธัสสะ กุละปุตตัสสะ ทัสสะนียัง, อิธะ คยาสิเส, ตะถาคะเตนะ สะเทวะเก
โลเก สะมาระเก สะพรัหมะเก สัสสะมะณะะ พราหมะณียา ประชาเย สะเทวะมะนุส-
สายะ อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทฺธังฯ

สาธุ โน ภันเต, อิมะหิ สักกาเรหิ อะภิปูชะยามิ, สักวาชาติญจะนะมามิ, มัยหัง
ที่ฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะฯ

คำแปล

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้า ได้จาริก ตามรอยบาทพระ
ศาสดา มาถึงแล้ว ขอถวายอภิวัตต์พระศรีมหาโพธิ์ และพระเจดีย์นี้ อันเป็นสังเวช
นียสถานที่ถูกบุตรผู้มีศรัทธา ควรทัสสนา(ควรเห็น) เป็นสถานที่พระตถาคต ตรัสรู้
พร้อมเฉพาะแล้ว ซึ่งอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณ ในโลก พร้อมทั้งเทวโลก มารโลก
พรหมโลก ในหมู่สัตว์ พร้อมทั้งสมณะพราหมณ์เทวดาและมนุษย์ ณ ที่ตำบล คยาสิสะ
ประเทศแห่งนี้ ฯ

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้า ขอบูชาโดยยิ่ง ด้วยเครื่องสักการะเหล่านี้
นี้ และขอน้อมระลึกถึงพระธรรม ที่ทรงแสดงไว้ดีแล้ว ขอการบูชาสักการะในครั้งนี้ จง
เป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพระพุทธเจ้า ตลอดกาลนาน เทอญฯ

คำบูชาสถานที่ประสูติ^๓

วันทามิ ภันเต ภาวะวา อิมัง สังเวชนียัง ชูานัง, ยัตถาคะโตมहि, สัทธัสสะ
กุละปุตตัสสะ ทัสสะนียัง, อิธะ ลุมพินีวะเน ตะถาคะเตนะ มัชฌิเมสุ ชะนะปะเทสุ
อะริยะเกสุ มะนุสเสสุ อุปปันนังฯ ภาสิตา จะ อาสะภิวาจา อักโคหะมัสมิ โลกัสสะ
เฮฏฐิสฺหะมัสมิ โลกัสสะ, เสฏฐิสฺหะมัสมิ โลกัสสะ, อะยะมันติมา เม ชาติ, นัตถิทานิ
ปุนีพะวะโติฯ

สาธุ โน ภันเต, อิมะหิ สักกาเรหิ อะภิปูชะยามิ, สักวาชาติญจะ นะมามิ,
มัยหัง ที่ฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะฯ

คำแปล

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้า ได้จาริกตามรอยบาทพระ
ศาสดา มาถึงแล้ว ขอถวายอภิวัตต์สังเวชนียสถานที่ถูกบุตร ผู้มีศรัทธา ควรทัสสนา

^๓ สวคมนตรีบทพิเศษ ๕๒, ปฏิจจสมุปบาท ๕๐, วันทามิ ๑๘

^๓ สวคมนตรีบทพิเศษ บารมี ๑๐ ทศ หน้า ๕๖ และบทนมัสการพุทธสถาน หน้า ๑๘

(ควรเห็น) อันเป็นสถานที่ที่พระตถาคตเจ้า เสด็จอุบัติขึ้นแล้ว ในหมู่มนุษย์ชาวอริยกะ ในมัชฌิมชนบท ณ สวนลุมพินี และได้ตรัสอาสาทิวาจาว่า “เราจะเป็นผู้เลิศที่สุดในโลก เราจะเป็นผู้เจริญ ที่สุดในโลก เราจะเป็นผู้ประเสริฐที่สุดในโลก การเกิดของเรานี้เป็นชาติ สุดท้าย บัดนี้จะไม่มีการเกิดใหม่อีก”

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้าขอบูชาโดยยิ่ง ด้วยเครื่อง สักการะเหล่านี้ และขอน้อมระลึกถึงพระธรรม ที่ทรงแสดงไว้ดีแล้ว ขอการบูชาสักการะในครั้งนี้ จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพระพุทธเจ้า ตลอดกาลนาน เทอญฯ

คำบูชาที่มุลคันธกุฎี คิชฌกุฎ^๑

วันทามิ ภันเต ภาคะวา อิมัง ธรรมะนียัง ราชะคะเห คิชฌะกุฎมุลคันธะ กุฎิง, ยัตถาคะโถมหิ, ยัง อาคัมมะ ราชชา พิมพิสาโร มะระณาสันนกะกาละ พุทธาวัม มะนัง ปัตติง ภาเวสิ, ยัสสาวิทุเร ปุพเพ จะตุโลกะปาลาทีนัง รัมโม จะ วินะโย จะ เทสิโต ปัญญัตโต ฯ

สาธุ โน ภันเต, อิมหิ สักกาเรหิ อะภิปุชยามิ, สักวาชาตัญจะ นะมามิ, มัยหัง ที่ฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะฯ

คำแปล

ข้าแต่พระองค์ผู้มีพระภาคผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้า ได้เจริญตามรอยบาทพระศาสดา มาถึงแล้ว ขอถวายยอภิวาท มุลคันธกุฎี ยอดเขาคิชฌกุฎ ในมหานครราชคฤห์แห่งนี้ อันเป็นรมณียสถานที่ เคยประทับของพระผู้มีพระภาคเจ้า แลบัญญัติพระวินัย แสดงธรรม อันเป็นเครื่องนำออกจากทุกข์ทั้งปวง มีพระอริยสาวก ท้าวจตุโลกบาล ได้แวดล้อม ในกาลครั้งก่อน

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้าขอบูชาโดยยิ่ง ด้วยเครื่องสักการะเหล่านี้ และขอน้อมระลึกถึงพระธรรม ที่ทรงแสดง ไว้ดีแล้ว ขอการบูชาสักการะในครั้งนี้ จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข เพื่อมรรคผลนิพพานแก่ข้าพระพุทธเจ้า ตลอดกาลนาน เทอญฯ

คำบูชาที่ถ้ำสุกรชาตา^๒

วันทามิ ภันเต ภาคะวา อิมัง คิชฌะกุฎะปะพพะตะปาเท สุกะระชาตะคุหัง, ยัตถาคะโถมหิ, อิตะ โข ปะนะ ภาคะวา เวทะนา ปะริคคะหะสุตตัง เทเสสิ ยัง

^๑ สวดมนต์บทพิเศษ ๕๒, อาฏานาฎียสูตร ๓๑, วันทามิ ๑๘

^๒ สวดมนต์บทพิเศษ ๕๒, (สัมพุทธโธ), วันทามิ ๑๘ : สถานที่พระพุทธองค์แสดงธรรม สารูปตรบรรพสุทธินต์

สุตฺวา สาริปุตฺโต อรรถหัตตัง สัจจกาถา ภาคินเนโย จัสสะ परिพพาชโก โสตาปัตติ
 ณะเล ปะติฏฐะหิ ฯ

สาธุ โน ภันเต, อิมะหิ สักกาเรหิ อธิปฺปชชยามิ, สิวากขาตฺตญจะนะมามิ,
 มัยหัง ที่ฆะรัตตัง หิตายะ สุชชายะฯ

คำแปล

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้าได้มาถึงแล้ว ขอถวายอภิวาท
 ถ้ำสุกรขาตา สถานที่ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ทรงแสดงธรรม ชื่อเวทนาปริกหสูตร เป็น
 เหตุให้พระสาริปุตฺร ผู้เป็นอัครสาวกได้บรรลุอรหัตผล และที่มนชปริพาชกได้บรรลุ
 โสตาบันฯ

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้าขอบูชาโดยยิ่ง ด้วยเครื่อง สักการะเหล่านี้
 นี้ และขอน้อมระลึกถึงพระธรรม ที่ทรงแสดงไว้ดีแล้ว ขอการบูชาสักการะในครั้งนี้ จง
 เป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข เพื่อความถึงพร้อมแห่งปัญญาญาณ ในชาตินี้และ
 ชาติหน้า แก่ข้าพระพุทธเจ้า ตลอดกาลนาน เทอญฯ

คำบูชาที่เวฬุวัน มหาวิหาร^๑

วันทามิ ภันเต ภาคะวา อิมัง เวฬุวันัง กะลันทะกะนิวาปีงทินนัง รัญญา
 พิมพิสาเรนะ พุทธะสาสะเน ปะฐุมะสังฆารามะภูตัง, ยัตถาคะโตมหิ, อธิระ โช ปะนะ
 ภาคะวะตา เปตานะมะนุกัมปายะ ติโรกฺขททะสุตตัง กะถิตัง อัคระสาวะกะยุคัง สัทธัง
 มาฆะปฺนณะมัยญจะ อัทธะเตระสันนัง ชีณาสะวะสะหัตถะสนัง มะหาสันนิบาเตนะ
 โอวาทะปาฏิโมกขัง อุกทิตฺฐัง ฯ

สาธุ โน ภันเต, อิมะหิ สักกาเรหิ อธิปฺปชชยามิ, สิวากขาตฺตญจะ นะมามิ,
 มัยหัง ที่ฆะรัตตัง หิตายะ สุชชายะฯ

คำแปล

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้า ได้เจริญตาม รอยบาทพระ
 ศาสตมาจนถึงแล้ว ขอถวายอภิวาท เวฬุวันารามสวนไม้ไผ่ แห่งนี้ ซึ่งพระเจ้าพิมพิสาร ผู้
 เป็นจอมแห่งชาวมคธ น้อมถวายให้เป็น ปฐมสังฆาราม ในพระพุทธศาสนา

ก็แล ณ สถานที่นี้ พระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์ ในวัน
 มาฆบูชา จากตรุงคสันนิบาต ท่ามกลางหมู่แห่งพระอรหันตสาวก ๑,๒๕๐ องค์ ทรง
 ประกาศหลักธรรม แก่พุทธบริษัท ให้ได้ดวงตาเห็นธรรม โดยทั่ว และให้การบวช ด้วย
 วิถีเอหิภิกขุอุปสัมปทาแก่พระอัครสาวก พร้อมด้วยแฉ่ส่วนบุญแก่เปตชน ในกาลครั้ง
 นั้น

^๑ สวคมนตรีพิเศษ ๕๒, โอวาทปาฏิโมกข์ ๖๑, อรรถาธิ ๘๘, วันทามิ ๑๘

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้า ขอบุชาโดยยั้งด้วยเครื่อง ลักการะเหล่านี้ และขอน้อมระลึกถึงพระธรรมที่ทรงแสดงไว้ดีแล้ว ขอการบูชาลักการะในครั้งนี้ จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข ในมนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ และนิพพานสมบัติ แก่ข้าพระพุทธเจ้า ตลอดกาลนาน เทอญฯ

คำบูชาเจตีย์นาถนา^๑

วันทามิ ภันเต ภะคะวา อิมัง นาถนัทธมาหาวีหารัง, ยัตถา คระโตมहि, ยะหัง สาริปุตโต ชาโต เจวะ ประวินิพพุโต จะ, โส กิระ กะตัญญุกะตะเวทิตายะ สมะนินาคะ ตัตตวา นิพพานะสะมะเย สัจจชาติเทสัง ปัจจาคันตัตวา มาตะรัง โสตาปัตติมะเล ประติฐฐา เปตฺวา อระรुณคคะมะเนเยวะ ชาตะวะระเก นิพพุโต ฯ

สาธุ โน ภันเต, อิมะหิ ลักกาเรหิ อระภิปุชชะยามิ, สัจจกขาตัญญะนะมามิ, มัยหัง ที่ฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะฯ

คำแปล

ข้าแต่พระองค์ผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้า ได้เจริญตามรอยบาทพระ ศาสคา มาถึงแล้ว ขอถวายอภิวัต นาถนัทธมาหาวีหาร ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรม ทั้งเป็นที่เกิด และนิพพานของอัครสาวกนามว่า พระสาริปุตร ผู้เลิศด้วยปัญญา และ เข้มด้วยความกตัญญู คือโปรดมารดาให้บรรลुโสตาปัตติผล ในเวลารุ่งอรุณ และเป็น บุญสถานที่ชุมนุมแห่งสงฆ์ ผู้ใคร่ศึกษา ในพระธรรมวินัย ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฯ

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้า ขอบุชาโดยยั้งด้วยเครื่อง ลักการะเหล่านี้ และขอน้อมระลึกถึงพระธรรมที่ทรงแสดงไว้ดีแล้ว ขอการบูชาลักการะในครั้งนี้ จง เป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพระพุทธเจ้า ตลอดกาลนาน เทอญฯ

คำบูชาที่แสดงปฐมเทศนา

วันทามิ ภันเต ภะคะวา อิมัง รัมเมกขะเจตียัง สังเวชะนียัง ฐานัง, ยัตถาคะโต มหิ, สัทธัสสะ กุละปุตตัสสะ ทัสสะนียัง, อาสาฬหะปุณณะมัยยัง, อិชชะ พาราณะสียัง อิติปะตะเน มิคะทาเย ตะถาคะเตนะ ปัญจะวัคคิยานัง ภิกขุณัง อะนุตตะรัง รัมมะจักกััง ประฐุมัง ปะวัตเตตฺตวา จัตตาริ อระริยะสัจจานิ ปะกาสิทานิ ฯ

สาธุ โน ภันเต, อิมะหิ ลักกาเรหิ อระภิปุชชะยามิ, สัจจกขาตัญญะนะมามิ, มัยหัง ที่ฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะฯ

^๑ สวคมนตรีบทพิเศษ ๕๒, ชินบัญชร ๕๔, วันทามิ ๑๘

คำแปล

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้าได้จาริก ตามรอยบาทพระ
ศาสดามาถึงแล้ว ขอถวายอภิวาท รั้มเมกขะสถูปนี้ อันเป็นสังเวชนียสถาน ที่กุดบุตรผู้
มีศรัทธา ควรทัศนาศนา(ควรเห็น) อันเป็นสถานที่พระตถาคตเจ้า ได้ยังพระธรรมจักรอัน
ยอดเยี่ยมให้เป็นไป ทรงประกาศอริยสัจจ์ ๔ เป็นครั้งแรก แก่พระภิกษุปัญจวัคคีย์ ที่ป่า
อิสิปตนมฤคทายวัน แขวงเมืองพาราณสีนี้ ในวันอาสาฬหบูชาวัน ๑

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้า ขอบูชาโดยยิ่งด้วยเครื่อง สักการะเหล่านี้
นี้ และขอน้อมระลึกถึงพระธรรมที่ทรงแสดงไว้ดีแล้ว ขอการบูชาสักการะในครั้งนี้ จง
เป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพระพุทธเจ้า ตลอดกาลนาน เทอญฯ

คำบูชาที่พระยัสะพบพระพุทธองค์

วันทามิ ภันเต ภาวะวา อิมัง เจตียัง, ยัตถะ อานุพุพพิภะถังเทเสถ์วา
อุปะทุตเตนะ จะ อปะสัสสุญญะนะ จะ อปะภิกุฏัง ยะสัง กุละปุตตัง โสตาปัตติมะละ
ปะติฏฐาเปสิ, ภาวะวา อุทานัง อุทานะสิ อิหัง โข ยะสะ อานุปัตตัง อิหัง อานุปัต-
สุญญัง เอหิ ยะสะ นิสีหะ รั้มมัง เต เทเสถสสามีติ ฯ

สาธุ โน ภันเต, อิมะหิ สักกาเรหิ อปะภิปุชชะยามิ, สักกาชาตัญญะนะมามิ,
มัยหัง ที่ชะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้าขอกราบไหว้เจตีย์ ที่พระพุทธ
องค์ แสดงธรรมอนุพุพพิภคา โปรดยัสะมานพ บุตรชายเศรษฐีเมืองพาราณสี ผู้ถูก
ความทุกข์ ความวุ่นวาย ความขัดข้อง ย้ายให้เต็อดร้อน เป็นเหตุให้ออกจากคฤหาสน์
ในยามแห่งราตรี ได้พบพระชินสีห์ ด้วยพุทธอุทานว่า ที่นี้ไม่วุ่นวาย ที่นี้ไม่ขัดข้อง มา
เถิด เราจักแสดงธรรมให้เธอฟัง ยิงยัสะมานพให้สำเร็จเป็นพระอริยบุคคล ในครั้งนั้น

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้าขอบูชาโดยยิ่ง ด้วยเครื่องสักการะเหล่านี้
และขอน้อมระลึกถึงพระธรรม ที่ทรงแสดง ไว้ดีแล้ว ขอการบูชาสักการะในครั้งนี้ จง
เป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข เพื่อความไม่วุ่นวาย เพื่อความไม่ขัดข้อง แก่ข้าพระ
พุทธเจ้า ตลอดกาลนาน เทอญฯ

คำบูชาพระพุทธรูปปรินิพพาน

วันทามิ อิมัง พุทธะประภัมมัง, อิมัสัมมัง กุสินารายัง, ภาลลวะโนทะเยพุทฺธัสสะ
ภะคะวะโต ปรินิพพานัญฐานเน, อะยัง วันทะนา อัมหากัง ที่ฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้า ขอกราบไหว้พระพุทธรูปปฏิมากรนี้ ณ ศาลวโนทยาน ที่เมือง กุสินารานี้
อันเป็นสถานที่เสด็จดับขันธปรินิพพาน ของ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขอการกราบไหว้
จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข ความเจริญ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เทอญ ฯ

คำบูชาสถานที่ถวายพระเพลิง

วันทามิ อิมัง เจตียัง, มะกฺกุปันธนะสังญญิตัง ทัสสะนียัง, สังเวชะนียัง
พุทฺธัสสะ ภะคะวะโต สรรีรัสสะ ฉาปะนัญฐานัง, อะยัง วันทะนา อัมหากัง ที่ฆะรัต
ตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้า ขอกราบไหว้พระเจดีย์อันมีชื่อว่า มกฺกุปันธนะเจตีย์เป็น สถานที่ถวาย
พระเพลิงพุทธสรีระ ของพระผู้มีพระภาคเจ้า อันเป็นสถานที่ ควรเห็นควรให้เกิดความ
สังเวช

ขอการกราบไหว้ จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข ความเจริญของ
ข้าพเจ้าทั้งหลาย เทอญ ฯ

คำบูชาสถูปปรินิพพาน

วันทามิ อิมัง ปรินิพพานะฐูปัง, อิมัสัมมัง กุสินารายัง, ภาลลวะโนทะเย
พุทฺธัสสะ ภะคะวะโต ปรินิพพานัญฐานเน, อะยัง วันทะนา อัมหากัง ที่ฆะรัตตัง
หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้า ขอกราบไหว้สถูปเป็นที่ปรินิพพานนี้ ณ ศาลวโนทยาน ที่เมืองกุสินารา
นี้ อันเป็นสถานที่เสด็จดับขันธปรินิพพาน ของ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขอการกราบไหว้
นี้ จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข ความเจริญ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เทอญ ฯ

คำบูชาโทณพราหมณ์เจดีย์

วันทามิ ภันเต ภาคะวา อิมัง โทณะพฺราหมณะเจตียัง, ยัตถาคะโตมहि,
 ยัตถะ พุทฺธัสสะ สารีริกธาตุ วิภะชิตัง พุทฺธะธาตุโทณ เจ นิตฺธิโต, ยัง กุสินารายัง
 อันตฺระวา จะ ประนิพพานะเจตียัง อันตฺระวา จะ มะกฺกุปันธนะเจตียัง สุปะตฺติชฺฐิตัง
 สาธุ โน ภันเต, อิมะหิ สักกาเรหิ อระภิปุชชะยามิ, สิวากขาตัญจะนะมามิ,
 มัยหัง ที่ฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้าได้เจริญ ตามรอยบาทพระ
 ศาสตรา มาถึงแล้ว ขอถวายอภิവാทโทณพราหมณ์เจดีย์ อันเป็นที่โทณพราหมณ์แบ่ง
 แจกพระบรมสารีริกธาตุ ให้พระราชา ๘ พระนคร อย่างพุทธวิधि ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ
 ข้าพระพุทธเจ้าขอบูชาโดยยั้ง ค้ำถวดเครื่อง สักการะเหล่านี้ และขอน้อมระลึกถึงพระ
 ธรรม ที่ทรงแสดงไว้ดีแล้ว
 ขอการบูชาสักการะในครั้งนี้ จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพระพุทธเจ้า
 ตลอดกาลนาน เทอญฯ

คำบูชาพระพุทธสัมมัญญาณ

วันทามิ อิมัง พุทฺธะปะภฺมิมัง ฐัมมิกะราเชนะ พุทฺธะสสัมมัญญาณาติ มังคะละนา
 มัง กาทะตฺวา กุสินารายัง นามะ วิหาเร ประมุขัง สุปะตฺติชฺฐิตัง, ระตะนัตยานุภาเวนะ จะ
 พุทฺธะสสัมมัญญาณานุภาเวนะ จะ มัยหัง สุวัตฺถิ โหตุ สัพพะทาฯ

คำแปล

ข้าพเจ้า ขอกราบไหว้พระพุทธปฏิมานี้ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราช
 สมภารพระองค์ผู้ทรงคุณอันเป็นประเสริฐ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าพระราชทานนาม
 ว่า พระพุทธสัมมัญญาณ ให้ประดิษฐานเป็นองค์ พระประธาน ณ วัดไทยกุสินารา
 เฉลิมราชย์แห่งนี้

ด้วยอานุภาพแห่งรัตนตรัย และฤทธานุภาพ ของพระพุทธสัมมัญญาณ ขอ
 ความสุข ความสงบ ความไม่มีเวร ความไม่มีอุปสรรค ความไม่มีความลำบาก ความ
 ลื่นไปแห่งกองทุกข์ คือพระนิพพาน จงมีแก่ข้าพเจ้าทุกประการ เทอญ.

คำบูชาพระบรมสารีริกธาตุ^๑

อะหัง วันทามิ กุสินารายํ นาม มหาวิหาเร พุทธัสสะ ปรีนิพพา นัญชานาเน เจวะ
อัญชานัง นะคะรานัง วิภะชะนัญชานาเน จะ พุทธะเจติเย สุปะติฏฐิตัง สารีริกะธาตุง
มหาโพธิง พุทธะรูปัง สะกะลัง สะทา

ตีลสถานุภาเวนะ จะ เทวะตานุภาเวนะ จะ ประริจิตปุญญาานุภาเวนะ จะ สะทา
โสถถิ ภาวันตุ เม.

คำแปล

ข้าพเจ้า ขอบูชา กราบไหว้ พระบรมสารีริกธาตุ ที่เจดีย์พุทธชานูสรณ์สถาน อัน
เป็นที่ปรินิพพานของพระบรมศาสดา และมอบพระบรมสารีริกธาตุ ให้ภิกษุตรีย์ ๘ นคร
ที่กรุงกุสินารา ซึ่งประดิษฐานตั้งมั่นไว้ดีแล้ว ณ มหาเจดีย์ แห่งวัดไทยกุสินาราเฉลิม
ราชย์นี้

ด้วยอานุภาพแห่งคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฤทธานุภาพ แห่งเทพยดา ผู้
สถิต รักษาพระธาตุ ทั่วพุทธภูมิ พร้อมด้วยบุญกุศล ที่ได้บำเพ็ญมา ขอการบูชา กราบ
ไหว้ นี้ จงยังความสุขสวัสดิ์ ความสมปรารถนา และความพ้นทุกข์ คือพระนิพพาน จงมี
แก่ข้าพเจ้า ตลอดการนาน เทอญ

คำถวายพระพร

(นำ) หันทะ มะยัง วะราภิยาจะนะคาถาโย ภาณามะ เส.

ระตะนัตตยานุภาเวนะ

จิวัง ชีวะตุ ที่ขามุ

จักกิวังเส สุชชี โหตุ

ทัยยะชาติ วิโรเจตุ

ทัยยานัง รัมมะนุญญัญญะ

ชะยะมัตถุ จะ ทัยยานัง

ปะสันนา โหนตุ สัพเพปิ

สัมมาธารัง ปะเวจฉันโต

อุทมิภาวายะ สัตตานัง

มาตาปีตา จะ อัตระชัง

เอวัง รัมเมนะ ราชาโน

ระตะนัตตยเตชะสา

ภูมิพะโล นระธาโป.

ราชากุลเอ จิวัง สะทา

สัพพะสัมปัตตีสัททียา.

จิวัง ติญฐะตุ โสถถินา

อุทมิ สันติ นีรันตะรัง

ปาณโน พุทธะสาสะเน

กาเล เทโว ปะวัสสะตุ

สะมิทัง เนตุ เมทะนิง.

นิจัจจ รักขันติ ปุตตะกัง

ปะชัง รักขันตุ สัพพะทา-ติ

^๑ ที่พระมหาธาตุเจดิมราชศรีธา วัดไทยกุสินาราเฉลิมราชย์

คำแปล

ด้วยเดชานุภาพแห่งพระรัตนตรัย ขอให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล จงทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน ขอให้พระบรมราชจักรีวงศ์ทุกพระองค์ จงทรงพระเกษมสำราญตลอดกาลทุกเมื่อ ขอให้ประเทศไทยจงเจริญรุ่งเรืองด้วยความสำเร็จแห่งเศรษฐกิจทุกอย่าง

ขอให้รัฐธรรมนูญของไทยจงดำรงมั่นโดยสวัสดิ์ ขอให้ชาวไทยจงมีความสุขกายสุขใจ มีความเพียรที่บริสุทธิ์ มีปัญญาที่เฉียบแหลม ขอให้ชัยชนะและความเจริญรุ่งเรือง จงมีแก่ชาวไทยตลอดกาลนิรันดร์ ขอให้ชาวโลกทั้งปวงจงมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา

ขอให้ฝนจงหลังสายธารตกต้องตามฤดูกาลนำความชุ่มชื้นมาสู่แผ่นดิน เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของประชาชาติทั้งปวง บิдамารดาถนอมบุตร ที่เกิดจากอกของตนฉันใด ขอพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงโปรดรักษาพสกนิกรของพระองค์โดยธรรม ฉะนั้น เทอญฯ

คำบูชาแสงสว่างพระมหาเจดีย์

(นำ) หันทะ มะยัง มหาเจดีย์สุโสภาสุสภาภิบุษาคาธา ภาณามะ เต

ยา หิ สารีริกธาตุ

สัมพุทธัสสะ มะเหลสีโน

นระวันนัง ทัยยะราชูณัง

ปุชระนัตถายะ การิตะ

ภูเบนะ ยัมหิ ปักขิตตา

มะหาเจติยะนามะเก

ชีณาสะวา มุนินทัสสะ

อะลิตี เย จะ สาวะกา

สาธุนัง ปุชระนัตถายะ

กุกสินารายะ ธานียา

ปะติฏฐานัสสะ อัตถายะ

ยัสสัมมัง ปะสันนะเจตะสา

เตสัง พิมพานิ ทัยยานัง

ภูเบนะ การิตานิ เว

โสภาโส เจติยัสเสวะ

ปัญญา วิยะ มะเหลสีโน

เสฏฐัง นิยยานิกัง ฐัมมัง

โลกานัง โส อะเทสะยิ

ทิวา ตัปปะติ อาทิจโจ

รัตติมาภาติ จันทิมา

อะระ สัพพะมะโหรัตตัง

เอตัสสะ โพธิ โรจะเต

สัพเพ เอตัสสะ โสภาสัง

อะภิบุษามะ ทูระโต

ตัสสะ ปุชานุกาเวนะ

สะทา โสตถิ ภาวันตุ โน

ยะมิจฉามะ มะยัง สัพเพ

วันทามะ ตัง ยะถิจจัตถันติ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าขอสักการะด้วยแสงประทีปส่องสว่างบูชาพระบรมสารีริกธาตุ ขอสักการะเส้นพระเจ้า ขอบูชาพระพุทธรูปปฏิมากร ๘ รัชกาล พระอรหันต์อัสติมหาสาวก

๘๐ องค์ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานมาประดิษฐานในพระมหาธาตุเจดิมราชศรีทศา ณ พระอารามนามว่า วัดไทยกุสินาราเจดิมราชย์ ตั้งเวชนียสถานที่สุดที่จบริณีพพานและถวายเพลิงพระพุทธรูปพระของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ข้าแต่พระองค์ผู้ทรงพระคุณอันหาที่สุดมิได้ โปรดประทานประทับคุ้มครองโลก เครื่องส่องทางนำออกจากกองทุกข์ ดุจแสงอาทิตย์สว่างเวลากลางวัน แสงจันทร์สว่างเวลากลางคืน แสงประทีปแห่งปัญญาของพระพุทธองค์ย่อมสว่างให้รุ่งเรืองทั้งกลางวันและกลางคืน ข้าพเจ้าขอบูชาแสงแห่งการตรัสรู้โดยชอบนั้นด้วยแสงสว่างทั้งปริมณฑลแห่งเจดีย์และในทิศทั้ง ๔ ด้วยเศียรเกล้า

ขอณภาพแห่งจิตอธิษฐานที่ได้ถวายประทับคือแสงสว่างนี้ จงยังอิทธิวิบูลมบุญผลให้ข้าพเจ้าได้พบประทับส่องสว่างทางชีวิต เข้าถึงแก่นแท้แห่งพระพุทธศาสนา ขอให้เกิดแสงสว่างแห่งปัญญาให้ดวงตาเห็นธรรมโดยง่าย สว่างมาสว่างไป ทำนิพพานให้แจ้ง ตลอดถึงความพ้นทุกข์ ทุกภพทุกชาติ เทอญ.

คำบูชาพระอัสติมหาสาวก

(นำ) หันทะ มะยัง อัสติมหาสาวกานมภิบูชาคากา ภาณามะ เส

เย สัมพุทธานุพุทธา จะ	อะลิตี มุนิสาวะกา
ฉินฺดา สะมันตะโต พุทธะ-	สารีริกายะ ฐาคูยา
พุทธะธัมมัง สุณันตา วะ	สุสะมาหิตะมานะสา
นิจจัง กะตัญชะลิตี สัพเพ	ชุติมันโต อะนาสะวา
อุตตะมังเคนะ สัพเพเต	มะยัง นะมามะ ทูระโต
นะมะการานุกาเณนะ	สะทา โสตถิ ภาวันตุ โน
ยะมิจฉามะ มะยัง สัพเพ	วินทามะ ตัง ยะถิจฉิตันติ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าขอสักการะบูชา พระอรหันต์หมู่ใหญ่ มหาสาวก ๘๐ องค์ ที่ประดิษฐานโดยรอบพระบรมสารีริกธาตุของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประนมหัตถ์สักการะอยู่เสมอด้วยคารตบับฟังอัปมาทธรรม น้อมจิตรับปัจฉิมโอวาทคือความไม่ประมาท ข้าพเจ้าขอน้อมอภิวัตพระมหาสาวกหมูนัน ด้วยเศียรเกล้า

ขอการกราบไหว้ครั้งนี้ จงเป็นมหัศจรรย์เข้าถึงคุณพิเศษ คือ เอตทัคคะสุดยอดของอริยอัสติมหาสาวกเหล่านั้น จงช่วยคุ้มครองพระพุทธศาสนา พลังบารมีทั้ง ๓๐ ทัศ จงขจัดเสียซึ่งอุปัทวะทั้งปวง แม้อันตรายเป็นเอนกจงพินาศไปโดยไม่มีส่วนเหลือ ขอพรแห่งพระอัสติมหาสาวก ๘๐ พระองค์ จงบังเกิดมีแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ตราบเท่าพระนิพพาน เทอญฯ

คำบูชาพระพุทธรูปพระศาสดา

(นำ) หันทะ มะยัง สมพุทฺธสฺส ปาทสฺสาภิปุชชาคาถา ภาณามะ เส
 สัมพุทฺธสฺส หิ ยัง ปาทัง   สระวีริชฌาปะเน ทิเน
 মহากัสสะปะเถเรนะ   สิเรนะ อะภิวันทิตัง
 เทวานัญญะ มะนุสสานัง   อัပ္ภุตัจจะริยัง ตะทา
 อุตตะมังเคนะ เอตัมปิ   มะยัง นะมามะ ทูระโต
 นะมะการานุภาเวนะ   สะทา โสตถิ ภาวันตุ โน
 ยะมิจฉามะ มะยัง สัพเพ   วินทามะ ตัง ยะถิจฉิตันติ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าขอกราบไหว้บูชาพระพุทธรูปเครื่องระลึกถึงวันถวายพระเพลิงพุทธสรีระที่ได้แสดงมหัศจรรย์แก่เทวดาน้อยใหญ่ ให้ปรากฏพระพุทธรูปด้วยเทวฤทธิ์รับการสักการะหมู่บริวารผู้มีพระมหากัสสะปะ สังฆาธุมาจารย์ เป็นประธาน ข้าพเจ้าขอกราบไหว้บูชาพระพุทธรูปนั้นด้วยเศียรเกล้า

ขออานุภาพแห่งการกราบไหว้ด้วยศรัทธาแผ่ไปเป็นอนุสติ ระลึกตามธรรมเนียม ตามวินัยที่พระบรมศาสดาแสดงไว้ดีแล้ว และขออานิสงส์แห่งการกราบไหว้ จงยังประโยชน์ความสุขแก่ข้าพเจ้า จนถึงความพ้นทุกข์ คือ พระนิพพาน เทอญฯ

คำบูชาหมอชิวโกโกมารภัจจ

(นำ) หันทะ มะยัง ชิวโกโกมารภจฺจนามเวชฺชสฺสาภิปุชชาคาถา ภาณามะ เส
 สัมพุทฺธสฺส หิ เกสฺสชชะ-   ทายะโก โหติ ชิวะโก
 โสปี กาละกะโตทานิ   พิมพะเมตฺสสะ วิชชะเต
 ฌาณะสังวะระนาโม หิ   สังฆะราชา ทะยาธุโก
 สิริมังคะละภาวายะ   คิลานานัง ทะทาติ ตัง
 คุณะมัสสฺสาภิปุชชะมะ   สุปะสันเนนะ เจตะสา
 ตัสสะ ปุชชานุภาเวนะ   สะทา โสตถิ ภาวันตุ โน
 ยะมิจฉามะ มะยัง สัพเพ   วินทามะ ตัง ยะถิจฉิตันติ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าขอสักการะบูชาหมอชิวโกโกมารภัจจ นายแพทย์ผู้ถวายโอสถรักษาอาพาธของพระบรมศาสดา และพระเจ้าพิมพิสาร ราชาแห่งมคธรัฐ ซึ่งสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช ทรงพระเมตตาประทานมาเป็นมิ่งขวัญแก่ผู้เจ็บป่วยทั้งภายนอกและภายใน จะได้หายจากโรคทางกายและทางใจ ปลอดภัยจากโรคร้ายทั้งปวง สุขภาพแข็งแรง

ด้วยพยานภาพแห่งจิตอธิษฐานนี้ ขอให้ข้าพเจ้าจงปราศจากทุกข์ คือ โรคอาพาธ ความเจ็บไข้ได้ป่วยทั้งภายนอกและภายใน ทั้งทางกายและทางใจ ตลอดจนถึงความพ้นทุกข์ คือ พระนิพพาน เทอญฯ

คำบูชาสยามเทวสถาน

(นำ) หันทะ มะยัง สยามเทวสถานสุสาภิบูชาคาถา ภาณามะ เส

สังเวชนีนียามานิ	จะตุภูษานานิ ยานิ โข
สาธุติ สัมมะตานิเวระ	สัมพุทฺธิเป อิทานิปิ
มะหิตฺทิตฺทเวระตาทิ	ปะริคคฺตตานิ วิชชะเร
เอตานิ สิระสาเยวะ	มะยัง นะมามะ ทูระโต
นะมะการานุภาเวนะ	สะทา โสตถิ ภาวันตุ โน
ยะมิจฉามะ มะยัง สัพเพ	วินทามะ ตัง ยะถิจฉิตัง
รักขันตุ จะ สะทา ทัยเย	สัยามะรัฐฐาภิปาละกาติ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าขอสักการะกราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สถิตอยู่ในสยามเทวสถาน หมู่เทวดา ทวยเทพ ผู้ทรงฤทธิ์ ทรงธรรม ทรงอำนาจ ทั้ง ๑๖ ภูมิสวรรค์ เทวดาคนที่คุ้มครอง รักษาพุทธสังเวชนียสถานทั้ง ๔ และพระสยามเทวาธิราชผู้ปกป้องรักษาแผ่นดินอันชนชาวสยามอาศัยอยู่

ด้วยการสักการะนี้ ขออำนาจแห่งเทวฤทธิ์ อธิมิตมหาเทพ บุญบารมีพระโพธิสัตว์เจ้า คดวงวิญญาณบุรพมหากษัตริย์ผู้คุ้มครองพระพุทธศาสนานับแต่ครั้งพุทธกาล จงประสิทธิ์ประสาทพรอันเป็นมหามงคล เป็นมิ่งขวัญพรชัย เจริญรุ่งเรืองด้วย ลาภ ยศ สุข ธรรมเจริญ จงทุกประการ เทอญฯ

คำบูชาหลวงพ่อบุญแก้ว

(นำ) หันทะ มะยัง สมพุทฺธรัตนปฎิมากรสุสาภิบูชาคาถา ภาณามะ เส

โย พุทฺโธ อะภิธาเนนะ	ระตะนัปปะฎิมากะโร
วะรปฺปะสิทฺธิโก ทัยยะ-	รัฐฐัสสะ สาธุสัสมะโต
ทัยยินเทหิ จะ สัพเพหิ	รัฐฐะวาลีหิ สักกะโต
มุขะชาयी วะ สัพเพสัง	ปุญญาณัง กิริยาเย จะ
พุทฺธะสาสะนิ กานัญจะ	โลกัสมิง กุสะลากะโร
ติละกัฏโจะ จะ สัพเพสัง	สุชะทายี มะหิตฺทิกอ
ทัยยานะมุตตะมัง เสฎฐัง	มะยัง นะมามะ ทูระโต
นะมะการานุภาเวนะ	สะทา โสตถิ ภาวันตุ โน
ยะมิจฉามะ มะยัง สัพเพ	วินทามะ ตัง ยะถิจฉิตันติ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าขอนมัสการกราบไหว้และถวายเครื่องสักการบูชาพระพุทธรูปปฏิมากร มีนามตามประดิษฐานไว้ว่าหลวงพ่อบุญแก้ว องค์แทนพระศักดิ์สิทธิ์ที่หมู่บ้านพุทธเมืองไทย ที่พระมหากษัตริย์ราชเจ้าสักการะอยู่ มหาชนทุกหมู่เหล่าเข้าเข้าบูชา เป็นที่พึ่งอันประเสริฐ ป่อเกิดแห่งมหากุศล ประทานในราชพิธีและรัฐพิธี ที่รวมความดีของชาวพุทธทั่วโลก ได้ตั้งบุญพระบารมี อิทธิฤทธิ์มาสถิตย์เป็นมิ่งมงคล ณ สกตแดนปรีนิพพาน เกียรติคุณ บุญไพศาล ปกป้องบริวาร ทุกกาลทุกเมื่อ

ด้วยพลานุภาพแห่งการได้นมัสการกราบไหว้ จึงเป็นปัจจัยหนุนเนื่องเชื่อมศรัทธา สมปรารถนาตามประสงค์ ยাত্রาจำนงค์ตรงไปในทิศทั้ง ๔ ขอพระบารมีในวิถีปลอดภัย อยู่ที่หนใด ทำการสิ่งใด ขอให้ได้มรรคผลงอกงามไปบุญดี จึงสมบูรณ์ทุกประการ เทอญฯ

คำบูชาพระสมเด็จพุทธรูมิ

(นำ) หันทะ มะยัง พุทธรูมิศสาภิบูชาคาถา ภาณามะ เส

พุทธรูมิติ โย พุทโธ	อะริธาเนนะ ปากะโธ
จาตุททิสะนิวาสิหิ	อาคันตุเกหิ สักกะโต
ยัญจะ วันทิตุกาเมหิ	ปุณฺณกาเมหิ สัพพะหิ
โย จะ พุทโธ มะหิทธิติ	สัพเพหิ โหติ สันฺนุญฺโต
โลกานะมุตตะมัง เสฏฺฐัง	มะยัง นะมามะ ทูระโต
นะมะการานุกาเวนะ	สะทา โสตถิ ภาวันตุ โน
ยะมิจจา มะยัง สัพเพ	วินทามะ ตัง ยะถิจฉิตันติ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าขอบูชาสักการะสมเด็จพุทธรูมิ เป็นที่ศรัทธาเลื่อมใสของชนผู้จาริกธรรมยาตรา ทั้งภารตชนคนสยาม ตามมรรคาจากทิศทั้ง ๔ ผู้มีบุญญาบารมี ขานนามตามอิทธิฤทธิ์ว่าหลวงพ่อบุญแก้ว องค์พระผู้สามารถประสาทพรให้ชีวิตพลุดุสุขนิรันดร ด้วยสามัญญทรัพย์นับมหาศาล ด้วยอริยทรัพย์นับไม่ถ้วน พระผู้สถิตย์อำนวยการของชาวภารตแห่งกุสินารานคร

ข้าพเจ้าขอน้อมกราบวิปश्यันถันถ้ำเลิศ สิ่งประเสริฐสูงสุดที่มนุษย์และเทวดาทั้งหลาย จะพึงได้ จะพึงมี จะพึงเป็น ขออิทธิพลเหล่านั้น จึงให้ได้สมบัติของพระเจ้าจักรพรรดิมหาสุทัสสนะ ๔ ประการ คือ มีร่างกายงดงาม ผิวพรรณดี มีอายุยืนยาว มีโรคภัยไม่เบียดเบียน และเป็นที่รักของมนุษย์และเทวดา จึงบังเกิดมีแก่ข้าพเจ้า ญาติของข้าพเจ้า ตลอดกาลเป็นนิตย์ เทอญฯ

คำบูชาพระพุทธรูปมุจลินทรนาคราช

(นำ) หันทะ มะยัง มุจลินทรนามสมพุทธรูปุชาคาธา ภาณามะ เส

ประภิสังเวทมาโน วะ	วิมุตติสุขะมุตตะมัง
นิสินโน โหติ สัมพุทโธ	ยะทา ชีโน นระราสะโก
นาเมนะ มุจจะลินโหติ	นาคะราชา สุปากะโณ
สิรัสสุประวิ พุทธัสสะ	อาคันต์วาน มะหามะณัง
สี่ตาทิประภีพาหายะ	กัตตวา ประติภูจฺจิวโต ตะทา
นาคะราชัสสะ นามะนะ	ลัทธาภิธานะโก ชีโน
จักขุมา สุคะโต เนตตะ	สี่ตุนหาทีหิ ปีพีโต
โลกานะมุตตะมัง เสฏฐัง	มะยัง นะมามะ ทูระโต
นะมะการานุภาเวนะ	สะทา โสตถิ ภาวันตุ โน
ยะมิจฉามะ มะยัง สัพเพ	วินทามะ ตัง ยะถิจฉิตันติ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าขอสักการะบูชาพระพุทธรูปมุจลินทรนาคราช เรียกขานตามปาฏิหาริย์ บันดาลอัศจรรย์ให้ปรากฏ กำหนดสมัยญญาว่าหลวงพ่อไกลกังวล มีปริณทลมุจลินทร นาคินทราชผู้เรืองฤทธิ์ แม่พังพานสถิตย์ปกป้องผองภัย มีให้แผ้วพานแต่พระบรมพระ ศาสตร์จารย์ ครั่งพันทรมาน ทรงเสวยวิมุตติสุข มีได้มีความวิโยคโคทุกข์ และความ ห่วงใยไกลกังวลของมหาชนผู้ศรัทธาเลื่อมใส มีสุขนอกใน จิตใจเบิกบาน พ้นจากบ่วง มารและบริวาร ข้ามโอะมะสงสาร ห่างโรค พันภัย สรรพเคราะห์ใด ๆ หนีไกลไม่แผ้วพาน ขออานุภาพพระรัตนตรัยและบุญฤทธิ์จากการได้บูชาสักการะนี้ จงเป็นบารมีให้ ข้าพเจ้าไกลห่างจากความกังวลทั้งภายนอกและภายใน มีศีล สมาธิ ปัญญาองดงาม ไพบูลย์ ยังผลแห่งความสำเร็จในโลกียสมบัติ โลกุตตรสมบัติ และจักรพรรดิสมบัติของ พระมหาสุทนต์นะ ลากผลพูนทวี มีสุขภาพพลานามัยดี หหมดห่วงหมดกังวล นำทางพา ตนสู่ความพ้นทุกข์ คือ พระนิพพาน เทอญ.

คำบูชาสถูปยมกปาฏิหาริย์

วันทามิ ภันเต ภาคะวา อิมัง ยะมะกะปาฏิหาริยะกะระณัญฐานัง, ยัตถาคะโต มหิ, อิตทะ โข ปะนะ ภาคะวา อะเนกะวิหัง ยะมะกะปาฏิหาริยัง อะกาสิ ติตถิเย ทะมิตุง ฯ ตะโต โส ภาคะวา เทวะโลกัง คันต์วา ตาวะติงสะภาวะเน ปันทุกัมพะละ สิลาสะเน เตมาสัง วัสสุปะคะโต อะภิมมะปิฎะกัง เทเสนโต พุทธะมาตะรัง สะปะริ วารัง โสตาปัตติยะเล ประติภูจฺจาเปสิ ฯ

สาธุ โน ภันเต, อิมะหิ สักกาเรหิ อะภิปุชชะยามิ, สิวากขาตัญจะนะมามิ, มัยหัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้า ได้เจริญตามรอยบาทพระศาสดามาถึงแล้ว ขอถวายอภิวาท สถานที่ซึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ทรงแสดงยมกปาฏิหาริย์ เพื่อปราบเหล่าเดียรถีย์ ผู้เป็นมิถิยาปฏิญญี ครั้นแล้วจึงเสด็จไปเทวโลก ทรงจำพรรษาและ แสดงอภิธรรมปิฎก โปรดพระพุทธมารดาพร้อมเทพบริวารให้ได้บรรลุโสดาปัตติผล ณ บันฑุกัมพลศิลาอาสน์ ในสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ฯ

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้าขอบูชาโดยยิ่ง ด้วยเครื่อง ถักการะเหล่านี้ และขอน้อมระลึกถึงพระธรรม ที่ทรงแสดงไว้ดีแล้ว ขอการบูชาถักการะในครั้งนี้ จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพระพุทธเจ้า ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

คำบูชามูลคันธกุฎี เขตวันมหาวิหาร^๑

วันทามิ ภันเต ภาคะวา อิมัง สāvคตถิยัง เขตระวะนัง ณะนาถะปิณฑกัถัสสะ อารามัง, ยัตถาคะโถมหิ, อิชะ โข ประนะ ภาคะวา เอกุณะวีสังวัสสานิ วิหาสิ, มังคะละ สุตตัง เทเสถสิ, จิวโต อะหัง อังคฺคิมาละ ตวัญจะติฏฐาติ อังคฺคิมาละโจรัง อะภิชินิ, ประฏิละระ สะติง ภาคินิติ ประญาจาร์ญจะ สะติวิระหิตัง วิเนสิ ฯ

สาธุ โน ภันเต, อิมะหิ ถักกาเรหิ อะภิปุชชะยามิ, สัฎฐากขาตัญจะนะ मामิ, มัยหัง ที่ฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้า ได้เจริญตามรอยบาทพระศาสดา มาถึงแล้ว ขอถวายอภิวาท เขตวันมหาวิหาร ที่อนาถะปิณฑิกะเศรษฐิวาสถาน์ ถวาย พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงประทับอยู่แล้ว ณ ที่นี้นานถึง ๑๘ พรรษา ทรงแสดง มงคลสูตรแก้ปัญหาของเทวดา และมนุษย์ และทรงแสดงธรรมอันเป็นอุบายเครื่องนำ ออกจากทุกข์ทั้งปวง ทรงชนะเหนือโจรของคฤมาล และยังบุคคลผู้มีสติวิปลาสให้ สมประดี ณ สถานที่แห่งนี้ ฯ

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้าขอบูชาโดยยิ่ง ด้วยเครื่อง ถักการะเหล่านี้ และขอน้อมระลึกถึงพระธรรม ที่ทรงแสดงไว้ดีแล้ว ขอการบูชาถักการะในครั้งนี้ จง เป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข และเพื่อมรรคผลนิพพาน แก่ข้าพระพุทธเจ้า ตลอด กาลนาน เทอญ ฯ

^๑ สวคมนตรีบทพิเศษ ๕๒, วันทามิ ๑๘มงคลสูตร ๒๒, กรณียมงคลสูตร ๒๘, วันทามิ ๑๘

คำบูชาที่แสดงมหาสติปัฏฐานสูตร^๒

วันทามิ ภันเต ภาคะวา กัมมาสะธัมมัง นามะ กุณฺโณ นิคะมังอาคะโต, ยัตถะ
มหาสติปัฏฐานะสุตตัง เทลิตัง ฯ อิตฺธะ โช ปะนะ ภาคะวา มหาสติปัฏฐานะสุตตัน
ตัง เทเสสิ เอกายะโน อะยัง ภิกขะเว มัคโค สัตตานิยัง วิสุทฺธิยา โสกะปะริเทวานัง
สะมะติกกะมาเยะ ทุกขะโทมะนัสสานัง อัตถังคะมาเยะ ญายัสสะ อะธิกะมาเยะ นิพพา
นัสสะ สัจฉิกิริยาเยะ ยะทิทัง จัตตาโร สติปัฏฐานาติเออะมาทินา นะเยนะ ฯ

สาธุ โน ภันเต, อิมะหิ สักกาเรหิ อะภิปุชชะยามิ, สัฎฐากขาตัญจะนะมามิ,
มัย्हัง ที่ฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้าได้จาริกมาจนถึงแล้ว ณ กัมมาสะ
ธัมมะนิคมสถาน ซึ่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง มหาสติปัฏฐานสูตร อันเป็นทางสาย
เอก ที่ส่งสรรพสัตว์ให้ถึงความบริสุทธิ์ พ้นความโศกเศร้า ความทุกข์กาย ทุกข์ใจ ทำ
พระนิพพานให้แจ้ง ทางสายนี้ คือสติปัฏฐาน ๔

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้า ขอบูชาโดยยิ่งด้วยเครื่อง สักการะเหล่านี้
นี้ และขออน้อมระลึกถึงพระธรรมที่ทรงแสดงไว้ดีแล้ว ขอการบูชาสักการะในครั้งนี้ จง
เป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข เพื่อความรู้แจ้ง ในกาย เวทนา จิต ธรรม แก่ข้าพระพุทธ
เจ้า ตลอดกาลนาน เทอญฯ

คำบูชาพระบรมสารีริกธาตุเจดีย์ ไวสาลี^๓

วันทามิ ภันเต ภาคะวา, อิมัง เวสาลียัง มะหาวะเน กุฎฎาคาระสาลัง, ยัตถา
คะโตมหิ, อิตฺธะ โช ปะนะ ภาคะวา มหาปะชาปะตียา โคตะมียา ปัญจะสะตานิญจะ
สาเกยานันนัง ภิกขุญุปะสัมปะทัง อะนุชานันโต เอตะทะโวจะ อะนุชานามิ ภิกขะเว ภิกขุหิ
ภิกขุณีโย อูปะสัมปาเทตุนติฯ

วันทามิ อิมัง ประมะสารีริกธาตุเจดีย์ ยัตถะ อะโสเกนะ มะหาราเชนะ
สะกะละธัมมัพพีเป ภาคะวะโต ธาตุโย อาหะราเปตฺวา นิชาปีตา ฯ

สาธุ โน ภันเต, อิมะหิ สักกาเรหิ อะภิปุชชะยามิ, สัฎฐากขาตัญจะนะมามิ,
มัย्हัง ที่ฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล

^๒ สวดมนต์บทพิเศษ ๕๒, วันทามิ ๑๘ ตั้งอยู่บริเวณเขาไกรลาส สันติาคาร มหานครเคลลี

^๓ สวดมนต์บทพิเศษ ๕๒, รตนสูตร ๒๔, วันทามิ ๑๘ ตั้งอยู่ที่เมืองไวสาลี ใกล้เมืองปัตนา รัฐพิหาร

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้า ได้จาริกตามรอยบาทพระศาสดา มาถึงแล้ว ณ ศาลาเรือนยอดปามหาวัน เมืองไพศาลีแห่งนี้ ณ ที่นี้แล พระผู้มีพระภาคเจ้า เมื่อจะทรงอนุญาตให้ พระมหาปชาบดี และเจ้าหญิง ศากยะ ๕๐๐ ให้ได้บวชเป็นภิกษุณี จึงได้ตรัสว่า ภิกษุทั้งหลาย ตถาคตอนุญาตภิกษুবวชให้ภิกษุณีได้ ฯ

ข้าพระพุทธเจ้า ขอกราบไหว้ พระเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ แห่งนี้ ที่พระเจ้าอโศกมหาราชทรงมีพระบรมราชโองการ ให้อัญเชิญ พระบรมสารีริกธาตุจากทั่วชมพูทวีปมาบรรจุไว้ในพระเจดีย์แห่งนี้

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้า ขอบูชาโดยยิ่งด้วยเครื่อง ถักการะเหล่านี้ และขอน้อมระลึกถึงพระธรรมที่ทรงแสดงไว้ดีแล้ว ขอการบูชาถักการะในครั้งนี้ จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพระพุทธเจ้า ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

คำบูชาที่สถูปสังกัสสนคร

วันทามิ ภันเต ภาวะวา อิมัง เทโวโรหณะเจติยฐานัง, ยัตถาคะโตมทิ, อิศะ โข ปะนะ ภาวะวา เทวะโลกะโต โอรุหะสิ, ตะทา ภาวะวา โลกะวิระระณะปาฏิหาริยัง อะกาลิ ยะถา เทวะมะนุสสา อัญญะมัญญัง ปัสสังสุ, อากาเส มะหาพีรหามา เจวะ สักโก เทวะราชา จะ สะปะริวาโร ภาวะวันตัง อุกโยเชสูง, ประสูวะติละ จะตัสโส ปะริสา ภาวะวะโต ปัจจุคคะมะนัง อะกังสุ ฯ

สาธุ โน ภันเต, อิมะทิ สักกาเรหิ อะภิปุชชะยามิ, สักกาชาตัญญะนะมามิ, มัยหัง ที่ชะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้า ได้เจริญตามรอยบาทพระศาสดามาถึงแล้ว ขอถวายถักการะพระเจดีย์นามว่า สังกัสสะสถูป อันเป็นสถานที่พระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จจากเทวโลกกลับสู่ภูมิแห่งมนุษย์ ณ สถานที่นี้ ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงทำปาฏิหาริย์เปิดโลกทั้งสาม ให้เทวดาและมนุษย์ ทั้งหลายเห็นกันโดยทั่ว ในนภากาศ ก็แลท้าวมหาพรหม ท้าวสักกะเทวราช พร้อมด้วยเทพผู้เป็นบริวารมาส่งเสด็จ ส่วนภาคพื้นดิน มีราชา คหบดี สมณะชี พราหมณ์ และพุทธบริษัททั้ง ๔ เหล่า คอยเฝ้ารับเสด็จโดยเนืองแน่น

ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระพุทธเจ้า ขอบูชาโดยยิ่งด้วยเครื่อง ถักการะเหล่านี้ และขอน้อมระลึกถึงพระธรรมที่ทรงแสดงไว้ดีแล้ว ขอการบูชาถักการะในครั้งนี้ จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพระพุทธเจ้า ตลอดกาลนาน เทอญ ฯ

หมวดคำอาราธนา

คำอาราธนาศีล ๕

มรยง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะติสระเณนะ สะหะ
 ปัญจะ สีลานิ ยาจา มะ
 ทุติยัมปิ มรยง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสระเณนะ สะหะ
 ปัญจะ สีลานิ ยาจา มะ
 ตะติยัมปิ มรยง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสระเณนะ สะหะ
 ปัญจะ สีลานิ ยาจา มะ

คำสมาทานศีล ๕

๑. ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๒. อหิงสาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๓. กาเมสุมิจจาจारा เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๔. มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๕. สุราเมระยะมัทตะปะมาทัญญูสุานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

คำอาราธนาศีล ๘

มรยง ภันเต ติสระเณนะ สะหะ อัญจะ สีลานิ ยาจา มะ
 ทุติยัมปิ มรยง ภันเต ติสระเณนะ สะหะ อัญจะ สีลานิ ยาจา มะ
 ตะติยัมปิ มรยง ภันเต ติสระเณนะ สะหะ อัญจะ สีลานิ ยาจา มะ

คำสมาทานศีล ๘

๑. ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๒. อหิงสาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๓. อหะพรัหมะจะริยา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๔. มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๕. สุราเมระยะมัทตะปะมาทัญญูสุานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๖. วิกาละโภชะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๗. นัจจะคีตะวาทิตะวิสุกะทัสสะนา มาลาตันชะวิเลปะนะ ฐาระณะ มัณทะณะ
 วิญจะนัญญูสุานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ
๘. อุจจาสะยะนะมหาสะยะนา เวระมะณี สิกขาปะทัง สะมาทิยามิ

คำอาราธนาธรรม

พรหมมา จะ โลกาธิปะตี สะหัมปะติ
 กัตถัญชะลี อันทิวะรัง อะยาจะณะ
 สันตีระ สัตตาปประระชั๊กชะชาติกา
 เทเสตุ รัมมัง อะนุกัมปิมัง ประชังฯ

คำแปล

ท้าวสหัมปะตี ผู้เป็นอธิปัตย์แห่งโลก ได้ประกอบอัญชลี ทูลวิงวอน พระพุทธเจ้า ผู้
 ประเสริฐกว่า สัตว์ผู้มีคุณลีในดวงตาน้อยมีอยู่ในโลก ขอพระคุณเจ้าโปรดแสดงธรรม
 อนุเคราะห์ที่ด้วยเถิด ฯ

คำอาราธนาธรรมพิเศษ

จาคตุททะลี ปันณะระระลี	ยา จะ ปักข์สสะ อัญฐะมี
กาลา พุทเธนะ ปันญัตตา	สัทธัมมัสสะวะนะสสิเม
อัญฐะมี โข อะยันทานิ	สัมปัตตา อะภิลักขิตา
เตนายัง ประริสา รัมมัง	โสตุง อិระ สะมาคะตา
สาธุ อัยโย ภิกขุสังโฆ	กะโรตุ รัมมะเทสะนัง
อะยัญจะ ประริสา สัพพา	อัญฐิกัตวา สุณาตุ ตันติ ฯ

หมายเหตุ ถ้าวันพระ ๑๕ คำ ว่า ปันณะระระลี ถ้า ๑๔ คำ ว่า จาคตุททะลี

คำอาราธนาพระปริตร

วิปัตติประฏิพาหายะ	สัพพะสัมปัตตีสัทธา
สัพพะทุกขะวินาสายะ	ประริตตัง พุทธะ มังคะลัง
วิปัตติประฏิพาหายะ	สัพพะสัมปัตตีสัทธา
สัพพะภะยะวินาสายะ	ประริตตัง พุทธะ มังคะลัง
วิปัตติประฏิพาหายะ	สัพพะสัมปัตตีสัทธา
สัพพะโรคะวินาสายะ	ประริตตัง พุทธะ มังคะลัง

คำแปล

ขอพระคุณเจ้าโปรดสวดพระปริตรอันเป็นมงคล เพื่อป้องกันความวิบัติ เพื่อสำเร็จ
 สมบัติทุกประการ เพื่อให้ทุกข์ ภัย โรค อันตรายใด ๆ ทุกชนิด จงพินาศสูญไป...

หมวดคำถวายทาน

คำถวายผ้าสักการะพระพุทธรูปนิพพาน

อิมัง มะยัง ภันเต สิงคิวัณณัง วियะ ปารุปะนะวัตถัง สะปะริวารัง โลกะนาถัสสะ
 ณะ ณะคะวะโรโต โธโณชะยามะ ฯ สาธุ โน ภันเต ณะคะวา สุจิระปะรินิพพุโตปิ อิมัง ปา
 รุปะนะวัตถัง สะปะริวารัง ทุคคะตานีตัง ปัตถมาการะภูตัง ปะฐักคัณหาตุ อัมหากัง ที
 ฆะรัตตัง นิพพานายะ หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายผ้าเนื้อเกลี้ยง
 เสมอด้วยสิงคิวัณมีสีอร่ามดุจดังทองของปุกุสะมัดลบุตร ซึ่งพระอนันตนั้นอมเข้าไปสู่
 พระวรกาย เป็นที่น่าอัศจรรย์ พระณิวรรณผุดผ่องยิ่งนักในวันเสด็จสู่มหาปรินิพพาน
 ณ สาลวโนทยาน นครกุสินาราแห่งนี้

ข้าแต่พระผู้มีพระภาคเจ้าผู้เจริญ แม้พระองค์เสด็จปรินิพพานนานแล้ว ขอพระ
 องค์ผู้เป็นนาถของโลกได้โปรดอนุเคราะห์รับผ้าผืนนี้ อันเป็นเครื่องบรรณาการที่นำมา
 ได้โดยยาก เข้าไปทาบพระวรกายของพระผู้มีพระภาคเจ้า พร้อมทั้งเครื่องสักการะทั้ง
 หลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์เกื้อกูล เพื่อความสุข เพื่อมรรคผล
 นิพพาน แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ล้นกาลนาน เทอญฯ

คำถวายพระพุทธรูป

อิมัง มะยัง ภันเต พุทธะรูปัง สังฆัสสะ โธโณชะยามะ อายะติงสาสะนัสสะ
 อะติโรจะนายะ จะ สุปะติภูจฺจิตายะ จะ สาธุ โน ภันเต สังโฆ อิมัง พุทธะรูปัง
 ปะฐักคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่งพระพุทธรูปนี้ แต่พระ
 สังฆ เพื่อความเจริญรุ่งเรือง และเพื่อความ ตั้งมั่นแห่งพระศาสนาต่อไป ข้าแต่ท่านทั้ง
 หลายผู้เจริญ ขอพระสงฆ์ จงรับ ซึ่งพระพุทธรูปนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์
 และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ล้นกาลนาน เทอญฯ

คำถวายผ้ากฐิน

อิมัง ภันเต, สะปะริวารัง, กะฐินะจีวะระทุสสัง, สังฆัสสะ, โอิโณชะยามะ สาธุ
โน ภันเต, สังโฆ, อิมัง สะปะริวารัง กะฐินะ จีวะระทุสสัง, ประภิกคัณหาตุ, ประภิกคะ
เหตฺวา จะ, อิมินา ทุสเสนะ, กะฐินัง, อิตถะระตุ, อัมหากัง, ที่ฆะรัตตัง, หิตายะ,
สุขายะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้ากฐินจีวร กับทั้ง
บริวารนี้ แต่พระสงฆ์ ขอพระสงฆ์จงรับผ้ากฐินจีวรกับทั้งบริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้ง
หลาย ครั้นรับแล้วจงกรณากฐินด้วยผ้านี้ เพื่อประโยชน์และ ความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้ง
หลาย ลีนกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายไตรจีวร

อิมานิ มะยัง ภันเต ติจีวะรานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอิโณชะยามะ
สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ติจีวะรานิ สะปะริวารานิประภิกคัณหาตุ อัมหากัง
ที่ฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้าไตรจีวร กับทั้งบริวาร
เหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ผ้าไตรจีวร กับทั้งบริวาร เหล่านี้ ของ
ข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ลีนกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายสลากภัตต์

เอตานิ มะยัง ภันเต สะลากะภัตตานิ สะปะริวารานิ อะสุกฺกัณฺฐาเน สฺฐะปิตานิ
ภิกขุสังฆัสสะ โอิโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ เอตานิ สะลากะภัตตานิ
สะปะริวารานิ ประภิกคัณหาตุ อัมหากัง ที่ฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ สลากภัตตอาหารกับทั้งบริวารทั้งหลาย ซึ่งตั้งไว้ ณ ที่โน้น
นั้น ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายแก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับ ซึ่งสลาก
ภัตตอาหาร กับทั้งบริวารเหล่านั้น ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อ ประโยชน์และความสุข แก่
ข้าพเจ้าทั้งหลาย ลีนกาลนานเทอญ ฯ

คำถวายข้าวสาร

อิมานิ มะยัง ภันเต ตัณฑุลานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอนโณชะยามะ
สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ตัณฑุลานิ สะปะริวารานิ ประภคคัณหาคู อัมหากัง
ที่ฆะรัตตัง ทิตายะ สุขาเย

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายข้าวสารกับทั้ง บริวาร
เหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ข้าวสารกับทั้ง บริวารเหล่านี้ ของ
ข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ล้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายสังฆทาน

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอนโณชะยามะ สาธุ
โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ประภคคัณหาคู อัมหากัง
ที่ฆะรัตตัง ทิตายะ สุขาเย ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายภัตตาหาร กับทั้งบริวาร
เหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับภัตตาหาร กับ ทั้งบริวารเหล่านี้ ของ
ข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ล้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายสังฆทาน (เพื่อมารดาบิดาและญาติมิตร)

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอนโณชะยามะ สาธุ
โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ประภคคัณหาคู อัมหากัญเจะ
มาตาปิตุอาทีนัญจะ ญาตะกานัง, ที่ฆะรัตตัง ทิตายะ สุขาเย ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่งภัตตาหารกับทั้ง
บริวารเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับภัตตาหารกับทั้งบริวารเหล่านี้
ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ และความสุข แก่ข้าพเจ้าและญาติมิตรทั้งหลาย มี
มารดาบิดาเป็นต้น ล้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายสังฆทาน (อุทิศกุศล)

อิมาโน มะยัง ภันเต มะตะกะภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะโธโณชยามะ
 สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมาโน มะตะกะภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาคู อัม
 หากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย มะตะกะ-ภัตตาทารกับ
 ทั้งบริวารเหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ มะตะกะภัตตาทารกับทั้ง
 บริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์ และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย
 ล้นกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายเทียนพรรษา

อิมาโน มะยัง ภันเต วัสสิกะทีปานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โธโณชยามะ
 สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมาโน วัสสิกะทีปานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาคู
 อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย เทียนพรรษา กับทั้ง
 บริวารเหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ เทียนพรรษา กับทั้งบริวารเหล่า
 นี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ล้นกาลนาน
 เทอญ ฯ

คำถวายผ้าป่า

อิมาโน มะยัง ภันเต ปังสุกุลัจฉะรานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะโธโณชยามะ
 สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมาโน ปังสุกุลัจฉะรานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาคู
 อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ผ้าบังสุกุลจีวร กับทั้ง
 บริวารเหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ ผ้าบังสุกุลจีวร กับทั้งบริวาร
 เหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ล้นกาล
 นาน เทอญ ฯ

คำถวายระฆัง

ยัคเข ภันเต สังโฆ ปะฏิขานาตุ มะยัง ภันเต เอตัง คัณทิง สะปะริวารัง
 พุทฺธัสสะ ปุชฺชนัตถายะ อิมัสมิง อาวาเส นียยาเทมะ สาธุโน ภันเต อะยัง พุทฺธัสสะ
 ปุชฺชนัตถายะ คัณทिया ทานัสสะ อานิสังโส อัมหากัญเจะ มาตาปิตุอาทีนัญเจะ
 ปิยะชชนานัง ที่มะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุฯ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงรับทราบ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอมอบถวาย
 ระฆังพร้อมกับบริวารนี้ ไว้ในอาวาสนี้เป็นเป็นพุทธบูชา ขออานิสงค์แห่งการถวายระฆัง
 เพื่อประโยชน์ทั่วไปแก่มหาชนนี้ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความ
 สุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย แก่ปियชน ทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นถ้วน ลี้กาดนาน เทอญฯ

คำถวายรูปเทียนดอกไม้

อิมานิ มะยัง ภันเต ที่ปะฐุปะปฺปคำถวายนะทงลอยปะระทีป อิมานิ ปะทีเปนะ
 อะสุกายะ นัมมะทายะ นะทिया บุลิน ฐิตัง มุณีโน ปาทะวะลัญชัง อภิปุชฺชมะ อะยัง
 ปะทีเปนะ มุณีโน ปาทะวะลัญชัสสะ ปุชฺชา อัมหากัง ที่มะรัตตัง หิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุฯ

คำแปล

ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอบูชารอยพระพุทธรูป ซึ่งตั้งอยู่ ณ หาดทราย แห่งแม่น้ำ
 ชื่อว่านัมมทานทีโน้น ด้วยประทีปนี้ การบูชารอยพระพุทธรูป ด้วยประทีปนี้ จงเป็นไป
 เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ลี้กาดนาน เทอญฯ

คำถวายเสนาสนะ

อิมานิ มะยัง ภันเต เสนาสนะนานิ อาคะตนาคะตัสสะ จาคุททิสัสสะ ภิกขุสัง
 กัสสะ นียยาเทมะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ เสนาสนะนานิปะฏิคคัณหาตุ
 อัมหากัญเจะ มาตาปิตุอาทีนัญเจะ ญาตะกานัง ที่มะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย เสนาสนะเหล่านี้ แต่พระ
 ภิกษุสงฆ์ ผู้มีในทิศทั้งสี่ ที่มาแล้วก็ดี ยังไม่มาแล้วก็ดี ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ เสนาสนะเหล่านี้
 ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย และญาติของ
 ข้าพเจ้าทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้น ลี้กาดนาน เทอญ ฯ

คำถวายสะพาน

มะยัง ภันเต อิมัง เสตุย มหาชนานัง สาธารณัตถายะ นิยาเทมะ สาธุ
โน ภันเต สังฆโม อิมัสมิยัง เสตุมहि นิยาเทเต สังฆโก โหตุ อิทัง เสตุทานัง อัมหากัง
ที่ฆะรัตตัง ทิตายะ สุขายะ สังวัตตะตุ.

คำแปล

ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอมอบถวาย ซึ่งสะพานนี้ เพื่อ
ประโยชน์แก่มหาชนทั้งหลาย ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงเป็นพยานแก่
ข้าพเจ้าทั้งหลาย ในสะพานที่ข้าพเจ้า ทั้งหลายได้มอบถวายให้แล้วนี้ ขอผลแห่งการ
ถวายสะพานนี้จงเป็นไป เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ล้นกาลนาน
เทอญฯ

คำถวายพระไตรปิฎก

ยัคเข ภันเต สังฆโม ปะฏิขานาตุ, มะยัง ภันเต เตปิฎะกัง (สละมัญชุสสัง) พุทธะปะริ
สาเย สัมมาปะฏิปัตติโสภะณะเย สังฆัสสะ นิยาเทมะ, สาธุ โน ภันเต อะยัง พุทธะปะริ
สาเย สัมมาปะฏิปัตติโสภะณะเย เตปิฎะกัสสะ (สละมัญชุสสัง) ทานัสสะ อานิสังโส อัม
หากัญเจะ มาตาปิตุอาทีนัญเจะ ปิยะชนานัง ที่ฆะรัตตัง ทิตายะ สุขายะ นิพพานายะ
สังวัตตะตุ.

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ขอพระสงฆ์จงรับทราบ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย
หนังสือพระไตรปิฎก (พร้อมทั้งคัมภีร์) แด่พระภิกษุสงฆ์ เพื่อความมั่งคั่งแห่งสัมมาปฏิบัติ
ของพุทธบริษัท, ขออานิสังโสแห่งการถวายหนังสือ พระไตรปิฎก (พร้อมทั้งคัมภีร์) เพื่อ
ความมั่งคั่งแห่งสัมมาปฏิบัติของพุทธบริษัทนี้ จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ เพื่อความสุข
เพื่อพระนิพพาน แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย แก่ปิตุชนทั้งหลายมีบิดามารดาเป็นต้น ตลอด
กาลนานเทอญ

คำถวายหนังสือ

อิมาณี มะยั้ง ภันเต ปันณานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆ์สสะ โอนเณชยามะ
สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมาณี ปันณานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาคู อัมหากัญ-
เจะระ มาตาปิตุ-อาทั้นัญจะ ญาตะกานัง ที่ฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย หนังสือกับทั้งบริวาร
เหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ หนังสือกับทั้งบริวารเหล่านี้ ของ
ข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และ ความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย และญาติของ
ข้าพเจ้าทั้งหลาย มีมารดาบิดา เป็นต้น ลี้ลกถนาน เทอญ ฯ

คำถวายยารักษาโรค

อิมาณี มะยั้ง ภันเต คิลานะเภสัชชานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆ์สสะ โอนเณช-
ยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมาณี คิลานะเภสัชชานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณ-
หาคู อัมหากัญ-เจะระ มาตาปิตุ อาทั้นัญจะ ญาตะกานัง ที่ฆะรัตตังหิตายะ สุขายะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายยาบำบัด ความป่วยไข้
กับทั้งเวชภัณฑ์ทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับยาบำบัด
ความป่วยไข้และเวชภัณฑ์ทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และ
ความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลายด้วย แก่ญาติทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้นด้วย ลี้ลกถ
นาน เทอญ ฯ

คำถวายข้าวพระพุทธ

อิมัง สุปะพะยัญชนะระสัมปันนัง,
สาถีนัง, โอนทะนัง, อุทะกัง วะรัง, พุทธิสสะ ปุเชมิ ฯ

คำลาข้าวพระพุทธ

เสสัง มังคะลัง ยาจามิ
ขออาหารส่วนที่เหลือนี้ เพื่อเป็นมงคลแก่ข้าพเจ้าด้วย

คำถวายผ้าไตรอุทิศแก่ผู้ตาย

อิmani มะยัง ภันเต ตัจฉิรวราณี อัยยัสสะ เทมะ สาธุ โน ภันเต อะยัง ตัจฉิ-
ระบุชาวิปาโกอัมहाกัง มาตาปิตุอาทัง ญาตัง กาละกะตานัง สังวัตตะตุ อัมहाกัง
มาตาปิตุอาทโย ญาตะกา ทานะ ปัตตัง ละภันตุ อัมहाกัง เจตะสา ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอถวายไตรจีวรนี้แก่พระผู้เป็น
เจ้า ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าผู้เจริญ อันว่าผลวิบากของการบูชาด้วยไตรจีวรนี้ จงเป็นไปเพื่อ
ญาติทั้งหลาย มีมารดาบิดาของข้าพเจ้าทั้งหลายเป็นต้น จงได้ส่วนแห่งทานนี้ ตาม
ความประสงค์ ของพวกข้าพเจ้าทั้งหลาย เทอญ ฯ

คำถวายเครื่องสังเวทพระภูมิ

นะโม เม พระภูมิเทวานัง ฐปะทีปะ จะ ปุปผัง ลักการะวันทนะนัง ฐปะพะ-
ยัญชนะ-สัมปันนัง โภชนะนัง สาลีนัง สะปะริวารัง อุตะกังวะรัง อาคัจฉันตุ
ปะริภุญชันตุ สัพพะทา หิตายะ สุขายะ สันติเทวา มะหิททิกา เตปิ อัมहे อะนุรักชันตุ
อาโรคะเยนะ สุขะนะ จะ.

คำลาเครื่องสังเวทพระภูมิ

อายันตุ โภโธ อิตะ ทานะสีละ เนกขัมมะปัญญา สะหะ วิริยะ ชันตี สัจจา
ธิฐฐานะ เมตตะเปกขายุทธายะโว ทิสสาวิณะติ อะเสสะโต.

คำบูชาพระภูมิด้วยดอกไม้ธูปเทียนหรือพวงมาลัย

ภุมม์สมิง ทิสภาเค สันติ ภุมมา มะหิททิกา
เตปิ อัมहे อะนุรักชันตุ อาโรคะเยนะ สุขะนะ จะ ฯ

คำถวายคัมภีร์พระธรรม

มะยัง ภันเต อิมัง สะปะริวารัง โปฏฐะกะคันถัง พะหุชชะนะหิตายะ พะหุชชะ-
นะสุชชะนะ มะหาเถเรหิ ยุตตัมปะยุตตัง รัम्मิกัง รัम्मะลัทธัง จาคุททิสัสสะ ภิกขุสัง-
ฆัสสะ โธโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมัง สะปะริวารัง โปฏฐะกะคันถัง
พะหุชชะนะหิตายะ พะหุชชะนะสุชชะนะ มะหาเถเรหิ ยุตตัมปะยุตตัง รัम्मิกังรัम्मะลัทธัง
ปะฏิคคัณหาตุ อัมहाกัง ที่ฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย ซึ่งคัมภีร์พระธรรม อันพระมหาเถระทั้งหลาย ข้าระสอบทานแล้วอันเกิดขึ้นโดยชอบธรรมอันได้มาโดยชอบธรรม กับทั้งบริวารนี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ผู้มีในทิศทั้ง ๔ ขอพระภิกษุสงฆ์จะรับ ซึ่งคัมภีร์พระธรรม อันพระมหาเถระทั้งหลาย ข้าระสอบทานแล้ว อันเกิดขึ้นแล้วโดยชอบธรรมอันได้มาโดยธรรม กับทั้งบริวารนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ลี้ลกาดนาน เทอญ.

คำถวายเวจกุฎี

มะยัง ภันเต, อิมัง, วัจจะกุฎิง, อาคะตนาคะตัสสะ, จาคุททิสัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมัง, วัจจะกุฎิง, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมहाกัง, ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวาย เวจกุฎีหลังนี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ผู้มีในทิศทั้ง ๔ ที่มาแล้วก็ดี ยังไม่มาก็ดี ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับ เวจกุฎีหลังนี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ลี้ลกาดนาน เทอญ ฯ

คำถวายเสนาสนะ กุฎี วิหาร

อิมานิ มะยัง ภันเต, เสนาสนานิ, อาคะตนาคะตัสสะ, จาคุททิสัสสะ ภิกขุสังฆัสสะ, โอโณชยามะ, สาธุ โน ภันเต, ภิกขุสังโฆ, อิมานิ, เสนาสนานิ, ปะฏิคคัณหาตุ, อัมहाกัง ทีฆะรัตตัง, หิตายะ, สุขายะ,

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายเสนาสนะเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ผู้มีในทิศทั้ง ๔ ที่มาแล้วก็ดี ยังไม่มาก็ดี ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับเสนาสนะเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ลี้ลกาดนาน เทอญ.

คำถวายบริวาร

อิมานิ มะยัง ภันเต ประริขารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โฉโนชชยามะ สาธุ โน
ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ประริขารานิ ประฏิคคัณหาคู อัมหากัง ที่ฆะรัตตัง หิตายะ
สุขายะ ฯ

คำแปล

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอ น้อมถวาย บริวารทั้งหลายเหล่านี้
นี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ขอพระสงฆ์ จงรับบริวารเหล่านี้ ของข้าพเจ้า
ทั้งหลาย เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ลีนกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายผลไม้ต่างๆ

อิมานิ มะยัง ภันเต นานาฉะลามิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ
โฉโนชชยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุ สังโฆ อิมานิ นานาฉะลานิ สะปะริวา-
รานิ ประฏิคคัณหาคู อัมหากัง ที่ฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ .

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอ น้อมถวาย ผลไม้ต่างๆ
พร้อมด้วยบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับซึ่ง
ผลไม้ต่างๆ พร้อมด้วยบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อ
ประโยชน์ เพื่อความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ลีนกาลนาน เทอญ ฯ

คำถวายพระอภิธรรม ๗ คัมภีร์

อิมานิ มะยัง ภันเต สัตตาทิฆัมมะคัมภีรานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ
โฉโนชชยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ สัตตาทิฆัมมะคัมภีรานิ สะปะริวารานิ
ประฏิคคัณหาคู อัมหากัง ที่ฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ .

คำแปล

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอ น้อมถวาย พระอภิธรรม ๗
คัมภีร์พร้อมด้วยบริวาร ทั้งหลายเหล่านี้ แก่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับซึ่ง
พระอภิธรรม ๗ คัมภีร์ พร้อมด้วยบริวาร ทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อ
ประโยชน์ เพื่อความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ลีนกาลนาน เทอญ ฯ

คำอธิษฐานทำบุญ

สุทินนัง วระตะ เม ทานัง อาสะวักชะยาอะหัง นิพพานัง โหตุ เม อะนาคะเต กาเล

วิธีไหว้ ๕ ครั้ง ^๑

คนเราทุกคน ในวันหนึ่ง ๆ จะต้องไหว้ให้ได้ ๕ ครั้ง เป็นอย่างน้อย คือ ในเวลาค่ำใกล้จะนอน ตั้งใจระลึกถึงพระรัตนตรัยอันเป็นสรณะอันสูงสุด และท่านผู้มีพระคุณแก่ตน คือ มารดาบิดา และครูอาจารย์ โดยประนมมือ

(๑) นมัสการพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้ากล่าวว่ ะระหัง สัมมาสัมพุทธโธ ภาคะวา พุทธัง ภาคะวันตัง อะภิวาเทมิ กราบลงหนหนึ่ง

(๒) ไหว้พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ว่า สวากขาโต ภาคะวะตา ธัมโม ธัมมัง นะมัสสามิ กราบลงหนหนึ่ง

(๓) ไหว้พระสงฆ์สาวกของพระพุทธเจ้า ว่า สุปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ สังฆัง นะมามิ กราบลงหนหนึ่ง

(๔) ไหว้คุณมารดาบิดา ว่า มัยหัง มาตาปิตุณังวะปาเท วันทามิ สาทะรัง กราบลงหนหนึ่ง

(๕) ไหว้ครูอาจารย์ ว่า ปัญญาวุฑฒิกะเร เต เต ทินโน วาเท นะมามิหัง กราบลงหนหนึ่ง

ต่อจากนั้น พึงตั้งใจแผ่เมตตาจิตไปในเพื่อนมนุษย์ และสัตว์ทั้งหลายทั้งปวง ว่า ขอท่านทั้งหลายอย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันเลย อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย จงมีความสุขกาย สุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยด้วยกันหมดทั้งสิ้น เทอญ.

(เสร็จแล้วหลับนอนความสบาย)

^๑ ของสมเด็จพระพุทธทาสภิกขุ วัดสระเกศ

หมวดภาวณา

คำแผ่เมตตาให้ตนเอง

อะหัง สุขิโต โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้า จงมีความสุข
อะหัง นิททุกโข โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้า จงปราศจากความทุกข์
อะหัง อะเวโร โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้า จงปราศจากเวร
อะหัง อัပ္พยาปัชโณ โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้า จงปราศจากความลำบาก
อะหัง อนีนฺโฆ โหมิ	ขอให้ข้าพเจ้า จงปราศจากอุปสรรค
สุขี อิตตานิัง परिหะรามิ	ขอให้ข้าพเจ้า จงมีความสุขกาย สุขใจรักษาตนของตน ให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้น.เทอญ

คำแผ่เมตตาทั่วไป

สัพเพ สัตตา ฯ	สัตว์ทั้งหลาย ที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วย กันทั้งหมดทั้งสิ้น
อะเวรธา ฯ	จงเป็นสุข ๆ เกิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย
อัပ္พยาปัชฌา ฯ	จงเป็นสุข ๆ เกิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย
อนีนฺฆา ฯ	จงเป็นสุข ๆ เกิด อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย
สุขี อิตตานิัง परिหะรันตฺติ ฯ	จงมีความสุขกายสุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ ภัยทั้งสิ้นเถิด ท่านทั้งหลายที่ท่านได้ทุกข์ ขอให้ท่านมี ความสุขท่านทั้งหลายที่ท่านได้สุขขอให้สุขยิ่ง ๆ ขึ้นไป... เทอญ

คำถวายข้าวพระพุทธ

อิมัง สูปะพะยัญชนะนัสสัมปันนัง, สาลีนัง, โอทะนัง,
อุทะกัง วะรัง, พุทฺธัสสะ ปูเชมิ ฯ

คำลาข้าวพระพุทธ

เสสัง มังคะลัง ยาจามิ
ขออาหารส่วนที่เหลือนี้ เพื่อเป็นมงคลแก่ข้าพเจ้าด้วย

คำลากลับบ้าน

หันทะทานิ มะยัง ภันเต อาปุจนามะ
พระหุกิจจา มะยัง พระหุกระระณียา

ข้าแต่พระสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย มีธุระภาระอันมากในกิจของคฤหัสถ์ บัดนี้สมสมัยแห่งกาลอันควรแล้ว ข้าพเจ้าทั้งหลายขอกราบลาพระคุณท่านไปก่อน เพื่อความมอกงามในในพระสัทธรรมขอน้อมนำไปปฏิบัติให้ไพบูลย์ ขอพระคุณเจ้าโปรดรับการกราบลาของข้าพเจ้าทั้งหลายด้วยเทอญฯ (ถ้านวน พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณ)

(คำพระตอบรับ) ยะสะทานิ ตุมเห วิกกาลังมัญญะตะ

เจริญเทอด อนุสาสกอนุสาสิกาทังหลาย กาลเวลาที่ท่านรู้จักในสมัยอันควร อันเป็นไปเพื่อประโยชน์ ความสุข และความมอกงามไพบูลย์ในพระธรรมเป็นกาลอันควรแล้ว ขอความเจริญในความไม่ประมาทจงมีแก่ท่านทุกเมื่อเทอญฯ

ผู้ลาพึงรับพร้อมกันว่า “สาธุ ภันเต” แล้วกราบ ๓ ครั้ง)

คำอาราธนาพระเครื่อง

พุทฺธัง อาราธณานัง
ธัมมัง อาราธณานัง
สังฆัง อาราธณานัง
พุทฺธัง ปะสิทฺธิ เม
ธัมมัง ปะสิทฺธิ เม
สังฆัง ปะสิทฺธิ เม

คำภาวนาเวลาก่อนพระเจดีย์ทราย

อิ มัง วา ลุกัง เจติยัง ๐ ระหิฏฐามิ

คำภาวนาเวลาไปเยี่ยมศพ

๐ ระวัสสสัง มะยา มะริตฺตพัง

คำภาวนาเวลารดน้ำศพ

(แบบที่ ๑) กายะกัมมัง วะจิกัมมัง มะโนกัมมัง ๐ ระโหสิกัมมัง สัมพะปาปัง วิณฺสสะตุ

(แบบที่ ๒) อิ ทัง มะตะกะสะวีรัง อุทะกัง วิยะ สิญฺจิตัง ๐ ระโหสิ กัมมัง

คำภาวนาเวลาจุดศพ

(แบบที่ ๑) อะสุจิ อะสุภัง กัมมัฏฐานัง ภาเวติ

(แบบที่ ๒) จุติ จุตัง อระหัง จุติ

(แบบที่ ๓) อะยมปิ โข เม กาโย เอวัง ภาวี ฐัมโม เอวัง อะนะตีโต

คำกรวดน้ำแบบสั้น

อิทัง เม ญาตินัง โทตุ สุชิตา โหนตุ ญาตโย

ขอบุญนี้จงสำเร็จ แก่ญาติทั้งหลาย ของข้าพเจ้าเถิด

ขอญาติทั้งหลายจงเป็นสุข ๆ เถิด

คำบูชาพระพุทธเจ้า

ข้าพระพุทธเจ้า ขอบูชาพระพุทธเจ้า ด้วยดอกไม้ รูปเทียน เหล่านี้ ขอพระพุทธองค์จงทรงรับ ซึ่งดอกไม้รูปเทียนเหล่านี้ เพื่อประโยชน์สุขแก่ข้าพระพุทธเจ้า ดินกาลนาน เทอญ

(หมายเหตุ ถ้ามีเพียงดอกไม้ ก็ควรจะว่าเฉพาะดอกไม้ หรือถ้ามีสิ่งใด ก็ว่าเฉพาะสิ่งนั้น)

คำปวารณาบัตร

ข้าพเจ้าขอถวายจตุปัจจัย แต่พระคุณท่านเป็นมูลค่า.....บาท หากพระคุณท่านประสงค์สิ่งใดขอได้โปรดเรียกจากไฉยวักจร ด้วยเทอญ.

คำจบขันข้าวใส่บาตร

ข้าวของข้าพเจ้า ขาวดั่งดอกบั้ง ยกขึ้นเหนือหัว ถวายแด่ พระสงฆ์ จิตใจจำนง ตรงต่อพระนิพพาน

คำจบเงินทำบุญ

ทรัพย์ของข้าพเจ้า ได้มาโดยบริสุทธิ์ ขอบูชาพระพุทธ บูชา พระธรรม บูชาพระสงฆ์ จิตใจจำนง ตรงต่อพระนิพพาน ขอให้ถึง เมืองแก้ว ขอให้แคล้วบ่วงมาร ขอให้พบพระศรีอาริย์ ในอนาคตกาล นั้น เทอญ.

คำแสดงตนเป็นอุบาสก

เอสาทัง ภันเต สุจิระประวิฬพุตัมปิ ตัง ภาคะวันตัง สระระณัง

คัจฉามิ ฐัมมัญจะ ภิกขุสังฆัญจะ อุปาสะกัตตัง สังโฆ ชาเรตุ.

คำอวยพรคู่บ่าวสาว

อิทัง อุตระกัง วิยะ สังข์ฐา อะเภชชา โหทะฯ
 เจ้าทั้งสอง ครอบเรือน เป็นเพื่อนซิด
 ร่วมชีวิต อย่ารู้แยก แดกเป็นสอง
 กลมเกลียวกัน เหมือนน้ำหลัง จากสังข์ทอง
 สิ่งใดบอง ขอให้สม อารมณ์ เทอญฯ

คำสมาทานกัมมัญฐานแบบโบราณ

อุกาสะ อุกาสะ อุกาสะ ณ โอกาสบัดนี้ ข้าพเจ้าจะสมาทานขอขณิกะสมาธิ
 อุปจารสมาธิ อธิปะณาสมาธิ และวิปัสสนาญาณ จงบังเกิดขึ้นมีในชั้นรัตนทานของ
 ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะตั้งสติไว้ที่ลมหายใจเข้าออกลมหายใจเข้ารู้ หายใจออกรู้ ตามหน
 หรือ เจ็ดหน ร้อยหนหรือพันหน ด้วยความไม่ประมาทตั้งแต่นี้เป็นต้นไปเทอญฯ

คำสาธุการเมื่อเทศน์จบ^๑

สาธุ พุทธะสุโพธิตา,	สาธุ ความตรัสรู้ที่จริงของพระพุทธเจ้า,
สาธุ รัम्मะสุรัम्मะตา	สาธุ ความเป็นธรรมที่จริงของพระธรรม,
สาธุ สังข์สสุปฏิบัติ,	สาธุ ความปฏิบัติที่จริงของพระสงฆ์
อะโห พุทโธ,	พระพุทธเจ้า นำอัสจรรยจริง,
อะโห รัम्म,	พระธรรมเจ้า นำอัสจรรยจริง,
อะโห สังโฆ,	พระสงฆ์เจ้า นำอัสจรรยจริง,

อะหัง พุทธิญจะ รัम्मัญจะ สังข์ญจะ ณะระณังคะตา^๒ (โคโต)

ข้าพเจ้าถึงแล้ว, ซึ่งพระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า ว่าเป็นที่ระลึกถึง

อุปาสิกัตตัง^๓ (อุปาสะกัตตัง) เทเสสิง ภิกขุสังข์สสะ สัมมุชา

ข้าพเจ้าขอแสดงตน, ว่าเป็น อุปาสิกา, (อุปาสกา) ในที่จำเพาะหน้าพระภิกษุสงฆ์

เอตัง ณะระณัง เขมัง, เอตัง ณะระณะมุตตะมัง.

พระรัตนตรัยนี้, เป็นที่พึ่งพาของข้าพเจ้าอันเกษม,

พระรัตนตรัยนี้, เป็นที่พึ่งอันสูงสุด,

เอตัง ณะระณะมาคัมมะ, สัพพะทุกขา ปะมุจจะเย.

เพราะอาศัยพระรัตนตรัยนี้ เป็นที่พึ่ง, ข้าพเจ้าพึ่งพ้นจากทุกข์ทั้งปวง,

^๑ เมื่อแสดงธรรมจบ ให้รับสาธุการพร้อมกัน ว่าเป็นวรรค หยุดตามทีจุดไว้ทุกๆจุด

^๒ ถ้าเป็นอุปาสกา พึงเปลี่ยนคำว่า “คะตา” เป็น “โคโต”

^๓ ถ้าเป็นอุปาสกา เปลี่ยนคำว่า “อุปาสิกัตตัง” เป็น “อุปาสะกัตตัง” และ “อุปาสิกา” เป็น “อุปาสกา”

ยะถาพละลัง จะเรยยาหัง สัมมาสัมพุทฺธสาสนัง.

ข้าพเจ้าจักประพฤติ, ซึ่งพระธรรมคำสั่งสอน, ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า, โดยสมควรแก่กำลัง

ทุกขนิสฺสระณีสเสว ภาคินิสฺสัง* (ภาคิอัถฺสสัง) อนาคต

ข้าพเจ้าพึงมีส่วนแห่งพระนิพพาน, อันเป็นที่ยกตนออกจากทุกข์, ในอนาคตกาล, เบื้องหน้าโน้นเทอญ.

อิตฺติปิ โส ภาคะวา อระหัง สัมมาสัมพุทฺโธ, วิชชาจรณะ สัมปันโน สุคะโต
โลกะวิทู อเนตฺตโร ปุริสัทมมะสาระถิ สัตถาเทวมะนุสสานัง พุทฺโธ ภาคะวาติ

สัฎฺฐกาโต ภาคะวธา รัมโม, สันทิฏฐิโก อกะลโก, เอหิปัสสิโก, โอบะนะยโก
ปัจจัตตัง เวทิตฺัพโพ วิญญูหิติ

สุประภีปนโน ภาคะวโต สาระกะสังโฆ, อุกุประภีปนโน ภาคะวโต สาระกะสังโฆ,
ญายะประภีปนโน ภาคะวโต สาระกะสังโฆ, สามีจิประภีปนโน ภาคะวโต สาระกะสังโฆ,
ยะทิหัง จิตตาริ ปุริสะยุดานิ อัฏฐะ ปุริสะบุคคะธา, เอสะ ภาคะวโต สาระกะสังโฆ,
อาหุเนยโย, ปาหุเนยโย, ทักขิเนยโย, อัญชะลี ภาคะวโต, อเนตฺตะรัง ปุญญักเขตตัง
โลกัสนฺธาติ ฯ

บทกรวดน้ำแผ่ส่วนกุศล

บุญนี้ข้า ฯ ทำ ขอเป็นข้าวน้ำ เครื่องทิพย์นานา เป็นวิมานทอง หรือรองโสภา
ตราบทั้งนางฟ้า พันหนึ่งบริวาร

เครื่องทิพย์ทั้งนี้ ขอถึงชนนี้ บิดาย่านาน ถึงญาติทุกหมู่ ครูบาอาจารย์ พัน
ทุกข์อย่างนาน ได้วิมานทอง

ฝูงเปรตทั้งหลาย นรกรสุรกาย หมูสัตว์ทั้งผอง เต่าปลาปูหอย ใหญ่น้อยเนื่อง
นอง จงตั้งใจปอง รับเอาส่วนบุญ

สัตว์น้อยสัตว์ใหญ่ ตัวเรานี้ไซ้ ได้กระทำทารุณ ด้วยกายวาจาใจ ปาปได้ปอง
ปวง รับเอาส่วนบุญ อย่าเป็นเวรกรรม

อินทราเทวา ตราบทั้งพรหมา ท้าวเวสสุวรรณ พระภูมิเจ้าที่ อาทิตย์พระจันทร์
อังคารพุทธพรรณี พุทฺธิสฺสกุรฺเสาริ

เทพเจ้าทั้งหลาย ทั้งหญิงทั้งชาย สิบสองราศรี ตราบทั้งพระกาฬ จตุโลกบาล
ทั้งสี่ ครุฑนาาคี กิณรีกินรา

เทพเจ้าทั้งหลาย ทั้งหญิงทั้งชาย จงมาโมทนา รับเอากุศล ผลบุญนี้หนา ทั้ง
พสุธา คงคาราวี

* ถ้าเป็นอุบาสก เปลี่ยนคำว่า “ภาคินิสฺสัง” เป็น “ภาคิอัถฺสสัง”

ชื่อว่าเชษฐาใจ ขอจงอย่าได้ ไปบังเกิดมี ความอยากอย่าเห็นขอเป็นเศรษฐี
คฤหบดี มนตรีพระยา

คนพาลอย่าคบ ขอให้ประสบ คนปีปัญญา เศรษฐศต ขอให้พ้นจตุรา ขอให้ตัว
ข้าฯ พบพระศรีอารีย์

ได้ฟังคำสอน มีอินอ่อนน สำเร็จยาวนาน ลูถึงเมืองแก้วกล่าวแล้วคือนิพพาน
ตั้งชาติสังขาร จากโลกโลกีย์ก็ขาดเทอญ

ทำวัตรสวดมนต์ คู่มืออุบาสิกอุบาสิก วัตรราชโอรสาราม หน้า ๙๙

บทพิจารณาสังขาร^๑

สัพเพ สังขารา อนิจจา,

สังขารคือร่างกายจิตใจ, แลรูปธรรม นามธรรม ทั้งหมดทั้งสิ้น,
มันไม่เที่ยง,เกิดขึ้นแล้วดับไป มีแล้วหายไป

สัพเพ สังขารา ทุกขา,

สังขารคือร่างกายจิตใจ, แลรูปธรรม นามธรรม ทั้งหมดทั้งสิ้น,
มันเป็นทุกข์ทนยาก เพราะเกิดขึ้นแล้ว เจ็บ ตายไป.

สัพเพ ฐัมมา อนัตตา,

สิ่งทั้งหลายทั้งปวง, ทั้งที่เป็นสังขารแลมิใช่สังขาร ทั้งหมดทั้งสิ้น,
ไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตน, ไม่ควรถือของเรา ว่าของเรา ว่าตัวว่าตนของเรา.

อะนุกัง ชีวิตัง,

ชีวิตเป็นของไม่ยั่งยืน,

นุกัง มรรณัง,

ความตายเป็นของยั่งยืน

อะวัสสัง มะยา มรตัพพัง, อันเราจะพึงตายเป็นแท้,

มรรณะปริโยสานัง เม ชีวิตัง, ชีวิตของเรา มีความตายเป็นที่สุครอบ

ชีวิตัง เม อนิยะตัง, ชีวิตของเรา เป็นของไม่เที่ยง,

วตเต, ควรที่จะสังเวช

อะยัง กาโย, ร่างกายนี้

อะจิวัง, มิได้ตั้งอยู่นาน,

อะเปตะวิญญาณ, ครั้นปราศจากวิญญาณ,

จุกุทโ, อันเขาทิ้งเสียแล้ว,

อะธิเสสสะติ, จักนอนทับ,

ประจวบ, ซึ่งแผ่นดิน,

^๑ ทุกเวลาทำวัตรเช้าและเวลาเช้านอน

กะลิ่งคะรัง อิวะ,
นิริตถังฯ

ประคุดังว่าท่อนไม้และท่อนฟืน
หาประโยชน์มิได้^๑

หมวดคาถา

คาถาขับไล่ความวุ่นวาย

อิทัง โข ยะสะ อะนุปัทตัง อิทัง อะนุปัสสัจจัน
ที่นี้ไม่วุ่นวาย ที่นี้ไม่ซัดซัง

ด้วยพุทธานุภาพขอความไม่วุ่นวาย ขอความไม่ซัดซัง จงบังเกิดมีแก่ข้าพเจ้า

คาถาหัวใจพระรัตนตรัย

อิ สุวา สุ

คาถาปลอดภัยถึงลูกถึงหลาน

ภะคะวา อูทานัง อูทานะสิ ปะฐิตะภะ สะติง ภะคินิตีฯ
จงมีสติ จงมีสติ จงมีสติ

ด้วยพุทธานุภาพขอให้สติในความระลึกได้ จงบังเกิดมีแก่ข้าพเจ้า

คาถามงกุฎพระพุทธเจ้า

อิติปิ โส วิเสเสอิ อิเสเสพุทธานะเมอิ
อิเมนา พุทฺธะ ตังโสอิ อิโสตัง พุทฺธะ ปิติอิ

คาถาเปิดโอษฐ์

อัครโคหะมัสสิมิ โลกัสสะ เชฏฐุหะมัสสิมิ โลกัสสะ เสฏฐุหะมัสสิมิ โลกัสสะ
อะยะมันติมา เม ชาติ นัตถิทานิ ปุนัพพะโว ฯ
ในโลกนี้ เราเป็นยอด เป็นผู้เจริญที่สุด เป็นผู้ประเสริฐที่สุด
การเกิดของเรานี้เป็นครั้งสุดท้าย ภพใหม่ต่อไปไม่มี

^๑ คัดจากหนังสือ ทำวัตรสวดมนต์ คู่มืออุบาสิกอุบาสิกา วัดราชโอรสาราม หน้า ๗๒

คาถาคุ้มครอง

อัปปะมาเทนะ สัมปาเทถาติ

ท่านทั้งหลาย จงทำความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด

คาถาหลวงปู่โองาสี

อิติ สุกะโต อระหัง พุทโธ นะโมพุทธานะ
ประสูระวี คงคา พระภุมมะเทวา ชะมามีหัง

คาถาหลวงปู่ทวด

นะโม โพธิสัตโต อาคันติมาเย อิติ ภาคะวา

คาถาสัมปรารภนา

อิมีนา ปะนะ ทาเนนะ มา เม ทะลิตทียัง อะหุ
นัตถิติ วะจะนัง นามะ มา อะโหสิ ภาวาระเว ฯ

ขอเดชะด้วยผลแห่งทานที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญนี้ ความขัดสนจนยากอย่าได้มีแก่
ข้าพเจ้า ขอคำว่า ไม่มีอย่าให้ข้าพเจ้าได้พานพบ ด้วยผลแห่งทานที่ได้บำเพ็ญครั้งนี้ จง
ยังสมบัติสมบุรณ์บรรลุผลสมปรารถนาทุกภพทุกชาติ เทอญฯ

คาถาพระเจ้า ๑๐ ชาติ

เต ชะ สุ เน มะ ภู จะ นา วิ เว.

คาถาบารมี ๑๐ ทิศ

ทา สิ เน ปะ วิ ชะ สะ อะ เม อู.

คาถาเสกข้าว

จิ ปี เส ทิ

คาถาพระเทวทัตถวายคาง

อิเมหิ อัตถิติ ตะมัคคะปุกคะลัง
เทวาติเทวัง นระระทัมมะสาระถิง
สะมันตะจักขุง สะตะปัญญะลักขะณัง
ปาณะหิ พุทัง สะระณัง คะโตสสะมีติฯ

คาถาแก้คำจำกัดทุกข์

วิ ริ เย นะ ทุก ฆะ มัจ เจ ติ

คาถารักษาคนเจ็บป่วย

สะ ฐัม วิ ปี ปีส สะ อู

คาถาเดินทางปลอดภัย

สทา โสตี ภวนตุ เม

คาถารคน้ำสังข์

อิหัง อุกะกัง วิยะ สังสฺฐิสฺสา อภชชา โหถะ

คาถารู้แจ้งแทงตลอด

ทุ สะ นิ มะ

คาถาหัวใจเศรษฐี

อู อา กะ สะ

คาถานักปราชญ์

พุทธะปัญญา ฐัมมะปัญญา สังฆะปัญญา
สุ จิ ปุ ติ วินิมุตโต กะถัง โส ปันตติโต สिया
เสกน้ำล้างหน้า ดื่นเข้าและเข้านอน
เสกข้าว ๓ คำก่อน ทุกมื้อรับประทาน

คาถาคุ้มครองแคล้วคลาด

อัปปะมาเทนะ สัมปาเทถะ

ท่านทั้งหลาย จงทำความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถิด

คาถาหลวงพ่อบาน

วัดปางนมโค อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา
(ตั้งนะโม ๓ จบ)

คาถาปิดอุปสรรค

พรหม จะ มหาเทวา สัพเพยักขา ประยັນติ

คาถาเงินแสน

พรหมมา จะ มหาเทวา อภิตาภา ภาวันตุ เม

คาถาถามไม้ขาดสาย

มหานุญโย มหาธาโท ภาวันตุ เม

คาถาเงินล้าน

มิเตพาหุหะติ

คาถาพระปัจเจกพุทธเจ้า

พุทธะมะอะอุ นะโมพุทธายะ วิระทะโย วิริโคนายัง
วิระหิงสา วิระทาสี วิระทาสา วิระอิตถิโย
พุทธัสสะ มานีมามะ พุทธัสสะ สวาโหม

คาถาเร่งลาภให้ได้เร็วขึ้น

สัมปะติจฉามิ
(บูชา ๙ จบ ตัวคาถาต้องว่าทั้งหมด)

คาถามหาอำนาจ

เอวัง ราชะสีโห มะหานาทัง สี่หะนาทะกัง
สี่หะ นะ เม สี่ละเตเชนะ นามะ ราชะสีโห อิทธิฤทธิ
พระพุทฺธัง รักษาสารพิตคัตถุ อะปะราชะยัง อิทธิฤทธิ
พระรัชมมิง รักษาสารพิตคัตถุ อะปะราชะยัง อิทธิฤทธิ
พระสังฆัง รักษาสารพิตคัตถุ อะปะราชะยัง.

(ใช้เสกน้ำล้างหน้าทุกเช้า จะมีอำนาจคนยำเกรงศัตรูพ่ายแพ้)

คาถาอิทธิฤทธิ์

พุทฺโธ พุทฺธัง นะกันตัง อระหังพุทฺโธ นะโม พุทธายะ

เป็นคาถาป้องกันตัว เมื่อเผชิญหน้ากับศัตรูที่มีศาสตราวุธร้ายแรงทุกชนิด
ทั้งมีดมีปืนหรือระเบิดให้ภาวนา ดังนี้ “อุทฺธัง อิทฺโธ นะโมพุทธายะ”

คาถาพระสี่อสูร

สี่อสูร จะ มหาเถโร เทเวตานุระบุชิตโต โสระโห ปัจจะยา ทิมหิ สี่อสูร จะ
มหาเถโร ยักขา เทวาภิบุชิตโต โสระโห ปัจจะยา ทิมหิ อระหังวันทามิ ตั้งสะทา สี่อสูร
เถรัสสะ เอตัง คุณัง สวีตติลาพัง ภาวันตุเมฯ

คาถานี้สวดทุกวันอย่าให้ขาด

คาถาเมตตามหานิยม

พุทฺธังเมตตา นะ ชาลิตติ รัम्मิงเมตตา นะ ชาลิตติ สังฆังเมตตา นะ ชาลิตติ
สี่อสูรเมตตา นะ ชาลิตติ โอมมะพะลัง วา ราชะกุมารโ วา ราชะกุมารี วา ราชชา วา
ราชินี วา คหะภูสฺสว วา ปัพพะชิตโต วา สมะโณ วา พรหมโณ วา อิตถิ วา บุริโส
วา วาณิโฆ วา วาณิชา วา อุปาสะโก วา อุปาสิกา วา ทาระโก วา ทาริกา วา
สัพเพอิมะ ชะนา พะหุ ชะนา มัง ปิยายันตุ อากัจเจยยะ อากัจฉาหิ เอหิ จิตตัง
ปิยั้ง มะมะ มะหาลาภะ สักการา ภาวันตุ เมฯ

คาถาบทนี้ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “คาถาพระสี่อสูร” โดยมากครูอาจารย์จะหลวง
วิชาเพราะเป็นคาถาที่ทรงอานุภาพสูงทางเมตตา หมั่นภาวนาจะเกิดลาภผลมหาศาล

คาถาพระปัจเจกโพธิ์โปรดสัตว์

นะโม ตัสสะ ภาคะวะโต อระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ

ว่า ๓ จบ

พระคาถาบทนี้ว่าครั้งเดียว

พุทฺธะ มะอะอุ นะโม พุทธายะ

พระคาถาปัจเจกโพธิ์ว่า ๓, ๕, ๗, หรือ ๙ จบก็ได้ แต่ต้องสมาธิเสมอ จึงจะเกิดผล

“วิระทะโย วิระโคนายัง วิระหิงสา

วิระทาสี วิระทาสา วิระอิตถิโย

พุทฺธัสสะ มาณีมามะ พุทฺธัสสะ สี่วาโหมะ”

คาถารักษาตัว

พุทโธ ตีโลกะสระระโน   พุทโธ สุริโย ตะโมนุโท
 ศัจจะโต สระระณัง เขมัง   พุทโธ เม สระระณัง วะรัง
 เอวัง มัยหัง ภายัง นัตถิ   พุทโธ เม สระระณัง สทาฯ

(คาถานี้ให้ภาวนาขณะเกิดทาง รักษาตัวให้พ้นจากอันตราย จากอุบัติเหตุ)

คาถาป้องกันขโมย

ฆะณฺเฐสิ ฆะณฺเฐสิ กิการะณา ฆะณฺเฐสิ
 อะหังปิ ตัง ชานามิ ชานามิฯ

(ภาวนาก่อนออกจากบ้านหรือก่อนนอน ตอนปิดประตู-หน้าต่าง)

หมวดปกิณกะ

คำบอกศักราชเทศนา

อิทานิ ตัสสะ ภาคะวะโต อระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ ปะรินิพพานะโต
 ปัญญาเย สัตตะวิสุตตะระปัญจะสะตาทิกานิ เทวสังวัจจะระสะหัสสานิ อะตักกันตานิ
 ปัจจุปปันนกะลาละวะเสน อาสาฬหะ มาสัสสะ ทวาทะสะมัง ทินัง วาระวะเสน ปะนะ
 คะรุวาโร โหติ เอวัง ตัสสะ ภาคะวะโต ปะรินิพพานา สาสะนายุกะลาละคะณะนา
 สัลลักเข ตัพพาทิ ฯ

(คำแปล)

ศุภมัสดุ พระพุทธศาสนายุกาล จำเดิมแต่ปรีนิพพาน แห่งองค์สมเด็จพระผู้มี
 พระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า นั้น บัดนี้ ถ่วงแล้ว ๒๕๒๗ พรรษา ปัจจุบันสมัย
 กรกฎาคมมาส สุรทินที่ ๑๒ ค่ำวาร พระพุทธศาสนายุกาลจำเดิมแต่ปรีนิพพาน แห่ง
 องค์สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า นั้น มีนัยอันจะพึงกำหนดนับด้วยประการดังนี้

คำเปลี่ยน พ.ศ. เดือน วันที่ วัน

พ.ศ. ๒๕๔๙	เปลี่ยน	เอภุณะปัญญาสุตตะระปัญจะสะตาทิกานิ เทว สหัสสานิ
พ.ศ. ๒๕๕๐	"	ปัญญาสุตตะระปัญจะสะตาทิกานิ เทว สหัสสานิ
พ.ศ. ๒๕๕๑	เปลี่ยนว่า	เอภะปัญญาสุตตะระปัญจะสะตาทิกานิ เทว สหัสสานิ
" ๒๕๕๒	"	เทวปัญญาสุตตะระปัญจะสะตาทิกานิ เทว สหัสสานิ
" ๒๕๕๓	"	ติปัญญาสุตตะระปัญจะสะตาทิกานิ เทว สหัสสานิ

" ๒๕๕๔ " จตุปัญญาสุตตระปิฎจะสะตาทิกานิ เทว สหีสธานี
 " ๒๕๕๕ " ปัญญาสุตตระปิฎจะสะตาทิกานิ เทว สหีสธานี

เดือน	มกราคม	เปลี่ยนว่า	ปุสสะมาสีสสะ
"	กุมภาพันธ์	"	มาฆะมาสีสสะ
"	มีนาคม	"	ฉัตตมะมาสีสสะ
"	เมษายน	"	จิตตะมาสีสสะ
"	พฤษภาคม	"	วิสาขะมาสีสสะ
"	มิถุนายน	"	แฏฐะมาสีสสะ
"	กรกฎาคม	"	อาสาฬหะมาสีสสะ
"	สิงหาคม	"	สавะนะมาสีสสะ
"	กันยายน	"	โปฏฐะปะทะ หรือ ภัททะปะทะมาสีสสะ
"	ตุลาคม	"	อัสสะยุชะมาสีสสะ
"	พฤศจิกายน	"	กัตติกะมาสีสสะ
"	ธันวาคม	"	มิกะสิระมาสีสสะ

วันที่	๑	เปลี่ยนว่า	ปะฐะมัง	ทินัง
"	๒	"	ทุติยัง	ทินัง
"	๓	"	ตะติยัง	ทินัง
"	๔	"	จจะตุตถัง	ทินัง
"	๕	"	ปัญจมัง	ทินัง
"	๖	"	ฉกัฐัง	ทินัง
"	๗	"	สัตตะมัง	ทินัง
"	๘	"	อัสสะมัง	ทินัง
"	๙	"	นะวะมัง	ทินัง
"	๑๐	"	ทะสะมัง	ทินัง
"	๑๑	"	เอกาทะสะมัง	ทินัง
"	๑๒	"	ทวาทะสะมัง	ทินัง
"	๑๓	"	เตระสะมัง	ทินัง
"	๑๔	"	จจะตุทะสะมัง	ทินัง
"	๑๕	"	ปัญณะระสะมัง	ทินัง
"	๑๖	"	โสฬะสะมัง	ทินัง
"	๑๗	"	สัตตะระสะมัง	ทินัง
"	๑๘	"	อัสสะระสะมัง	ทินัง

"	๑๙	"	อุนะวีสะติมัง	ทินัง
"	๒๐	"	วีสะติมัง	ทินัง
"	๒๑	"	เอกะวีสะติมัง	ทินัง
"	๒๒	"	ทวาวีสะติมัง	ทินัง
"	๒๓	"	เตวีสะติมัง	ทินัง
"	๒๔	"	จะตุวีสะติมัง	ทินัง
"	๒๕	"	ปัญจะวีสะติมัง	ทินัง
"	๒๖	"	ฉัพพีสะติมัง	ทินัง
"	๒๗	"	สัตตะวีสะติมัง	ทินัง
"	๒๘	"	อัญญะวีสะติมัง	ทินัง
"	๒๙	"	อุนะติงสะตมัง	ทินัง
"	๓๐	"	ติงสะติมัง	ทินัง
"	๓๑	"	เอกะติงสะติมัง	ทินัง

วัน	อาทิตย์	เปลี่ยนว่า	ระวิวาโร
"	จันทร์	"	จันทวาโร
"	อังคาร	"	ภุมมะวาโร
"	พุธ	"	วุทธวาโร
"	พฤหัสบดี	"	คระรุวาโร
"	ศุกร์	"	สุกคะวาโร
"	เสาร์	"	โสระวาโร

แบบการนับ

๑๑ เอกาทะสะ	๓๒ ทวัตติงสะ
๑๒ ทวาทะสะ หรือ พาระสะ	๓๓ เตตติงสะ
๑๓ เตรงสะ	๓๙ เอกุณะจัตตาพีสะ
๑๔ จะตุททะสะ หรือ จุททะสะ	๔๐ จัตตาพีสะ
๑๕ ปัญจะททะสะ หรือ ปันณะระสะ	๔๑ เอกะจัตตาพีสะ
๑๖ โสพีสะ	๔๒ เทวจัตตาพีสะ
๑๗ สัตตะระสะ	๔๓ เตจัตตาพีสะ
๑๘ อัญญาระสะ	๔๙ เอกุณะปัญญาสะ
๑๙ เอกุณะวีสะติ หรือ อุนะวีสะติ	๕๐ ปัญญาสะ หรือ ปันณาสะ
๒๐ วีสะ หรือ วีสะติ	๕๑ เอกะปัญญาสะ

- ๒๑ เอกะวีสะติ
 ๒๒ พาวีสะติ หรือ ทวาวีสะติ
 ๒๓ เตวีสะติ
 ๒๔ จะตุวีสะติ
 ๒๕ ปัญจะวีสะติ
 ๒๖ จัฬวีสะติ
 ๒๗ สัตตะวีสะติ
 ๒๘ อัญญะวีสะติ
 ๒๙ เอกุณนะติงสะ หรือ คุณนะติงสะ
 ๓๐ ติงสะ หรือ ติงสะติ
 ๓๑ เอกัตติงสะ
 ๓๒ ทวาถีติ
 ๓๓ ตะยาถีติ
 ๓๔ จะตุราถีติ
 ๓๕ ปัญจาถีติ
 ๓๖ จฬาลีติ
 ๓๗ สัตตะถีติ
 ๓๘ อัญญาถีติ
 ๓๙ เอกุณนะนระวุติ
 ๔๐ นระวุติ
 ๔๑ เอกะนระวุติ
 ๔๒ เทวะนระวุติ
 ๔๓ เตนระวุติ
 ๔๔ เอกุณนะระตัง
 ๑๐๐ ระตัง
 ๑๐๑ เอกุตตะระระตัง
- ๕๒ ทวิปัญญาสะ
 ๕๓ เตปัญญาสะ
 ๕๔ เอกุณนะถัญญี
 ๖๐ ถัญญี
 ๖๑ เอกะถัญญี
 ๖๔ เอกุณนะถัตตะติ
 ๗๐ ถัตตะติ
 ๗๑ เอกะถัตตะติ
 ๗๔ เอกุณาถีติ
 ๘๐ ณะถีติ
 ๘๑ เอกาถีติ
 ๑๐๒ ทวุตตะระระตัง
 ๑๐๓ ตยวุตตะระระตัง
 ๑๐๔ จะตุตตะระระตัง
 ๑๐๕ ปัญจวุตตะระระตัง
 ๑๑๐ ทะสุตตะระระตัง
 ๑๑๕ ปัญจะทะสุตตะระระตัง
 ๑๒๐ วิสุตตะระระตัง
 ๑๒๑ เอกะวิสุตตะระระตัง
 ๑๒๕ ปัญจะวิสุตตะระระตัง
 ๑๓๐ ติงสุตตะระระตัง
 ๑๓๕ ปัญจะติงสุตตะระระตัง
 ๑๔๐ จัตตะพัสสุตตะระระตัง
 ๑๔๕ ปัญจะจัตตะพัสสุตตะระระตัง
 ๑๕๐ ปัญญาสุตตะระระตัง
 ๑๕๑ เอกะปัญญาสุตตะระระตัง

คาถาสวดเมื่อจุดเทียนชัย

ในพระราชพิธีสัมพัจฉรฉินท์และพระราชพิธีอื่น ๆ

พุทโธ สัพพัญญุตญาณโน
 สังโฆ มัคคะณะถัญญู จะ
 เอตัสสะ อานุกาเวนะ
 อันตะราชา จะ นัสสันตุ

ภิมโม โลกุตตะโร วะโร
 อิจเจตัง ระตะนัตตะยัง
 สัพพะทุกขา อูปัททวา
 สัพพะโสถถิ ภาวันตุ เต

คาถาสวดเมื่อจุดเทียนชัย

(พระราชพิธีพืชมงคล)

พุทฺโธ สัพพัญญุตญาณโน	ธัมโม โลกุตตระโร วะโร
สังโฆ มัคคะณะสฺสฺสฺสฺส จะ	อิจเจตัง ระตะนัตตะยัง
เอตัสสะ อานุกาเวนะ	เทโว วัสสะตฺถุ กาละโต
วัสสันตะรายา มาเหสุง	สัพพะโสตถิ ภาวันตุ โน

คาถาสวดเมื่อดับเทียนชัย

(ทุกพระราชพิธี)

นัตถิ เม ระระณัง อัญญัง	พุทฺโธ เม ระระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ เต ชะยะมังคะลัง
นัตถิ เม ระระณัง อัญญัง	ธัมโม เม ระระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ เต ชะยะมังคะลัง
นัตถิ เม ระระณัง อัญญัง	สังโฆ เม ระระณัง วะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ เต ชะยะมังคะลัง

ยังกิญจิ วิตตัง อิธะ วา หุรัง วา
 สักเคสุ วา ยัง ระตะนัง ประณีตัง
 นะ โน สมะมัง อัตถิ ตะถาคะเตนะ
 อิทัมปิ พุทธะ ระตะนัง ประณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ
 ชะยัง วิราคัง อะมะตัง ประณีตัง
 ยะทัชฌะคา สักยะมุนี สมะมาหิโต
 นะ เตนะ ธัมเมนะ สมะตถิ กิญจิ
 อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ประณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ
 ยัมพุทฺธเสฏฺฐสฺสฺสฺส ประวิณณะเย สัจจิง
 สมะมาธิมานันตะริกัญญะมาหุ
 สมะมาธินา เตนะ สโม นะ วิชชะติ
 อิทัมปิ ธัมเม ระตะนัง ประณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ
 เย ปุคคะลา อัญญะ สะตัง ประสัถา
 จัตตารี เอตานิ ยุกานิ โหนติ
 เต ทักขิณะยยา สุคะตัสสะ สวาจะกา

เอเตสุ ทินนานิ มะหิปะละทานิ
 อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ประณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ
 เย สุขประยุดตา มะนะสา ทัพเพนะ
 นิกกามิโน โคตะมะสาสะนัมหิ
 เต ปัตติปัตตา อะมะตัง วิคยหะ
 ลัทธา มุชา นิพพุตัง ภูญชะมานา
 อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ประณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ
 ชีณัง ปุราณัง นะวัง นัตถิ สัมภะวัง
 วิรัตตะจิตตายะติเก ภาวะสสัง
 เต ชีณะพีชา อะวิรุพพิฉันทา
 นิพพันติ ชีรา ยะถายัมปะทีโป
 อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ประณีตัง
 เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โหตุ
 สัพพะโรคะวินิมุตโต   สัพพะสันตปาปะวัชชิตโต
 สัพพะเวระมะตักกันโต   ยะถาทีโป จะ นิพพโต

บทสวดมนต์พระโพธิสัตว์กวนอิม

น้ำโม ไต่ซื่อ ไต่ปุย กิวโซ่ว กิวหลั่ง กวงไตเหล่าก้า กวงลีอิมผ่อสัก (กราบ)
 น้ำโม ไต่ซื่อ ไต่ปุย กิวโซ่ว กิวหลั่ง กวงไตเหล่งก้า กวงลีอิมผ่อสัก (กราบ)
 น้ำโม ไต่ซื่อ ไต่ปุย กิวโซ่ว กิวหลั่ง กวงไตเหล่งก้า กวงลีอิมผ่อสัก (กราบ)
 น้ำโมฮุก น้ำโมหวก น้ำโมแจง น้ำโม กิวโซ่ว กิวหลั่ง กวงลีอิมผ่อสัก ถั่วจีโต
 โอม เกียล้อฮวกโต เกียล้อฮวกโต เกียอฮวกโต หล่อเกียฮวกโต หล่อเกียฮวกโต
 ซ้าพอออ เทียงหล่อซั้ง ตี้หล่อซั้ง นั้งหลี่หลั่ง หลั่งหลี่ซั้ง เจ็กเจียก ใจเอียงห้วยอู่ย
 ตึง น้ำโม หม่อออ ปัวเยี่ยะ ปอหล่อบัก (กราบ)

(ภาวนาวันละมากจบเท่าไรก็ยิ่งเป็นการดี)

ใจความสำคัญของมนต์ขอพรพระแม่กวนอิม ๓

ขอนอบน้อมพระแม่กวนอิมมหาโพธิสัตว์ พระผู้เปี่ยมล้นด้วยมหาเมตตา มหา
 กรุณาอันยิ่งใหญ่ไพศาล ขอได้โปรดบำบัดทุกข์โศกโรคภัยอันตรายทั่วปวง

ข้าพเจ้าขอน้อมถึงพุทธานุภาพ ธรรมานุภาพ สังฆานุภาพ พระแม่ กวนอิมมหา
 โพธิสัตว์ ขอได้โปรดขจัดปัดเป่าทุกข์โศกโรคภัยทั่วปวงให้หมดสิ้นไป ขอความสุข สม

ปรารถนาทุกประการ จงมีแต่ข้าพเจ้า ขอเทพเจ้า เบื้องบนและเทพเจ้าเบื้องล่างทั้งหมด
ได้โปรดเปิดป่าให้เวรกรรมและสรรพเคราะห์ทั้งหมด จงหมดสิ้นไป.

บทสรรเสริญคุณพระรัตนตรัย

(ทำนองสรภัญญะ)

บทสรรเสริญพระพุทธรูปคุณ

(นำ) อิติปิ โส ภะคะวา (รับพร้อมกัน) อระรัง สัมมาสัมพุทโธ วิชชาจะระณะ
สัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะนุสสานัง
พุทโธ ภะคะวาติ

(นำ) องค์ใดพระสัมพุทธ (รับพร้อมกัน)	สุวิสุทธิสันดาน
ตัดมูลเกิดศมาร	บ มีหม่นมีหมองมัว
หนึ่งในพระทัยท่าน	ก็เบิกบานคือดอกบัว
ราศี บ พันพัว	สุดคนธกำจร
องค์ใดประกอบด้วย	พระกรุณาตั้งศาส
โปรดหมู่ประชากร	มละโสมกันดาร
ชี้ทางบรรเทาทุกข์	และชี้สุขเกษมสถานต์
ชี้ทางพระนฤพาน	อันพ้นโศกวิโยคภัย
พร้อมเบญจพิรจัก-	มุจรัศวิมลไธ
เห็นเหตุที่ใกล้ไกล	ก็เจนจบประจักษ์จริง
กำจัดน้ำใจหยาบ	สันดานบาปแห่งชายหญิง
สัตว์โลกได้พึงพิง	มละบาปบำเพ็ญบุญ
ข้าฯ ขอประณตน์นม	ศิวเกล้าบังคมคุณ
สัมพุทธรูปคุณ-	ณภาพนั้นนิรันดรฯ

(กราบ)

บทสรรเสริญพระธรรมคุณ

(นำ) สวรรคาโต (รับพร้อมกัน) ภาวะวธา ฐัมโม สันทิฏฐิโก อภากาลิโก เอหิปัสสิโก โอบณะนยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ

(นำ) ธรรมะคือคุณากร (รับพร้อมกัน) ส่วนชอบสาธ	คุดวงประทีปชัชวาล
แห่งองค์พระศาสดาจารย์	สว่างกระจ่างใจมด
ธรรมใดนับโดยมรรคผล	และเข้ากับทั้งนฤพาน
สมญาโลกอุดรพิศดาร	อันลึกโอบฟ้า
อีกธรรมต้นทางครรไล	นามขนานขานไซ
คือทางดำเนินคุดกลอง	ให้สว่างลุปอง
ข้าฯ ขอโอนอ่อนอุตมงค์	นบธรรมจ้านง
	ด้วยจิตและกายวาจา ฯ

(กราบ)

บทสรรเสริญพระสังฆคุณ

(นำ) สุประฏิปันโน (รับพร้อมกัน) ภาวะวธา สภาวะสังฆโม อุกุประฏิปันโน ภาวะวธา สภาวะสังฆโม ญาณะประฏิปันโน ภาวะวธา สภาวะสังฆโม สามัจฉิประฏิปันโน ภาวะวธา สภาวะสังฆโม ยะทิทัง จิตตาริ ปริสะยุคานิ อัญญะ ปริสะยุคคะลา เอสะ ภาวะวธา สภาวะสังฆโม อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย อัญญะสังฆะระณีโย อนะนุตตะรัง ปุญญัญญะเขตตัง โลกัสสาติ

(นำ) สงฆ์ใดสาวกศาสดา (รับพร้อมกัน) วัชปฏิบัติมา แต่องค์สมเด็จพระภควันต์		
เห็นแจ้งจตุสัจเสรีจบรร-	ดูทางที่อื่น	ระงับและดับทุกข์ภัย
โดยเสด็จพระผู้ตรัสไตร	ปัญญาผ่องใส	สะอาดและปราศมัวหมอง
เห็นห่างทางข้าศึกปอง	บ มิถำพอง	ด้วยกายและวาจาใจ
เป็นเนื่อนาบุญอันไพ-	ศาลแต่โลกภัย	และเกิดพิบูลย์พูนผล
สมญาเอวรสทศพล	มีคุณอนันต์อเนก	จะนับเหลือศตรา
ข้าฯ ขอนบหมู่พระศรา	พกทรงคุณา	นุคุณประจักษ์รำพัน
ด้วยเดชบุญข้าอภิวันท์	พระไตรรัตนอัน	อุดมทิเรกนิวัติสัย
จงช่วยขจัดโศภภัย	อันตรรายไคไต	จงดับและกดับเลื่อมสูญ ฯ

บทสวดชยะปะลิตทิกาถา

(นำ) พาหุง (รับพร้อมกัน) สหัสตมะระภินิมิตะสาธุรัตนัง
 คีรีเมฆะลัง อุกิตะโฆระสะเสนะมารัง
 ทานาทีฆัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชยะปะลิตทิ นิจัจง.

(นำ) ปางเมื่อพระองค์ประระมะพุท-	(รับพร้อมกัน) ฐะวิสุทธศาสตร์ดา
ตวัธัญญะนุตตะระสมา-	ธิ ณ โภธิบัลลังก์
ขุนมารสหัสสะพหุพา-	หุริชาวิชิตขลัง
ชีคีรีเมฆะประทั่ง	คชะเหี้ยมกระเหิมหาญ
แสรังเสกสรารุชประติษฐี	กละคิตจะรอนราญ
รวมพลพหุพยุหพาน	พระสมุททะนองมา
หวังเพื่อผจญวรมุณี-	ทะสุชินะราชา
พระปราบพหุพยุหะมา-	ระมะเลื่องมะลายสุญ
ด้วยเดชะองค์พระทศพล	สุวิมละไพบุญย์
ทานาทีฆรรมะวิธิกุล	ชนะน้อมมนโนตาม
ด้วยเดชะสัจจะวะจะนา	และนมามองค์สาม
ขอจงนิกรพะลสะยาม	ชยะลิตทิกุวาร
ถึงแม้จะมีอริวิเศษ	พละเดชะเทียมมาร
ขอไทยผจญพิชิตะผลาญ	อริมั่นมุณินทร.

(กราบ)

เพลงชาติ

ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย
 เป็นประชารัฐ มิไทยของไทยทุกส่วน
 อยู่ดำรงคงไว้ได้ทั้งมวล
 ด้วยไทยล้วนหมาย รักสามัคคี
 ไทยนี้รักสงบ แต่ถึงรบไม่ขลาด
 เอกราชจะมิให้ใครข่มขี่
 สละเลือดทุกหยาดเป็นชาติพลี
 เถลิงประเทศชาติไทย ทวีมิชัษ ชโย.....

เพลงสรรเสริญพระบารมี

(นำ) ข้าพระพุทธเจ้า (รับพร้อมกัน)	เอามโนและศirkรานต์
นบพระภูมิบาล	บุญญติเรก
เอกบรมจักริน	พระสยามินทร์
พระยศยิ่งยง	เย็นศirkเพราะพระบริบาล
ผลพระคุณ ๓ รักษา	ปวงประชาเป็นสุขคานต์
ขอบันดาล ๓ ประสงค์ใด	จงสถิตย์ตั้ง
ห้วงวรหฤทัย	คจถวายชัย ชโย..

เพลงสดุดีมหาราชา

(ถวายเป็นพระพรชัยมงคล)

(ชาย) ขอเดชะ องค์พระประมุข ภูมิพลฯ
 มิ่งขวัญ ปวงชนประชาชาติไทย
 มหาราช ชาติดิยะภูวไนย
 จุจรมโพธิ์ร่มไทรของปวงประชา

(หญิง) ขอเดชะ องค์สมเด็จพระราชินี
 คู่บุญบารมี จักร์เกริกฟ้า
 องค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มหาราชา
 ข้าพระพุทธเจ้า ขอสดุดี

(ชาย) ข้า องค์พระสยามบรมราชันย์ ขวัญหล้า

(หญิง) เปล่งบุญญา สมนง่า บารมี

(ชาย) ผองข้าพระพุทธเจ้า

(หญิง) น้อมเกล้า ฯ ขออัญชูลี

(พร้อมกัน) สดุดี มหาราชา สดุดี มหาราชาฯ...

เพลงภูมิแผ่นดิน นวมินทร์มหาราชา

บุญของแผ่นดินไทย พ่อหลวงบันดาลให้ ที่ในยุ้งฉางมีข้าว
 น้ำรินดินดีใครเล่า ทุกข์ใดเห็นไปบรรเทา ด้วยพระบาท
 เกือบศตวรรษ ๓ นำไทยทั้งชาติพันภัย
 แผ่นดินถิ่นเมืองทอง ผ่านพันโศภภัยเนืองนอง พระทรงคัมครองไทยไว้
 ๓ เป็นพลังแผ่นดิน สมานพลังชีวิตของชนชาวไทย
 อุ่ใจไพร่ฟ้า พระบุญญาเกริกไกร ภูมิพลมหาราชา
 อ้าองค์สุริย์ศรี มีธรรมส่อง
 ปกครองอย่างทรงพระเมตตา
 คุชบิทรเหล่าประชาทุกข์ร้อนใด ๆ กรายมา
 ไร่ฟ้าเป็นดังฝนดับไฟ
 ภูมิใจไทย ร่วมร้อยหัวใจร่วมไฝร่วมหวัง
 ภูมิพลัง แผ่นดินถิ่นนี้ยิ่งใหญ่ ภูมิประประวัติ ประชาชาติภูมิฝไท
 ภาคภูมิประชาชัย ภูมิพลังแผ่นดิน
 เทิดไถ่นบ้น้อมเทิดทูน ๓ เหนือเกล้าฯ
 สราญนานเนา หทัยสุขล้ำสมจินต์
 เพรศแพร้วพิพัฒน์เกศภัยพ่ายแพ้สิ้น
 นวมินทร์มหาราชา ภูมิพล...

เพลงค่าน้ำนม

แม่นี้มีบุญคุณอันใหญ่หลวง ที่เฝ้าหวงหวงลูกแต่หลังเมื่อยังนอนเปล
 แม่..เราเฝ้าไอ้ละเห.. ก่อลมลูกน้อยนอนเปลไม่ห่างหันเห ไปจนไกล
 ..แต่เล็กจนโตไอ้แม่ถนอม แม่ฝ่ายผอมย่อมเกิดจากรักลูกปักดวงใจ
 เต็บ โตไอ้เล็กจนใหญ่ นี่แหละหนาอะไร มีใช่ใดหนาเพราะค่าน้ำนม
 ..ควร คิดพิณใจให้ดี ค่าน้ำนมแม่นี้ จะมีอะไรเหมาะสม
 ไอ้ว่าแม่จำ ลูกคิดถึงค่าน้ำนม เลือดในอกผสม กลั่นเป็นน้ำนมให้ลูกดื่มกิน
 ..ค่าน้ำนมควรชวนให้ลูกฝัง แต่เมื่อหลังเปรียบดั่งผืนฟ้าหนักกว่าแผ่นดิน
 บวชเรียนพากเพียรจนสิ้น หยคหนึ่งน้ำนมกินทดแทนไม่สิ้น พระคุณแม่เอย